

Duigo iuris humani

Incipit pcessus indi
ciarius crimin^{is} doctoris iuris canonici Jo
hannis de Urbach.

In nomine dñi
amen. Rex pa

cificus cūctor causa effe
ctina et finalis. de sū. tri. c.
j. de reliq. et ven. san. gl^{io}
sus deus. in pñ. li. et in. l. j. L. de sum. tri.
hoies. ad sui similitudinē formatū. xxij. q.
v. hec imago. de pe. dis. ij. pñcipiū. Rectū
creauit. Ecēs. vij. c. in fi. Et disposuit sibi
subditos pudicos fore pacificos et hone
stos. vt in pñmio opilatiōis gregoriane
ad eoz regulatōz ius naturale pcreādo. y
di. in pñ. Que lex natural' ad regimē crea
ti hoies fm statū pñmeū dispositionis ipi
creatoris sufficiēs existeret. Lū ipse crea
tor opus nō nouerit imperfectiōis. de bap.
maiores. s. s. adhuc qñt. q. lege oīa cōia
erāt. j. di. ius naturale. vij. di. q. iure. S3
q. ipi subditi tles nō pmāserūt fm dispō
nē et volūtate creatoris. Nā multiplicato
gñe hūano iure gentiū. orta sūt bella et di
stincta rex dñia. ff. de insti. et iure. l. ex h iu
re. et j. di. ius gentiū. Et hō infiniti se imi
scuit qñtibz. Ecēs vbi sup. Et ibi subditi
cupidi erāt ad aliena. et iō lites insurrexer
rūt. Vñ Seneca. Hoies qñtissime viue
rent i terris si hec duo pñcia nō essent vñ
ō indio tollerent. s. meū et tuū. Et alibi dē
Nostri essemus si nra nō essent. Nā cupi
ditas effrena ex hūane pñitiōis corruptio
ne pñurgens. pacē odiens. lites et iurgia
nutriens et inducēs tot noua litigia gene
rat q. pla sūt negocia q. vocabula. ff. de p
sep. l. natura. extra de pñti. nā pñpiscētiā
elvj. di. bonoz. et in pñmio pñdicte pñi
latiōis. Et natura hūana ad dissentendiū
pñna. de pñe. di. iij. sicut in sacris. de pñel.
pñe. q. diuersitatē. nouas deproperat ede
re formas. L. de vete. iu. enuc. l. ij. s. s. q.
dine. Hinc est q. forma litigandi et plac
tadi vsus in paradiso videt exorta. Nā cūz
Edā redargueret a dño d. inobediētia. re
latiōz hui' criminis pñertit in pñgē imo in
pñgē auctore cū dixit. Mulier quā dedi
sti mihi sociā me decepit et comedi. de pe.

dis. ij. spens. Itē ex lege veteri ordo indi
ciōz pñprobat. Nā moyses ait In ore duo
rū vñ triū et. Deut. xx. et de indi. nouit de
testi. in oī. Itē et i nouo testamto. vñ apls
Secularia iudicia si hūerit et. j. Lox. vj.
et. q. j. s. ex his Quare fm hūmōi statū na
ture corrupte nō sufficiebat lex nature. s3
necessaria erat pñlgatio legi positine. qz
nisi lites p iusticias repmerent in mūdo
nō esset pñcordia. Fuit g necessaria hūani
gñis adinuētiō ad effectū. vt hūmōi appeti
tū nociū refrenaret. et hoies in tribz iur^{is} p
ceptis. vñz honeste viuere. alterz nō ledere
vñcuiqz ius suū tribuere i formaret. ff. de
iusti. et iure. l. iur^{is} pñcepta. Et in pñmio s
allegato. vt sic hoim coerceret audacia. et
inf iprobos innocentia tuta redderet. iij.
dis. facte sē leges. et vt boni qñte viuāt inf
malos. xij. q. v. Nō frustra. Et ne qñs te
meritate pñpa sibi sumat vñtūz. s. si hoies
in pñmeū dispōnis statu et innocentia pñman
sissent. latio legi positine necessaria nō fu
isset. Ad qd em indigerem? titū de li. ob.
et lit. pñ. et siliū si lites nō eēt. Lū igit ex
cupiditate et malicia hoim lites orie sūt et
pñtētiōes iducte hūmōi et siliū titū vt iure
positiuo idigem? ad negocia pñtractāda et
lites dirimēdas. s3 l3 ius sup hēmanauē
rit positū. tñ cū h exercitū et scia placitādi
maxie sē necessaria. xlv. di. l3 pñtūq. l. di.
vt pñstitueret. et p sciam et expñtiā oīs acq
riū noticia. iuxta illd. Vñs et ars docuit
qd sapit oīs hō. Et iuxta dñm pñi i. j. me
thap. Expñtia facit artē. Nā oē artificii p
exercitiū recipit ieremū. In l. legat^{is} fuis
s. ornatricibz. ff. de le. ij. Est ei ipa expñ
tia efficax rex mgra. d. elec. q. sit. li. vj. vñ
lex cōmēdat iur^{is} pñtos ex expñtia rex. vt
i pñti. ij. s. j. Et expñi cāz iudices dari pñt
L3 indi. certi. Nā i expñi pauca cōgscit.
et maxie circa formas libelloz et ordinē iu
diciariū. circa quē dñbite pñtractādū reqñit
expñtiā. Vñ dē gōf. in li. iur^{is} civil^{is} in pñ.
q. difficile ē vt qñs sciat bñ libellos diffici
les pñponere et ordinē iudiciū pñtractare. et
si al^{is} bon^{is} sit i legibz itellige i criminali vñ
civil^{is}. nisi i cāz exercitiō pñuerfēt. Nā vt dē
guil. i spe. de lib. pñcep. i pñ. circa libelloz
pñceptiōz grande pñculū iminet. et qñs tota
vis iudiciōz in eis rite pñcipiēdis pñsistit.
facit d. indi. examiata. d. symo. l3 hely. cū si.

de libelli pñpion d. s. s. s.

De diffinitione et personis iudicii

Et pauci repiunt in h. plene instructi. imo nullus est qui plerumque in his vario non obducatur errore. ad h. de imu. ec. aduersus. Idcirco bonorum meorum super h. de iur. istantia libellorum et aliorum actuum iudicialium formas traderet et declarare intendit. et iudiciorum debitum ordinem et frequentatum per singulos actus et pres iudiciales per media per quam ad finem causae deuenit competenti et regulato ordine explicare. quantum mihi est possibile. Quod si reuera ad h. insufficiens te me cogit faciam tamen quod possum. xxij. q. ij. faciat hoc. Et sufficit quod in paucis amicitia labori persulatur. ut dicitur lex tutor. ff. de nego. gest. Et tutores. in. §. q. se. in fi. ff. de adm. tuto.

Dicitur quod sit iudicium cum declaratione et personis eius.

Ed antequam venias

ad propositum per euidentia permitto quod iudicium est actus legitimus trium personarum iudicis actoris et rei. Ita dicitur Ostin. diffinitio in su. de iudi. in pn. Et Jo. a. in addi. spe. ti. de actore. i. pn. et doctores ceteri. In h. q. dicitur est actus trium personarum includuntur duo. scilicet processus et persone iudicis. Et h. sunt aliquid iudicia in quibus non sunt omnes persone ille ut in iudicio inquisitionis generalis ubi non est persona actoris vel rei. de q. in. c. bone. i. de elec. Et in iudicio inquisitionis specialis qui fit ex officio iudicis nemine puocante vel instigante. de accu. inquisitionis. ut quando episcopus inquit de personam fornicarium. c. q. l. ij. ubi deficit persona actoris. et super crimine notorio ubi non exigit persona accusatoris. de accusatoris eniditia. Tamen adhuc stat per predicta diffinitio. quia in inquisitione specialis qui fit ex officio iudicis fama vel infamia procedere debet. ut in iuris super alle. Et illa est loco actoris et eius typum gerit. ut ibi notum et inquisitio generalis ad speciales ordinatur. Et tamen etiam finalis erit ibi sicut in speciali repire actoris. Sic in iudicio quod habet super notorio crimine potest dici quod ibi notorium supplet locum et vicem accusatoris interpretatur. Et sic in quibus iudicio ordinario vel inquisitionis seu extraordinario predictae tres persone substantifice habent sicut vel de vel saltem reputantur. Et ita iste tres persone sunt de esse iudicii et suba. iudex actor et reus. Sunt tamen etiam alie persone que quandoque in iudicio interueniunt. et illarum aliquid agunt vel defendunt sicut procurator. iuncta persona. defensor. executor. syndicus. icono-

mus. tutor. curator. et quidam alie. de quibus Guil. in spe. pre. j. i. tertia paritela per totum. Sed ille personae sunt in iudicio agendo vel defendendo nomine alieno. vide etiam nomine actoris vel rei vel vtriusque. scilicet aliquid nomine actoris. aliquid nomine rei. et sic non sunt necessarie. Alie nec agunt nec defendunt sed se ibi vel presentant ad iudicium ipsorum causa ut ad uocati. de postu. per totum. de iudi. pastoral. ut lit. no. p. c. j. Item testes. iij. q. iij. c. j. de p. sig. foris. §. in oi. Tabellio vel ipsorum loco duo viri idonei qui iudici acta perscribant. de pba. quoniam fama. Et nuncius seu executor qui citet et referat. de off. dele. prudentia. j. Re. de app. cum pati. Et ille persone et de necessitate sunt esse in iudicio. sed ad effectum. scilicet ut ad iudicium. cum dicitur. Et de istarum personarum officijs et eorum exercicio ac formis quibus possuntuant. et alijs circa huiusmodi ad pericula pertinentibus suo tempore patebit in processu. Et circa huiusmodi personas et eorum officia per se huiusmodi lib. decretalium. Et tota prius per specul. iudicial. Guil. duran. quia huius persona quod non consideranda seu qureda est. ff. de iure codicil. l. istorum quidam referunt. de desp. in pu. ad dissoluendum. Quod de alia parte diffinitionis quia dicitur est quod iudicium est actus etc. Sciendum quod ad illud actus iudicarij debita explaratio et perfectio ambulant per multas partes et actus particulares. et certo ordine a iure et causae consuetudine introducto regulata procedendo ad finem. qui finem imponit negocio. de sequel. pos. et fruc. c. j. puenit. Et istum ordinem iudicij ac eius partes tractat liber secundus decretalium. et Guil. in spe. in pre. ij. per totum. Et ibi in pn. istum secundum ordinem enunciat debito ordine partes seu membra processus iudicarij saltem ista membra que ceteri et ut in plimum contingere solent. Licet enim aliquando alia occurrat. ut ibi dicitur in principio. et aliquid et enunciat decre. quoniam extra. de pba. non tamen ordinem per omnia obsequando. ut ibi notum. Et istarum partium iudicij aliquid sunt de suba processus vel ordinis iudicarij. ut libelli oblatio. de q. in. c. j. de libel. ob. in fi. glo. et in cle. sepe. de p. sig. in glo. qui est super verbo necessario. Item lit. pre. de lit. p. c. unico. ut lit. no. pre. quasi per totum. in rubro et nigro. Item conclusio. de q. in alle. cle. sepe. in glo. §. conclusio. Item sententia et quod ferat in scriptis. de sen. et re iudi. c. vlt. li. vj. Alique personae non sunt de substantia. ut sunt exceptiones. replicationes etc. Et ordo iste iudicarius non debet permitti confundi vel

Quidam tamen quod dicitur est loco actoris

et p. sig.

Quoniam dicitur iudicium

mye aduocatus

Tabellio

quod libel et re tractat

29

super illorum quod dicitur est per pba. per pba. iudicium quod per pba. et in agere

Preparatoria iudicii

8 pposterari, alia ex omisione pfusionis vel ppo-
steratōe iducere et surgeret nullitas iudi-
cii et pcessus. ij. q. vj. §. diffinitiva. et seqn.
de accu. q. l. ij. et in spe. de sen. pla. §. iuxta
ppōnē. Nec pōt ptermitti et de pssu ptiū
vt in glo. no. in. c. de cāis. de offi. dele. et ē
glo. ij. in cle. sepe. p. al. i. glo. vlt. Et hmoi
actū piculariū qdā sē ad iudiciū seu līt
ordiatōz. qdā ad līt seu cāe instructōez et
decisiōz. Vñ citatōes satisfatōes sūt acti
iudiciū ordiariū. et his filia. S3 pcessiōes
attestōes pbatōes et ista q factū respiciūt
sūt acti cāe instructōriū et decisiōriū. de q p
Hosti. et In. in. c. cām. extra de testi. et in
cle. sepe. de p. sig. in glo. p. defensiones q
facit ad h. Et h de ptiū pcessus iudicia-
riū ordiariū in cāis regularit obseruādis.

De causis in qbz dicitur ordo iudiciariū
nō necessario p oia suat semp.

Ed sunt aliqui ca

f sus in qbz ex pūlegio iuris l hoīs
aut ex cāz natura ordo hmoi per
oia necessario nō obfua. vt etiā nllō mō
d3 obfuari. nec p omēs ptes iudiciū in eis
ambulat. Exm de cāis pūlegiatis a iure.
vt est cā bñficialis. mñimonialis. vsuraz.
et decimar. In qz cognitōe et dispōne iu-
ris iudex tenet ordinē iudiciariū obfua-
re. Et iō dixi necessario. qz pōt si vult. vt i cle.
dispēdiōfaz. de iud. De pūlegiis hoīs. vt
qn pnceps cās cōmittit. et i eis pcedi mā-
dat simplr et de plano. et sine strepitu iudi-
cii et figura. et tūc iudex nō pōt p oia suare
ordinē iudiciariū. qz tūc ista q sūt de figu-
ra et suba iudiciū nō d3 obfua. vt ē libel.
ob. līt. p. Et ista sūt de strepitu iudiciū.
sic exceptōes. appōnes. replicatiōes. et q
tūc fortius qz in alijs amputare d3 et repel-
lere. Et dixi q nō d3 tūc solēnis ordo sua-
ri. si tñ obfuet ptiū nō pdicentibz alz. vt
in cle. sepe. p. lites alle. vbi tradit forma p-
cedēdi q fm tale mādātū d3 obfua. Itē
qnqz ex natura cāe nō obfua. Exm vt in
notorijs. Nā ordinē iudiciariū suari i eis
esset ordinē puertere. vt in decre. ad nām
ij. de iureiu. de q etiā in. c. vīa. et in. c. tua
de cōba. cle. et mu. Itē in sūmarijs cogni-
tōibz in qbz etiā nō suat. nec sit trāsitus p
ptes iudiciū. s3 iudex sūmarie pbatōes re-
cipit et se informat. d q in spe. de of. oi. in.

§. postremo. Et iō dixi. vt nllō mō d3 obf-
uari. Itē in iudicio extraordinario vicz in
qñtorio. qd expedit officio iudicis nō ad p-
uocatōz alicuius vt iñtigatōz. et sic nō suat
ordo iudiciariū. vt i. c. qm frēqnt. vt līt. ij.
p. in. §. sūt et aliq. cū remissiōibz. Et sic fm
diuersitatē cāz diuersi insurgūt pcessus.
De istis q oibz iudicijs et pcessibz. et d pces-
su executiōis ad grās videbim⁹ succellue
Preparatoria iudicii

Rio g de iudicio

p ordiario añq ad ipi expeditiōez
accedā. est aduertendū q sūt qdā
pparatoria ad ipm iudiciū vt phabeat q
dā inuestigatio vel pmeditatio matura p
quā mēte et corpe se pparant iudex et pres
saltē actor ad iudiciū subintrādū vel nō.
Et isto mō intelligēdo ponit guil. in spe.
spēalē rubricā de pparatorijs iudiciōz in
pte scōa. rubrica. j. vicz circa pn. Ut age-
re volens et accusare. pmo pulat amicos
videat an habeat pbatōnē. et vtz expedi-
at sibi lītē mouere. ij. q. ij. de inducīs. p
uideat sibi de aduocato et testibz cū periti
oribz pferat et se pmiat. qz lītē cūctus du-
bi⁹ ē. ff. de pecul. l. qd debet. Et ex q actor
instāte aduersario cogit lītē pseq. Dinc ē
q inducie deliberatoriē sibi nō pcedūt. s.
actori. De his et alijs articul pmo inuesti-
gādis. no. spe. vbi pñio alle. Itē circa in-
dicē q in cā criminali pus d3 examiare pso-
nā accusatorijs. q intētiōe moueat cui⁹ sit
opōnis. ij. q. vj. si q sūt et c. Itē in cā inu-
riaz iudex sp laboret ad ptes pponēdū in
q actiōe potissime pcedit ppositiō. xc. dis.
c. j. et c. studēdū. Et qm ē in civilibz cāis
iudex tēdere d3 ad ppositiōz. de mu. pe. c.
j. Et marie pcedit ppositiō actorē vincē-
te. vt i add. spe. no. Jo. ā. i. ti. p. alle. Vñ
vt ibi dicit spe. Remini expedit vt nimis fa-
cil sit et pmp⁹ ad litigādū p pīculū aīe.
Vñ dicit euāgelio. Si qz voluerit tunicā
tuā tollere et tecum in iudicio pēdere et c.
Mat. v. xij. q. j. et in. §. j. et ap. s. Secla-
ria iudicia si hūerit pētm ē in vob. et vos
pceptibiles dō faciet. j. Lo. vj. xj. q. j. §. et
his. et marie nō expedit clericis. qz nō dō mi-
litās iplicz se negocijs seclarijs. ij. Thim
ij. ne cle. vlt. mo. c. j. mltomin⁹ religios. xvj
q. j. monachi a mōasterio. qz suos dei nō

Requisita ad iudicium

optz litigare. de syn. c. unico. Itē nō expe
dit p̄dubiū līt̄ euentū. vt dixi rē. Etia
nō. d. cā pos. 7 p. c. pastoral. i. p̄n. P̄nior
q̄ q̄s sit ad p̄ponēdū q̄s ad p̄tendēdū. d.
trāsac. c. si. cū si. Talia 7 filia dicunt. p̄pa
toria. P̄nt etiā dici p̄patoria oīa ista q̄ p̄
cedūt līt̄ p̄t. vt d̄t guil. āglic. Pro q̄ fac
q̄s d̄t guil. in spe. pte. ij. i. p̄n. 7. j. vbi d̄t q̄
ordo iudiciari p̄prie d̄t in istis p̄sistere q̄
agūt in līt̄. p̄t. 7 sniam cū līt̄. p̄t. sit exor
diū. c. ex pte. ij. d. 7. sig. Cū aū eā q̄s nō di
cat agere s̄ agere velle. q̄ ista q̄ p̄cedūt n̄
s̄ p̄p̄e de ordine s̄ p̄patoria. Et fm h̄ p̄i
mus liber decre. 7 p̄ncipiū scōi libri vsq̄
ad ti. de līt̄. p̄t. Et istud q̄s tractat guil. i
spe. in tota pte. j. vicz circa p̄sonas iudiciū
arbitroz. assessor. actor. rei. 7 aliaz p̄so
naz. suo v̄l alio noīe agēdo v̄l defenden
do aut admiculū p̄stando in iudicio iter
ueniētiū. Et etiā in scōa pte vsq̄ ad titu
lū de līt̄. p̄t. Sūt 7 alia p̄paratoria q̄ etiā
p̄petūt post līt̄. p̄t. de q̄b in spe. de dila. 7.
j. 7. p̄paratoria. de q̄b suo loco videbim⁹
Istis p̄missis veniēdū ē ad p̄positū. scz
ad declaratiōez p̄cessus 7 ordinis iudicia
rij 7 ordinarij regulatū totū ipm p̄cessū
diuidēdo in tres ptes. sic etiā diuisit guil.
in spe. pte. ij. in p̄n. Prima ps a p̄ma vo
catiōe siue citatiōe incipit. 7 durat vsq̄ ad
līt̄. p̄t. exclusiue. Scōa pars incipit a līt̄e
contestata. 7 durat vsq̄ ad sniam diffini
tiuā exclusiue. Tertia ps incipit a snia 7
durat vsq̄ ad ei⁹ effectualē executōz si nō
fuerit appellatū als si ē appellatū suspen
dit executio q̄usq̄ cā app̄onis fuerit fini
ta. de iureiu. venientes. cū p̄cor.

De his q̄ expediūt in p̄ma iudicij pte.

Prīa pte expedi

i unē oīa ista q̄ occurrūt circa p̄petē
tiā v̄l incōpetētiā iudicis 7 ei⁹ iurisdicōz
vicz an iurisdicōz hēat in reū v̄l nō. Et si
h̄z an sit recusabil v̄l declinabil. Itē circa
p̄sonā actoris. an legitimā hēat p̄sonā ad
stādū i iudicio v̄l nō. De abilitate 7 ido
neitate p̄sōe rei nō q̄rit nec disputat. q̄ ex
q̄ re⁹ vocat ad iudiciū q̄liscūq̄ sit se defen
dere p̄t. Vñ d̄t si diabolus eēt in iudicio
vt re⁹ nō esset defensio sibi denegāda. cū
sit iur̄ 7 eq̄tati natural. de excep. cū inter.
Vñ d̄t ibi In. q̄ re⁹ nō h̄z firmare v̄l legi

timare p̄sonā suā i iudicio. s̄ h̄ ip̄e firma
bit q̄ vocat⁹ ē cū necessario hēat r̄ndere.
de iudi. intellerim⁹. Et iudiciū reddidit in
uitū. ff. de p̄. obli. int̄ stipulantē. 7 h̄ in reo
necessario. Itē q̄rit etiā i eadē pte de p̄so
na p̄curatoris. an possit stare i iudicio. de
p̄ba. post cessionē. an hēat sufficiēs māda
tū. de p̄cu. c. j. bec 7 filia excipiūt. Itē de
loco iudicij. an sit tutus 7 idoneus reo. de
app. ex pte. j. Itē de forma libelli. de iudi.
examiata. De his 7 filibz v̄sū ē p̄uie q̄s d̄
p̄ambul ad iudiciū. In h̄mōi pte p̄ma q̄
rit de p̄petētiā 7 incōpetentia fori. de legi
timatiōe 7 abilitate v̄l inabilitate p̄sonaz
tūc in iudicio int̄ueniētiū. de idoneitate
v̄l refutatiōe loci. 7 de aptitudie v̄l inepti
tudie libelli. sufficiētiā v̄l insufficiētiā mā
datoz. p̄curatoz 7 h̄mōi. 7 nō tractat illa
q̄ s̄ negocij p̄ncipal. Vel reglarit h̄ dico
iō. q̄ fallit in certis casibz. de q̄b in. c. j. de
līt̄. p̄t. li. vj. vt patebit i p̄cessu. In scōa p
te tractat negociū p̄ncipale vt ibi videbi
mus. In tertia iponit finis ipi negocio
p̄ sniam. ff. de re iudi. li. j. Et p̄denatū p̄
ducit ad effectū executiue. de re iudi. cum
aliq̄b. de offi. dele. q̄renti. S̄ adhuc aū
q̄s inchoemus p̄cessum sciēdū. q̄ actor d̄z
adire iudicē rei. L. de iur. oi. iudi. l. iur̄ or
dinē. q̄ ē regla de h̄ tradita i. c. cū sit ḡna
le. de fo. cō. cū p̄cor. s̄ h̄ fallit in multis ca
sibz in q̄b re⁹ forit forz nō sui iudicis. de q̄
bus in. c. vlt. de fo. cō. Et marie de p̄sue
tudine clerici trahūt laicos ad ecclasticū
iudiciū etiā in cā civili. vt in. c. cū sit. iam
alle. Et nō. Ber. in. c. si cleric⁹. e. t. in vlt.
glo. 7 Buil. in spe. de cōpe. iudi. aditōne.
7. j. in p̄n. Itē p̄t re⁹ iurisdicōz nō sui iu
dicis in se progare tacite. de fo. cō. dilecti
f. p̄bendo v̄l soluere p̄mittēdoz r̄ndere in
certo loco exp̄sso. e. t. significasti. Hoc ve
rū ē de iudice ordiario. sec⁹ in delegato. d̄
offi. dele. Cū olim mgr̄ p. 7 g. rj. q. j. iudi
ces. Ad h̄ tū q̄ cleric⁹ valeat nō sui iudicis
iurisdicōz in se progare p̄la req̄rūt q̄ oc
currere debēt i dicto. c. fcasti. 7 ibi nō. An
aūt q̄s sel progādo possit penitere 7 iudi
ciū iudicis progari declinare. ē recurrēdū
ad. c. j. de iudi. 7 q̄ ibi p̄sueuerunt notari.
S̄ q̄s sit cōpetens iudex alicui⁹ p̄ istis ē
aduertēdū. put d̄t guil. i spe. pte. j. ti. j.

Diuisio iudicij

Divisio iudicum

Iudicū alij delega

Auditor
Assesores
Delegatus
Subdelegatus
ti. alij ordinarj. alij auditores. alij assessores. alij arbitri. alij arbitratores. s. p. dici distinguendo duo membra tñ q. ois iudex aut ē delegat⁹ aut ordinar⁹ q. dā tñ ē mict⁹. sic auditor palatij aplici. q. ē nec delegat⁹ nec ordinar⁹. s. p. as sua h. se ad vtrūq. q. h. ordinarā in cōgscendo ⁊ delegatā in pñciādo. vt no. i. cle. auditor. de resc. Et q. guil. in spe. ponit auditore itelligit cui cert⁹ cāe articul⁹ expedie dus cōmittit. si b. guil. itelligit de articulo hñte cāe cognitiōz annexā. tñc tal⁹ ē delegatus. si de nudo articulo nō hñte cāe cognitiōz vt examinator testiū. tñc nō ē iudex tal⁹ auditor s. nud⁹ minister. de q. i. c. sup. qōnū de of. dele. ⁊ in cle. auditor. d. resc. alle. Et iō nō d. ponere istō mēbz. s. assessore quē nō optz in iudices enūerari. q. p. iudex nō ē. vt suo loco patebit s. l. r. arbitri ⁊ arbitratores p. nō ē iudex. q. p. uata p. sona p. r. arbitri eligi. si sic ē q. p. actus p. uator nō dat iurisdicciō al. s. eā nō hñt. Et de iu. oi. iu. l. p. uator. d. fo. cō. si diligēti. ⁊ c. significasti ⁊ c. s. iō spe. enūerat euz in iudices. q. arbitraria redacta s. ad in star iudicioz. vt in. l. j. ff. de arbi. Itē arbitriū ē volūtariū. s. iudiciū reddit in iuitū vt s. dictū ē. Delegat⁹ ē q. ex alteri⁹ p. mis siōe alicui⁹ cāe recipit iudicialē cognitiōz de of. dele. sup. qōnū. Et iste si ē a pñcipe aliqñ subdelegat. Vñ subdelegat⁹ ē cui cā v. l. ps cāe delegato scō loco cōmittit. vt ibi. ⁊ sic subdelegat⁹ d. etiā delegatus. Cōsuatores ⁊ executores ē s. delegati. de of. dele. c. j. ⁊ v. l. li. vj. Ordinar⁹ est q. iure suo v. l. pñcipū bñficio v. l. iter iuridicciōnē exercere p. r. ff. de iu. oi. iu. l. more mag. ior. i. cle. ⁊ seqñ. Papa ē g. ordinar⁹ singulor. ix. q. iij. cūcta p. mūdū. ⁊ c. p. pñcipalē. Itē ep. s. i. ei⁹ dyoc. Et oēs tpales in cui⁹ territorio q. s. domiciliū h. z. in. l. heres absens. ff. de iu. de fo. cō. c. v. l. Isti sūt ordinarj ⁊ cōpetētes iudices. dñi tñ tpales nō fundēt itentōes suas de iure cōi s. oēs in territorio suo sic ep. in dyoc. suis. Pro q. no. in. c. sup. eo. de proch. in. c. j. de reli. domi. Itē ē inferiores pñt ēē ordinarj ⁊ hñe iurisdicciōz ordinarj ex pñuilegio ⁊ pñuetudine. de of. or. cū ab eccliaz. de fo. cō. c. u. z.

stingit. Archieps s. nō ē iudex ordinar⁹ us subditor. suffraganeor. suor. s. solū i dyoc. sua. ⁊ sup. ipos suffragāeos h. z. ordinarj iurisdicciōz. vt i. c. p. alioral. d. of. or. Vñ nō p. t. adiri p. simplicē q. relā ab ip. s. subdit. suffraganeor. nisi i casib. vt ibi i c. gñi. d. of. dele. Itē legat⁹ ē ordinar⁹ in pñcia sibi d. creta. vt i. c. j. d. off. lega. li. vj.

Qualr actor d. se hñe in aduēdo iudicē

Ed qualr in eūdo

Actor
s. actor debeat se hñe tractat guil. i spe. de cōpe. iudi. aditōe. s. v. l. o. q. si ē ordinar⁹ actor p. se v. l. p. pcuratorē suū. ff. de p. cu. l. j. Accedat ad eū hora cōgrua. vt d. of. dele. p. suluit. Ut cū sedet p. tribunali. nō qñ comedit v. l. ē in dñis v. l. in v. l. iij. q. iij. s. spaciū ⁊ c. Et factū suū corā eo pponat p. se si ē discretus. Alioqñ p. aliū. d. iudi. p. alioral. ⁊ petat aduersariū citari seu vocari ad cām. d. iudi. c. j. q. p. citatōz d. ichoari p. cessus. Est em citatio fūdamētū ⁊ pñcipiū ordis iudiciarij. de q. in glo. c. ecclia. d. pñti. sic hñt pñt. ē fūdamētū ⁊ initiū lit. seu iudicij. vt dictū ē s. D. d. notabilr lex isti. de pñt. hñt. s. v. l. tra ⁊ c. q. oim actionū instituedaz pñcipiū ab ea pte edicti pñtuit q. ē in ius vocādo. si iudex ē delegat⁹ accedat eū vbiqñ eū inueniat. q. ipse qñq. certo loco ⁊ pñstio ca ret. in loco tñ honesto ⁊ pgrua hora. d. of. dele. p. suluit. Pro q. no. i. cle. q. uis de ap. Et l. r. z. cōmissiōis sibi pñter. ⁊ tñc incipit hñe iurisdicciōz. de app. vt debet⁹. Requas eū hñt vt mandatū aplici exeqñdo ad uersariū citet ⁊ sine mora decretū citatōis obtineat ad effectū iurisdicciōis pperuan de. de of. dele. gñi. An p. subdelegatōz p. petuet iurisdicciō recurrēdū ē ad notata i c. q. uis. de of. dele. li. vj. Itē faciat ipaz citatōz ab ordinarj v. l. delegato decretū citatōis exeqñ aduersariū ne p. ipm aduersariū corā alio iudice possit pñeri. vt no. i. alle. c. vt debet⁹. Ad itelligētiā illi⁹ aduertēdū q. i. pñtib. ordinarj qñq. ē gñualitat. inter dū accumulatio fori. vt no. i. c. cū ab ecclia rū. de of. or. c. cū pñtigat. de fo. cō. Vbi est pñalitas iudicij p. modū accumulatiōis locus ē pñuētiōi. vt q. pñio citat sit iudex ⁊ c. als sec⁹. Itē idē ē i. delegato ⁊ ordinarj. vt i. c. vt debet⁹. ⁊ ista pñuētiō sit p. citatōz. vt

Litatio delegati

sibi. Posset et fieri pñctio p domiciliū mu-
tarōz. de fo. cō. c. pposuisti. Itē ad effectū.
litē pñctiā indicēdi accederet ad pcurā
dū citatōz aduersario intiri. Ex q̄b col-
lige tres citationū effect⁹. Iudex ḡ ad pe-
titōz actoris discernere hz pte reā citādā.
Et hmoi citatio p̄t fieri p lras iudicis l' vi-
ua voce. Viua voce fit mltiplr. Qñqz p
ipz iudicē q̄ ore ppo citat. Qñqz p tabel-
lionē. Et p̄t ipe tabellio de tali citatōe p
ipm facta testificare z scribere se citasse.
Qñqz p pte in vim tñ puocatōis ad cāz
de ap. cū sit. z. c. bñ. Qñqz p nūciū. de of.
dele. pñctiā. de ap. cū pati. de q̄ i spe. d
cita. s. seq̄. z no. i. c. qm̄. de pba. Et fit et
vt dixi p lras. z qd debeāt p̄tere lre cita-
tōis patebit inferi⁹. Et ponit guil. i spe.
d cita. s. iā de citatōe. Pōt et addi tertiū
mēbz vlt̄ terti⁹ mod⁹ citādi. vt dic̄ Jo. ā.
in add. spe. de cita. s. seq̄. Qd fit et cita-
to ipo reo vt cū psona capif z inuite du-
cif ad iudiciū. de q̄ sc̄plit Jo. ā. i. c. roma-
na. z. s. p̄hētes. de fo. cōp. li. vj. Si ḡ iu-
dex ē delegat⁹ q̄ ē auditor. resc̄ptū seu lras
cōmissiōis recipiat reuerēt z deuote. qz p
salutatōz z bñdictiōz inducūt effect⁹. de
q̄b in phe. vj. Et q̄l pñtator in pñtādo
z iudex in recipiēdo z i inspiciēdo resc̄p-
tū debeāt se h̄re. tradit guil. i spe. d resc̄p-
ti pñtātōe. s. j. in pñ. Et quō in pñtātōe
z receptiōe resc̄pti d̄z fieri ad mādātū iu-
dicis instrm p tabellionē ibi et tractat. z
q̄ tot⁹ tenor resc̄pti scribat int̄ acta. Et
scribat notari⁹ sub hac forma.

Forma instrumēti de pñtatiōe resc̄pti

In noīe dñi amen

i Anno natiuitatis eiusdē. D. cccc
lxx. Inditōe tali pñtificat⁹ sc̄tis
simi in xpo p̄ris z dñi n̄ri dñi Pauli. i
uina puidētia pape. ij. die. x. mēsis nouē
bris hora. iij. vlt̄ q̄li in opido Erfordeñ.
Dognū. diōc. in curia bitatiōis venera-
bil' viri dñi hunoldi decani z corā eodez
dño decano i meiqz notarij publici z te-
stij infrasc̄ptoz pñtia psonalr p̄stitutus
Tal' cleric⁹ vlt̄ laic⁹ tal' diōc. resc̄ptū apli
cū vlt̄ lras aplicas cui⁹ vlt̄ qz tenor iferi⁹
describif. Vera ipi⁹ dñi pape bulla plū-
bea in cordula canapis pēdēte. more ro-
mane curie bullatas sanas itēgras z il-
lesas. ac oī p̄sus vicio z suspitōe carētes

p̄dicto dño decano pñtavit. eū dēqz dñm
decanū hūilr req̄siuit. q̄tū in cā seu cāis
sibi cōmissis aduersus talē z tles in eod
resc̄pto vlt̄ in eisdē lris pncipalr noiātos
pceder. z eisdē citare seu lras citatorias
p̄ ipos sibi decernere z pcedere z iusticiā
facere dignaret. Qd q̄dez resc̄ptū vlt̄ q̄s
qdē lras aplicas idē dñs decan⁹ ad se re-
cepit reuerentē vidit z plegit. ac ei⁹ l' earz
tenorē p me in act. cāe. p̄scribi mādauit.
z citatōis lras p̄ p̄fatos. A. z. A. fieri d
creuit. Tenor aut̄ resc̄pti p̄dicti seu lraz
pmissiōis tal' est. Paul⁹ zc. Qñ ḡ sic tot⁹
tenor resc̄pti redact⁹ ē in act. fidē fac̄ et si
resc̄ptū pderet. De q̄ in. c. cū i iure. d off.
dele. z. c. cū olim. de pñl. In his z silibz
ē sciēdū q̄ tabellio d̄z p̄dicta scribere. qz
officiū tabelliois ē oia q̄ occurrūt in iudi-
cio fm iudicis p̄ceptū sigilatim z ordia-
te scribere. z p̄tibz exēplū tradere. z tradi-
toz exēplar retinere. vt no. p Hosti. de p-
ba. qm̄ s. Si aut̄ citatio fiat p nūciū scri-
bat sic notari⁹. Talis iudex int̄rit tali
nūcio suo vt talē citaret ad petitiōz z in-
statiā tal' tali diez. vt no. i. c. qm̄. d pba.

Forma citationis delegati.

Ecanus eccie bea

o te marie Erfordē. Dagū. dyoc.
Iudex cāe z p̄tū ifrasi riptaz. l' in-
dex ad ifrasc̄pta a se. ap. spēalr deputat⁹
seu delegat⁹. Uniuers⁹ z singul' abbatibz
poribz. p̄positis. decanis. dñoz rectoribz
clericis z notarijs publicis q̄buscūqz p ciui-
tatē z dyoc. Dagū. ac als vbi libet p̄sti-
tus. z spēalr tali vlt̄ tali plebano Salutē
in dño z mādāt n̄ris. imo veri⁹ aplicis.
firmis obedire. Lras sc̄tissimi i xpo p̄ris
z dñi n̄ri dñi pauli dīna puidētia pape.
ij. ei⁹ p̄a bulla plūbea i cordula canapis
pendēte more romane curie bullatas sa-
nas itēgras z illesas. ac oī p̄sus vicio z
suspitōe carētes. in mei notarij publici z
testij infrasc̄ptoz pñtia p talē in eisdem
lris pncipalr noiātū pñtatat. Nos cū ea
q̄ d̄cuit reuerētia noueris recepisse. Qua-
rū tenor dinoscit esse tal'. Paul⁹ cōus zc.
Post q̄z lraz pñtatiōz z receptōz fuim⁹
p̄ p̄dictū. A. req̄siti. vt in cāis nob dele-
gatis aduersus talē ex aduerso in eisdēz
lris pncipalr noiātū pceder citatoriasqz
lras p̄ eū decernere. z iusticiā sibi mlt̄ra

Litatio delegati

re dignaremur. Nos igitur decan⁹ iudex p⁹ dict⁹ volentes mādātū aplicū exeq⁹ vt te⁹ nemur vob⁹ z vīm cuilibz i p⁹ tute scē obe⁹ diētie z sub pena excoīcatis quā i vos z vīm quēlibet pntis mādātū p⁹ tēptorē z neglectorē in his scēptis. triū tñ diez. ca⁹ nonica monitiōe pmissa vl⁹ pūia ferim⁹ firmis z districte p⁹ cipiendo mādām⁹. q⁹ te nus visis pntibz a ccedatis q⁹ p⁹ terea fue rit accedēdū. p⁹ fatū. A. publice citare cu retis. quē nos pemptorie citam⁹ p pntes vt die tali zc. vel. xij. a pntiū insinuatōe z publicatiōe pputāda. Quoz diez q⁹ tu or p pmo z q⁹ tuor p scdo. z reliqs p ter⁹ tio. z pēptorio tmo alligim⁹. cōpeat p se vl⁹ sufficientē pcuratorē Erford. in curia bītatiōis nre hora tertiariū. corā nob tali die de iusticia rñsurus. Citātes etiā eūd ad oēs actus iudiciales in iure obfuari p⁹ uetos. gdati z successiue vsq⁹ ad sniaz diffinitiuā inclusiue. Lū iniatōe q⁹ sine cōparuerit siue nō. nos nihilomin⁹ qd iu stū fuerit faciem⁹. Die at nre citatiōis z formā z qd fecerit i pmissis nob p vīas patētes lras baz seriē lraz p⁹ tinētes aut instrū publicū fidelr rescribat⁹. Datū z actum Erford. in p⁹ dicta curia nra Anno dñi zc. nro sub sigillo. Et ista forma fre qntat cōit. l3 sub alijs p⁹ bis ponat spe. t. de cita. §. iā de citatiōe. z. §. visio de cita⁹ tōe. Et ista forma sonat de vnico iudice delegato. Sz qñq⁹ dant ples. s. duo vel tres. z isti qñq⁹ dant simplr. de offi. dele. in. c. cū cām. Qñq⁹ cū diuersis clausulis qz qñq⁹ cū clausula q⁹ si nō oēs interesse poterit. duo vīm nihilomin⁹ exequāt. d of. delo. prudētia. in pn. z. c. cū sup. Qñq⁹ cū clausula q⁹ si ambo intesse nō pote rit. alē vīm nihilomin⁹ exeq⁹. z h qñ se duo iudices. vt in p⁹ dicto. c. prudētia. §. Idē qz. Qñq⁹ cū clausula. qñs vos vel duo aut vn⁹ vīm. P⁹ rīa clausula ponit i rescpto ap⁹ lonis. qd pducit in audiētia lraz p⁹ dictoriay. Qñq⁹ ptes nō pueniūt in vnū iudicē. qz tūc dant tres cū clausu la q⁹ si nō oēs zc. z qñbz p⁹ tiū eliget vnū z cācellaria dñt ternū. z tūc oēs tres hñt pcedere nec duo hñt pcedere nisi terti⁹ se excuset. vt i dicto. c. prudētia. Ultima clausula frequētat in lris p⁹ fuatorijs. qñ dant p⁹ fuatores eccl⁹ ijs vl⁹ vniuersitatibz studioz. qz tūc ponit clausula. qñs vos

vl⁹ duo aut vn⁹ vīm zc. Et tūc qñbz inso lidū pcedere p⁹ t a pncipio. Scda forma p quā dant duo iudices cū clausula. q⁹ si nō ābo. hodie nō ē inrsu. Qñ g dāt ples iudices cū p⁹ dicti clausul. d3 q⁹ hmōi clau sulis fieri mētio in citatiōe sic dicēdo. Al decanus eccie bte marie iudex vl⁹ p⁹ sua⁹ tor venerabilium vl⁹ circūspectoz viroz dñoz mgrōz doctoz z scolariū alme vni uersitatis studij Erford. vna cū ceteri nris in hac pte collegi. Lū clausul. qñs vos vl⁹ duo aut vn⁹ vīm zc. a se. ap. delegat⁹ Qd aut delegat⁹ q⁹ ad nomē p⁹ mitti debe at z p⁹ poni p⁹ t3. qz repñtat psonā dñi pa⁹ pe. de offi. dele. cū olim. cū pcor. Et qñ se ples delegati tunc maior z dignior d3 p⁹ poni. de q⁹ i spe. de cita. §. visio d citatiōe p. porro. Circa qd notat vnū dubiū facti ponamus. cā delegata fuerat olim epō pragensi. nūqd postea cū eccia ista fuerit metropolitana. ipe fact⁹ archiep⁹ pcedere poterat i cā p⁹ corā eo inchoata. Jo. an. in addi. spe. t. de delegato. §. licz. p. re stat. videt tenere q⁹ sic. si nomē p⁹ rīū esset ex⁹ p⁹ suz in cōmissiōe. Rō. qz p dignitatē archiep⁹ alē nō desinit eē ep⁹. Vñ p⁹ vo cat seipm ep⁹ m. fac. l. eos. in fi. L. de no. mu. li. r. Istō dubiū mouere p⁹ t. p⁹ ludē tes ad scacas. vt ibi dic⁹ Jo. an. p eādē le gē fuit iudicatū q⁹ q⁹ in ludo scacoz qrit mactare sociū cū pedona facta regina vī ctor erit. Pro q⁹ Jo. ā. in addi. vbi s. vbi ples leges z rōnes adducit. Dic⁹ tñ q⁹ pa due audiuit pñciare p⁹ rīū. Lōcordādo distinguit p⁹ mū diē pcedere qñ pñctio fu erit scā de certa pedona. scdm qñ de cer ta nō eēt puentū. Itē in forma mādāt de legat⁹ oibz sup q⁹ s h3 iurisdic⁹ tōz qñtū ad h⁹ qz al⁹ s sua iurisdic⁹ tio nō posset bñ ex⁹ plicari. d of. dle. c. j. z. c. p⁹ terea. z. c. seqn. de q⁹ i spe. t. de cita. §. visio de citatiōe. p. qd si delegat⁹ ex⁹ p⁹ lificat. z. c. seqnti. An at tenor rescpti debeat tot⁹ inseri in cita tiōe. legit⁹ z notat i. c. ij. de dila. z no. Jo. theutonic⁹ i glo. ij. q. ij. si ep⁹. q⁹ al⁹ s nō valet citatio. d h⁹ no. i. c. veniēs. de accu: sup finē vltra glo. Sz ipm rescptū bulla tū n tenet mittere citato. vt no. i. c. ij. d di la. Aliq⁹ ēt inserūt i citatiōe libellū. de q⁹ i c. ij. iā alle. d dila. Itē citat⁹ ad rñdēdū a ctōri d iusticia. Aliq⁹ citant pmo ad dicē dū d cōmissiōe qd qd dicere l⁹ opponere

Reuocatio subdelegati

voluerint ē eā. et iste tēmin⁹ suat i curijs
p substatiali. Itē q possit iudex et debe
at cōminari. pbat in. c. cū ex lris. de rest.
in inte. in fi. et in spe. de cita. §. viso de ci
tatiōe. §. qd si iudex ita dic. Itē q in for
ma citatiōis apponit q executor d3 rescri
bere dic et horā. de h no. in spe. de cita. §.
vlt. §. si pō mādāt. Iudex delegat⁹ qñq
nō pcedit p se s3 cām cōmissam subdele
gat. Et erit forma subdelegatiōis ista q
seqt. **R.** decanus ecclie bte marie Iu
dex cāe et ptiū infrascriptay a se. ap. spēalr
delegat⁹ honorabili viro tali cantori vlt
scolastico Salutē in dño. Lras scitissimi
in xpo pīs ac dñi nři dñi pauli dīna pui
dencia pape. ij. nos nouerit recepisse sb
hac forma pboz. Paul⁹ eps et c. Sed qz
nos tā nris q ecclie nře negocij legitime
ppediti cognitōi et dñiōi negocij hmoi
ad pīs vacare et intēdere cōmode nō va
lem⁹. Idcirco d vīa legalitate plimū pfi
si vob in hac pte cōmittimus vices nras
donec eas ad nos duxerim⁹ reuocādas.

Forma reuocatiōis iudicis sbdelegati

Idū litteris apo

Doliceis hmoi nob pntat. ac per
nos cū debita reuerētia vt decu
it receptis nos forma et tenore earū dē di
ligent inspect. attēdētes q p tūc arduis
et legitimis nře ecclie ac alijs ppediti ne
gocijs eaz executiōi debite put voluisse
mos intēdere nō poteram⁹. Vobis dñis
R. et **R.** supdicti et vīm cuiuslibz in hac p
te cōmissimus vices nras donec eas ad
nos duxerimus reuocādas put in nris
lris desup pfecti pleni⁹ pntet. Et qz de
executiōe pnti hmoi lray aplicay psoalr
put tenemur intēdere voluim⁹. Idcirco
p hāc et certas alias cās aīm nīm ad h
mouētes hmoi p nos vob scās cōmissio
nes tenore pntiū duximus reuocādas. et
pntiū reuocam⁹ ac oēs et singlas cās co
rā vob aut altero vīm in vi hmoi p nos
vob facte cōmissiōis qlibet int qsciūqz et
sup qciūqz intētat in statu q corā vob
aut altero vīz tpe notificatiōis hmoi nře
reuocatiōis fuerit et existāt. ad nos ex cer
ta scia aduocauimus et aduocam⁹ p pñ
tes. Que oīa et singla vob oībz et singul
supdicti et alijs quoz intēst aut sua inter
esse putāt. tenore pntiū intimamus. et ad

vīaz et cuiuslibet vīm noticiā et c. Et aliq
subiūgūt mādātū. s. Mandātes vob qñ
nus in hmoi negocio pcedat⁹ p m traditā
a se. ap. vob formā. et als put de iure fue
rit pcedēdū. In cui⁹ rei testioniū lras pñ
tes fecimus nři sigilli appēsiōe cōmuni
ri. Datū et c. Et licz ponat in forma. s3 qz
nos tā nris et c. Licz ista dicat. tū pō fieri
subdelegatio p sola volūtate. dato q nō
fuerit aliq legitimo ipedimēto p peditus
delegat⁹. de of. dele. pastoral. post pñ. vt
ibi p Jñ. S3 si maliciose velit se exone
rare. tunc subdelegatū cōpellere neq̄t ad
cām recipiendā si de malicia pstat. vt ibi
Et pō fieri pñbz etiā inui. co. t. sup qñū
§. eu. §. o. Et subdelegat⁹ delegati hntis
iurisdictioni bz etiā coheritiōz. als deluso
ria videt⁹ sua iurisdictione. e. t. ex lris. De
legatus at subdelegatū collige nō tenet
admittere. de q in. c. corā. §. nūcius §. o. e.
ti. Dī in forma cōmittim⁹ plenariā et c. vlt
donec et c. In isto ē mag⁹ diuersitas. Qz si
subdelegat⁹ ē simplr. tūc censet delegat⁹
in totū. Si ipe delegat⁹ vti cepit iurisdī
ctiōe. nō poterit a delegato reuocari. Itē
si a subdelegato fuerit appellandū. tūc si
ē datus nō in toto appellat⁹ ad delegatū
datū cū cla. ap. re. nō ad papā. vt i. c. cū
te. et c. sup qñū. §. porro. e. t. Et idē si so
lā executiōez snie sibi refuauit. vt in. c. si
subdelegat⁹. in fi. d. of. dele. li. vj. S3 fal
lit in duobz casibz in qbz appellat⁹ non ad
delegatū s3 ad papā. de qbz in. c. si is cui
et c. si a sbdelegato. e. t. li. vj. Et qñ ē vni
cus delegat⁹ pñ plibz subdelegare. vt no.
in. c. cū te. alle. Dī etiā in forma Mandā
mus et c. qz delegat⁹ bñ pō cōpellere sbdele
gatū ad cām suspiciendā. nisi pstat q ma
liciose veller se exonerare. vt iā dixi. Itē
dī i cui⁹ testioniū. Rā subdelegatō pbat
p lras delegati solo sigillo suo sigillatas.

Forma citatiōis ordinarij et declaratio
eiusdem.

fficial curie epal

Oragū. vel als plebanovl recto
ri tal ecclie Salutē in dño. vob
in pte scē obediētie firmit⁹ et districte p
cipiēdo mādāmus. qñs accedat⁹ q pte
rea fuerit accedēdū. talē ad nram pntiā
citare curetis quē nos citamus pempto
rie p pñtes. vt tali die ppareat in iudicio

Litatio ordinarij

legitīe corā nob̄ q̄rel' talis finalr rñsurus
Datū 7c. Tal' forma ē brevis. qz ipi' iu
risdictio iā ē fūdata 7 radicata a iure. ex
q̄ est iudex ordinar' p̄p̄ius 7 natural' ipi'
citādi. Vñ nō optet in citatiōe exp̄mere
cām ex q̄ cōperat sibi iurisdictio. seu q̄re
hēat iurisdictōz sup̄ eū. sic facit delegat'
dūmō recipit rescriptū aplicū 7c. vt in for
ma. Itē talis citatio dirigīt plebano in
cui' p̄rochia deget ipe citand'. 7 h3 do
miciliū. 7 cōmittit sibi citatio faciēda.
Posset tñ ipi' citādo dirigi 7 ad eū mitti
si cleric' ē. S3 qz tuti' ē citatiōez p̄ aliū
ferri q̄ de h̄ testificet. qz p̄ citatū possz oc
cultari. de q̄ in spe. de cita. §. iā d̄ citatiōe
p̄. j. Et no. de do. 7 ptu. c. vlt. Cōmittit ḡ
alijs vt citet. vt p̄ eoz relationē p̄stet d̄ ci
tatiōe. vt ibi no. Itē in citatiōis forma po
nit p̄bū pempt'. Dī pempt'. eo q̄ discepta
tōz p̄mit. ita vult. l. iij. ff. de iudi. 7 p̄mit
disceptatōz. i. vltra nō patit aduersariū
terguersari. de q̄ p̄ Jo. an. in addi. spe. d̄
cita. §. viso. Aduertēdū ē q̄ in p̄ma ci
tatiōe nō ē mittēdū p̄m. vt in lege p̄sen
taneū. L. quō 7 qñ iudex. 7 in aut. q̄ sel.
nisi fieret ex cā. vt i. l. p̄tūcia. ff. de re iu
di. Debet ḡ citari re' tribz edictis. 7 tunc
tertiū edictū ē p̄p̄. etiā si nō exp̄mat. vt
no. v. q. ij. in sū. S3 qz ex cā p̄t vocari re
us vnico edicto p̄p̄orio. vicz p̄t distā
tiā viāz. Vel si res celeritatē desiderat.
vt i. c. cū ex l̄ris. de resti. in inte. Et sic ve
nit in vsum q̄ cōiter mittūt iudices vni
cā citatiōz p̄mp. 7 valet. Nec ob h̄ solū
p̄t appellari. vt d̄t Ju. in p̄al. c. j. de dila.
Vbi dic' q̄ sola p̄mp. assigtiō p̄ma vice
facta nō ē sufficiēs cā ad appellandū. D3
tñ p̄tinere istud p̄p̄. p̄petētia intersticia
7 interualla tēpoz. vt. xxiij. q. ij. de illici
ta. 7 no. in. c. j. de dila. Et q̄nta tpa 7 int
ualla p̄tere debeat h̄ ē arbitriū 7 arbitra
bile a iudice ex distātia viāz. negocij 7 p̄
sonaz ac t̄pis q̄litate. vt i. c. cū ex l̄ris. d̄
resti. i. inte. no. in. c. j. de dila. sup̄ alle. De
q̄ etiā in spe. d̄ cita. §. nūc de t̄pm. Si tñ
fierēt tres citatiōes. tūc si re' in p̄mo cita
tōis t̄mō nō venit reputat' p̄tūmax q̄ ad
h̄ vt teneat actori p̄parēti ad exp̄sas vt
no. de p̄cu. querelā. 7 in spe. t. de exp̄sis
§. iuxta. p̄. l3 q̄rit. S3 p̄tūcia h̄mōi n̄
inferūt reo aliene pene p̄tūcie. qz nō cō
stituit p̄tūmax q̄ ad h̄ vt posset p̄tāto ex

cōicari l' missio p̄ eū fieri. vt i. c. vl. de do.
7 ptu. nisi i p̄ma citatiōe rñderet se nō v̄
tuz. qz nūc p̄tūcia esset notoria. Si ḡ i
citatiōe nō ē p̄bū p̄mp. citat' nō p̄parēs
excōicari nō p̄t. nec patiet missiōe saltē
si citat' nō ē an iudiciū. Quid āt de cita
tōibz iudicialibz q̄ occurrūt i p̄cessu iudi
cij faciēdi postea patebit. S3 qñ citatio
ē vnica 7 p̄mp. l3 tres t̄mōs p̄tēat. suffi
cit vno t̄mō p̄pere 7 solū post vltimū lo
cus ē pene. de h̄ i spe. de cita. §. viso. 7 p̄
Jo. ā. i addi. spe. sic i p̄cessibz executorij
7c. Itē d̄t in forma vt die t̄li p̄peat. si po
nit in citatiōe p̄peas feria. vj. vl' die mer
curij. itelligit de prima feria sexta vl' die
mercurij. p. l. eū q̄. ff. de v. ob. no. in. c. ex
posuit. de dila. Si āt dies illa sit feriata
in quā vocat' ē re'. an ardet citatū ad cō
parēdū. Vñ h̄ p̄t p̄tingere dupl'r. Vt qz
exp̄mit in citatiōe p̄peas tali die dñico. l'
nō exp̄mit. l3 d̄t p̄peas decia die. 7 i ista
die incidit dies feriata. In. in. c. vl. de fe
rijs post recitationē opinionū videt' pla
cere finalr. qz l3 in citatiōe exp̄mat' error
dicēdo p̄peas die dñico vt extit in cā p̄
cedam'. siue error tacite insit. vtputa d̄t
in citatiōe p̄peas die decio. 7 illa in diem
dñicū icidat q̄sp citat' p̄pere teneat. Rō
qz in citatiōe duo vident' mandata. vicz
qz t̄li die p̄peat. 7 si illa a die nō d3 vl' nō
p̄t. nihilominus videt' sibi mādātū q̄ cō
pareat q̄nto citi' facere p̄t. Ostiatenet p̄
riū. 7 cū eo videt' tener' Rich. d̄ senis Jo.
caldini videt' ibi dicere. qz si error tacite
insit tūc teneat citatio. qz tenuit a p̄nci
pio. Vñ l3 tūc casus supueniēs mādātū
suspēdat. nō tñ ex toto relaxat. 7 ita seq̄n
ti die tenet p̄pere. Sec' si error ē exp̄ssus
qz tūc negat citatiōē tenere. Ad h̄ enitā
dū hodie iudices s̄t cauti dicēdo i citato
rio decio die cōpareas si iuridica fuerit.
Alioqñ p̄ria die iuridica seq̄nte. Vñ cō
suluit Jo. ā. i all. c. vlt. d̄ ferijs qz h̄ac cau
telā iudices teneāt. maxie qz possz esse qz
apd iudicē nō eēt dies feriat'. 7 apd cita
tū eēt. vt ibi p3 p̄ textū. q̄s singl'i ep̄i sua
re debēt. 7 ita fuāt curiales. 7 ē qñqz aliij
iudices maxie delegati. An āt teneat cita
tio 7 ardet i casu p̄uerso. s. si citatio decer
nit die feriata vt citet re' ad diē nō feria
tum. ibi etiā no. p̄ doc. Et finalr tenet ibi
Jo. ā. in nouella. qz teneat tal' citatio. Et

Litatio ordinarij

distinguit ibi triplicē actū i citatōe. Pri-
mus act⁹ ē pceptū de die citatōe. Scōs
ē illi⁹ pcepti executio. s. ipi⁹ citat⁹ actus.
Terti⁹ ē pcessus ex tali citatōe ichoat⁹
Prim⁹ act⁹ vt dic⁹ nō req⁹rit cāe cognitōz
z iō p⁹t fieri die feriato. vt i. l. fi. L. d. feris
Scōs act⁹ ex eadē rōe silr p⁹t fieri die fe-
riato. Terti⁹ act⁹ ē q⁹ ichoati⁹ pcessus
iste cū hēat cāe cognitōz tali die nō p⁹t ex-
pediri. z remittit ad spe. ti. de cita. §. j. p.
itē q⁹ citatio. Jo. cald. etiā tenet Briū. Et
int⁹ alias rōes mouet. q⁹ citatio ē de pces-
su etiā p se z pncipalr. vt in decre. qm. d.
pba. Pro hac fac. q⁹ talē actū ppetuat
iurisdicctio. eo q⁹ ē act⁹ iudicial. vt no. de
of. dele. licz. Exq⁹ ē iudicial nō d⁹ fieri
die feriato. z ē h⁹ forte tutius. z ita suaf.
Qñ aut⁹ sit citatio vt decia die ppeat. an
tūc dies receptōis seu insinuatiōis lraz
citatiōis pputet in nūero diez exp⁹lorz.
no. guil. i spe. de cita. §. viso. §. penl. z de
dila. §. j. p. s. pone. Et tenet q⁹ nō pputet
ar. c. sup eo. extra de ap. in fi. Itē i forma
citatiōis nō posui de certa hora. s. ppeas
die tli. hora tli tertia z v⁹ vesperaz. Exq⁹
ē nō p⁹fixa certa hora d⁹ iudex expectat
reū ad finē diei. s. vsq⁹ ad illā horā q⁹ p⁹t i
cā. q⁹ incūbit aū nocē tenebras expedi-
re de of. dele. p⁹suluit. De g⁹a tñ p⁹t cū ex-
pectare vsq⁹ ad diē seq⁹ntē. vt ibi. Itē nec
de loco sit mētio. q⁹ ordiari⁹ certū h⁹z lo-
cū siue p⁹sistoriū. vt s⁹ dixi. Sec⁹ i delega-
to. An ipē d⁹ certū locū assignare. d⁹ rescp.
olim. z. c. fi. Di in forma. ppeas legitie.
An p⁹t pperere p se v⁹ p pcuratorē. vt post
ea dicā. Et delegat⁹ reglarit nō pōt quē
citare vt psonalr corā eo ppeat. Fallit i
casib⁹ h⁹ de q⁹ in. c. j. d⁹ iudi. li. vi. Itē d⁹
q⁹rimonijs tal⁹ rñsur⁹ z nō exp⁹mit cā p⁹t
quā citat⁹. sed p talē citatiōz nō induit li-
tis pendētia. vt i cle. ij. vt lit. pendē. Ad
h⁹ ē q⁹ citatio fac⁹ litē pēdere ad effectū q⁹
nihil possit inouari. req⁹rit q⁹ citatio sit i
struēs. vicz q⁹ p eā p⁹stet sup q⁹ debeat re⁹
p⁹ueniri. Itē q⁹ a ppetēti iudice sit facta
z q⁹ puenit ad noticiā citati. vt i cle. j. vt
lit. pē. De h⁹ tñ an in citatōe sit cā exp⁹mē-
da z q⁹re fiat no. p Jo. ā. in addi. spe. §. j.
sup p. Itē q⁹ in ea nlla cā. Ibi videt tene-
re q⁹ exp⁹mēda sit cā p rōnes ples q⁹s ibi
adducit sed cōit nō fua. Itē citat⁹ citat⁹
solū vt rñdeat q⁹rimonijs actoris in cāis

i q⁹bo poss⁹ pcedi. lit. nō p⁹t. vt s⁹ inq⁹sitio-
nes accusatiōes zc. de q⁹bo sup feci mētio-
nē. posset re⁹ a pncipio citari ad totā cāz
s. ad pcedēdū z ad pcedi vidēdū in tali
cā ad oēs z singlos act⁹ incūbentes. fua-
tis tminis debitis z p⁹suetis vsq⁹ ad diffi-
nitivā sniam inclusivē cū oib⁹ z singulis
actis actitatis. scripturis lris z munimē-
tis q⁹bo i negocio hmoi vti intēdit z se iu-
uare cū intimatiōe q⁹ siue pparuerit vt p-
ferē siue nō. nos nihilomin⁹ in cā p⁹dicta
put iustū fuerit ipi⁹ citati p⁹uacitē seu ab-
sentia nō obstātē pcedem⁹. z eo vltērius
nō nisi p valuas ecclie p⁹dictē citato. Et
qñ tal⁹ ē cā p⁹uilegiata. vt electio postula-
tio zc. z eodē mō citat⁹. nō optet cū p⁹tea
postea ad singlos actus de nouo citari.
Alia si nō ē cā p⁹uilegiata i pcessu. v⁹ si ē
tal⁹ citatio q⁹ isto mō nō ē citat⁹. s. solū q⁹
rimonijs rñsur⁹ zc. tūc optet ipm ad sin-
gulos act⁹ vocari. vt videt dicere guil. in
ipe. de citatōe. §. viso. Dicit tñ ibi Jo. ā.
in addi. q⁹ h⁹ pcedit vbi iudiciū nō ē in lo-
co remoto a dyoc. citati. puta in curia.
Nā tūc q⁹ cēt difficilimū citatiōes p sin-
gul actib⁹ mitti. p⁹t pcedi ad examinatiōz
cāe z diffinitōz si ps nō venit. Si aut⁹ ps
venit v⁹ pcurator citabit ad singlos act⁹
etiā si in vno fuerit p⁹umat. de q⁹ plen⁹
p Jo. an. in addi. spe. de cita. §. viso. sup
p. dñs āt me⁹. De cōminatōe qd debeat
fieri dixi z remisi sup forma citatiōis de-
legati. Nō tñ cōminatio tal⁹ faciēda ē de
necessitate. nec h⁹ vim pēp. nisi als pēp.
exp⁹mat. de q⁹ in spe. de cita. §. viso. §. sed
qñt. In fine citatiōis ponit Datū zc. nec
sbscribūt testes zc. q⁹ suffic⁹ lraz citatiōis
esse sigillatā sigillo iudicis. siue sit antei-
dicial. siue de iudicialib⁹. vt no. in. c. qm
de pba. Citatiōes tñ q⁹ emanāt de curia
redigūt p tabellionē in publicā formā. z
h⁹ est tut⁹ in arduis. maxie corā delega-
to. Et tñ de decreto citatiōis z ei⁹ formā
q⁹ tñ extēdi p⁹t sicut visus fuerit expedire.

De actu citationis

Hinc videam⁹ de

n actu ipi⁹ citatiōis q⁹l⁹ iste debeat
h⁹re cāi cōmittit citatio faciēda p
lras v⁹ voce viua. q⁹ d⁹ accedere ipm ci-
tādū z citare fm q⁹ sibi ē iniūctū si citād⁹
copiā sui facit. Si nō p⁹t cū h⁹re psonalr

Actus citationis

de h^{is} p^{ro}testes et d^{icitur} diligētia circa h^{oc} factū. Et
sp^{ecies} citad^{is} ē q^{uod} si iuenit de eo q^{uod} mit. i. pos.
cā rei suā. c. vl. Si nō iuenit citet p^{ro}cura
tor ei^{us} si quē dimisit quē dimittere tenet
q^{uod} se absentat. maxie si sel^{ectus} ē citat^{us}. d. p^{ro}cu.
dilect^{us}. de eo q^{uod} mit. i. pos. c. si. Si p^{ro}cura
torē nō dimisit faciat citatōz ad domū et
requerēt amici. de q^{uod} i. c. cāz. q^{uod} d. do. et p^{ro}cu.
et ibi in glo. et i. c. vl. e. t. et in. c. vl. de eo q^{uod}
mit. i. pos. Itē in ecclia i cui^{us} p^{ro}chia de
get et morat cū p^{ro}ls p^{ro}uēret ad dīna. Et
tradit certa forma in citatōe. vīz in tali
vl^{terius} tali loco publice. Et ista forma ē suā
da in l. diligēt. ff. mādāt. i. c. cū dilect^{us}
de resc^{riptis}. vt in citatōib^{us} q^{uod} emanāt a curi.
in q^{uod} scribit. si eius copiā h^{ab}ere poterit
Alioq^{uod} in domo h^{ab}itatōis sue et in ecclia
cathedrali et c. Nō tū d^{icitur} citās iurare do
mū citadi eo iūto. q^{uod} faceret ei iniuriā.
ff. d. in ius vo. l. plen^{ius}. d. q^{uod} in spe. d. cita.
§. seq^{uē}. §. s. an reo. et in cle. cām. de elec.
Et d^{icitur} abūz q^{uod} ē extra p^{ro}uinciā. vt ibi no.
Quādiu g^o q^{uod}scopiā sui fac^{it} nō ē citad^{us} ad
domū q^{uod} ad citatōz ad domū recurrit q^{uod}
si ad vltimū refugiu. vt no. O^{mn}i. de do. et
p^{ro}cu. cām q^{uod}. nisi in casib^{us} i q^{uod} b^{us} ē sufficit p^{ro}
ma vice. et q^{uod} habz locū citatio ad domū
plene no. p^{ro} Jnn. et alios in. c. vl. de eo q^{uod}
mit. in pos. imo nō sufficeret denūciari p^{ro}
curatori si ipe ē p^{ro}ns. Ita et Vin. i. c. vl.
de do. et p^{ro}cu. et q^{uod} loc^{us} citadi nō p^{ro} tute adi
ri. p^{ro} p^{ro} mādāt citatōz fieri p^{ro} edictū. de q^{uod}
de iudi. c. j. in cle. Et p^{ro} iste cui cōmittit^{ur}
citatio faciēda p^{ro} aliū citare. vt et Boff. et
O^{mn}i. in. c. vl. de eo q^{uod} mit. in pos. Vīz ipe
petrus et abbas tenet p^{ro}riū. Et d^{icitur} fieri ci
tatio clari p^{ro}bis. An at credat nūcio re
ferēti se citasse. tractat guil. i. spe. de cita.
§. seq^{uē}. §. s. nūqd credet. et seq^{uē}. et p^{ro}sulit
ibi q^{uod} iudex q^{uod}libz maxie delegat^{us} p^{ro}nte a
ctore et tabellione iniūgat nūcio q^{uod} ipe ta
le reū ex p^{ro}te sua citet sub t^{er}ti forma. Sic
q^{uod} tali die et loco pemp. p^{ro}eat in t^{er}ti cā co
rā eo r^{es}urū. Et tūc notari^{us} id p^{ro}ceptū
iudicis et mandatū nūcio sc^{ilicet} redigat in
act. Q^{uod} dato q^{uod} nūcio credat sup^{er} actu ci
tatōis p^{ro} cū facto. nō tū credet sibi sup^{er} cō
missiōe facta sibi. vt ibi d^{icitur} Jo. ā. i. addi.
Nā goff. tractādo de edicto. si q^{uod} in ius
vocat^{ur} et c. D^{icitur} q^{uod} ad h^{oc} q^{uod} loc^{us} sit huic edi
cto sex esse necessaria. q^{uod}z scōm ponit q^{uod} d^{icitur}
mādātō iudicis facta sit citatio. et h^{oc} ponit

p^{ro} malos nūcios q^{uod} sine mādātō vocāt i
terdū. Et p^{ro} h^{oc} d^{icitur} Jo. an. in addi. spe.
in loco statim alle. Et reprobāt q^{uod} i m^{ul}tis
foris suat. q^{uod} p^{ro}ceptū nūcio factū de citan
do nō scribit. s^{ed} q^{uod} scribit relatio citatōis
d^{icitur} sic. Retulit tal^{is} nūcio se de mādātō in
dicis citasse talē et c. Tū tū ip^{so} officiū nō
sit circa mādātū. s^{ed} circa executōz mādā
ti. Scribat g^o notari^{us} i act^{us} quō tal^{is} iudex
p^{ro}stituit talē nūciū suū ad citatōes in tali
cā faciēdas. q^{uod} nūcius iurauit corp^{or}alr ta
cto euāgelio sc^{ilicet} oēs ambasiat^{as} et cita
tōes in ea cā sibi p^{ro} iudicē impositas et p^{ro}
ip^{so} iudicē iponendas fidelr facere et re
ferre. Et ibi etiā ipe Jo. ā. in add. in isto
dubio. An credat nūcio ē publico et iur
rato sup^{er} citatōib^{us}. vel an pot^{est} standū sit
iuramēto p^{ro} volētis iurare se nō citatā re
citāt diuersas op^{er}iones q^{uod} sentiāt circa h^{oc}
doctores et p^{ro}ctici. O^{mn}i. in sū. rub. d. p^{ro}cu.
§. ij. §. q^{uod} si absens. tenet finalr q^{uod} h^{oc} ē re
linquēdū arbitrio iudicis q^{uod} p^{ro}sonaz et nego
cij q^{uod}litate p^{ro}ferat^{ur} vl^{terius} credat nūcio. vel ne
gāt se citatū iuramētū deferat ad sui ino
centiā oñdendā. Et h^{oc} placz Jo. ā. i. add.
vbi s^{ed} p^{ro} p^{ro}ue piculū q^{uod} imineret p^{ro}bo vi
ro nō citato ex dicto vilis ribaldi. nō tū
ē h^{oc} sic arbitrariū sic illd. de q^{uod} i. c. p^{ro}sulit
de offi. dele. de q^{uod} nō l^{it}z q^{uod}relari. Vñ si iur
dex h^{oc} casu male arbitraret p^{ro} p^{ro}uamē p^{ro}
appallari. q^{uod} videm^{us} q^{uod}q^{uod}z pessimos iudi
ces sic et nūcios. Q^{uod} v^o citatio fit p^{ro} l^{it}as
p^{ro}bat factā citatio h^{oc} ip^{so} q^{uod} citator remittit
l^{it}az citatōis seu p^{ro}missiōis sibi sc^{ilicet} appo
nēdo ibi sigillū suū. et h^{oc} bz g^onal cōsuetu
do. ita no. p^{ro} O^{mn}i. i. c. q^{uod}m. de p^{ro}ba. Tū me
li^{us} ē q^{uod} p^{ro} l^{it}as suas rescribat diē et formaz
sue citatōis facre. maxie q^{uod} sit citatio. vt
diē. r. vel. r^{ij}. p^{ro}eat et c. Qualr aut^{em} debeat
citari cap^{itulum}. no. in. c. bone. j. de elect. q^{uod}
ip^{so} in cap^{itulum} cap^{itulum} ag^{er}natū citari d^{icitur} si
p^{ro} rep^{er}it. Si nō p^{ro} rep^{er}it p^{ro}uocari vel si
nolūt aggregari tūc faciat h^{oc} q^{uod} p^{ro}. Vñ
citet publice in ecclia. vt ibi d^{icitur} in glo. q^{uod} in
cipit. Et sic citent^{ur} et singl^{is} nō tāq^{uod} singl^{is}
s^{ed} tāq^{uod} illi ex q^{uod} b^{us} p^{ro}stituit cap^{itulum} et q^{uod} vnacū
alijs faciūt cap^{itulum}. als citatio nō valerz.
q^{uod} cā cap^{itulum} nō ē cā singlor^{um}. vel ecōuerso.
r^{ij}. q. ij. q^{uod} manumittit. Et no. in. c. bone
iā alle. Facta ig^{it} citōe si fit p^{ro} nūciū rede
at nūcius ad iudicē. ferēdo sibi in p^{ro}ntia
tabellionis q^{uod}l^{it}er vbi et q^{uod} et ad quid reū

Actus citationis

citauit. Et ista nūcū relatio ē i actū scribe
da. et pōt sic scribere tabellio. Anno dñi.
zē. die tali corā tali iudice in mei notarij
pñtia tal' nūci' retulit se citasse talē inuē
tūz psonalr apphēsum. vñ si nō fuit app
hēsus retulit se dixisse pcuratori tñi vñ fa
milie sue q' die tali. tali hora pperet corā
pdicto dño iudice ad pcedēdū. et ad pce
di videndū in tali cā q' pñt int ipm et ta
lē sup tali re vñ ad iurandū vñ ad iurare
testes zc. Ille pō cui cōmittit citatio fa
ciēda p lras solet i cedula affixa citatōe
vñ i ipa citatōis carta a tergo scribere h
hac forma. Ego A. pleban' vñ rector
tal' eccie talē fm formā pñt mādātū vñ ci
tatōis citavi tali die vt tali die ppeat co
rā tali iudice in cā tali p se vñ pcuratōrē
iuxta pñtiū lraz pñtētiā et tenorē. vñ re
cognosco me lras pñtes tñi die vel tñi pu
blicasse et iurasse et esse fidelr executum
ipm citādo put recipi i mādātū. In cui
testimoniū sigillū meū pñtibz ē appensum.
Utz at ordiari' possit citare subditū suū
extra iurisdictionē suā p nūciū vel p lras
le. et no. q' sic. in. c. romana. in. §. pñtes.
de fo. cō. li. vj. Qz igit' citat' sic p iudicē
et de ipi' mādātō dz in tñio corā ipō iu
dice pperere. Et si est iudex ordiari' su
iste q' citat seu citare mādāt' delegat'. et
h expmif in citatōe. vt s dictū ē. Al' si ē
nō ē su' pñtiū iudex ordiari'. hz tñ al's
iurisdictionē ordiariā. et in citatōe expmif
talis cā. q' si pā esset deberet coram eo rñ
dere. s. qz dicit eū pñsse vel deliquisse in
terra q' ē. s. de iurisdictionē citātis. de q' ple
ne p doc. in. c. ij. d dila. Als si nō pperet
ptumax reputaret. Si pō citatio eēt tal'
q' nō artaret ad veniēdū. et p pñs nō ifer
ret pñtiā. sic est citatio temeraria. et ci
tatū nō artat. vt i. c. bone. §. de elec. pcor.
cle. pastoral. de re iudi. §. notoriū q'ppe.
Et nōnulli sē casus in q'bz citat' veire nō
tenet. de q'bz in glo. notabili. in. c. veniēs
de accu. et ibi p Jo. ā. sup ea. Et solet d h
tradi vna gñal' reglā in. c. ij. de dila. vñ
q' vñcūq' in citatōe ponit aliqd iniustū
vel inhonestū. vel tale q' certū est citato
pperere exceptionē declamatoriā iudicij
Utz si citat' spoliatus q' rñdeat spoliato
ri in cā ciuili. vel aliter in cā criminali. vel

militi alteri' negocia pcurati. ex q' tal' er
ror expmif in citatiōe ire nō tenet citat'.
Et idē si als ē notoriū fm aliq's. de q' di
cendū vt ibi. Aliq' tñ distinguunt. qz aut
ipō iure deficit iurisdictionē citātis. vt si lai
cus clericū citaret. et tñ citat' si istd ē no
toriū veire nō tenet. nec valet pcess' p eū
aut ope exceptōis p citat' se subtrahere
et pparere et excipe. als tenebit pcessus p
eū de q' p Jo. an. in add. spe. de cita. §. j
Cōtumax ē q' trinis edictis vñ vno pēpto
rio citat' nō venit. vñ venit s nō obedit.
vñ illicenciat' recedit. extra de excels. pla.
c. ex lris. Ita diffinit Guil. in spe. d ptu.
§. j. Oñ. in sūma diffinit sic Cōtumacia
ē erga iudicē vñ platū cōmissa inobediē
tia. Et dō cōmissa. qz sp obediēdū ē. de q'
de tē. ord. ad aures. i glo. et sup ea. Et di
uersi sē mōi pñtiacie. de q' in. c. ij. de do. et
ptu. in glo. et sup ea. i. c. qm frequē. vt lit.
nō pñ. §. j. Qz si latitat vñ ipedit ne cita
tio ad eū pueniat. vñ min' instruat' ppet
zc. De q' etiā in spe. de ptu. §. j. Itē pñti
cia ē multiplex. Aliq' est pñtiacia pā et pē
q' als dō euidēs et notoria. et qz citat' rñ
det se nō ventur'. nec q' trāspōnet pedē. ij
q. vj. §. sūt et qz. Et an sufficiat h dicere
extra iudiciū. qz si in iudicio diceret. essz
idubitatū Et als septē dubia circa h pul
cre tractat Jo. an. in add. spe. de ptu. §. j
Scda pñtiacia ē pā psumpta. vt qz app
hēsus ē citatus psonalr. s nō venit in ter
mio. l. ex pñsensu. §. fi. ff. de ap. Ista dō pā
eo respectu qz apphēsus psonalr. Presū
pta tñ dō. qz in nō veniēdo pōt forte excu
sari pñt aliqd ipediētū. Tertia pñtiacia
est ficta. vt qz nō ē apphēsus psonalr s
citāt' ad domū. de q' ē in clemētina vñ
ca de do. et ptu. in glo. mag. Et valet ista
scire pñt seqntia maxie ad istd. qz p pñti
cia obligat ptumax ad restōnē expēfaz.
L. de iudi. l. sanctim'. S3 qñtas pñtiacia
vñz si ē pñtiax euidēs siue notori' aggu
tur ex tñi qñficatōe in duobz. Pñio i expē
sis. nō dico restituēdis. s3 pus restituēdis
añqz absoluef. de sen. excō. venerabilibz.
§. sec' li. vj. Scdo in eo q' nō hz bñficiū
vel ē reddit' vñ puētus corā iudice. de q'
p Jo. an. in add. spe. vbi s. Si s actor
ē pñtiax puniet. vt i. c. actor. de do. et ptu.
li. vj. qz soluit expēfas et cū h nō admitte

Actus citationis

ref ad aliā citationē. nisi cautōz faciat qd
velit de cetero fidelit pperere. vt ibi. Pōt
tūc et reo instāte z docere volente de iure
suo pcedi ad diffinitōz lit. nō p. de q in
c. cām q. de do. z p. m. z q. l. r. tūc sit pcedēz
dū z in q. b. citatōibz vocād? sit actor p. tu
mar. ple. p. In. z alios in. c. j. vt lit. n. p. f.
S3 si re? ē p. tūat penas bz. q. p. t. excōi
cari. Vel si tal' est cā in q. p. t. fieri missio.
z in q. pcedi nō p. t. lit. nō p. f. S3 si ē cā i
q. pcedi p. t. lit. nō p. f. ex p. uilegio iuris v.
hois. vt dicit s. in cle. dispēdiōsam. de iu
di. z in cle. m. sepe. de p. sig. Tūc pcedi p. t.
in p. ncipali ad receptōz testiū z ad diffi
nitūā sniam in penā p. tūacie rei. Ita tū
q. re? citet ad singlos act? de q. ē s. dixi.
Et sic p. fuatores dati vniuersitat' studi
oz zc. pcedere p. nt in p. ncipali p. tūacē.
cū de sp. eali mādato p. ncipis pcedere de
beāt sūmarie z d. plano zc. P. nt tū si vo
lūt p. reū p. tūacē pcedere ad excōicatiōez
v. l. missione sicut ali? iudex. Termio igit
citatōis adueniēte acto p. peat p. se vel p.
pcuratorē ei? si tal' est cā in q. p. stitui pōt
pcurator cū l. ris citatorijs z faciat fidez
iudici. de excutiōe seu insinuatōe citatio
nis facte reo p. modū quē p. dixi. accusan
do p. tūaciā z absentia ipi? citati. petēdo
p. nūciari eū z reputari p. tūacē. z p. eū tā
q. p. tūacē pcedi. vt. L. de iudi. p. perandū
s. z si q. dem. Et no. p. Buil. in spe. d. p. tu.
s. seq. z de cōparitiōe. s. j. z fac. singla re
digi z p. scribi in actis. de p. ba. q. m. s. Et
iudex p. nūciari seu reputabit eū p. tūacē.
dicēdo. Talē p. nos z de mādato nro ci
tatū in diē hodiernū ad instantia tal' sup
re vel cā tali z sufficient expectatū nec p.
se nec p. nūsalē p. pperere curantē ad petitiōz
z requisitiōz ipi? actoris v. l. sui pcuratoris
p. p. p. z eiusdē absentis p. tūaciā accusan
tis z petētis eūdē p. nos p. tūacē reputari
reputamus p. ut est merito contumacem.

Et iuxta istā formā scribet et tabellio.
f. Anno dñi zc. die tali. hora tali. corā ta
li iudice cōparuit tal' actor v. l. tal' ipi? p.
curator. q. pcurator mādātū pcuratoriū
cui? tenor inferius inserit. p. duxit v. nacū
l. ris citatorijs z alijs l. ris sigillo tali sigil
lat. v. l. instrumētis sup. executiōz citatio
nis eiusdē p. fectis. q. p. tenor sūr infra cō
tinet. Et talis citati nō cōparentis p. tūa

ciā accusauit. petēs eū p. ipm iudicē p. nū
ciari z reputari p. tūacē. z sibi decerni
p. eū l. ras oportunas. quē diutius expe
ctatū ipē iudex p. tūacē reputauit. z l. ras
p. ipm decreuit oportunas. nec est vis an
sic scribat tabellio in p. sona sua vel in p.
sona iudicis. Isto mō talem nō cōparen
tē diutius expectatū reputamus p. tūacē
zc. de q. de cōuer. p. iuga. dudū. de dolo z
p. tūacia. c. j. z. ij. Et ita d3 actor p. parere
in termino corā iudice z p. tūaciā rei ac
cusare. Si g. et actor nō p. parer. tunc fiet
p. pensatio p. tūacie actoris cū p. tūacia
rei. vt no. de do. z p. tu. actor. li. vj. Si at
reus nō p. parer z etiā iudex est absens v.
l. ipeditus. ita q. si cōparuisset nō fuisset p.
cessum in causa. an reputet p. tūacē z cō
dēnari debeat in expensis ē glo. notabil
in. c. v. l. de do. z p. tu. z ē glo. v. l. Et pōt
iudex a q. vult pena incipe. vicz vel ab ex
cōicatiōe v. l. imissione. vt in. c. tue. vt lit.
nō p. f. vt ibi no. Et d3 altera a p. n. esse cō
tent? q. magis timef. vt. e. t. c. q. m. s. v. l. in
fi. Honestū tū esset vt a missione inciperet.
q. p. us ē recurrēdū ad res q. ad p. sonas
vt ibi no. Iudex g. pcedēdo ad missione
p. tūacē in actōe reali. puta sup. equo v.
fundo. Decernit actorē mittēdū tunc in
possessionē rei petite cā custodie. Et fiat
missio p. hec p. ba. Decernimus z p. stitu
mus v. l. mittimus v. l. iubemus te esse pos
sessorē talis rei cā custodie. Et volumus
q. tal' mister n. ponat te actualr in posse
sionē. z talē mistrū d3 dare iudex vt hoc
impleat z ei referat q. n. sc. m. sit. Ita dic. In.
in. c. j. de eo q. mit. in pos. Et l3 In. ponit
et ibi aliā missionis formā. illa tū ibi pla
cet O. l. i. z Jo. ā. i. nouella. Et ex t. l. i. missi
one ex p. mo d. creto actor erit possessor rei
s3 mutabil. si q. si re? venerit corā iudi
ce infra annū. z cautōz p. s. t. de s. i. d. o. iu
ri z restituat expēsas actori. ipē possessio
nē recupabit. vt i. c. q. m. freq. n. s. in alijs
vt lit. nō p. f. Et dato q. actor missus p. p.
potētiā rei v. l. cā doli nō possit possessiōz
corpāl' adipisci. adhuc iur. dispōne itel
ligit possidere ad effectū p. s. c. p. t. o. i. s. ā. n. ual
vt i. c. p. t. i. n. g. i. t. de do. z p. tu. Si p. o. re? nō
venerit infra annū p. s. i. d. o. cautōz. vt d. c. m.
ē restituēdo expēsas. actor et citra s. i. d. o. d.
cretū p. ā. n. i. discursū ver? erit possessor f. m.

Actus citationis

cōem opionē. vt i all. §. in alijs. z ibi no.
dō. z p. tū. p. tū. z re? nō audif nisi sup
p. p. tate illi? rei. Si at ē actio psonal. pu
ta qz agit certi p. d. tōe ex mutuo. z re? est
p. tū. mittet actor i possessionē rez mo
biliū p. tū. ac si t. h. z. Alioqn i possessio
nē immobiliū p. mō z mēfura debiti decla
rati i libello actori. qd ē t. h. z. declarare iu
ramēto. z an h. sufficiat vl. req. rat. p. batio
p. testēs l. i. n. s. t. r. tractat. S. u. l. i. spe. d. p. tū.
§. seq. f. Itē qd d. r. de offi. iudi. §. vl. ibi
p. Jo. a. in add. spe. sup. §. iij. dicēdū. z f.
vj. q. rēdū. Et vsq. ad q. tū tps tūc audiet
re? sup. ill. reb. in q. s. missio scā ē. le. z no.
vt lit. nō p. t. q. m. §. vl. in fi. z in glo. fi. z
sup. ea. qz audif donec iterueniat scōz de
cretū. Post scōm p. o. decretū an z q. n. au
diat. refert an p. scōz d. decretū sit adiudica
ta possessio actori. an res sit adiudicata i
solidū. Si ē adiudicata possessio audif.
sz actor hēbit cōmodū possessiois donec
p. n. c. i. p. a. l. e. sit finitū. Si res ē adiudicata
i solidū p. clusa ē via reo. qz tūc nō audif.
z ista h. n. t. locū in p. tū. ac a. n. lit. p. t. Quid
at fit in p. tū. p. t. lit. p. t. p. t. a. z q. l. r. p. c. e. d. e. f.
p. a. t. e. b. i. t. l. o. c. o. s. u. o. z i. s. t. e. ē. v. n. m. o. d. f. z. q. u. e.
p. c. e. d. e. f. p. tū. ac. nō tū m. l. t. u. f. e. l. t. i. n. a. b. i. t. i. u.
d. e. x. a. d. f. a. c. i. e. n. d. ā. m. i. s. s. i. o. n. ē. d. e. d. o. z. p. t. p. t. i. n.
g. i. t. i. g. l. o. j. P. u. n. i. f. ē. t. p. t. u. p. p. i. g. n. o. z. c. a. p. t. o.
nē. e. x. t. r. a. d. o. z. p. t. u. c. i. j. I. n. s. t. i. d. e. e. x. e. c. u.
t. u. §. f. i. p. m. u. l. t. e. r. a. z. z. m. o. d. i. s. a. l. i. j. s. d. e. q. i. n.
s. p. e. d. e. p. t. u. §. v. l. f. z. n. ū. q. d. f. e. ā. z. f. Itē p.
m. l. e. t. ā. Et q. i. u. d. e. x. ē. t. e. c. c. l. i. a. s. t. i. c. p. t. i. p. o. n. e.
r. e. m. l. e. t. ā. h. a. b. e. t. d. e. p. e. l. z. n. o. d. e. d. o. z. p. t. u.
c. j. Et d. e. m. l. e. t. a. p. o. n. i. t. O. s. t. i. s. p. e. ā. l. e. r. u. b. c. ā.
i. n. s. ū. d. e. s. e. n. z. r. e. i. u. d. Et d. e. a. t. r. a. c. t. a. t. s. p. e.
d. e. s. e. n. p. l. a. §. i. j. f. e. l. t. z. q. r. t. a. Si at i. u. d. e. x.
v. u. l. t. i. n. f. l. i. g. e. r. e. p. tū. a. c. i. p. e. n. ā. e. x. c. o. c. a. t. o. i. s. s. i.
p. c. e. d. a. t. p. e. u. m. qz h. z. e. ū. m. o. n. e. r. e. v. t. a. d. h. u. c.
o. b. e. d. i. a. t. p. e. n. d. o. i. n. f. r. a. c. e. r. tū. t. m. i. n. ū. p. e. t. ē.
t. ē. z. p. tū. a. c. i. ā. e. x. p. u. r. g. e. t. Et si i. u. d. e. x. ē. d. e. l. e.
g. a. t. p. t. s. c. r. i. b. e. r. e. s. u. b. i. s. t. a. f. o. r. m. a. A. d. e. c. a.
n. u. s. v. l. s. c. o. l. a. s. t. i. c. u. s. z. e. t. a. l. e. c. c. i. e. i. u. d. e. x. c. ā. e.
z. a. p. tū. i. n. f. r. a. s. c. r. i. p. t. a. z. a. s. e. a. p. s. p. e. ā. l. r. d. e. l. e.
g. a. t. u. s. U. n. i. u. e. r. s. i. s. z. s. i. n. g. u. l. p. p. o. s. i. t. i. s. d. e. c. a.
n. i. s. c. u. s. t. o. d. i. b. y. h. e. b. d. o. m. a. d. a. r. i. y. s. p. l. e. b. a. n. i. s.
z. d. i. n. o. z. r. e. c. t. o. r. i. b. y. c. u. r. a. t. i. s. nō. c. u. r. a. t. i. s. c. l. e. r. i.
c. i. s. z. n. o. t. a. r. i. i. s. p. u. b. l. i. c. i. s. q. b. u. s. c. ū. q. z. c. i. u. i. t. a.
t. ē. z. d. y. o. c. t. a. l. ē. a. c. a. l. s. v. b. i. l. i. b. e. t. p. s. t. i. t. u. t. i. s. q.
p. ū. t. i. b. y. f. u. e. r. i. n. t. r. e. q. s. i. t. i. S. a. l. u. i. n. d. ū. o. z. m. ā.
d. a. t. i. s. n. f. i. s. i. m. o. p. i. a. p. l. i. c. i. s. f. i. r. m. i. t. e. o. b. e. d. i. r. e.
A. u. t. o. r. i. t. a. t. e. a. p. l. i. c. a. n. o. b. i. h. a. c. p. t. e. cō.

missa. citauim? z citari fecim? talē vt tali
die sibi p. tū. p. tū. o. a. s. s. i. g. n. o. p. p. e. r. e. t. i.
t. l. i. l. o. c. o. l. e. g. i. t. i. e. c. o. r. ā. n. o. b. q. r. e. l. t. a. l. m. i. s. u. r. u. s.
S. z. q. i. d. ē. c. i. t. a. t. i. n. t. m. i. o. h. m. o. i. s. u. f. f. i. c. i. e. n. t.
e. x. p. e. c. t. a. t. p. p. e. r. e. p. t. e. s. i. t. U. n. p. d. i. c. t. o. A.
a. c. t. o. r. e. v. l. e. i. p. c. u. r. a. t. o. r. e. c. o. r. ā. n. o. b. i. t. m. i. o. p.
d. i. c. t. o. p. p. e. n. t. i. z. p. d. i. c. t. i. c. i. t. a. t. i. nō. p. p. e. n. t. i. s. cō.
tū. a. c. i. ā. a. c. c. u. s. a. n. t. e. p. e. t. ē. t. e. i. p. m. p. n. o. s. cō. tū. a.
cē. r. e. p. u. t. a. r. i. z. p. p. tū. a. c. i. a. h. m. o. i. p. e. ū. p. c. e. d. i.
i. p. m. r. e. p. u. t. a. u. i. m. p. u. t. e. r. a. t. m. e. r. i. t. o. p. tū. a. c. ē.
z. p. e. ū. d. u. x. i. m. p. u. t. i. u. s. t. ū. f. u. e. r. i. t. p. c. e. d. e. n. d. ū.
I. d. c. i. r. c. o. v. o. b. o. i. b. y. z. s. i. n. g. u. l. p. i. u. i. c. t. i. m. z. d. i.
u. i. s. i. m. i. p. t. u. t. e. s. c. t. ē. o. b. e. d. i. ē. n. t. i. e. z. s. u. b. p. e. n. a. e. x.
cō. i. c. a. t. i. o. i. s. q. u. ā. i. v. o. s. z. i. n. q. u. ē. l. i. b. y. v. i. m. s. i.
m. ā. d. a. t. ū. n. f. m. h. m. o. i. n. e. g. l. e. x. e. r. i. t. i. s. v. l. p. t. e. p. s. e.
r. i. t. i. s. a. d. i. p. l. e. r. e. c. a. nō. i. c. a. t. i. t. ū. t. r. i. ū. d. i. e. z. m. o. n. i.
t. i. o. e. p. m. i. s. s. a. i. n. h. i. s. s. c. r. i. p. t. i. s. f. e. r. i. m. f. i. r. m. i. t. e. z.
d. i. s. t. r. i. c. t. e. p. i. c. i. p. i. e. d. o. m. ā. d. a. m. q. u. i. s. a. c. c. e. d. a.
t. i. s. v. b. i. p. p. t. e. a. f. u. e. r. i. t. a. c. c. e. d. e. d. ū. z. m. e. o. r. a. t. ū.
A. p. tū. a. c. ē. p. u. b. l. i. c. e. z. d. i. l. i. g. e. n. t. m. o. n. e. a. t. i. s.
q. u. ē. n. o. s. p. ū. t. i. b. y. p. e. p. a. m. o. n. e. m. v. t. a. n. x. i. j.
d. i. e. s. p. r. i. u. u. o. s. a. m. o. n. i. t. i. o. e. h. m. o. i. p. p. u. t. ā. d. o. f.
p. d. i. c. t. ā. s. u. ā. p. u. r. g. ā. d. o. p. tū. a. c. i. ā. i. u. r. i. p. e. a. t. cō.
r. ā. n. o. b. a. u. t. cū. p. f. a. t. o. A. a. c. t. o. r. e. a. m. i. c. e. v. e. l.
i. i. u. r. e. s. e. cō. p. o. n. a. t. A. l. i. o. q. n. i. p. m. p. p. tū. a. c. i. a.
h. m. o. i. e. x. cō. i. c. a. m. i. d. e. i. n. o. i. e. i. n. h. i. s. s. c. r. i. p. t. i. s.
q. u. ē. s. i. c. e. x. cō. i. c. a. t. ū. p. u. b. l. i. c. e. i. f. r. a. m. i. s. s. a. z. s. o. l. ē.
n. i. a. cō. r. ā. p. l. i. m. l. t. i. t. u. d. i. e. d. e. ā. b. o. n. i. b. y. d. e. n. ū.
c. i. e. t. i. s. d. i. e. e. x. e. c. u. t. o. i. s. z. c. v. t. s. i. n. f. o. r. m. a. c. i. t. a.
t. i. o. i. s. I. n. i. s. t. a. f. o. r. m. a. p. o. n. i. t. n. a. r. r. a. t. i. o. q. u. o.
r. e. f. u. i. t. c. i. t. a. t. i. nō. p. p. a. r. u. i. t. z. f. u. i. t. e. i. p. tū. a.
c. i. a. a. c. c. u. s. a. t. a. S. z. i. s. t. a. p. b. a. n. a. r. r. a. t. i. a. s. nō.
p. b. ā. t. v. t. i. n. c. l. e. l. i. s. d. e. p. b. a. O. p. t. i. s. q. d. e.
h. p. s. t. e. r. p. r. e. g. i. s. t. r. ū. c. ā. e. s. e. n. p. a. c. t. a. p. s. c. r. i. p. t. a. p.
t. a. b. e. l. l. i. o. n. ē. z. c. Et i. d. o. d. i. c. i. d. ū. t. r. e. d. i. g. i. i. a. c. t. i.
z. a. c. t. i. t. a. t. i. s. I. tē. m. o. n. e. t. r. e. a. n. e. x. cō. i. c. a. t. i. o. z.
qz s. p. s. n. i. a. m. e. x. cō. i. c. a. t. i. o. i. s. z. ē. t. a. l. i. a. s. s. n. i. a. s.
c. ē. s. u. r. e. p. c. e. d. e. f. d. z. m. o. n. i. t. i. o. a. l. s. i. p. a. s. n. i. a. e. x.
cō. i. c. a. t. i. o. i. s. ē. i. n. i. u. s. t. a. e. x. o. r. d. i. e. z. e. ā. p. f. e. r. ē. s.
h. ē. b. i. t. p. e. n. a. s. d. q. b. i. c. s. a. c. r. o. i. n. p. n. d. e. s. e.
e. x. Et q. n. s. i. c. f. e. r. i. s. s. n. i. a. e. x. cō. i. c. a. t. i. o. i. s. nō. p.
m. i. s. s. a. m. o. n. i. t. i. o. e. v. l. a. l. s. s. u. b. p. d. i. t. i. o. e. s. i. m. o.
n. i. t. u. s. p. u. t. a. u. e. r. i. t. s. n. i. a. z. i. n. i. u. s. t. ā. v. l. p. c. e. p. t. u. z.
s. e. u. m. o. n. i. t. o. z. d. z. a. p. p. e. l. l. a. r. e. i. f. r. a. t. p. s. m. o. n. i.
t. o. i. s. v. l. a. n. p. d. i. t. i. o. n. ē. a. d. h. v. t. a. p. p. l. o. s. u. s. p. e. n.
d. a. t. s. n. i. a. m. e. x. cō. i. c. a. t. i. o. i. s. d. e. q. i. c. p. t. e. r. e. a. i. j.
d. e. a. p. p. Et d. z. m. o. n. i. t. i. o. h. i. e. p. p. e. t. ē. n. i. a. t. p. i. s.
i. t. e. r. u. a. l. l. a. v. n. a. l. i. q. ū. p. o. n. i. t. i. m. o. n. i. t. o. r. i. o. v. t.
i. f. r. a. x. i. j. d. i. e. s. q. z. q. t. u. o. r. p. p. m. o. q. t. u. o. r. p. s. e.
c. ū. d. o. z. r. e. l. i. q. s. q. t. u. o. r. p. t. i. o. z. p. e. p. t. m. i. o. a. c.
m. o. n. i. t. i. o. e. c. a. nō. i. c. a. a. s. s. i. g. n. m. z. c. d. q. i. c. p. s. t. o.
nē. d. s. e. n. e. x. l. i. v. j. n. i. s. i. f. a. c. t. i. n. e. c. e. s. s. i. t. a. s. a. l. i. e.

Actus citationis

suaserit moderanda. ut qz ptes se ad rixas
z ad arma pate. e. ti. z. c. Sufficit tñ sine
illi⁹ clausule exp⁹siōe si als sit ppetēs ter
mius si 3 collegiū vl vniversitatē ē pce/
dendū. qz vniversitas vl collegiū nō pōt
excōicari. vt in. c. romana. §. i. vniversita
te. de sen. excō. li. vi. tñc d3 collegiū l' vni
uersitas iterdici. **Un** d3 tñc in forma. in
singlāres psonas excōicatōis. in caplm
vl puetū suspēsiōis. z in eccliaz vl mōa/
steriū interdicti snias ferim⁹ zc. vl vnuer/
sitate ipaz interdicim⁹ zc. Si autē ē eps vl
supior archieps pmo d3 suspēdi. s. ab in/
gressu ecclie. nisi nimia pteruitas ptiacie
exigat deide crescēte ptiacia iterdici. ter
tio excōicari. vt in. c. ij. de offi. dele. li. vi.
Subiūgit i mādato extūc put extūc. ex
nūc put extūc. s3 h nō optz. vt no. i. c. pte
rea. c. ij. de ap. p. In. z. Osi. z. Ab. s. p. ex
cōicatū. z i cle. vnica. de pces. pbe. sup p/
bo extūc. Itē d3 in his scptis excōicamus
zc. qz snia excōicatōis ferri d3 i scptis. de
sen. ex. c. j. li. vi. §. qsqz igit. S3 qz dicat
de snia i his scptis. credit Buil. in spe. r. d
sen. pla. §. vt aut. p. z nota. qz excō. sen. qz
nō sit necessariū. Cōsuluit tñ qz dicat de
inde si excōicat⁹ psereret i ptiacia iudex
pcedat ad agguatōz snie **Un** crescēte cō
ramacia. crescere d3 z pena. vt lit. nō pē.
qm frēqnt. in fi. Et tñc solet scribi sb ista
forma. **Talis iudex delegat⁹ vl ordia
ri⁹ tñ rectori zc. Salutē i dño zc. Dudū**
auctoritate ap. nob i hac pte pmissa si est
delegat⁹. talē citam⁹ z citari fecim⁹ i tmi
nū talē ad instātiā talis. Et qz in termio
bmōi pperet ptiacie nō curauit. nos p
ptiacia bmōi tulim⁹ sniam excōicatōis
in eūdē. z ipm mādam⁹ excōicatū pu
blice denūciari. S3 qz idē i bmōi sua cō
tūcia pdurādo pdictā excōicatōis sniaz
temere ptepsit z dānabilr i ea pfordescit.
Quare cū crescēte ptiacia merito cresce
re debeat z pena. vobis mādamus qz
pdictū A. excōicatū singul dieb dñicis
z festiuis accensis candel' z demū extin/
ctis in terrā piects. sonātibz cāpanis pu
blice de ābone corā ppo nūcietis z facia
tis tāqz excōicatū eū ab oibz art⁹ euitari.

Ordinariū breuius sic scribūt.
**Tal' pposit⁹ vl offiē. tñ rectori seu pleba
no Salu. in dño. Qz tal' citat⁹ a nob in**

certū tminū ad instātiā tal' nō pparuit q
re vob mādam⁹ qz cū pemp. moneat⁹
vt adhuc ifra. x. dies ptiuos a receptōe
pntiū pputandos se cū pdicto A. amice
vl in iure pponat. Alioqn ipm excōica/
mus in dei noie in his scptis quē sic excōi
catū publice de ambonibz nūcietis. **Da
tum Anno dñi zc.**

Aggrauationē sic scribūt officiales.
**Offiē. vl iudex gñal' plebano talis ecclie
Salu. in dño. Qz tal' excōicat⁹ a nob p
ptiacia ad instātiā tal' bmōi sniam nō
formidat. qre vob mādam⁹ qz ipm ex
cōicatū singul dieb dñicis accēsis cāde
lis z pulsatis cāpanis publice de ambo
nibz nūcietis. **Datū zc.** **Alteri⁹ si adhuc
nō curat parere iuri z petere absolutionē
dirigit aliō mādātū sb ista forma vt seqt⁹
Offiē. tal' zc. Salu. in dño. Licz talē du
dū excōicauim⁹ p ptiacia agguatōis
snia sbsecuta ad instātiā tal'. Ipe tñ bmōi
snias temere sustinet aio idurato. qre vob
mādam⁹ qz cū excōicatūz agguatū sic
pus publice nūcietis. inhibētes oibz z sin
gul vris proebianis ne eidē sic excōica/
to emēdo vl vedēdo sal. aquā. ignē. cibū
vl potū mīstrādo. vl als quis gñe cōio/
nis phibite picipēt. Quis mō 3 faciens
zc. Vel sic. si canonicā z nram fugere vo
luerint vltionē mioris excōicatōis snia.
quā p h icurrūt fore ligatos publice nūci
etis. **Vel sic. alioqn 3 ipos p excōicatōis
sniaz vl alias penas put iustū fuerit pce
demus. Et sciēdū qz picipātes excōica
to reglarit' incurrūt miorē sniaz cū sit ve
niale. de q in. c. cū sacris. qd me. cā. z ibi
ple. p. Jo. ā. in cōmēto. z. c. cū desideres.
d sen. ex. post pn. Sūt tñ aliq psonē pui
legiare vt picipēt excōicato. de qz in. c.
qm mltos. xj. q. iij. Et i certis casibz ēt eis
licite p alias psonas cōicat. d qz in. c. si
pe. de sen. ex. cū pcor. Et l3 picipātes ēt
aū inhibītōz iudicis icurrūt miorē. tñ ista
inhibitio fit eo qz pl⁹ tūmeri solet qd spēa
liter iniungit qz qz gñalr impat. Itē ex h
maior p surgit ptepsus qd 3 phibītōz iu
dicis fit vl fac. vt no. i. c. alle. faci. Partī
cipātes tñ excōicato n pnt pte h excōica
ri maiori excōicatōe nisi pus noiatī z in
spē noient. vt iuxta formā z dispōnē ca
pituli pstonē. de sen. ex. li. vi. z picipās i******

Actus citationis

crimie eadē snia inuoluit. de q̄ in. c. si p̄cu
bine. d. sen. excō. Postea si nec sic p̄t cō
tumax a sua p̄tūcia renocari. solet inci
di cessatio a dñis q̄diu p̄ns fuerit excōi
cat⁹. z et istā p̄cedere d̄z monitio. q̄z oēm
vindictā p̄cedere d̄z monitio. c. ij. q. ij. i di
gne. Et scribūt p̄ ordiariū s̄b hac forma

Offic. talis tali plebano Salutē i dño
Quāuis tal' dudū nob̄ excōicatiois snia
p̄ p̄tūcia ad instātiā tal' innodat⁹ diuer
sis agguatōibz subsecut⁹. idē tñ fl. snias
hmōi z penas p̄tēns eas temere susti
net z in eis sordescit aīo obstinato. Un
sua exigēte p̄tūcia ip̄m magis agguare
p̄pellimur. v̄l s̄ ip̄m rigidi⁹ nos p̄cedē
optz. Jō vob̄ mādā⁹ q̄tū p̄cōsoles cō
sules z maiores ip̄i opidi tal' v̄l iuratos
z potētes tal' ville publice moneat⁹ vt in
fra dies. viij. v̄l. xv. p̄dictū excōicatu ab
eorz p̄sortio p̄ticipatiōe z cōione eiciant
excludāt. v̄l q̄tū in eis ē ip̄m inducāt. vt
ad sc̄tē m̄ris eccie gremiū redeat. iuri pa
reat corā nob̄ z b̄ficiū absolutois curet
obtinere. Alioqn q̄diu z q̄tēs idē excōi
cat⁹ in eccia v̄l ei⁹ t̄mīs p̄ns fuerit v̄l
morā traxerit domiciliū v̄l māsionē hūe
rit. cesset z cessare faciat⁹ ab officio dño
rū. quē sic suspēdū⁹ dei noīe i his sc̄ptis
Datū zc. Aduertēdū tñ q̄ p̄ pecūiario
debito nō p̄t fieri iterdictū gñale. vt i ex
trauagāti. p̄inde Bonifacij. viij. Et an
dicta cessatio censēat gñal' vel sp̄eal'. tra
ctat Jo. cald. ti. de cita. in tractatu d̄ cen
sura ecclesi. circa fi. Et in p̄dicta forma
mouēt maiores loci. q̄z snia hmōi p̄ quā
inducit cessatio etiā ip̄i puniūt. Sed q̄z
p̄ncipalr ferit snia s̄ p̄tūcē. Etiā ip̄e de
beret p̄ns moueri. vt s̄ alle. est. Tñ p̄dcā
forma in formis ordiariorū frequēta. sed
iste forme nō s̄ ita p̄cise q̄n mutāt fm̄ di
uersitatē fororū. Cōueniūt tñ in effectū.
z facile est stilū z p̄suetudinē cuiuslibet
fori p̄ticiū seq̄. Solz etiā isti p̄cessus ag
guationū dilatari diuersis modis scribē
di sic. Un s̄ ip̄m sua p̄tūcia exposcēte
ad penas ḡuiōres nos p̄ducere optet. vt
q̄s timor dei a malo nō renocat. coerceat
saltē seueritas ecclesiastice discipline. devi.
z ho. cle. vt clerico z. vel sic. Lū nos du
dū talē p̄ p̄tūcia ad instātiā tal' duxē
rimus vinculo excōicatiois inodādum.
Jp̄ez p̄tēpt⁹ eccie clauibz tāq̄ inobediē

tie fili⁹ adhuc in ḡue salutis aīe sue p̄iudi
ciū z scādaliū fideliū p̄tinacit⁹ i sua p̄tūcia
p̄seueret. Jō ne de sua p̄tūcia possit
ḡliari. z ne facti sui p̄uersitas alijs trāse
at p̄sūptoribz in exm. s̄z poti⁹ pena ip̄i sic
met⁹ alteri⁹ zc. Et magis q̄n ordiari⁹ p̄ce
dit ad correctiōz excessū solēt scribere.
v̄l Jd̄circo ne facilitas venie alijs incē
tiū tribuat delinq̄ndi. i. alle. c. vt clerico
rū. Jtē q̄z si ea h̄z q̄ male vsurpant l' p̄pe
trant omittim⁹ excessus v̄l alijs apum⁹
vt. xxxv. q. ix. loci. v̄l sic. Qz abscondēda
s̄t vulnera q̄ fomētoz nō sentiūt discipli
nā. lxxij. dis. plimos. Jtē vt ali⁹ ei⁹ exē
plo a s̄ilibz arceat⁹ de vi. z ho. cle. clericos
Jtē pena vni⁹ sit met⁹ alteri⁹. vt i. l. capi
toliū. s̄. famosior. ff. de penus. Jtē ne facti
p̄uersitas alijs trāseat in exm. in. c. tāta.
d̄ excē. pla. circa me. Jtē q̄z vbi maior ē
culpa. maior d̄z exerceri vindicta. de her.
excōicam⁹. s̄. credētes. Jtē q̄z vbi magis ex
cedit ē seueri⁹ iudicādū seu iudicādū. i. c.
tāta. s̄ alle. Dōt ēt p̄cedi s̄ p̄tūcē ad su
spēsiōz ab offi. z b̄n. Et q̄lis ordo fuād⁹
sit i inflictiōe penaz. nō. i. c. cū nō ab hoīe
de iudi. q̄z ali⁹ ē ordo q̄n pene s̄t infligen
de p̄tūcia. z ali⁹ p̄ crimie. vt no. i. glo.
v̄l. z sup̄ ea. Et de tāto maior ē p̄tūcia d̄
q̄sto a remiori insurgit. vt no. Jo. ā. xcvj
dis. duo in glo. s̄z male. z no. eo. t. c. cū nō
ab hoīe. Jtē si p̄pet corā iudice. n̄ tñ vult
rūdere n̄lla iusta cā eū excusante. v̄l illicē
riat⁹ recedit. reputabit⁹ p̄tūat. vt dixi s̄. i
descriptiōe p̄tūcis. Jtē d̄z citat⁹ tēpesti
ue arripe iter. q̄z si tarde arripiat ex ip̄e
dimēto sibi i via p̄tingēte nō excusabit⁹.
Ita colligit ab ar. i. c. cū i veteri. de elec.
Et ibi p̄ Jo. ā. s̄. pul. glo. fac. c. venerabi
libz. de sen. excō. s̄. idē ē. i. glo. Et si citat⁹
mittit p̄curatorē. s̄z iste n̄ p̄pet z p̄tumax
efficit p̄t talē p̄tūciā p̄curator⁹ n̄ d̄z ex
cōicari dñs. s̄z tūc q̄n dñs eū scit z n̄ pur
gat. vt i. c. j. vt lit. nō p̄t. Et vt snia excōi
catōis p̄ p̄tūcia p̄curator⁹ iuste ferat⁹ s̄
dñz dat ibi Osti. p̄siliū q̄ iudex aīq̄s hāc
sniaz feret. f̄cet dño p̄tūciā p̄curatoris.
assignādo sibi t̄minū ad eū purgādū ne
possit p̄tēdere i grātā. z l̄z n̄ possit dñs ex
cōicari p̄t p̄tūciā p̄curator⁹. vt dictū ē.
p̄t tñ s̄ ip̄m missio fieri. dānabit⁹ etiā pu
ni⁹ in exp̄sis. vt dicūt Osti. z Jn. i. alle.
c. j. vt lit. nō p̄tēst. S̄z dñs h̄z actiōem s̄

Comparitio rei

pcuratore. de q̄ ibi plene etc. Deinde si
ptumat excōicat⁹ veniat corā iudice et ve
lit stare iuri et petat absolutōz d̄z absoluti
recepta cantōe q̄ iuri pareat. vt i. c. q̄ frō
te. de ap. Et ad h̄ ē ps citāda p q̄ lata fu
erit snia excōicatiōis. dato tñ q̄ nō vo
cet tenet absolutio. de q̄ ibi no. et de iud.
c. j. et in spe. d̄ ptuacia. §. si. §. pone. Di
cūt tñ p̄e. Alb. et egidi⁹. q̄ ps ex h̄ gnat et
poterit appellare. et h̄ p̄cipue qñ excōica
tus erat p māifesta culpa q̄ tñc debuiss̄
pcedere satisfactio. et recurrat in hac ma
teria ad glo. anpenl. i. c. ex lris. d̄ of. dle.
et de symo. ad aures. vbi d̄r. Si iudex vlt
ps fec̄ exp̄sas p̄t illi⁹ ptuacia q̄ ille an
st̄ soluēde q̄s absolut. de §. sig. ex pte. j.
vt lit. nō p̄. qm̄. §. i. alijs. cū p̄cor. Sciē
dū ē q̄ si excōicat⁹ staret p annū ptuacit̄
in excōicatiōe. ex h̄ surgeret ē eū suspicio
q̄ male sentiret de articul⁹ fidei. Et ista p
tinacia ānual⁹ pseuerāti iducit suspitōez
heresis. et p tli suspitōe q̄ ē pbabil⁹ possit
excōicari. Et si tñc itez in tli excōicatiōe
lata p suspitōe hmōi pseuerauerit p an
nū. iudicabit heretic⁹. de q̄ de purga. c. i.
ter. xj. q. iij. c. rursus. et c. q̄cūq̄. Si at ci
tatus p̄t infirmitatē vlt aliā iustā cāz im
pedis q̄ venire nō p̄t ad mādātū iudicis
et cā ē ardua in q̄ nō tenet p̄stinere. pcur
atorē. d̄z mittere excusatōz si ipedimētū
est t̄gale. et ipe ē tal⁹ q̄ in iudicio p se stare
p̄t. de q̄ in. c. q̄relā. de p̄cu. ibi ple. de hoc
Et si cā ē modica d̄z mittere pcuratores
Si aut ipe citat⁹ iuit seu misit. et det̄r
fuit ipe vlt pcurator in via seu als ipedi
tus si ex facto alicui⁹ h̄ p̄tingit h̄z actōez
p̄ dolo se detinētē seu ipediētē si ē soluen
do. si nō ē soluēdo restituit ex clausula ge
nerali. ff. ex q̄b cāis ma. in ite. resti. l. j. et
si. §. vlt. De q̄ in. c. ex lris. de resti. in ite.
et in. c. cū Bertold⁹. de re iudi. et p Inn.
de cōparitionibus.

Qualiter reus cōparendo corā iudi
ce p quē est citatus se debeat habere.

Reus ergo si cōpa

ret tñc l̄z sup̄b hūilr. et l̄z melan
colicus hilarit̄ d̄z se iudici p̄nta
re ne iudicē exasperet. et d̄z p̄parere in loco
ad quē citat⁹ est. vel vbi p iudicē ius red
di p̄suevit. Et si est iudex delegat⁹ vlt als
nō ē p̄p̄u ordinari⁹ ipi⁹. nō statim in eū

vel iurisdicōz suā p̄sentiat. s̄z p̄mittat p
testationē qd p talē cōparitōz vlt actū fa
ciendū corā eo nō velit in ipm̄ tāq̄ i suū
iudicē cōpetētē aut in ipi⁹ iurisdicōnē
p̄sentire. nisi inq̄ntū tenet de iure. de q̄ i
spe. de cōparitiōe. §. h̄ q̄z. Et aduertat il
le q̄ p̄testationē fac̄ q̄ istā clausulā vlt ad
lectionē vicz. Nisi inq̄ntū de iure teneor
nō omittat. Vñ dicit notabilr Inn. in. c.
cumana. de elec. q̄ fati⁹ est q̄ cōparēs co
rā iudice ordinari⁹ vlt delegato et nō p̄te
stat q̄ nō p̄sentit in ei⁹ iurisdicōz. q̄ p̄t
iudex eū ex h̄ p̄nūciare ptuacē. d̄ iudi. c.
j. de §. sig. ex pte. j. eo q̄ noluit stare iuri.
et sic poterit excōicari. Secus si addit i
p̄testatōe nisi inq̄ntū de iure debeo fm̄ eū
Et si re⁹ p̄paret p pcuratorē petat actor
q̄ doceat pcurator de mādato pcurator
rio qd oñdere d̄z pcurator rei nō oculta
re. de app. sepe. in pñ. Et si pcurator pdu
cit mādātū petat copiā eius actor. et etiā
inducias deliberandi sup̄ ea. Et idē si a
ctor p pcuratorē cōpareret. re⁹ vlt pcura
tor ei⁹ petat copiā ei⁹ et t̄minū ad ipugnā
dū si videbit sibi exp̄dire. Reus etiā vlt
pcurator ipi⁹ si iudex ē delegat⁹ petat co
piā sibi fieri sue iurisdicōis. de off. dele.
cū in iure. Petat igit originale resc̄ptū si
bi exhiberi. vt ibi no. Et silr dari t̄minū
ad dicēdū et opponēdū si voluerit p̄ resc̄p
tū. Et iudex h̄z illa decernere. als eēt lo
cus appellādi. put spe. tradit. d̄ h̄ formas
in tractatu de libel. p̄cep. i. ti. de app. §. an
oia in sexta forma. Et ista oia sic p ptes
vlt eoz pcuratores petita ac p iudicē de
creta et admissa debēt p notariū cāe i act.
p̄scribi. Et p̄t sic scriber̄ tabellio. Anno
dñi etc. die tli. hora tali etc. pparuit coraz
tli iudice tal⁹ cleric⁹ vlt laicus. vlt tal⁹ ipi⁹
pcurator q̄ mādātū pcuratoriū infrasc̄p
ti tenoris pduxit. Et tal⁹ ad sui instantiā
et diē et horā hmōi citati q̄rimonijs ipi⁹
r̄nsur⁹ ptuaciā accusauit. petēs eū repu
tari ptuacē. Ex aduerso cōparuit iudi
ce adhuc p tribunali sedēte tal⁹ p̄ncipal⁹
vlt tal⁹ ei⁹ pcurator noie pcuratoris. et res
sc̄ptū aplicū origiale sibi exhiberi ac ei⁹
et pcuratorē p̄dicti copiā ei⁹ d̄cerni ac tra
di et p̄petētē t̄minū ad dicēdū p̄ resc̄ptū
ac mādātū hmōi si sibi p̄petierit assignā
do. Cui iudex ipe resc̄ptū originale exhi
buit. ipi⁹ q̄s mādati p̄dicti copiā sibi fieri

Comparitio rei

decreuit ac talē diē ad ipugnādū p̄dicta p̄m̄io pempt. assignauit. Vel in p̄sona iudicis p̄t sic formari. Anno dñi .zc. cōparuit tal corā nob z petiuit .zc. cui exhibuimus decreuimus. t̄m̄iū assignuimus. vt in forma .zc. In t̄m̄io ḡ ad p̄missa assigno si actor pcuratoriu rei. vel si reus pcuratoriu actoris v̄l resc̄ptū v̄l iurisdic̄tōz iudicis ipugnare poterit ex aliq̄ cā ipugnet Et q̄ p̄nt opponi p̄ resc̄ptū. pcuratorē v̄l pcuratoris mādātū. s. pcuratoriu. tractat Guil. in spe. de resc̄pti p̄ntatōe. z de pcuratore. z de cōpe. iudi. additōe. si nō cōpetat sibi exceptio. petat sibi edi libellū. Et istū regularit̄ actor edere tenet. vt. iij. q. iij. offerat. d. libel. ob. c. f. Et dico regulariter. qz fallit in casibz q̄ ibi nō. Et p̄ h̄ reus nō p̄sentit in iudicē. vt nō. in. c. inter monasteriū. de re iudi. nisi p̄ aliquē aliu actuz tal p̄sensus p̄sumat. Vñ vtile ē sp̄ de h̄ p̄stari. vt s̄ dixi. Et erit forma pcuratorij ista si sit i p̄ntia notarij publici

In noie dñi Amē .zc. Inditōe .zc. p̄tifi. .zc. tal tali die. mēse tali. hora tali. loco tali. In meiqz notarij pulici subsc̄pti z testiu i f̄ras̄ptoz p̄ntia p̄sōalr p̄stitut⁹. discretus vir. H. cleric⁹ p̄ncipal v̄l laic⁹ tal dyoc. mō via iure cā z forma q̄bz melioribz efficacioribz fieri potuit z debuit fec̄ creauit z p̄stituit z solēnit̄ ordinauit suos p̄os certos z legitimos z idubitatōs pcuratores actores. factores. negocioz gestores z nūcios sp̄cales z ḡnales. ita qz ḡnalitas sp̄alit̄ati nō d̄roget. v̄l ec̄ouer so. talē z tales p̄ntes z onus pcuratōis h̄mōi in se sp̄ore suscipiētes. z talē z tales ab̄ntes tāqz p̄ntes z quēlibet eoz insoli dū. ita qz nō sit p̄ditio melior occupātis. s̄ qd vn⁹ eoz in̄cepit. alr eoz libere p̄seq̄ valeat mediare p̄ter z finire ad agēdū z defen dēdū. possit addi p̄seq̄ndū p̄tractā dū in cā seu cāis q̄ p̄tunt z esse sperant. q̄ p̄tū seu p̄tū z esse sperant int̄ ipm p̄stituētē ex vna p̄te. z talē tal dyoc. p̄te ex altera. oēs qz alios z singlos sua intesse putātes v̄l credētes corā iudice tali ordiario vel delegato. necnō q̄buscūqz alijs iudicibz ordi. siue extraordi. dele. v̄l subdele. datz v̄l dādis. deputat⁹ v̄l deputādis. v̄l in cā quā ip̄e p̄stituēs mouet seu mouere intēdit. libellū seu libellos q̄scūqz sūmarias petiōes petēdū dandū recipiendū. dari

v̄l recipi vidēdū. litē seu lites p̄testandū De calūnia z vitate iurādis. ac cuiuslibz alteri⁹ ḡn̄is sac̄m̄ licitū z honestū in ipi⁹ p̄stituētis aīaz p̄standū z p̄stari vidēdū. Et ex aduerso h̄ fieri petendū z vidēdū. ponēdū. articlāndū. positiōibz z articlis r̄ndendū. poniqz z articlari. z p̄ cos exci p̄iendū. ac suis r̄nderi petēdū z obtinendū. Testes l̄ras z instra iura z munimēta pducēdū z alteri⁹ p̄tis testes iurare z p̄batōes vidēdū. z testes ac p̄batōes ipi⁹ us ex aduersa p̄te reprobandū z ipugandū. z crimia z defect⁹ opponēdū. z p̄bandū declarādū ac declarari vidēdū. p̄ deo claratōz ac p̄tiū aduersarioz seu aduerse p̄t̄ dicēdū b̄nficiū absolutōis simplr vel ad cautelā ac resti. i. ite. p̄ncipalr v̄l icidēter petendū z obtinēdū cautōes. dandū. petēdū. recipiēdū. supplicādū z allegādū renūciandū. p̄cludēdū z p̄cludi petēdū. z vidēdū interlocutorias z diffinitivas snias ferri petēdū ab eis. v̄l eaz q̄libz ac q̄cūqz alio ḡnamie illato l̄ cōminato sel v̄l p̄lies puocādū z appellādū. ap̄lones intimādū z p̄seq̄ndū. ap̄los dāna intesse z exp̄sas petēdū z recipiēdū. ac ip̄as exp̄sas declarādū z taxari petēdū z vidēdū. z sup̄ ip̄is iurādū. de locis iudicibz z notarijs p̄cordandū z p̄ueniēdū. suspēctos z suspecta recusandū. l̄ras q̄scūqz tā scribēdas q̄ legēdas ḡraz seu iusticiā in se p̄tinētes ipetrādū. z ipetratis seu ipetrandis ex aduerso p̄dicendū aliū v̄l alios pcuratores substituēdū. z eūde v̄l eos dē reuocādū. ac h̄mōi pcuratōis on⁹ i se reassumēdū qñ z q̄tiens fuerit opportunū. Et ḡnāl̄ oīa z singla alia faciendū. gerēdū. exercendū z pcurandū. q̄ merita cāz exigūt z legitimis pcuratoribz a lege vel a canone sūt p̄cessa. q̄ ip̄e p̄stituēs p̄ se faceret vel facere posset si p̄sonalr p̄ns essz Et si mādātū exigāt maḡ sp̄ale. Pro misitqz ip̄e p̄stituēs mibi notario publico solēnit̄ stipulātū z recipiēti vice z noie oīm z singl̄oz. qz interest v̄l interesse poterit se gratū ratū ac firmū habituz. p̄petuo q̄cqd p̄ p̄dictos pcuratores vel eoz substitutos aut quēlibet ip̄oz actū dictū. gestū factū z pcuratū fuerit in p̄missis z q̄libet p̄missoz. ac volēdo eos ab oī satisf̄dationis onere releuare. Promisitqz ip̄e p̄stituēs mibi vt sup̄. iudicio sisti. iudica

Forma pcuratorij

nō solui. cū omīb; singulis suis clausulis oportunitis sub oīm bonor; suor; pntiū z futuroz ypoteca l' obligatōe prestās ipos pcuratores nō velle tacite reuocare. sup q̄b; oīb; z singul; pstitūes mēoratus me notariū publicū req̄siuit vt sibi vnum vl plura p̄ficerē instrumēta. Acta s̄ hec an no Inditiōe pōtificatus. mēse die horaz loco q̄b; sup. pntib; discret; viris. a. b. c.

Pōt etiā mādātū pcuratorij pbari p lras pstituentis sigillo suo sigillatas. de p cu. ex insinuatōe. de censi. sopite. ff. de p cu. l. si pcuratorē. Et no. in cle. j. de p cu. Et iste ē casus spēalis in q̄ sigillū p̄fati facit fidē. in alle. cle. i. glo. j. Et qn̄ in lris suis pstitūes dat pcuratorē. debēt iste lre dirigi iudici vl aduersario. d̄ q̄ in spe. de p cu. s. rōe at forme. p. ij. s. vt aut. p. si at. z in alle. l. si pcuratorē. Et erit ista forma

Forma pcuratorij quo pstituit pcurator p lras ipsius pstituentis.

Onorabili viro

b dño officiali vl iudici tali. talis Quicqd poterit fuitij reuerētie z honoris in cā seu causis q̄ vertit sine p̄ ti z esse sperat int̄ me ex vna z talē pte ex altera in iudicio corā vobis mō z forma meliorib; z efficaciorib; q̄b; possum z de beo. facio creō pstituo z ordino meos ve ros z legitimos pcuratores. vt s̄. in alia forma Et pstituit etiā pcurator apd̄ acta Et p̄t pstitui pcurator cleric⁹ vl laic⁹ cū edictū hmōi sit phibitorij. vt i. c. j. de p cu. j. rñso. li. vj. Et pcurator pstituit pōt añ lit. p̄t. libere reuocari. postea nō nisi i certis casib; de q̄ in. c. ij. de p cu. li. vj. Et in q̄ etate p̄t pstitui habet in. c. q̄ gñalr. e. ti. li. vj. Itē z absens z p̄ns pōt pstitui pcurator. e. ti. li. vj. in. c. licz. Et ibi i glo. ij. In forma hmōi mandati pmo ponit clausula insolidū. Vñ sine tali clausula plib; pcuratorib; pstituit vnus sine alio nō cēt admittēdus. nisi in cāis electionū z in alijs spūalib; vbi pōt iudex idoneū magis eligere. vt in. c. si duo. s. sane. d̄ p cu. li. vj. Subdit clausula ista. ita q̄ nō sit melior p̄ditio zc. Quis sit isti clausu le effect⁹ habet i. c. si duo. tā alle. ibi de h̄ Et vt habet in forma pstituit ad agēdū z defendendū. Vñ si est actor z pstituit pcuratorē solū ad agēdū z nō ad defen

dendū. pcurator tal' defendere cogit vel satisfacere de defendendo. vt no. de p cu. q̄ ad agēdū. li. vj. in glo. j. Et in spe. e. ti. s. j. p̄t. itē excipit. Valet tñ si dicat ad agēdū z excipiendū. cū excipe sit defen dere. vt no. in. c. ipator. de iura. ca. Itē si reus pstitueret ad agēdū tñ p̄dēnand⁹ esset actori ad expensas. de p cu. pstituit. Itē d̄ in forma ad dandū z recipiendū libellū lit. p̄t. Et ista z filia q̄ sūt de suba ordinis iudiciarij potissime expmūt. Si tñ aliquoz talū nō esset facta specifica tio. p̄ h̄ nō viciaret. ex q̄ d̄ pmo ad agē dū z defendendū. Cautū tñ ē illa expmū z ita fuat. Itē d̄ ad p̄standū iuramentū de calūnia zc. Et nisi h̄ expmeret in mādato nō admitteret ad hmōi mandatus p̄standū de iura. calū. c. vlt. li. vj. Sunc ḡ aliq̄ actus p̄ q̄z exercitio p pcuratorē fiendo requirit spēale mādātū. q̄ quidē actus enūerant in. c. q̄ ad agēdū. de p cu. li. vj. in glosa mag. Itē d̄ in forma p curatorij ab interlocutoria vel snia diffi nitina appellandū. h̄ posset imo teneret pcurator etiā si nō esset expsum. qz tene tur appellare vel significare dño q̄ appel let si velit. nō tñ tene nec pōt psequi ap pellationē nisi p̄tineat in mādato h̄. Itē d̄ aliū vel alios pcuratores substituendū zc. h̄ nō pōt pcurator ante lit. p̄t. nisi ha beat spēalr in mādatis. Postea pōt etiā si nō p̄tinet in mādato. vt in. c. j. de p cu. li. vj. de q̄ ibi. Dicat etiā in forma mādati prās substitutū reuocandi. als sine tali clausula vel prāte sibi tradita nō posset substitutū reuocare. vt in. c. ij. de p cu. li. vj. Itē subdit clausula. Et gñalr oia zc. Et ista clausula q̄uis gñales. ex p̄bo ge neralitatis hmōi nō pōt illa q̄ requirūt spēciale mādātū. de q̄ in. c. q̄ ad agēdū de p cu. li. vj. Itē subiungit. pmisitq; ip̄e pstituens ratū zc. z h̄ d̄ p̄tinere in man dato actoris q̄ pstituit pcuratorē. s̄z clau sula q̄ sequit. i. iudicio sisti. z iudicatum solui zc. p̄tinet ad reū q̄ h̄z cauere p suo pcuratore de iudicato soluēdo z iudicio sistēdo. de q̄ de p cu. mādato. S̄z vtrūq; ponat in mādato. qz vterq; pstituit ad a gēdū z defendendū. Et qd̄ d̄. q̄cqd p ip̄os pcuratores factū fuerit. Et si diceret q̄cqd p eos legitimē factū fuerit zc. non valeret. qz etiā qd̄ dolose facit pcurator

Oblatio libelli

valet et nocet dño. de q p Jo. a. i. fi. c. j. de dila. i. nouella. Et no. in cle. j. de pcu. Et sciendū q ille q scient et sine prestatōe recipit instrm. vñ lras sue pcuratōis i qbo cōstituēs cauet p ipso sup iclusis i mādato cogit pstituēte defendere. vt in cle. j. d p cu. Et aliqñ pstituif qd pcurator gñalr ad oēs cās et corā qbuscūq iudicijs de p cu. petitiō. et e. t. q gñalr. li. vj. Aliqñ ad certā cām et corā certo iudice. Aliqñ mādātū limitat ad certos actus tñ. sic pla cer pstituēti. Itē pstituif pcurator ad iudicia vt iā visuz ē. Et iā qñq ad negocia et ad iudicia. qñq simplr. qñq ad rē ppā. Pōt etiā pcurator pstituī simplr. vñ sub forma qtiens pstituēte abesse ptingat. Et si simplr ē pstituif si tūc dñsp ea p se i eadē cā ppareat vt cāz tractet. censet pcuratorē reuocare. nisi ptestet. de q in. c. penl. de pcu. lib. vj. Interueniūt et qñq alie psone i iudicio noie alieno. vñz noie actoris vñ rei. Et qñq sine mādato cum cautōe tñ de rato. vt pñicta psōna. vñ cōfors eiusdē lit. Et q censet pñicta psōa no. de rescō. nōnulli. in fi. cū remissōibz. Aliqñ sine cautōe. vt tutor. curator. zc. Et qñ qd pcurat cām collegū dñz sindic vñ yconom vñ cām vniuersitatē dñz actor q ēt aliqñ ab vno pstituif. Et qd sit yconomus et qd defensor. orphanotrophus castald zc. ponit guil. in spe. pte. j. in rubrica. de his q alieno noie in iudicio intueniūt vt in rubrica seqnti. Et nō est vis in noie. s. an vocet qd pcurator vñ sindic zc. vt i. c. petitiō. d. pcu. S3 bñ ē vis in mō pstituēdi. qz qñtū ad bñ curat. d q p Inn. in. c. impator. et in. c. cū cām. de iura. calū. Et d3 pcurator esse instruce. vt dicā tpe suo zc. qz vt dictū est si nō impugnat p reū iurisdicciō iudicis. vñ pcuratorū actoris nec aliqd opponit reus vel opponere poterit p citationē vñ aliā positiōz. s3 videt se destitutū exceptōibz q possent opponi añ libelli oblatiōz. Vel si cōpetat sibi aliq exceptōes vult tñ eas referuare. an b possit vñ tutū sit. dicā suo loco circa materiā exceptionū dilatoriāz zc.

De libelli oblatione.

Est aut nunc dicere de libello quē actor reo pete

te tenet offerre. de libel. ob. c. j. imo etia3 si a reo nō peteret. iudex ex officio suo faciet eū dari. vt ibi no. Et iste ē casus in q supplere p defectū iuxta ea q hñt i. c. bone. d. postu. pla. Rō est ne sibi illudat. qz alit iudiciū nō valeret. Pōt tñ iudex añ datio3 libelli facere et iubere factū pponi pbo p actorē vñ suū pcuratorē. d iudi. pastor. al. Et eo audito statim reū iterroga re sup eo. et si re pñiteat iudex pncipiat ei q satisfaciāt. et p talē pñessio3 nō sit lit. pñ. ex q datio lib. nō pcessit. Ita dic notabl Bern. in. c. dudū. ij. d elec in glo. q inci pit. s3 pone q reus. Nec em fert tūc snia diffinitia. s3 sit pceptū reo vt soluat debitu3 infra certū tps. Sec si libell pēt oblat et sup illo seqret pñessio tūc dēret ferri snia. et ita fua. Et istā pñetudine cōmēdat Guil. i spe. de li. ob. p. l3. qz p eā lites pñt minui. qd fieri d3. de do. et ptu. finez. Et offert libellus pñt actor ē pñt reū et pñt iudicē. Propter actorē vt ius suū declaret. Propter reū an cedere vñ pñedere velit. Propt iudicē vt sciat qñr formare debeat sniam. q fm petitiōis formā est ferēda. de symo. licz hely. Idē no. in alle. c. j. de libel. ob. Et d3 pñinere libellus nomē actoris. rei. iudicis. et cām iplicantē scñm et inferentē pclusiua petitiōe. An dicit Jo. de lig. q libellus est silogismus iuri itaz. Et dic Hosti. q l3 libellus mltā debeat pñinere. sufficit tñ de pñetudie approbata q appareat in libello qd petat. a q. et qd. et qñr. et corā q. Dat pñus. Quis qd corā q. q iure petat. Et a q recte cōposu qsq libellus h3. Et d3 libellus ista pñinere clare. quia debet esse sine obscuritate. An caueat aduocatus formandō libellū de nimia generalitate. Item q nō ponat ibi vel. de q de sen. et re iudi. c. abbas sane. in glo. longa. Itē nō ponat dictō nē si. cū sit pditionalis incerta. Itē caueat a pbo duplici pñati et āphibolico. et ab oī dubio et obscuro. Itē libell d3 esse breuis. Est ei libellus h scptura breuis i rēto3 actor pñinēs p aduersariū. necessaria i ferēs et pcludēs. vt no. l. āpligz. l. d ap. i. s. j. Caueāt libelloz dictatores pbo sis assertōibz. s3 ea sola scribere q pñe diosa narratōe possint cās explanare. vñ d3 libellus dñutū a libro pñt sui bñtate

Oblatio libelli

vt dicitur Guil. in spe. de lib. pcep. §. i. in pn. Sicut codicill⁹ a codice. pot⁹ et dici libellus a libra in q^o p^oderat iusticia fm goff. Qd⁹ at d⁹ q^o in q^obusdā cāis nō sit necessaria libell⁹. petitio tñ in act⁹ d⁹ scribi. vt in cle. sepe. d. §. sig. In q^o tñ differat libellus et petitio posset dubitari. cū et petitio p^otiere d⁹ actoris intētiōz et eē clara et certa. et tal⁹ q^o p^ocludat necessario actoris intētiōz. ac s⁹ vt fm cā posset certa snia ferri. als nō eēt apta. Dicēdū ē q^o in s⁹ differūt q^o i libello p^oponēdo suāda ē forma. s⁹ illa q^o formā respiciūt obmittūt in petitioe. Vñ d⁹ esse simplex ad modū mēonalis. Et in s⁹ alleuiat actor. Ita dicit pau. de liza. in alle. cle. sepe. Et in oī cā civili et criminali libell⁹ ē offerēd⁹. siue cā civil⁹ sit realis siue p^osonal⁹ siue mixta. Itē et in officio iudicis qd⁹ loco actoris p^oponit. In oī igit⁹ cā dabit⁹. nisi ius dicat vel disponat ipm esse dādū. de q^o in. c. j. de li. ob. Ad uertēdū q^o oīm actionū de mūdo q^o int⁹ aliquē v⁹ aliq⁹ intētant⁹ s⁹ duo mēbra. q^o alie sūt reales. alie p^osonales. vt insti. de act. §. oīm. Et vt lit. nō p^o c. qm. §. i. alijs Quidā tñ his duob⁹ mēbris volūt adde re tertiu⁹. s. q^o actionū alie sūt in rē. ali in p^osonā. alie mixte. vt sūt familie herciscūde. cōi diuidūdo. finiu⁹ regūdoz. vt insti. de act. §. qdā. S⁹ dicēdū ē q^o sūt duo mēbra tñ. Et istud tertiu⁹ p^otiēt sub pmo. s. i rē Et s⁹ qñ agit ad reales p^ostatiōes. v⁹ sub scōo. s. qñ agit ad p^osonales. vt no. in iurib⁹ alle. statim. Inqñtū q^o actiōes mixte dant⁹ ad res sequūt naturā realiū. Inqñtū ad p^osonales p^ostatiōes sequūt naturā p^osonaliū. Reales actiōes sūt q^o rē p^ocomitāt Vñ sciēdū. q^o rez alie sūt corpales. alie icorpales. Res corpales sūt in triplici dīa v⁹ spē. Q^o alie sūt immobiles. vt fūdu⁹ vel p^odiū. alie mobiles. vt liber. alie se mouētes q^o tñ noie mobiliū p^otiēt. vt equus Pro istis reb⁹ corpali⁹ p^opetit actio real⁹ s. rei vēdicatio. vt qñ ago s⁹ eū q^o nō ē mihi aliq⁹ mō obligat⁹. neq⁹ ex p^octu neq⁹ ex qñ p^octu. neq⁹ ex delicto neq⁹ ex qñ delicto. sed q^o possidet rē meā mobilē v⁹ imobilē v⁹ se mouentē. Id ad illaz rē cōpetit mihi actio s⁹ eū. Pro q^o incorpali⁹ cōpetit etiā actio real⁹. nō tñ rei vēdicatio q^o incorpalia nō possident s⁹ qñ possident

Vñ cōpetit p^o eis p^oessoria. de q^o de iudi. examiata. de §. sig. abbate. Quid sit p^oessoria et qd⁹ negatoria. no. in. c. cū ecclia. d. cā pos. et pp. Personales sūt actiōes q^o cōcomitāt p^osonā obligatā. Et ita obligatō surgit et iducit q^otuor modis. Causat em⁹ ex p^octu vel qñ p^octu. aut ex delicto v⁹ qñ delicto. vt insti. d. obli. cū rub. seqn. et no. de rescrip. stipēdia. li. vj. Exēplū de obligatiōe q^o nascit⁹ ex p^octu. sic est p^octus mutui venditiōis. locatiōis. et in p^oboz et l⁹ra rū obligatiōe. De qñ p^octu exēplū. vt in actione negociōz gestoz. tutele. et sili⁹bo. Exēplū de delicto. vt in actiōe furti. dāni dati. rapine et iniuriāz. Exēplū de qñ delicto vt in iudice male iudicāte. et in p^oij⁹ ciente de cenactō qd⁹ nocuit. ex istis nascit⁹ obligatio. et ex obligatiōe actio. Vñ p^octus v⁹ etiā qñ delictū ē mī obligatiōis obligatio v⁹teri⁹ ē mī actiōis. et sic actio ē filia obligatiōis. et neptis ad p^octu. Sic q^o p^octus ē auus. obligatio filia. actio neptis. Et obligatio ē ius p^o qd⁹. et actio ē ius p^o qd⁹ fit. p^osecutio litis. De q^o insti. de act. in pn. Actionū alie sūt vniuersales. alie gñales. alie p^octiāres seu singulares. Actio v⁹lis est qñ ius deducit ad iudiciū cui subijciunt⁹ p^octiāria supposita. Vñ q^o tuor sūt v⁹les actiōes q^o p^opetūt p^o hereditate. q^o noie hereditat⁹ p^oplectūt vniuersum ius defuncti. vt in. l. hereditat⁹. ff. de §. sig. Ita dicit In. in. c. p^oqrente. de offi. or. Et sunt ille. petitio hereditat⁹. familie herciscūde. Actio ex testamēto cōpetēs p^o hereditate ex trebellia. se. cō. rescidēda. Et actio exēpio cōpetens qñ tota hereditas emitt⁹. Actio gñalis ē qñ general⁹ p^o plib⁹ suppositis agit. vt est actio tutele. nego. gest. et siles. Actio singlar⁹ est qñ p^o aliq⁹ reo⁹ aliq⁹ reb⁹ singlarib⁹ actio dirigif. de q^o et in li. ob. c. ij. Et i spe. de act. et pet. §. ij. Scdm naturā et q^olitatē hmoi actiōnū d⁹ formari libellus. et alit⁹ specificatio fit in vna q^o i alia. Qualis ē specificatio in q^olibet illaz exigat⁹ patebit in seqñtib⁹

Forma libelli in actione reali.

Libellus in actiōe

l reali sic p^oponit. Corā vob⁹ honorabili viro dño. A. decano ecclie sancte marie Erfor⁹. Magunt. dioces.

Capo dicit
asignat

Forma libelli

illus in amore
e spunti. Lei no bono
ma no. Fanno eccelle
Edu. Eguni. Diocesi.

f

Forma libelli

erāt a principio. s. supuenerit. an ex causis
hmoi fieri debeat pdenatio v. absolutio
Et lz mlti s. modi acqredi dñi. vt insti.
de rez. di. s. singloz. ff. de ac. rez. do. p. to
tū. Tñ mltiū difficil ē ei? pbatio. vt i. l. cū
res. l. de pba. Vñ dato q nullā cām ex
pmat actor i libello in actōe reali. adhuc
tñ vt debeat obtere optz ostare p fessio
nē v. pbatōz de aliq mō v. cā sufficienti
ad dñiū rei acqrendū v. trāserdū p tā
to ē siliū legis. q qdiu p̄t q̄s in cā intē
tare possessorii nō agat de ppetate. vt i
lis q. ff. de rei vēdi. Et no. Bēf. in. c. cū
eccia. de cā pos. z p. Et etiā in spe. d. ac.
z peti. s. seqt. in. s. si aut v. Videam?
exm quō difficil ē pbatio dñi. qz si ex cā
emprōis q̄s dicat dñs alicui? rei optz q̄
tuor occurrere. Prio q? cē? pcessit. Se
cūdo q? pciū nūref. v. de eo fides hēat.
seu als satisficiat. Tertio q? traditio rei
seqt. Quarto q? vēditor fuerit dñs. Ista
g oia pbari debēt qd difficile est. de q in
spe. i loco palle. Pōt tñ q̄s intētare pu
blicianā in q leuiores pbatōes sufficiūt
qz non est necesse pbare venditorē fuisse
dñm. qz publiciana ppetit ei q ex cā em
ptōis l. ciuilibz alteri? iusti tituli rē bo
na fide de aliq accepit credēs eū dñm fu
isse. lz in p̄tate nō eēt. De q in spe. de cā
pos. z p. in rubrica de p̄tate. s. nunc
dicendū restat. z in. c. abbate sane. de re.
indi. li. vj. Itē dñ in libello q reus deti
net res z occupat si h in libello nō esset
exp̄ssum. an i si. lit. reus eēt absoluēdus
Ros. tenet q nō. z rep̄hēdit iudicē q h fa
cit z distinguit. Qz aut possidet aut non
Si possidet ē pdenand? Si nō. adhuc
ex q lit. se obtulit pdenand? ē ac si possi
deret. Istud dictū Ros. ponit Jo. an. in
addi. spe. de cā pos. in rubrica de p̄tate
re. s. j. Quo ad p̄ctionē seu ad petitiōē li
bz vt pmo peti p iudicē declarari rē ad
A. p̄tinere. Itē sibi adiudicari. z A. vt
restituāt z vacuū tradat seu dimittat cō
dēnari. Verbū adiudicari exponūt Jo.
Imo. z archidi. i. c. abbate sane. de re in
di. li. vj. i. iudicat ad se spectat. Et dicūt
q adiudicatio sit p̄rie i actōibz q mixtā
hnt cām. s. res alicui? q ab aliq alio de
rines peti restituī. sed iure ciuili peti q̄s
declarare rē ad se p̄tinere. Cōclusio g lz

belli oia ista pphēdit. z ita solet fieri. Et
ita p̄bū restituī nō p̄tinet solū ad posses
soriū s. etiā ad petitoriū. vt notat de do.
z p̄tu. c. ij. in spe. de act. z peti. s. seqt. Et
ibi p Joh. an. in addi. de libel. p̄cep. s. fi.
s. h aut notādū. z in. c. int̄ dilectos. de fi
de instru. in p̄n. Quia aliud ē restituere
rē. aliud possessionē rei. Itē peti res cuz
fructibz a tpe occupatōis p̄ceptis. Nam
bone fidei possessor lucrat fruct? añ lit.
p̄te. p̄ceptos. Vñ ista petitiō ē intelligē
da fm distinctionē iur? cōis. De q i spe.
de fructibz z interese. s. j. de h p Joh. an.
in addi. de cau. pos. in rubrica de p̄peta
te. Quō aut p̄cedit petitiō expensaz lit.
z sup h fieri debeat snia cū sit gñal icer
ta z de futuro. no. de p̄cu. audi. de libel.
obla. c. ij. de seqt. pos. c. j. cū si. In fine li
belli ponit p̄statio q ad p̄bationē ne
cessariā tantū se astringit. de iudi. exhibi
ta. de pba. licz. s. idē qz. no. in spe. de ex
cep. s. viso. s. porro. de libel. p̄cep. s. vlt.
s. Itē p̄sueuerūt fieri. Itē illa clausula.
saluo iure addendi zc. de fide instru. int̄
dilectos. in p̄n. Et p̄ncipalr aduocatus
circa libellos p̄cipiēdos debz aduerrere
tria. Primū q pauca z nō supflua effun
dat. si tñ ponūt ibi aliq supflua dñmō li
bellus als sit apt? nō viciat. no. de iudi.
examiat. Scdm q ponat necessaria et
vtilia. q p̄bata suā inuāt itentionē. Ter
tiū q ponat gñalia z nō se artet. vt in p
cessu plures videas z diuerticla p̄la hē
at ad fulciendā suā itentionē. De q z de
qbusdā alijs cautel? i. spe. de libel. p̄cep.
s. vlt. De cautelis p̄o circa porrectionez
z receptionē libelli hñdis. in spe. d. libel.
p̄cep. s. sequit. Itē in li. nō exp̄mit nomē
actōis. vtz vt sic dicat. z ad h p̄pono rei
v̄ndicationē. Nam h nō est necesse ma
xime fm canones. vt i. c. dilecti. de iudi.
sed sufficit p̄poni factū. Et debet tñ exp̄
mi tale qd p qd actionis natura cognō
scat. vt ibi no. in spe. de acti. z peti. s. j.
Itē nō est necesse q ps subscribat diem
porrectionū li. vt p talē subscriptionē cō
stet de die dati libelli zc. Sed h fit p ta
bellionē q subscribat diē porrectionis li.
z dilatiōz datā reo. z ita suat. De q etiā
in spe. de libel. p̄cep. s. j. s. nec p̄dicta rō
In p̄sonali actiōe format sic libellus.

Libellus actiōis psonalis

De libello in actione personali.

Dram nobis

c **Se**ys p̄fato Titio i decē libris
denarioꝝ talis monete vel paga
mēti. l' denarioꝝ currētū. z cōit datioꝝ
in tali loco teneat ex cā mutui v'l obliga
tus existat. Vel sic. q̄ l' idē Sey? Ti
tio mēorato teneat i tot libris denarioꝝ.
q̄s idē Tit? eidē Seio mutuādo nūera
uit v'l q̄s bona fide deposuit apd eū. Tū
hmōi debitū l' depositū hmōi sibi redde
re p̄dictus debitor suo creditori aūdicto
soluere p̄dicat. Quare agit z petit p̄cura
tor p̄dict? q̄ten? p̄cognito q̄ntū sufficē de
p̄missis p̄nūciatis. decernat. z declaret
sup̄dictū se yū titio p̄fato in exp̄ssa pecūi
az sūma ex cā p̄dicta teneri. eūq̄ eidē ti
tio in hmōi debito p̄dēnandū. z ad ipsi
solutionē p̄pellēdū fore. ac p̄dēnēt z cō
pellatis p̄ vīam snīam diffinitiuā z cen
surā ecclasticā. Hec petit vna cū expens
litis. Ad sup̄flua p̄batōz se nō astringēs
sz ad eā solū q̄ sue sufficiūt intētiōi. de in
re addēdi. mutādi. minūēdi. corrigēdi. z
alijs vt est moris p̄testat. In isto libel
lo in actōe psonali exp̄mis cā petēdi mu
tuū v'l depositū v'l hmōi. z h̄ ē necesse. vt
in. c. vlt. de libel. ob. Et q̄z ponit in fine
libelloꝝ saluo iure addēdi zc. vt i forma
Sciēdū q̄ aliud ē mutare z aliud emē
dare li. Et cōiter d̄z q̄ mutare ē cū subla
ta veteri actiōe pponit noua. q. d. q̄ p̄prie
mutare sit suba remota in locū ei? alium
subiogare. Emēdare ē addere l' detrahe
re q̄titati petite. vt in spe. de libel. p̄cep.
s. nūc oñdamus. Tū aliq̄ dicūt q̄ emēda
re ē defectū in forma supplere. Qñ s̄ vel
vsq̄ ad qd̄ tps lit̄ possit mutari v'l emē
dari libell? p̄t dici q̄ si actor vult mutat
bodie nō p̄t. q̄z necesse h̄z p̄sistere oblato
libello. Si vult emēdare eo mō. q̄z petijt
plus mō vult petere minus pōt vsq̄ ad
snīam. Si p̄o alio mō. vt q̄z petijt min?
mō vult petere maius. p̄t vsq̄ ad lit. p̄t.
postea nō sine nouo libello. De q̄ tū ple
nius no. de li. ob. c. ij. Et in spe. de lit. p̄t.
s. nūc oñdamus. Et ibi p̄ Jo. an. i addi.
Et q̄z libellus p̄m? in actōe reali p̄cept?
est in petitorio. Vñ q̄z aliud est iudiciū
possessorū seu possess. z iudiciū p̄petari

seu petitorio. vt de cā pos. z p̄p. p̄ totum
Et itēat q̄nq̄ solū possessorū. q̄nq̄ vñ
q̄s sit. q̄nq̄ solū petitorio. Etā in eodē li
bro z ab eadē pte. z q̄n possibil' sit p̄cur
sus petitorioz possessorij in eo. li. no. in. c.
pastoral. z. c. cū dilect?. de cā pos. z p̄p. i.
Possessorij ē triplex seu possessorij sunt
tres spēs. s. adipiscende. retinēde. z recu
pande. s. q̄ plene s̄ cā pos. pastoral. i glo.
lōga. Ho. ad itelligētiā z sup̄ eo in spe. s̄
cā pos. Vñ i iterdicto recupande qd̄ p̄pe
tit spoliato s̄ spoliatorē sic format libell?

Libellus q̄n agit in causa spoliatiōis.

Corā vobis zc. q̄ l' tpe spoliatiōis in
fra sc̄pte z p̄ pla tpa aū mēorat? Titius
fuit in possessione tal' dom? z p̄dij in tali
loco sit. cui? p̄fines zc. P̄efatus tū sey?
eū de possessione hmōi āno tali. mēse tali
violētē expulit z eiecit. z temere possessi
onē dom? v'l p̄dij eiusdē spoliavit. Quā
qd̄ domū idē sey? ab eo spoliatiōis tpe
detinuit z occupauit. z detinet occupatā
Vel sic. Licet zc. Tū idē seys titiū eun
dē possessione domus v'l p̄dij hmōi p̄ talē
spoliari fec. z eū de possessione ipsa deijci
mādauit z expelli. Vel sic. q̄ l' tal' sem
pronius noie z p̄tēplatiōe seij sup̄dicti
p̄dictū titiū possessione ipsi? dom? zc. spo
liavit. Ip̄e q̄z seys eandē eodem mō z
noie suo factā ratā z gratā habuit z h̄z se
de domus v'l p̄dij sup̄dicti possessione in
tromittēdo. Vel sic. q̄ l' zc. Tū cū idē
titiū esset possessor domus p̄dicte p̄ sem
pronij violētē spoliatus z de ipsa posses
sione eiectus. mēorat? seys domū hmōi
ab eodē deiectore recepit. sciēs p̄dictū ti
tiū possessione ipsi? p̄ eundē sempronij vt
p̄mittit spoliatū. Quare agit z petit p̄cu
rator p̄dictus noie q̄ sup̄ q̄tinus cogni
to q̄tū sufficit de p̄missis p̄nūciatis. des
cernat z declaret possessionē domus p̄
dicte seu p̄dij zc. mibi violētē ablatā fu
isse z esse restituēdā cū fructibz. exinde a
tpe spoliatiōis p̄dicte citra p̄ceptis z q̄ p̄
cipi potuerūt ac dānis z interesse. q̄s fru
ctus singul' ānis ad tot maldra frumēti
Erfordē mēsure. Dāna p̄o z itē esse ad
tot libras v'l marchas zc. estimat spolia
tus sup̄dictus. vīa iudiciali salua estia
tiōe. P̄dictūq̄ se yū ad p̄missa eidē ti
tio p̄dēnandū ac cōpellēdū fore. ac p̄dē

Libellus spoliatiōis

netis et cōpellat p vīam snīam diffiniti
uā rē. vt i alijs formis. In isto libello p
mo narrať quō titi⁹ spoliat⁹ ē p se yū pos
sessiōe dom⁹ vť p dñj. Et ita ppetit spolia
to titio p se yū spoliatorē interdiciť vñ vi.
de resti. spo. in lris. cū ad sedē. c. gñis. cū
si. Scđo q titi⁹ spoliat⁹ fuit de mādā
to seij p aliū. Tertio q fuit spoliat⁹ noie
et pteplatōe seij. et ipe se y⁹ spoliatiōe ra
tā hūit. Vñ isti oēs tenerēť interdiciť. vt
in. c. cū ad sedē. s. alle. Vel q rto q titius
fuit spoliat⁹ p sempromiū l3 nō noie seij
vť mādato ei⁹. tñ se y⁹ rē hmōi a sempromi
nio deiectione scientē recepit. Vñ tenet in
terdicto p decre. vñ. vi. p. c. sepe. de resti.
spo. fm vñū intellectū eiusdez. c. Vel fm
aliū p ditiōe ex eadē decre. etiā si p dñ li.
ē cōis ad qdlibet istoz. Ad quālibet nar
ratōz hmōi apta ē petitio p dñ sua p dñā
Et in hmōi interdiciť ē necessaria allega
tio et pbatio duoz. s. possessiōis et deiectionis.
de offi. dele. p sultatōibz. et h qñ intē
rat interdiciť p ipm spoliatorē. S3 qñ p
eū q mādauit ibi cū h pbari oportz man
datū. vť qñ p eū q ratā hūit rē. tñc oport
et etiā pbari ratiōibz. q spoliatio
ipsi⁹ noie vť pteplatōe fuit facta. qz ratū
hīe qz nō pť qd noie suo nō ē gestū. de re
iū. l. i. vj. Vel si p eum q nō spoliavit nec
mādauit nec ratū hūit. s3 scienter rē rece
pit rē. Ibi oportz ēť pbari sciaz. Vñ dic
Hostiē. notabl in dicta decre. sepe. q q
sciam allegat eā pbare d3. Et cū gñe sit
istā pbare p tāto laudat ipe q pponat cō
ditio ex canone reintegrāda. iij. q. j. p qd
auxiliū subuenit ei q possessionē q ltercū
qz amiser. Sūt tñ diuersi eiusdē canonis
intellectus. vt ibi no. et in. c. cū ad sedē. et
in. c. sepe alle. Itē in li. petiť possessio re
stitui. qz meli⁹ pñūciat iudex intē p dñā
possessionē restituēdā qz rē restituēdā. de
q in spe. de resti. spo. s. j. v. et no. p Jo.
an. in. c. cū ad sedē. sepius alle. Itē petiť
res cū fructibz pceptis et q p cipi potuerūt
no. i. c. gñis. de resti. spo. Itē cū dānis et
intesse. vt ibi. Et etiā de iniurijs tenet vt
ibi plerq no. Et debent h casu fructus a
tpe deiectionis. vt ibi no. Si autē quis
spoliat rebus mobilibz potest sic formari
libellus.

Corā vob rē q āno tali. mēse tali. p dñ
ctus se y⁹ titiū p fatū in tali loco vel itine

re pstituti inuasit. cūqz rebz suis. s. libris
vestimētis. pecūijs. et alijs qz deferebat
temere dep dāuit. res hmōi ab eo rapien
do et sibi auferendo violent. qz ad tot li
bras denarioz tal monete estiat. vñ iū
diciali salua taxatōe. Quare petit et agit
pcurator p dñctus. qñius p cōgnita rē.
pñūciat. decernat et dclaret p dñctū se yū
spoliatorē temerariū ad restōnē rez p dñ
ctaz seu estimationē eaz ptaxatā teneri
titio sup dñcto. et ad h sibi p dñandū et cō
pellendū fore. necnō p dñctis et cōpella
tis p vīam diffinitiuā rē. In tali li. et cō
sili nō optet specificationē fieri et exp sio
nē singulariū rez. qz pbata violētia p te
stes. res pbant p iuramētū violētiā passi
De q qd me. cā. c. vl. de or. cog. c. ij. cū si.
Itē exp mīt loc⁹ et tps. qz tale interdiciť i
format et icludit iniuriā. Vñ possz ēť spo
liatus petere satisfactiōe et emēdā p in
iuria. vt s dñi. Ergo illoz exp sio i libel
lo ē faciēda l3 civilī agat. s. p cū. tue. Itē
qz i libello ponit yba gerū diua. viz ra
piēdo. auferēdo rē. Sciēdū q qdā ad
uocati reoz excipiūt talē libellū nō pce
dere. Rō fm eos. qz gerūdiū nihil ponit
s3 pot⁹ determinat. s3 h nō ē vez. qz gerū
diū ēť aliqd ponit. et resoluūt i p bñ indi
catiuū. vt no. ff. et. l. d. edē. sup rub. Idē
emē dicere. dep dāuit rapiēdo. ac si dices
ret dep dāuit et rapuit. Itē qz i sentētijs
ponit gerūdiū. vt p3 d re iū. ad aplice. S
auctoritate ap. firmit inhibēdo et c. Qua
re g nō ponerent i libellis cū snīa debeat
esse pformis libello. s. symo. l3 hely. cū si.
De q p Jo. an. i addi. spe. de libel. pcep.
s. nūc at et c. Jā aut libello oblato et porre
cto iudici p actorē vť ei⁹ pcuratorē. re⁹ vť
ei⁹ pcurator petat ei⁹ copiā inherēdo pre
statiōi de nō p sentiēdo in iudicē rē. Si
tal est iudex cui⁹ iurisdictionē nō ē fūdata
et sibi dari seu pcedi inducias. et vocant
hmōi inducie deliberatorie. Et de idu
cijs citatoz ijs. deliberatoz ijs. et p patorijs
et iudicatorijs notat. iij. q. ij. in summa.
De istis et alijs viginti speciebz iduciay
i spe. de dila. s. j. Et iducie deliberatorie
de qbz ad pñs. xx. sē dies a iure taxate. iij
q. ij. offerat. nō tñ sic sē statute in tñ nūc
ro diez qñ iudex eas abbuiare possit. at
tētis circūstātijs negocij et distātia locoz
vť plōgar. no. s. p cū. dilect⁹. s. ap. cū sit.

Libellus spoliatiōis

romana. vt in glo. iij. z in regla indultū. de re iu. li. vj. Atq; autē iste iducie sint de suba sic libellus. no. p. Jo. an. xv. q. iij. vxor. p. In. z Host. de libel. ob. c. j. z di. cū cōiter doctores q. sint de suba si pe. tant. Qz hz iudex possit illas artare ex cā nō tñ p̄t eas reo iūto penitus denegare. vt in. c. j. de dilat. z in cle. sepe. de p. sig. i glo. cum petitio. Iudex g hz decernere z dare seu fieri mādare copiā libelli reo ex p̄sis actoris. de q. in spe. de libel. ob. Et p̄t pcedere inducias reo vt dixi. statuen do ipi reo tminū ad oēs dilatorias exce. ptiones pponēdas. Postea nō audit reum sup dilatoria exceptiōe. nisi in tribz casibz. vt in. c. pastoral. de except. Et ista oīa sūt p tabellionē scribēda in actis sub hac forma vel p̄simili.

Deinde Anno q sup die tli. tali hora cōparuit i iudicio corā iudice p̄dicto tal p̄ncipal. vl tal ei? pcurator. z libellū ei? in scriptis obtulit i f̄rascrip̄ti tenoris. Et ad uerso tal p̄ncipal vl tal ei? pcurator corā p̄dicto dño iudice eo adhuc sedēte p tri bunalī petēs p̄dicti libelli copiā decerni z tminū cōpetentē ad deliberādū sibi po stulauit p ipm dñz iudicē assignari. cui ipse iudex copiā libelli fieri z dari p me nota riū decreuit. z iducias petitas sibi pcedē do. z talē diē zc. ad pponendū oēs dilato rias exceptiōes sibi forsitan cōpetētes. Alioqn dicto libello rñdēdo p t̄mio ipa rū p̄tū vl eaz pcurator d p̄sensu pemp. assignauit. Acta sunt h̄ zc.

Corā ordinarīo tabellio breuiter sic solet subscribere diē porrecciōis libelli z dila. tionē reo datam isto modo

Exhibito h̄ libello p talē actorē vl talē ei? pcuratorē in p̄ntia tal rei vl ipsi? pcuratoris. Anno tali. die tali rñdebis p̄te ipi rei. vl pponē oēs dilatorie vl declia torie exceptiōes die vl feria tli zc. Reus accepto libello z obtētis inducijs p̄sulat aduocatū sup eo. Et quō in deliberādo debeat se reus h̄re. tradit Guil. in spe. de act. z pet. s. in anterioribz. Et si re? pue. nit in actōe reali. s. ipam rē petita ab eo nō possidet nec detinet veniat i t̄mio sta tuto corā iudice dicendo se nō possidere nec detinere rē petita in libello. z res ē ex pedita. qz tūc dimittet. ff. de rei v̄. l. in rē

de ap. ex pte. de q. de excep. c. vl. de re iu. abbate sane. li. vj. Si at possidet s. noie alieno hz patū auxiliū. in. c. qm̄ frēqnt. s. q. si sup. vt li. nō p̄t. qz hz factatē noian di dñū in iudicio z se exonerandi. vt ibi S. si possidet noie p̄prio. tūc offerēdo se defensiōi videat si habeat aliq̄s exceptiō nes p̄ iudicē. p̄ actorē. vl p̄ ei? pcuratorē vl p̄ libellū z ei? formā. istas in t̄mio sibi assignato oēs pponat. vt no. in alle. c. pasto ralis. Pro q. sciēdū q. exceptionū diuer se sūt sp̄es. qz alie sūt pemptorie. alie di. latorie. alie anormale. alie mixte. vt no. de excep. exceptionū. in glo. z p Hosti. i sūma. eo. ti. s. ij. Plenus in spec. e. ti. s. j. ij. z iij. z ibi in addi. rāgun̄ etiā alie di uisiōes. qz alie sūt ppetue. alie t̄pales alie psonales. alie reales. de q. ibi De pemp. torijs videbim? suo tpe. De dilatorijs ad p̄ns vidēdū. Un̄ dicim? dilatorie quia cām dñt. insti. eo. ti. s. appellāt. Et dila. toriaz alia ē dilatoria iudicij alia solutō nis. Dilatoria iudicij ē m̄plex. qz alia petis rōe iudicij. alia rōe actoris. alia rōe ipi rei excipiētis. vt qz ē p̄uilegiat? vel als hz ius reuocādi domū. vt de fo. cō. c. vl. Alia rōe pcuratoris. alia rōe resc̄pti alia rōe loci. alia rōne t̄pis. s. feriaz. alia rōe loci. qz extra dyoc. alia rōne cāe. alia rōe libelli. alia rōe fori. j. De q. in spe. de excep. s. j. p̄ dilatorie p̄o. Et iste reglarit pponēde sūt añ lit. p̄t. postea p̄o nō. nisi i certis casibz. de offi. dele. i s̄nuate. Et qn ples p̄petit q. illa z debeat p̄rio p̄pōi. no. i. c. alle. pastoral. de excep. z. c. in mōna steriū d re iu. Et maḡ ē diuersitas int̄ do ctōres z exceptiōe recusatiōis. qn illa de beat eē p̄o. Tñ Jo. an. ibi i noliella dic̄ p̄clusiue q. oīs exceptiō p quā negat iur. isdictio iudicij p̄cedit exceptiōz recusatiō nis. Un̄ tñ ē p̄testatio de tali exceptiōe recusatiōis. s. nō necessaria. Alias tñ ex. ceptiōes q. nō afficiūt iurisdictionē p̄cedat recusatio. Et h̄ dicit tenēdū p̄ fcm̄. ante factū p̄sulat cū Tan. cui? op̄io ibi habet i glo. q. cūq. c. int̄ mōasteriū. Si g re? hz exceptionē iducētē nullitatē iurisdictionis puta p quā reddit resc̄ptū nullū. vl p̄sola iudicij inabil. vt si dicat resc̄ptū ip̄eratiū ab excōicato p̄t qd ē nullū reglarit. d re sc̄p. c. ip̄o iure. li. vj. vel iudicē excōicauit

Forma

fuisse tpe ipetrati recepti in quē nō cadit iurisdiction. vñ silez exceptōz istā pñō pponat. qz pñs ē mittēda securi ad radicē. s. ad iurisdictionē. vt. iij. q. vj. §. exceptio. si nō hz talē. hz tñ aliā pñsonā iudicis. actoris z pcuratoris. Tūc pñmo pponat exceptōz recusatiōis pñ iudicē. vt no. i. c. pastor. rā. z i. c. int. s. alle. Vñ meli⁹ pponat sñl distūctim seu sbalēnati. Et istā suspitiōez pñmo pponat seu pseqt. vt i dicto. c. pastor. rā. no. Quō autē recuset ordiari⁹ z corā q sit pbāda exceptio. le. z no. de fo. cōpe. si qz pñ clericū. z. c. licz. de appel. cū spēali. Quō āt delegat⁹ recuset z corā q sit pbāda recusatio. habet de off. dele. sup qōe. eo. t. si pñ vñ. li. vj. cū pñcord. Et ē recusatio a iudice vñ iurisdictionē declinatio per exceptōz suspitiōis pñposita. Et hz ex vna sola cā iudex recuset. puta qz suspectus. iij. q. v. qz suspecti. vt. li. nō pñ. accedēs. j. z. ij. de appel. cū spēali. Illi⁹ tñ suspitiōis sūt multe cāe. z. xvij. enūerant in. c. legitima. de appel. li. vj. Et pñt sic formari exceptio recusatiōis q in sēptis ē pñnenda. de q tñ in. c. qñ. de pba. z ibi in glo. sup verbo exceptiones zc.

Forma exceptionis recusationis

Corā vob dñō iudice tali zc. pñponit pcurator pcuratorio noie zc. tal z dñ pñsonā vñam excipiēdo q cū tal aduersari⁹ suus vñ sit pñsanguine⁹ domesticus vñ familiar⁹ zc. vos ex cā hñmōi sibi estis vehe ment. suspectus. Et qz piculosum ē corā suspecto iudice litigare. Jō rō dictat vt vos z iudiciū vñm recuset. Jdcirco vos tāqz sibi iuste suspectū ex cā pñdicta recusat. z cām suspitiōis hñmōi se pbatuz of fert corā arbitri. qz cōiter eligere vna cū aduersario ē pñtus. Et si in cōi cōuenire nñ pñt. talē noiat z eligit pñ pte sua. z hñ qñ iudex recusatus ē ordinari⁹ vñ delegat⁹ vñc⁹. Si pño ē delegatus hñs collegā. z dati sūt cū clausula. q si ambo. tūc corāz collega est pbāda exceptio recusatiōis Vñ tūc dicat excipiēs z cām suspitiōis hñmōi se offert corā collega vño legitie pñbatuz. Si simplr recurrit ad arbitros. vt in. c. si pñ vñ. de off. dele. li. vj. Et ibi qñ delegat⁹ vñ officialē pñ recusat. Vñ si ē subdelegatus tūc dñ fieri pñbatio corā delegato. vt in. c. sup qñnū. de off. dele.

cū pño. z. §. si. De q plene no. i. c. cū spēali de app. Et ordiari⁹ recusat⁹ pñ cāz alteri cōmittere. de fo. pñpe. si qz pñ clericū. z. c. cū spēali. de appel. Et an hñ possit delegatus z qñ habet in. c. iudex. de off. dele. li. vj. Et quod dicit in forma exceptiōis q recusans offert pñbatiōes cāe recusatiōis z petit electōz arbitroz. Dic Jñ. in. c. cū spēali. s. alle. q hñ nō ē necesse. s. hñ iudex hz ab eo reqñere de q ibi. z hñ qñ re⁹ recusat pñt etiā actor recusare iudicē. nō tñ delegatū quē ipetravit ex veteri cā. s. ex supueniēti. de off. dele. insinuāte. z. c. sup qñnū. Ordinariū pñt recusare. vt in. c. alle. si qz pñ clericū. de fo. pñpe. Et tūc actor dñ z pñt sic formare suam recusationē.

Forma recusatiōis ordinarij

Dñe epe ego vellē pñuenire aduersariū meū talē subditū vñm. s. qz iste ē pñsanguineus vñ amicus vñ spēalis. z vos tāqz nñ mis fauēs eidē mibi estis ex hñmōi cā suspectus. Jō supplico qñtenuis cām hñmōi alteri cōmittatis. seu mibi detis delegatū zc. Quō autē pñcedat in articulo recusatiōis. i. suspitiōis. de off. dele. de app. cū spēali. e. t. legitia. li. vj. cū remissiōibz suis. Et de arbitris sup hñ eligēdis. q arbitri iure appellet in. c. de arbi. de off. dele. li. vj. Si pño reus nō hz exceptiōz pñsonā iudicis. videat an sibi pñpetant alie exceptiones. vñc⁹ pñsonā actoris. an sit minor vñ excoicatus zc. Et exceptiōes q pñt fieri pñ actorē ponit spe. ti. de actore. §. j. vel pñ forz vel locum zc. vt s. dixi.

Exceptio pñtra actorem

Potest qñ sic excipe pñ actorē. Procura tor noie pcuratorio discreti viri seip pñtitiū i iudiciū z cām vocati. corā vob dñō epo vel offi. zc. pñpñt z dñc excipiēdo q pñ fao⁹ titi⁹ ē in pupillari etate pñstitut⁹. qñre in iudicio eē z agere nō pñt. nec dñ admit ti. vt pñ se stādo in iudicio pñseqt. Jdcirco pñpetit pñ vos pñnūciari. decerni. z dñclara ri pñdictū titiū pñsonā stādi in iudicio nō hñe. Nec eū ad agendū esse admittendū. pñdenando euz pñdicto seyo in expensis. Vñ pñ libellū potest sic excipe reus

Exceptio pñtra libellum

Excipiēdo pñponit pcurator noie zc. pñpten sum libellū sibi corā vob honorabili dñō decano indi. vñ offi. pñ pñtal oblatū

Exceptionis

Et dicit qd hmoi pntensus libellus obscurus est. general. incertus. dubius. pfusus et ineptus. et alias etc. et ad eū p pte p dicit. A. mīme rīdendū etc. marie ex eo qz in eo nō expmī cā petendi cū tñ dat⁹ sit in actiōe psonali. vel ex eo qz res petita mīme specificat p pfinia vel alias. sic qz reus valeat deliberare. vel qz manifestā pntet p rarietate et ineptitudinē. Ideo p iudicē ex officio repellendus et reijciendus est et limitāndus. Quare petit pcurator p dicto noīe q sup qtenus pñciat⁹ decernatis et declaratis. p asserto libello tanqz obscuro incerto et inepto. p pte p dicit. A. nō fuisse nec esse rīdendū. Ipms libellum pntensum eijciendū et repellendū. ac p dicitū reū a vīa instantia iudicij absolūendū reijciatis et absolūatis. Ipms actorē sibi in expensis ppter ea factis p dēnando. salvo iure addendi etc. Qd cā petendi in psonali actione est expmenda patz de libel. ob. c. vlti. Et in reali est res expmēda et p pfinia specificanda. vt de lib. ob. c. ij. vt s̄ dictū est. Et sciendū q cautus est sic petere. vñ nō dz petere re⁹ q actor declarat libellū obscurū. vel ineptū emēdet. qz sic instrueret ipm actorē. s̄ petat vt s̄. Et tūc postea fm formā hmoi petitiōis hz interloq iudex. vt no. de lib. ob. c. vlti. et in spe. de libel. pcep. §. sequit⁹ videri. s̄. Itē pcepto. et §. ad hui⁹. §. caut⁹ etiā. Et q̄r vel ex q̄b cāis ipugnari possit libellus. ponit Buil. i spe. d lib. pcep. §. iuxta. Vel si reus vult decliare forz iudicis. vt qz ē laicus. et ē cā pphana et corā ecclīastico iudice puenit. pōt sic excipe pcurator noīe pcuratorio. talis scz rei pponit et dicit excipiēdo q cū cā in pntenso li. p dicto reo p pte actoris. Coram vobis honorabili dño offi. vel iudi. etc. oblata pposita cā sit ciuiliis et pphana. ipse qz re⁹ laicus existat et patus corā suo laico iudice seculari rīdere. cui⁹ forz actor sequi dz. Idcirco libello p dicto et sup cā hmoi pntensa corā vobis rīdere nō tenet. s̄ ad iudicē suū fori seclari. vīz talē. est remittendus. Quare petit p vos pñciari. decerni et declarari p dicitū reū ad rīdendū li. p asserto. vel als sup cā p dicta litigandū corā vobis nō teneri. sed ipm ad p dicitū suū iudicē ppetentē seclare remittē

dū fore et remittatis p dēnando sibi actorē in expensis etc. Ista exceptio pbat p c. nouit. de iudi. et c. cū sit. de fo. ppe. et c. licz. et c. ex pte. eo. ti. Si q̄ in termino dato ad deliberādū reus opponit exceptiōne dilatoriā aliquā de pmissis. Vel aliā actor vlt eius pcurator petat eius copiā sibi decerni p iudicē et terminū ppetentē ad replicandū assignari. qd hz facere iudex Et h scribūt p tabellionē sub hac forma

Forma actū in actibz signādoz

Termino p dicto adueniente vīz tali die cōparuit corā p dicto dño iudice sedēte p tribunali ad ius reddēdū. talis reus vel talis eius pcurator et exceptiones in scriptis obtulit. qz tenor inferius pntet petens istas admitti. Talis pō actor vel ipse pcurator cōparuit et a duerso. et ea rīdē exceptiōnū copiā sibi decerni et dari petiuit ac terminū cōpetentē ad replicandū et dicendū ptra exceptiōes hmoi sibi cōpetierit ptra eas ei assignari. Cui iudex pfatus copiā petita decernit et talem diē ad replicandū et dicendū ptra exceptiōes hmoi si voluerit p termino p emptorio sibi assignauit.

Corā ordinario scribere solet tabellio breuē in fine exceptiōis isto mō. Exhibitis his exceptiōibz p talē reū vlt ei⁹ pcuratorē in pntia tal actoris vlt sui pcuratoris Anno tali. die tñ rīdebit⁹ et s̄ eas replicabit p pte actoris tali die. quē terminū de vtriusqz pntu ad h duximus pfigendū. Actor q̄ in termino sibi ad dicendū s̄ exceptiōes statuto pōt replicando exceptiōne elidere. vīz exceptiōis replicatiōne. i. resolutiōe illo mō. Cōtra exceptiōes pntensas et oppositas p pte talis rei etc.

Forma replicatiōis cōtra exceptiōne recusatiōis iudicis.

Corā vob honorabili dño iudice vos ex tali cā vt suspectū recusando pponit pcurator pcuratorio noīe talis actoris. et diē replicādo q exceptiōes hmoi frivole et frustratorie nō s̄ admittēde. nec ipse reus vos et vīz psonā poterit talē recusare Cū et si p dicit⁹ actor sit p sanguine⁹ vī. tñ qz etiā ipse re⁹ est p sanguine⁹ vī. idcirco par affectiōis causa suspitiōz tollit. Vel sic. Licet ipse actor vester dicat amicus. qz tñ si aliq̄ inter vos et eum est amicitia

Dilatoria solutio

ista ē levis et modica. et talis nō ē ppe quas merito debeat ut suspectus recusari. cū nō ois amicitia sufficiēs sit cā ad iudicē recusandū. qre p dicitur petit pcurator q tū p assens exceptōibz nō obstantibz p nūciatis decernat et declaret li. p dicti actoris fuisse et esse rēndendū et in cā h mōi pcedendū ad vltiora. Ipse rei ad h cogendus fore atq cogatis. et eum p dicto actori in expensis legitime condemnatis

Hec replicatio colligit ex no. in. c. accedēs. ut lit. nō p. et ex no. i. c. postremo de appel. in glo. p. s. v. s. ad quē gradus et c. de offi. dele. insinuante. glo. j.

Contra exceptionē declinatoriā fori pōt actor sic replicare.

Replicādo ē exceptiōes p tēsas talis rei pcurator pcuratorio noie tal actoris pōit et dic. q exceptiōes h mōi p tēse nō pcedūt nec sūt admittēde. s. tāq frustra torie et frivole repellēde. Nā l. p uent sit laicus et cā pphana. loc. tū domicilij rei est de vīa iurisdictione tpali. Vel sic. d. cōsuetudie tū lōgea et p sēpta legitie vob iurisdictione ppetit et cognitio i hac pte. v. sic. Ipe tū secularis iudex rei ē sepi sup h p pte actoris instant et hūilr reqsitus. q tū ipi actori iusticiā mīstrare neglexit v. recusavit et c. Quare petit ut sū dixi i p rīa replicatiōe. Ista replicatio fūdat sup. c. l. de fo. ppe. et c. si duobz. d. app. cū si. Et post istā replicatiōis oblationē aliqñ re petit copīā et tminū ad duplicandū. Ut si renūciat duplicatiōi et petit intlocutorīā. totū d. scribi p tabellionē in actis. Et pōt colligi forma scribēdi ex pcedētibz. Que at sit replicatio et quō debeat eē tal q afficiat tollat seu elidat v. viciet ipaz exceptionē sic exceptio actōz v. actū viciat cui opponit. plene no. p Jo. an. in. c. a nob. de excep. et in. c. vlt. et d. or. cog. Et d. q replicatio ē allegatio actoris p quā resolvit exceptio. insti. d. repli. in pn. Ut latius sumēdo omittat p bū actoris. Un replicatio est etiā exceptio. Et d. q si exceptionis exclusio. ff. e. l. penul. Et tū de exceptionibz dilatorijs iudicij et c.

Exceptio dilatoria solutionis

De dilatorijs soluti

tionis q debet añ lit. p. pponi. et

si de ea pset vici q differēda est solutio. tūc ipedit pcessum et inducie duplicabūt qz pēt plus tēpe. de plus per. c. vnico. Si nō pstat pbabit post lit. p. p Inno. et alios in. c. pastoral. d. excep. Et in spe. de excep. s. nūc vidēdū restat. in pn. Et formā postea videbis. Est etiā exceptio anormala. ut ē exceptio excōicatiōis in vim dilatorie opposita. Et d. anormala. q si sine reglā. qz nō seqt normā aliaz exceptionū. qz in qualibet pte lit. et post li. pte. vel etiā añ sniam p tēponi. ut i cle mē. vnica. de excep. et c. pia. e. t. li. vj. Si tū re omittat eā oppōere maliciose et dolo sevt actor fatiget. tal p dēnabit actori i expēsis. ut in. c. exceptionē. de excep. Et p eadē exceptio bis oppōi. s. vltra duas vices nō opponit. ut in. c. pia. e. t. lib. vj. Pōt ē sic opponi et formari tal exceptio

Procurator talis rei pponit excipiendo et dicit q vos dñs iudex ad instantiā tal actoris in cā quā mouet seu mouere intēdit p dicto reo corā vob pcedere nō potestis nec eū ad agendū seu cām inceptā p seqndā debetis admittere seu audire. nec ipe p tē in iudicio stare tāq actor p eo qz p talē iudicē ordinariū vel delegatū. vel auctoritate talis canōis ē maioris excōicatiōis snia inodat. Quare petit p dicit pcurator p vos p nūciari. decerni. et declarari p dictū excōicatū repellendū esse ab agendo quē et repellatis. Et in ista exceptione excōicationis d. expmī nomen excōicatoris. et spēs excōicationis d. expmī. alis nō est admitenda. Et talis debet pbari i fra. viij. dies apertissimis documentis. Alioqn debet excipies p demnari in expensis. quia frequēter maliciose p sūcruit opponi. ut in. c. pia. de excep. li. vj. vbi de ista exceptione plene. Et qz tā ille q alie exceptiōes p sūcruerūt maliciose opponi ad litis ptractionem

Unde iudex pōt cogere excipientē ut pset iuramētū de malicia q eas maliciose nō opponat. de q i spe. d. excep. s. ij. p. pōt etiā iudex. Nā h iuramētū de malicia pōt in qcuq parte litis erigere iudex qñ sibi videbit expedire. ut de iura. calū. c. ij. vlt. rñso. li. vj. Et contra aduocatos maliciose exceptiōes tales p reis p fingētes. vide in spe. de excep. s. viso. p. Item

Exceptio pemptoria

nota *Am Uber.* circa finē. Cōtra p̄dictā
hō exceptiōez excōicationis pōt replica
re actor isto modo.

Qualiter actor replicare debet p̄tra ex
ceptionē anormalam.

Corā vobis honorabili dño iudice ta
lis pcurator tal' actoris p̄ exceptionē p
pte tal' rei sibi oppositā replicādo pponit
z dicit q̄ p̄dicta exceptio i facto nō ē va
nec admittēda. qz l3 p̄dictus actor alias
p talē iudicē fuerat excōicat⁹. ipse tñ ab
eadē snia est p ipm iudicē absolutus. Ad
qđ pbandū lras absolutōis pducit z pe
tit p vos pñuciari p̄dicta exceptiōe non
oblātē esse in cā pcedēdū z pcedi vidē
dū ad vltēriora. Vel pōt sic replicare.

Corā vobis z c. vsqz ibi. Et dicit q̄ p
asserat exceptio nō pcedit. sed frivola est
z frustratoria. nec ei⁹ p̄tetur d3 actor ab
agēdo excludi cū ip̄a excōicationis snia
p̄tensa quā allegat nulla sit z irrita ipso
iure p eo q̄ intollerabilē p̄tinet errorē. vlt'
p eo qz añ sniam eandē assertā ip̄e actor
ab ea z p̄dicto iudice eā pferēte ex cā le
gītima appellavit. vlt' qz snia est p nō suū
iudicē lata. Ite exceptiōes p̄bant de ar
bitris. c. inotuit. de sen. ex. p tuas. de cō
sue. ad nostram. cū si. de iudi. at si clerici
cum si. de concordō.

Forma duplican. actoris.

Reus aut pōt sic duplicare. dicēdo p̄
replicationē. Pro pte talis actoris p̄ ex
ceptionē talis rei oblātā z c. pponit pcur
ator ip̄i⁹ rei duplicādo. Et dicit q̄ ipsa
replicatio p̄tensa ē inutilis z invalida. nec
exceptionē ip̄i⁹ rei verā z legitimā ificerē
potuit z viciare. cū ille a q̄ actor se abso
lutū asserit absolutōis tpe mīme habuit
absoluēdi p̄tatem. Quare petit pcurator
ip̄i⁹ rei p̄dictis suis exceptiōibz inheren
do p vos pñuciari z fieri put in ip̄is ex
ceptiōibz ē petitū. z actorē sibi in expēsis
p̄dēnari ppositis sic exceptiōibz. replica
tōibz. duplicatiōibz. z aliqñ triplicatiōibz
q̄druplicatiōibz. tādē ptes vltērioribz su
p b̄ altricatiōibz renūciat. petāt iterloq̄
sup exceptiōe vlt' replicatiōe sua. index p
suā iterlocutoriā pñuciabit sup exceptiōe
an obster vlt' nō. vlt' si sup ea iducte sint p
batōes. an sit p̄bata vlt' nō. Qz tales ex
ceptiōes dicūt emergētes z sup illis ē p̄

nūciandū. l3 sup incidēti nō sit necesse p
nūciare. De q̄ plene de or. cog. c. j. Et an
sit pñuciandū sup exceptiōe rei vlt' repli
catiōe actoris. no. plene in. c. a nob. de ex
cep. p docto. Qz si exceptio est emergens
tunc cōtūcūqz sequat replicatio. duplica
tio. triplicatio z c. sat' erit sup exceptiōe
pñuciari. vt ibi no. Est etiā vt dixi excep
tio mixta. vt si re⁹ dicat se debitu petitū
pmisisse sub p̄ditōe. s. si citi⁹ ascēderit ca
pitoliū. Ista vocat mixta iō qz dubiū est
an sit dilatoria an pēptoria. Iā si extabit
p̄ditō erit dilatoria si nūqz extabit p̄ditō
pēptoria. qñ q̄ sit opponēda añ lit. p̄t. vel
post. rāgit Buil. in ipe. d. excep. s. j. in fi.

De exceptionibz pemptorijs.

Exceptiōes aut pemptorie añ lit. p̄t.
regularit locū nō hnt s3 post. Excipiunt
tres casus. vicz qñ excipit de re iū. trāsa
cta. vlt' finita. Ite tres pemp. sūt p̄ilegi
ate q̄ añ lit. p̄t. opponi pñt. z ipaz lit. p̄t.
impadiūt. vt in. c. j. de lit. p̄t. li. vj. sic hnt
naturā p̄iudicialiū qz p̄cessui p̄iudicant
Et quō q̄tuor modis d3 positiō vlt' excep
tio p̄iudicial. no. de or. cog. c. tuā. ibi d
h p Hen. insti. de acti. Et in spe. de act.
z pet. s. p̄iudiciales. z in. c. exceptiōis. d
lit. p̄t. li. vj. Aduertēdū q̄ sūt exceptio
nes pemptorie q̄ pponi pñt z p̄bari añ lit
p̄t. z post vsqz ad p̄lionē cāe. vt sunt p̄
dicte tres p̄ilegiate. Alique tñ sūt que
nō pñt añ lit. p̄t. opponi. sic vt lit. p̄t. im
pediant. s3 solū post lit. p̄t. vsqz ad sniaz
seu p̄lionē cause. z istud ē regulare. Itē
sunt aliq̄e q̄ etiā post sniam pñt opponi
z p̄bari etiā si a snia nō fuerit appellatū.
sicut est exceptio cōpēlatōis. de q̄ de or.
cog. c. vlt. de fide instr. cū 3o. Et i spe.
de appel. s. penl. v. sed nūqd in cā. Und
exceptiōnū pemptoriāz aliq̄e sūt q̄ nō
stant p se sed stant inquantū p̄cernūt p̄n
cipales actiōes. vt exceptio pacti de non
agēdo. z p̄siles q̄ nō opponūt post sniaz.
nisi in causa applōnis. qz vis seu effect⁹
illaz tollit p sniam. Aliē sunt q̄ stant per
se sic q̄ de sui natura nō p̄cernūt p̄n
cipales actiōes. z sic vis istaz nō tollit p sen
tētiā. sic exceptio cōpēlatōis. Et ideo
opponūt etiā post sententiaz. de quo tñ
dicendū vt no. de or. cog. c. vlt. Et casus
in q̄b opponit exceptio pemptoria post

Exceptio p*ro*iudicialis

sniam ponit Guil. in spe. de excep. §. dicto. §. Post sniaz aut. et sequenti. Et O*mn*i. in sum. c. t. §. et q*ui*n. §. in casib*us* n*on*. de sen. et re iudi. sub rub. de re iudicata. §. q*ui*ta. §. nec exceptio de pempto. It*em* qu*o*d aliq*ui*d p*ro* emptoria et dicunt p*ro*p*ri*e exceptio*ne*s. aliq*ui*d de fensiones. Exceptio*ne*s vocat*ur* q*ui*d i*us* iure tollit obligatio*ne*m natural*em*. civil*em* n*on*. sed ista ope exceptio*ne*s elidit*ur*. V*er*u*m* meli*us* exceptio*ne*s elisio*ne* q*ui*d pempto. vocaret*ur*. q*ui*d n*on* p*ro*mittit actio*ne*m. s*ed* elidit*ur*. vt exceptio*ne*s p*ro* acti de n*on* pete*re*do in p*ro*p*ri*etate et i*us* iuradi*o*. et siles d*is*fensio*ne*s q*ui*d i*us* iure tollit et p*ro*mittit o*mn*i actio*ne*m. vt solutio. acceptilatio. de q*ui*d in spe. de excep. i. p*ro*n. iste l*ex* defendat reu*er*entia. n*on* t*amen* excludit vel elidit actio*ne*m cu*m* nulla sit actio q*ui*d sublata. aliq*ui*d t*amen* vt Fr*anc*iscus vercel. volunt dicere q*ui*d d*is*ta p*ro*bo*rum* h*ab*it*us* respiciat sol*u*u*m* et mod*u*m duplic*em* alio qu*o*d i*us* rei vtunt*ur*. dicendo. excipiendo p*ro*pono. vt ad i*us* mei defension*em* p*ro*pono. V*er*u*m* vt dic*it* i*us*pe def*en*sio p*ro*ut dici q*ui*d reu*er*entia p*ro*sonalit*er* defendat. exceptio q*ui*d real*iter* elidit. de q*ui*d per Jo. an. in dicto. c. exceptio*ne*s. de lit. p*ro*t. li. vj. i. nouella. Si g*o* reo deficiunt dilatorie si h*ab*et aliqu*am* de pempto. p*ro*uilegiat*ur* li. p*ro*t. i*us*pedientib*us*. p*ro*ut se ad illa p*ro*uerrere et opponere eam ante lit. p*ro*test. Et erit tunc forma exceptionis ista.

Forma exceptionis p*ro*iudicialis

Cor*am* vobis honorabili viro d*omi*no officiali v*est*ro iudice et. p*ro*curator no*me*n p*ro*curatorio tal*is* rei p*ro*ponit et dicit excipiendo q*ui*d illa vice int*er* p*ro*dictu*m* reu*er*entia et actor*em* p*ro*fatu*m* cor*am* tali iudice i*us* p*ro*petenti. et desup*er* p*ro*tenso debito p*ro* i*us* m*ag*ist*ro* actor*em* ab eod*em* reo et ex ead*em* causa. etia*m* petita v*el* de et sup*er* re i*us* p*ro*tenso i*us* p*ro*actoris libello petita quas actor ad se g*er*at v*el* ex ca*usa* tali t*u*c etia*m* asseruit p*ro*ut extitit litigatu*m*. et i*us*pe actor ab eod*em* iudice p*ro*traria sniam diffinitiu*am* reportauit p*ro* qua*m* reus i*us*pe ab eius i*us*petitione fuit absolutus. q*ui*d snia appellatio*ne* n*on* suspensa in re transiit iudicata. V*el* sic

Cor*am* vobis et. v*el* s*ed* ibi. extitit litigatu*m* Et t*u*c p*ro*tes i*us*pe s*ed* et libere sup*er* h*ab*it*us* q*ui*d o*mn*i*um* l*ex* t*ra*nsigerunt. sic q*ui*d i*us*pa ca*usa* p*ro* t*ra*ns action*em* sopita e*st* et extincta. V*er*u*m* i*us*pe actor n*u*c sopita eod*em* m*od*o q*ui*d stio*ne* resuscitare et refricare p*ro*sum*us* sup*er* h*ab*it*us* obstat*ur* sibi re iudicata v*el* transacione p*ro*dicta audient

ius n*on* existit. Quare p*ro*dictus p*ro*curator rei petit p*ro* vos n*u*nciari decerni et d*is*clarari p*ro* p*ro*fatu*m* actor*em* sup*er* petito*ne* sua et ca*usa* h*ab*it*us* n*on* e*st* v*el*teri*us* audiendu*m*. nec ad agendu*m* fore admittendu*m* p*ro*dicto reo in exp*en*sis legit*im*is p*ro*den*er*i. Ita d*is* petere q*ui*d iste exceptio*ne*s opponit an*te* lit. p*ro*t. Et t*u*c etia*m* fm ista petito*ne*s forma h*ab*et iudic*is* p*ro*n*u*nciatio fieri. vt no. i. c. j. de lit. p*ro*t. li. vj. P*ro*p*ri*e q*ui*d e*st* t*u*c t*u*c exceptio*ne*s t*em*p*or*e differri post lit. p*ro*t. q*ui*d t*u*c absolueret re*us* sup*er* p*ro*ncipali. vt ibi no. de q*ui*d in spe. de excep. §. dicto. i. v*el* carta.

Ad h*oc* at vt obstat*ur* exceptio rei iudicate pla h*ab*it*us* p*ro*currere. v*el* q*ui*d id*em* sit corp*us* seu q*ui*d t*em*p*or*e. id*em* mod*o* pete*re*do. ead*em* p*ro*ditio p*ro*sonaz. Et q*ui*d re*us* possedit t*em*p*or*e snie re p*ro*petita ab eo. vt notat in. c. p*ro*uile. de excep. et i*us* alle. c. j. d*is* li. p*ro*t. It*em* ad validitate*m* et efficacia exceptio*ne*s t*ra*nsactio*ne*s requirit q*ui*d t*ra*nsactio tenuerit. V*er*u*m* p*ro*ut actor et p*ro*dictas exceptio*ne*s replicare. sic dicendo. P*ro*curator tal*is* actor*is* replicando et p*ro*tesas exceptio*ne*s tal*is* rei p*ro*petit et dic*it* q*ui*d al*ia* int*er* p*ro*tes sup*er* ead*em* re v*el* eod*em* debito fuerit cor*am* tali litigatu*m*. et snia lata diffinitia ne p*ro* appon*er*e suspensa. Q*ui*d t*u*c ille cor*am* q*ui*d p*ro*tes litigabat nulla h*ab*it*us* iurisdic*ti*o*ne*m. g*o* snia diffinitia q*ui*d p*ro* euz lata fuit e*st* nulla. Ex t*em*p*or*e ca*usa* actor t*u*c v*el* re*us* debit*us* petebat. ex alia ca*usa* v*el* agendi mod*o* e*st* variat*ur* q*ui*d t*u*c ad h*oc* agebat. n*u*c agit ad illud et. V*el* t*ra*nsactio p*ro*asserat dolose e*st* iudicata nulla ex t*em*p*or*e ca*usa* et. De q*ui*d replicatoib*us* no. i. al. c. j. d*is* excep. li. vj. et i*us* spe. d*is* excep. §. d*is*co. §. h*ab*et q*ui*d notadu*m*. An iste exceptio*ne*s p*ro*uilegiat*ur* opponi possint p*ro* t*em*p*or*e dilatoria*rum*. late tractat Jo. an. i. add. spe. d*is* d*is*la. §. j. et sibi placet q*ui*d sic p*ro*tes q*ui*d ibi ad h*oc* adducit. Si p*ro* nec p*ro*dicte exceptio*ne*s p*ro*mp*ro* reo p*ro*petit. s*ed* h*ab*et aliqu*am* actio*ne*m et a actor*em* p*ro*ut e*st* cor*am* eod*em* iudice recou*er*ere. si ne iudex sit ordiari*us*. siue delegat*us* d*is* mut pet. c. j. d*is* resp*on*s*us*. disp*en*dia li. vj. Offerat g*o* re*us* t*u*c actori libellu*m* recou*er*etional*em* an*te* li. p*ro*t. q*ui*d recou*er*etio h*ab*et fieri an*te* lit. p*ro*t. postea n*on* h*ab*et locu*m* recou*er*etio*ne*m. s*ed* p*ro* li. p*ro*t. nisi p*ro*missa an*te* lit. p*ro*t. p*ro*testat*ur* de recou*er*etio*ne* facie da q*ui*d fiat p*ro* li. p*ro*t. i*us* p*ro*ten*er*i fm co*mn*em opinion*em* doctoru*m*. l*ex* b*er*et. et J*u*n. videat*ur* dicere ea fieri posse et p*ro* li. p*ro*t. et an*te* p*ro*clon*em* ca*usa* q*ui*d opinio co*mn*iter reprobat*ur*. vt notat i*us* alle. c. j. de mut. pet. Q*ui*d reconuentio v*el* dicit

Inchoatio iudicij

Jo. de lig. est sibi respectum p̄cernēs p̄uē
tionē. et respectiua sūt sūl tpe. Etā pbat
h̄ ordo rubricar. 2c. Et tūc oblato libello
recoūentionali h̄mōi cāe sic iure p̄uē
tiōis et recoūetiōis illa a te vicissim. s. mu
tuis vicibz tractāde sūt et sūl vna sūia ter
mināde. de or. cog. c. ij. s. nos aut. et in. c.
j. tā alle. ita q̄ lit. p̄te. sup libello actoris
p̄ reū. Actor etiā statim p̄testabit litē sup
libello rei. Et p̄mo iurabit sup p̄uētiōne
scōo iurabit sup recoūentiōe. et sic d̄ alijs
termis et actibz in causz h̄mōi obfuan dis
et fiendis. vt ibi no. Si tū iudex alit̄ q̄ p̄
recoūentionē esset iudex circa obfua tio
nē tal̄ vicissitudis sibi laxior ē habēda.
de q̄ p̄ Jo. an. i. addi. spe. de recoūetiōe. s.
vidēdū. Si at̄ re^o neglexerit actorē reco
uenire an lit. p̄te. v̄l in p̄tineti post lit. p̄te.
p̄testatōe p̄us facta vt dictū est. tūc si cā
pēdet corā delegato et re^o vult actori mo
uere actionē. q̄ s̄ nō p̄t via recoūentiōis
optz cū rescriptū ad eūde iudicē ipetrare.
vt in dicto. c. dispēdia. s. reus q̄z. S3 si
cā est corā ordiario. tūc re^o p̄t actorē cor
rā eo recoūenire q̄nūq̄ ē ordiarius p̄tis
v̄tusq̄ s3 tūc cessabit vicissitudo p̄cessus
q̄ q̄libz lis tūc currit in arte sua In certis
tū casibz n̄ admittit recoūetiō. vt si actor
p̄uēit reū possessorie. s. in dicto v̄l vi. nō
poterit actor p̄ reū recoūeniri. nisi d̄ alia
spoliatiōe. vt i. c. vlt. de or. cog. Et ibi et
de spoliatiōe in modū exceptiōis opposi
ta. et in. c. ij. de or. cog. et i. c. frequē. de re.
spo. li. vj. Hoc v̄p̄ actorē iūto. s3 eo p̄se
tiente p̄cedit recoūentio. vt de resti. spo.
c. j. Et casus in q̄b locū nō h3 recoūetiō
no. de arbi. cū dilecti. et i glo. sup ea. An
at̄ actor debeat h̄re iducias deliberatori
as sup libello rei p̄uētiōnali. notatur de
mut. pet. c. j. Et d̄ q̄ sic si voluerit. Vñ
maliciosi aduocati reoz adueniēte t̄mō
q̄ debēt r̄ndere libello actoris si deficiūt
eis exceptiōes ad p̄telandū et differēduz
lit. p̄te. porrigūt libellū recoūentionalē. vt
sic nō r̄ndeat libello actoris donec actor
eoz libello se patū offerat r̄ndere. et sic si
actor velit statim r̄ndere renūciādo deli
bertoribz p̄dicta malicia nō iuuabit.

Sequit̄ scōa p̄s p̄cessus iudiciarij.

Expedito isto mō

p̄ma p̄te p̄ncipali p̄cessus seu ordiis iudi
ciarij. veniam⁹ nūc ad scōaz p̄te vicz ad
ichoationē iudicij seu lit. q̄ h3 fieri p̄ lit.
p̄te. cū ip̄a sit iudicij seu lit. fundamētū. de
lit. p̄te. c. vnico. Si s̄ reo deficiūt excepti
ones dilatorie v̄l pemptorie p̄uilegiate.
nec p̄t nec vult actorē recoūenire. d3 i ter
mō statuto libello r̄ndere. et ad h̄ vt lit.
p̄te. debite fiat. actor vel ei⁹ p̄curator h3
pponere p̄tēta in libello suo. Et iudex eis
pposuit v̄l etiā ip̄e actor d3 iterrogare reū
v̄t p̄posita in libello credat esse p̄a et p̄e
tita fieri debet. et sic reo r̄ndere fit lit. p̄te.
Et h̄ ē q̄d tex. in. c. vnico. de lit. p̄te. dicit q̄
p̄ petitionē in iure p̄positā et r̄nsionē secu
tā fit lit. p̄te. Vñ nō sufficit libellū esse ob
latū et r̄nsionē p̄ eū factā ad h̄ vt inducta
sit lit. p̄te. q̄z libellus nō loq̄t p̄. l. vnicam
L. de lit. p̄te. Req̄rit s̄ q̄ actor p̄tenta in
libello suo pponat. si tū iuenit in acti ob
latus libellus. et scriptura sufficiēs et r̄nsio
p̄sumit p̄positionē et interrogatiōē inter
uenisse. vt no. in alle. c. vnico. de lit. p̄te.
Et q̄ interueniat p̄positio et interrogatio
raro fuit in practica. de q̄ etiā in spe. de
lit. p̄test. s. j. s. sic igit̄ in lit. p̄te. p̄cedat.
Et est litis p̄testatio fundamētū iudicij
p̄ petitionē in iure p̄positā et p̄gruā r̄nsio
nē securā aio lit. p̄te. factā. Quo omisso
si in figura iudicij p̄cedat. verant inani
bus laboribz et sumptibus litigantes. Et
istā diffinitionē q̄ est Ostien. ip̄e p̄ singu
la mēbra declarat. Et ponit post cū Jo.
an. in. c. vnico. de lit. p̄te. Et fit cōmuni
ter per reum sub ista forma.

Talis p̄curator. H. rei r̄ndendo p̄ten
so libello actoris narrate put nagrant ne
gat esse vera. et dicit petita i ip̄o fieri nō
debere aio lit. p̄testadi. Et tūc scribat ta
bellio lit. p̄te. esse factā h̄ mō. Anno tali.
die tali 2c. Corā d̄no decano iudice p̄di
cto eo sedente p̄ tribunali cōparuit talis
actor v̄l talis eiusdē p̄curator. et cām ac
petitionē suā in ipsius libello p̄tentā ver
bo p̄posuit. p̄dictusq̄ d̄ns iudex v̄l actor
seu ipsius p̄curator talē reū vel talē ei⁹ p̄
curatorē sup sic p̄positis ac petitiōibz an ea
crederet fore p̄a. et petita fieri debere iter
rogauit. Qui ad interrogatōz h̄mōi r̄ndēs
narrata et p̄posita eo mō negauit esse p̄a.
et dixit petita fieri nō debere aio lit. p̄te.

Iuramentū calūniæ

Uel sic rñsionē suā fecit et in scriptis obtulit
i h̄ p̄ba. Talis pcurator rē. Utisq; p̄te
statōe sic facta. iudex ip̄is p̄tib; v̄l p̄cura
torib; p̄tū ad p̄stādū et p̄stari videndum
h̄mōi calūniæ iuramētū diē talē p̄ termino
assignat. Tabellio ordinarj sic solet scri
bere. Talis re^o v̄l ei^o pcurator rñdēdo li
bello actoris negavit narrata i ip̄so put
narrat eē p̄ba. Et dixit aīo lit̄. p̄tes. petita
fieri nō debet. et iurabit d̄ calūnia t̄li die
zē. Per istā rei rñsionē rñdet ad narrata
et ad petita i libello. et exp̄mat aīus. s. q
aīo lit̄. p̄te. zē. v̄t p̄z i forma. Si tñ sit rñ
sio ad solā narrationē l̄t ad solā cām ex
q̄ petiit. dicūt p̄e. et alb. et Osti. et Jo. an.
q̄ factā ē lit̄ p̄te. q̄ p̄ negationē cāe sequit̄
negatio effectus. et negat̄ narrat̄ negat̄
p̄clio q̄ seq̄t̄ ex narrat̄. Q̄ at nō sit neces
saria declaratio l̄ exp̄ssio aī. vicz q̄ dicat
re^o aīo lit̄. p̄te. ē decisū i rota. v̄t p̄z i p̄clo
ne. xvij. q̄ incipit itē si p̄s rea. Et dēmiat
Buil. i spe. de lit̄. p̄tes. s. nūc dicam^o. p̄. q̄d
s̄ si p̄ponit. q̄ p̄sumit aīus ex q̄ p̄ba sunt
apta. Vñ si re^o diceret aliq̄ p̄ba apta ad
lit̄. p̄tes. nō tñ vellet p̄ ea lit̄ p̄testari. s̄ di
ceret ea ad iudicis int̄tionē deberet de h̄
p̄testari. de q̄ d̄ fo. cō. si cleric^o. Et i alle.
c. vnico. de lit̄. p̄tes. Et p̄ p̄dictā rñsionem
formalr et cōit̄ fit lit̄. p̄tes. An aut̄ p̄ rñsioz
iur̄ si dicat reus. nolo v̄l volo lit̄igare. v̄l
p̄tēdēdū puto v̄l nō credo me debere. s̄
si debeo pat^o sū soluere. v̄l diē ad actorē
tū mēt̄r̄ p̄ gulā. v̄l rñdet de crudelitate
zē. an lis sit p̄ p̄te. no. i. c. vnico. de lit̄.
p̄tes. et i spe. c. t. s. j. Et si reus p̄fiteat̄ si libel
lus p̄cessit p̄ talē p̄fessionē ē facta lit̄. p̄tes.
de q̄ d̄ elec. dudū. ij. Et dixi alias circa
materiā libelloz. q̄d tñ q̄dā legiste ipu
gnat̄. de q̄ plene p̄ Jo. an. in addi. spe. de
lit̄. p̄tes. s. j. sup. p̄. q̄d si reus dicat. Et q̄
v̄t dictū ē s̄. facta lit̄. p̄tes. iudex assignet
t̄minū p̄tib; ad iurādū de calūnia. q̄ id
ex ordie statim succedit. cū in ip̄o lit̄ exp̄
ordio sit p̄standū. de calūniæ iuramēto. c.
j. Et exponit̄ ibi post p̄mū lit̄ exp̄ordiu. s.
immediate post lit̄. p̄tes. v̄t eo. t. cū cām. Si
tñ nō fuerit iurātū i exp̄ordio poterit post
ea in q̄cūq; p̄te lit̄ p̄stari. v̄t e. t. c. j. li. vi
Etā si in tota cā omis̄sū fuerit tacite p̄ h̄
p̄cessus nō viciat̄. v̄t ibi in scōo rñso. Et
q̄n d̄ p̄stari iuramētū de calūnia d̄z itel

ligi scz vitāda. sicut d̄z. habeat vnusq; scz
v̄torē suā p̄riā p̄t̄ fornicationē. s. vitan
dā nō cōmittendā. xxx. di. v̄ez. Et est ca
lūnia q̄n q̄s scient̄ iniuste agit v̄l resistit
v̄t in. l. j. ff. ad turpil. s. calūnia. ij. q. ij.
s. notandū. Et h̄z iuramētū q̄nq; c.
q̄ ponit Bern. de iura. calū. c. j. et in. iij.
glo. Et d̄ h̄ ponit etiā ibi p̄sus. Iudex ḡ
faciat iurare actorē p̄rio v̄l ei^o pcuratorē
h̄ntē tñ ad h̄ mādātū sp̄ale s̄b hac forma

Forma iuramenti de calūnia

Tu iurabis vel iuras q̄ calūniose nō
petis. s̄z q̄ credis et estias te iuste petere
Uel fm̄ alios dicit. Tu iurabis te lit̄
istam animo calūniandi nō mouisse nec
mouere nec motur̄. Itē q̄ veritates sup
his de q̄b; interrogaberis respondebis et
eā nō negabis. Item q̄ nō v̄teris scient̄
falsa p̄batione. Itē q̄ nō corrupisti nec
corrūpes iudicē vel tabellionem. nec de
disti nec dabis. nec p̄misisti nec p̄mittes
aliq̄d p̄ te vel interpositam p̄sonā p̄ hac
cā v̄t snia p̄ te feras̄. nisi illis p̄sonis q̄b;
iura dare p̄mittit̄. Item q̄ dilationē nō
petes gr̄a lit̄ differēde. Et p̄cludēdo di
cat iudex. Et ita iuras q̄ sic ego dixi v̄e
rū esse. et ita fuabis sic te de^o adiunet et h̄
sancta dei euāgelia. Consuluit tñ Buil.
in spe. eo. t. s. nūc dicamus. in p̄n. q̄ v̄lti
mū puta de dilatōe ad cuitationē p̄iurij
multoz cuitet et omittat̄. Deinde iudex
p̄uertēdo se ad reū vel ei^o pcuratorē di
cat sibi. Et tu iurabis q̄ putas te petitiō
ni actoris iuste p̄dicere. et ita verū esse. et
te obseruatur̄ in defendēdo sicut iste iur
auit in agēdo. sic te de^o adiunet zē. In
cōib; aut̄ iudicis vbi v̄terq; gerit p̄sonā
v̄triusq; s. actoris et rei. v̄t de p̄ba. ex l̄ris
v̄terq; p̄stet iuramētū actoris et rei. p̄tes
tñ v̄l pcuratores eoz se breuit̄ expedien
do dicāt et q̄libet eoz. Ego iuro iuramē
tū de calūnia cū oib; ca. et clausulis suis
sic me de^o adiunet zē. omis̄sa exp̄ssione
caploz. et iurāt pcuratores i alias dñoz
suoz et nō p̄uas. S̄z q̄ pcurator calū
niari p̄t̄ sicut dñs. Vñ pcurator etiā in
aiam p̄riā iurare tenet̄. de iura. calū. c. ij
p̄mo rñso li. vj. Vñ dñs nō incurrit p̄i
riū ex facto pcuratoz. nisi ip̄e dñs sit i
culpa. de q̄ in. c. v̄lt. de iureiurā. li. vj. et i
cle. j. de p̄cu. i v̄lt. glo. Et iuramētū istō d̄

Positiones et articuli

calūnia est iuentū vt p̄itas eliciat. Itē vt timore iuramenti litigantiū temeritas cōpescat. Itē vt iuramenti timore iurās imemor sue salutis q̄ ad alia ca. nō efficiat. Et ita nō. de iura. calū. c. ceter. i. glo. ij. et sup̄ ea. Et aduertēdū q̄ hēmus q̄ tuor ḡna iuramentoz q̄ p̄stant a p̄tibz in iudicio. Iuramentū de malicia. qd̄ p̄t deferre iudex p̄ti q̄ncūqz sibi videbit expedire. vt etiā t̄ctū est s̄ circa exceptōes. Itē iuramentū de calūnia. et istō p̄stari d̄ statim post lit̄. p̄t. vt dictū est s̄. et p̄stat hodie tā in sp̄ualibz q̄ in ciuilibz. vt de iura. calū. c. j. Rñ. fo. ij. li. vj. Ac etiā in criminalibz. de q̄ tñ sunt opiniones. vt nō. eo. t. c. j. in glo. añ. penl. Itē iuramentū de p̄itate dicēda qd̄ in sp̄ualibz p̄stat. Itē iuramentū decisoriū qd̄ defert iudex actori in supplementū p̄bationū. v̄l reo ad suā innocentia oñdendā vel etiā p̄s p̄ti. iuxta formā. c. vlt. de iure iuran. Formā autē iuramenti qd̄ iuramentū p̄stat a iudeo. ponit Buil. in spe. c. t. s. res stat. s̄. s̄ pone iudeus. Et si aliq̄ p̄tiū recusaret p̄stare s̄ iuramentū habebit penā de q̄ in. c. vlt. de iur. calū. s̄. penā. Et tabellio p̄dicta scribat in actis in hac forma.

Die tali. anno q̄ sup̄ cōparuerūt in iudicio corā dño iudice sup̄dicto. ipso in loco p̄suetō p̄ tribunali sedēte tal̄ actor vel tal̄ ip̄s p̄curator ex vna pte. et talis re⁹ v̄l ei⁹ p̄curator pte ex alia. Et ibidē ptes hmōi vel eaz p̄curatores. p̄mo actor v̄l su⁹ p̄curator. deinde re⁹ v̄l p̄curator ei⁹ calūnie iuramentū cū caplis et clausulis suis p̄stiterūt. Quo p̄stito p̄dictus dñs iudex. s̄. actori p̄fato vel suo p̄curatori diē talez ad ponēdū et articulādū ac p̄ti ree ad s̄ fieri vidēdū in cā hmōi p̄tmiō assignuit. Notarij ordinarioz breuē sic scribūt. Die tali. Anno tali. iurato p̄ ptes vel eaz p̄curatores de calūnia articulabūt tali diē.

De positionibus et articulis

Termino ḡ p̄dicto adueniēte actor habebit offerre positōes et articulos et istos vsus longeuus in cāis admisit. i. cle. sepe. de p̄. sig. Sūt ḡ ab vsu inducte positōes et postea p̄ ius canonicū approbate. s̄. a tpe Grego. ix. Qz añ eū de positōe nō habuimus exp̄ssum ius. s̄ p̄ ip̄m. vt in. c. dudū de elec. et in. c. vnico. de lit̄. p̄t. Et quō vocabūt aliq̄n articli. aliq̄n positōes. aliq̄n

ca. nō. de cā pos. et p̄prie. cū ec. de testibz p̄sentū. li. vj. et in cle. sepe. de p̄. sig. Et sūt positōes ad facilitōē litiū expeditōz p̄p̄tū p̄fessiones. et articuli ad clariorē p̄bationē. vt dicit textus in cle. sepe. de p̄. sig. Et positōes p̄les dant diffinitōes. qz aliq̄s ponit Buil. in spe. de positōibz. s̄. j. et alie nō. de p̄fess. c. j. li. vj. in glo. j. et sup̄ ea. Et quō dicat positio. eo qz positōibz lis ponit velut sup̄fundamētō. qz eis p̄fessio vel negatio lis p̄cedit v̄lteri⁹ vel nō p̄cedit. Itē etiā nō. p̄ Jo. an. in nouella.

Articulus autē d̄ qz artat. i. arte cōponit et artat ad rñdendū. nō. in. c. p̄ntiū. p̄us alle. et sup̄ glo. articuli. Et est nomē diminutiū designās aliq̄d p̄ticulare a ḡne suo p̄ debitas circūstātiās decisum. ad s̄ de offi. dele. c. sup̄ q̄stionū. de articuli. nō. Jo. an. in addi. spe. de depositionibz. s̄. j. Et dicit ibi Jo. an. in addi. spe. de testibz s̄. nūc vidēdū. in p̄n. q̄ ars articulādi inter causidicos sūmū tenet gradū in curia romana. et maxie in bñficialibz deuolutis. Vñ p̄sult q̄ curiā intrantes caueāt q̄stū cūqz sint magni iuriste ne suo capite hanc artē in p̄n. sumāt. s̄ antiq̄s aduocatis assistant. v̄l secū habeāt p̄curatores exp̄tos. Et ibi Jo. an. circa eundē. s̄. instat. et pulcrā materiā tractat ibi. Et licz positōes et articuli iusto lit̄ seu iudicij ordine seu loco sūt. s̄ post lit̄. p̄t. et iura. calū. sup̄ p̄ncipali tñ q̄ncūqz faciēde sunt p̄batiōes fieri p̄nt. de q̄ in spe. de positōibz. s̄. iij. in p̄n. Quia si reus h̄z p̄bare exceptiōz v̄l actor replicationē suā rediget exceptiōes v̄l replicationē in positōes et articulos. Ad for̄mādas igit positōes hac via puenit. Nā formans eas habeat libellū p̄ oculis. et ex ei⁹ tenore sumat et formet positōes et diligēt p̄sideret qd̄ habeat necesse p̄bare et sup̄ oibz q̄ d̄z p̄bare positōes faciat. nec valet positio nec etiā cōfessio nisi fiat sup̄ re de q̄ agit. de q̄ in spe. de posit. s̄. v. p̄. regulariter aut. de q̄ etiā de p̄fess. c. j. et ij. li. vj. In actōe ḡ reali sicut visum est sup̄ in p̄ma forma libelli. sic ordinet positōes suas actor. Positōes et articulos infra scriptos ac p̄tenta et descripta in eis om̄ia et singula dat facit et exhibet.

Corā vob̄ honorabili dño A. iudice et p̄curator noie p̄curatorio tal̄ actoris me⁹

Positiones et articuli

dio suo iuramento in tali causa. Quibus omnibus petit sigillatim per tale reum responderi per iuramentum suum sufficientem. et clare per ipsum credit vel non credit offerens se ad probandum negata. ad suam plenam tamen probationem se non astringens. In primis ponit et probare intendit quod anno tali tempore factus. de quo infra talis S. prout in capitulo talis loci tale fundum cuius fines infra specificationem habuit ad eum pertinentem. Item quod idem semprounus anno predicto die et mense tali fundum huiusmodi titio actori predicto ementi vendidit per precium tot librarum denariorum. Item quod ipse titius precium expressatum predicto suo venditori numeravit realiter et persoluit. Vel ponat si non est facta solutio quod venditor de precio fundi debet habere et c. ut in forma libelli. Item quod se proutius venditor memoratus fundum predictum et eius possessionem realiter tradidit titio emptori auctoritate. Item quod Seyus reus predictus eundem fundum a tali tempore detinuit et occupauit. detinet et occupat. fructusque ex eo peruenientes percipit et percipit. et eum titio actori restituere libere et vacuam dimittere seu assignare cum fructibus percipit refragat in periculum anime sue. Item quod de promissis omnibus et singulis fuit et est publicata vox et fama. Dat etiam libellum per parte sua oblatum per positionibus et articulis. ac producit ac producit in huiusmodi causa in quantum facit per parte sua et non ultra. nec non de notoriis signis et sigillis salvo iure addendi minuendi supplendi. declarandi. ut moris est. Et positiones sic se formade. quod fundetur intentione ponentis considerata natura propositae actionis. Si ergo actor agit de dominio rei petite. hoc considerare quod necessaria sunt in probatione domini. Et quod si ista tactum est circa primum libellum. et non. quod. in specie. de locato. §. nunc aliq. §. lvi. Si igitur agit publiciana consideret quod sint necessaria in ea. et sic de alijs. de quo in specie. de positi. §. v. ad fi. Et debet fieri positiones de petitis in libello vel ad ea pertinentibus. Et iudex debet examinare eas an faciunt ad causam vel non. et c. ut postea patebit. ut no. i. c. j. de profess. li. vj. et debet dari positiones per iuramentum et quod dat positiones iuramentum per iuramentum. §. de iure i. c. vl. li. vj.

Tabellio sic scribit

Anno tali. die tali. talis actor vel eius procurator peruenit coram iudice predicto. ac positiones et articulos obtulit infrascriptos. quibus per parte aduersas responderi et ea ad hoc compelli et cogi postulauit. ex aduerso predicto domino iudi-

ce adhuc sedente per tribunali talis reus vel talis eius procurator coram eo paruit. ac positio nunc et articuloz predictorum copia sibi decerni ac terminum ad dicendum per eas. vel respondendum eis de prepetere petijt assignari. Predictus ergo dominus iudex copia huiusmodi reo vel eius procuratori fieri decreuit et die tale ad dicendum per positiones et articulos huiusmodi l. eis respondendum per terminum assignavit.

Vel coram ordinarario scribit tabellio.

Exhibitis his positionibus et articulis per tale actorem vel eius procuratorem in presentia talis rei vel procuratoris sui. Anno tali. die tali. eis respondebit. vel ipsi impugnabunt per ipsum reum vel eius procuratorem tali die. Et in huiusmodi assignatione terminorum aliqui non exprimit peremptorie quod isti termini peremptorii intelliguntur. licet non exprimat. ut no. in. c. pastoral. de excep. Nisi fieret citatio vel assignatio ad finem audiendam. ut suo loco patebit.

Forma positionum et articuloz in actione personalis.

Positiones et articulos et c. ut sunt in forma precedentis. In primis igitur ponit et probare intendit quod titius actor predictus prefato seculo reo mutauit vel mutui causa numeravit decem libras denariorum talis monete. Item quod idem seculus debitor huiusmodi mutuatam sibi pecuniam predicto titio creditori suo soluere promisit in tali termino et loco bona fide. Item quod huiusmodi debitor ipse seculus debitor auctoritate suo creditori titio in expressato termino dudum elapso soluere neglexit. et hodie ministrare et de eo satisfacere indebite dicitur. Item quod de promissis omnibus et singulis fuit et est publica vox et fama. insuper dat libellum ut in precedenti forma.

In actione depositi sic precipiantur et c.

Positiones et c. In primis ponit et probare intendit quod titius actor prefatus penes seculum reum predictum deposuit decretales. Item quod huiusmodi depositus liber decretalium scriptus fuit in cartis hedinis seu in pagamento. Item quod glo. habuit ordinarium seu apparatus. Berni. propositi papiensis. Item quod habuit desuper coram rubrum album vel nigrum. Item quod seculus sexternus sic incipiebat. Item quod primum quaternus principium fuit tale. Item quod memoratus seculus predictum librum decretalium ex causa depositi ad se recepit. Item quod ipsum librum predictum depositori idem depositarius reddere et restituere dicitur. Item quod de promissis omnibus et singulis et c. Etiam insuper dat libellum in prima forma.

Positiones et articuli

In possessorio recuperande seu interdictione unde vi fiant sic positiones et articuli.

Positiones et. ut pus. In primis ponit et pbare intendit quod anno tali die tali citi actor p dicitur tale fundum vel domum cuius fines infra describitur possedit. Item quod seipsum p dicitur p dicitur anno et die eundem titulum sic in possessione reale et corporali extitit domo seu fundo homini seipsum et possessione violenter expulsi et eiecit. Item quod domum seu fundum homini seu ei possessione a tempore deiectionis et spoliatiois p dicitur detinuit et occupavit. detinetque et occupat et possessione eadem cum fructibus inde perceptis et quod percipi potuerit p dicitur titulo spoliato restituere et tradere. Item quod dana propter hoc p dicitur sustinuit spoliatioem ex tali causa et ipsi inter spoliatioem homini et deiectionem factam non fuisse. Item quod fructus perceptos et quod percipi potuerunt a p dicitur tempore visum put et percipi annuatim commone fuerunt. vicz tot maldra frumenti talis mensure. Dana pro et interesse ad tot libras de narioz ipse spoliatioem estiat. via tamen iudiciali salva taxatione. Item de pmissis omnibus et singulis fuit et est publica vox et fama. dat nihilominus libellum et. Sic fiunt positiones et articuli mebratim et distincte. quia articulus est per intentionem. ut no. de testi. pntiu. in glo. et articulus. li. vj. Vel si agit et eum qui non spoliavit. sed spoliari mandavit. vel spoliatioem ratam habuit vel re spoliata receptis scienti a deiectione. sic percipiant positiones ut pus.

Forma contra detentorem mandantem vel detrahentem.

In primo ponit et pbare intendit procurator p dicitur quod tali tempore titulus re talis possedit. Item quod talis sempromi eodem tempore. vicz tali die veniens eundem titulum possessorem de possessione eiusdem rei expulsi violenter et eiecit. Item quod seipsum spoliatioem et deiectionem eadem tempore eundem sempromi fieri fecit et mandavit. Vel si non mandavit. sed ratam habuit ponat sic. Item quod spoliatioem et deiectionem homini idem sempromi fecit nomine et preplatoe seipsum rei supradicti. Item quod ipse seipsum eadem spoliatioem sic suo nomine et ei preplatoe factam gratam et ratam habuit. Item quod re homini ipse seipsum ad se recepit. et eam a tempore deiectionis et spoliatiois p dicitur hucusque detinuit et occupavit. detinetque hodie occupatam. Vel sic quando convenit reus qui scienter recepit a deiectione pmissio. pmissis duobus primis articulis. puta de possessione tituli et spo-

liatioe sempromi. de cetero ponat sic. Item quod p dicitur seipsum p fatam re spoliata a p dicitur sempromio deiectione et spoliatoe recepit. Item quod ipse seipsum sciuit titulum p dicitur re homini a sempromio fuisse et esse spoliatam.

Pro formis positionum in diversis materiis habeat recursus ad spec. tit. de testi. § nunc videndum. Et in tractatu libelloz. ibi quasi per singulos titulos in materiis format positiones super libellum. Et etiam aliquas positiones format de p fess. c. j. li. vj. in glo. mag. ibi de materia positionum. et c. sequenti.

De modo rñdendi ad articulos

Factis autem et oblati positionibus re si sunt pertinentes clare et certe de ad eas rñdere. de testi. pntiu. li. vj. imo si interrogat super positionibus et iussus rñdere si facere recusat. hñf positiones per p fessatis. nisi rñnabilis causa recusante excuset. ut in. c. ij. de p fess. li. vj. Et si sit causa rñnabilis ibi no. in glo. puta si positio est supflua que non facit ad causam. vel obscura incerta capciosa de facto alieno ipertinens vel indiffinita iuris. ut ibi. Ponens enim de ponere certum. et sic rñdens certum potest dare rñsum. ut no. in iuribus alle. Et ista singula declarant. c. ij. de p fess. li. vj. in p dicta glo. Et quod de. ponit et pbare intendit. si hodie est in usu. alias positiones dabant sic dicendo. primo ponit talis et. Et si negabant iste positiones postea dabant articuli sic dicendo. Talis intendit pbare et. Hodie si filius fuit ita quod positionis negat succedunt in locum articuloz et intentionum pbadi. de quod etiam in spec. de testi. §. nunc videndum. in pñ. cum remissis.

Exceptiones contra articulos et positiones.

In termino igitur p dicitur puta ad dicendum positiones et articulos vel eis rñdendum statuto solent quique dari exceptiones contra positiones et articulos sub hac forma.

Forma exceptionum contra positiones

Contra positiones et articulos pntensos oblatos per talis actorem vel talis ipsi procuratorem in causa tali et. procurator nomine procuratorio talis rei pponit et dicit excipiendum quod homini pntense positiones et articuli sunt generales nimis obscuri incerti informes indeterminati dubij multiplices indiffiniti iure capciosi de facto alieno et ipertinentes ac tales que minime releverent actorem pbati vel p fessati. et eis inquantum per positionibus dant non est per parte rei rñdendum Inquantum pro offerunt ut articuli nullatenus

Forma exceptionū

sunt admittendi. vt ex eoz ptz inspectioe euident. z latius si fuerit opus deducet. Quare p̄dict⁹ pcurator rei petit p vos p nūciari decerni z declarari positioes z articulos p̄assertos nō esse admittēdos. sed eos reijciēdos z repellēdos fore. ac reijci z repelli p̄tē reā ab instātia iudicij v̄i ide absolui. z actorē sibi in expēsis legitimis p̄denare saluo iure addendi. diminuēdi zc. Qñ tñ positioes z articuli s̄t obscuri imptinētes v̄l inadmissibiles. sic q̄ p̄bati nō releuarēt ponentē. d̄t Jo. an. in. c. dudū. ij. de elec. q̄ incaute facit aduocat⁹ p̄tis alterius si petit declarari articlū. V̄l a p̄ncipio dicit eū nō eē admittēdū. v̄l etiā si for mat interrogatoria talia q̄ p̄ testes h̄bēant declarare. Iudex tñ pōt examinare positioes z articulos z imptinētes repellere. qñ de imptinētia p̄stat. In dubio potius h̄z admittere. vt notat de testi. per tuas. z de p̄fes. c. ij. li. vj. de app. cū sp̄ali. s. porro. p̄. excessu q̄z. Vñ p̄suerūt fieri r̄nsioes ad positioes z articulos saluo iure imptinētiū z nō admittēdoz. de q̄ etiā in spe. de positioibz. s. vj. p̄. si p̄o certū est zc. Possunt q̄ fieri r̄nsiones ad positioes formatas sup libello in actioe reali sub hac forma.

R̄nsiones ad positioes in actioe reali.

Procurator noīe pcuratorio seij rei saluo iure imptinentiū z nō admittēdoz positioē z articuloz p̄tensoz titij actoris sic q̄ r̄nsioes q̄s forsitan ad imptinētes z inadmissibiles positioes h̄mōi fieri cōtingit p nō factis habeat. dat facit z exhibet medio iuramēto r̄nsioes infrascriptas zc. Ad p̄mā positioē p̄tensam q̄ sic incipit. In p̄mis zc. pcurator seij p̄dicti r̄ndēdo ad eā nō credit. Ad sc̄dā zc. nō credit. Tertia depēdet a sc̄dā negata. s̄l̄r z q̄rta. Ad q̄ntā credit se fundū possidere. z ei⁹ restōnez seij z assignationē iuste p̄dicere. Et finalē credit de p̄fessatis. z negat de negatis. Et l̄z p̄dicte positioes sint p̄ maiori p̄te de facto alieno. tñ q̄ faciūt ad cām. iō ē ad eas r̄ndendū. q̄ sine sint de facto p̄prio sine d̄ facto aduersarij. siue etiā d̄ facto tertij. d̄z eis r̄nder. Ita dicit Jo. an. in addi. spec. de posi. s. vj. Item sup̄ d̄ in r̄nsionibz ad certā z q̄rtā positioes. q̄ depēdeant a sc̄dā negata nō optet aliter ad eam r̄nsionem fieri. Vñ ex q̄ negat p̄tract⁹ emptio

nis seu venditiōis. negant alia inclusa v̄l necessaria p̄currētia ad talē p̄tractū vt p̄ cū nūeratio rei traditio ex tali cā facta zc. Positio tñ depēdet a negata q̄ nō depēderet aliqñ a p̄fessata. vt no. d̄ p̄fes. c. ij. li. vj. sup̄ glo. p̄. rōnabili. Et q̄ fit r̄nsio p̄ p̄bum credit vel non credit. hoc p̄cedit ex vi iuramēti calūnie talis. Sed iuramētū de veritate artat p̄ verbum scio vel nescio. Tñ iurans de veritate est interrogandus z etiā r̄ndere tenet de crudelitate. vt no. p̄ Ostien. in. c. l̄ras. de iura. calū. Et p̄fessio de crudelitate etiā p̄iudicat sicut p̄fessio de p̄tate. vt no. de iureiur. ex l̄ris. in glo. fi. z de iura. calū. cū cām. De stilo tñ curie iurat q̄s dicere veritatē quā scit v̄l credit. Si r̄ndet p̄ p̄bū dubito an sufficiat. no. i alle. c. cū cāz. in glo. j. z sup̄ ea. Quid etiā iuris sit cū actor petit centū. reus respondet se sub p̄ditione p̄misisse. an videat pure p̄fessus. no. p̄ archi. z Jo. an. de p̄fes. c. j. li. vj. Ista r̄nsio est in p̄te p̄tra r̄ndentes. s. in q̄ntū p̄fite se p̄misisse. z in p̄te p̄ eo. s. in q̄ntū dicit q̄ sub p̄ditioe p̄misit. sed cōfessionī stat p̄tra p̄fitemē nō p̄ eo. Et q̄ vi de fundata intētio actoris p̄ talē p̄fessioē nisi reus p̄bet p̄ditionē. Sed in p̄trariūz facit. q̄z ista r̄nsio est vnica z vnū p̄structū ergo actor aut totam approbet. aut totā refutet v̄l recuset. Et q̄ si vult approbare p̄ se d̄z etiā p̄ se approbat. Finalr credit Jo. an. q̄ re⁹ iuste peteret declarari p̄ actorē. an ponat ipm p̄misisse pure v̄l sub p̄ditioe z sic cessaret illa p̄plexitas. Archidi. tñ d̄t q̄ re⁹ possz negat se pure p̄misisse. Istum actum r̄nsionū factarum scribat tabellio hoc modo.

Forma actnū in actis

Die tali. Anno q̄ sup̄. talis reus vel talis aus pcurator corā p̄fato dño Fl. iudice in solito suo loco ad reddēdū iura p̄ tribunali sedēte p̄pens r̄nsiones ad positioes z articulos tal actoris sibi ibidē p̄pentis. infrascripti tenoris obtulit. z r̄nsiones h̄mōi fecit medio iura. q̄bz r̄nsionibz sic factis z receptis actor p̄dictus v̄l pcurator ei⁹ sibi dilationē p̄petentē ad pducendūz testes p̄ sua intētiōe fundāda assignari postulauit. Cui ip̄e dñs iudex p̄dict⁹ talē diē v̄l vnū mēsem p̄ t̄minoz dilatōe ad testes pducēdos assignauit. Vel sic scribit

Forma interrogatorioꝝ

notari^o ordinarij. Fact^u vel exhibitis rñsio
nib^u p^rdictis p^r talē reū vel talē ipi^o p^rcura
torē. āno tali. die tali. in pñtia actoris vel
sui p^rcuratoris pbabit. vel pducē testes
p^r actorē p^r p^rma dilatoē die tali zc. De ist^{is}
aūt dilatoib^u pcedēdis an dent^r tres dila
tiones vl^l vna tm̄. vl^l ita spaciofa q^u infra il
lā pñt fieri tres pductōes. no. de dila. c. ij.
in glo. ij. z sup^r ea. vt postea videbimus.
Pars 3ª quā sit pductio testiū dat iterro
gatoria. z dant^r sup^r articū^l volētis pduce
re testes z formant^r fm̄ circūstantias cāe z
p^rsonaz testiū. de pba. licz. §. post h. de tes
ti. cū cām. z. c. p^r tuas. vbi h. z de testi. pñ
tiū. li. vij. Et ibi ponit^r forma eoz. Datis
g^r articū^l p^r alterā pñtiū. ps 3ª quā dāt^r petit
terminū ad dādū iterrogatoria. z iste tmi
nus dāt^r vt pbāt iura alle. z etiā vt gñalis
bz p^rsuetudo dandus ē. Fuit g^r isto modo
sup^r articulis in reali actione zc.

Forma interrogatorioꝝ.

Interrogatoria infra sc̄pta dat^r facit z
exhibet p^rcurator p^rcuratorio noie tal^r fm̄
q^u oia z singula petit singulos testes pñs
aduerse interrogari. z iterrogatōes hmōi
cū rñsionib^u testiū ad eas in actis redigi z
p^rscribi. Alioqñ de iualitudine depositio
nū z q^u si nō p^riudicet ac alijs p^rtestat. put
est moris. Diligent^r g^r z nō p^rfunctorie te
stes ibi examinent. z ab eis prudent^r sup^r q^u
libet articulo q^rat^r de singul^r circūstantijs
Querat^r etiā a q^ulibet teste de ipi^o etate. fi
de. fama. statu z p^rditōe. an sit nobilis vel
plebeius. Itē qñtū habeat in bonis. Itē
an p^rce vel p^rcio g^ra odio timore vel fauo
re testificet. Itē an ei datū sit aliqd vel p
missum. vel aliquā habeat spem q^u sibi de
tur vt sic testificet. Itē an sit excōicatus
maiori excōicatione. Itē an sit amicus so
cius vel familiaris. p^rsanguineus. affinis
vel subditus. vel de iurisdictione pducē
tis. vel ei^o 3^a quē producat inimicus. Itē
an sit instructus 3^a quē z qd deponere de
beat. Itē an sup^r hoc p^rcordauerit cū testi
bus suis. Itē vtz sit subordinatus. Item
quā p^rte mallet in hmōi cā obtinere. z cui
plus faueat zc. Et spēalr^r si dixerit testis
esse vez qd in p^rmo articulo p^rtinēt interro
get de cā scie. vicz vnde sciat testis fundū
ad semp^roniū p^rtinuisse. z quō hoc. vel qñ
semp^roniū dñiū acq^rsiuit. Itē de p^rfini

bus eiusdē fundi. Itē circa scōm articū^l
q^rat^r. si testis dixerit eū vez esse de cā scie
an testis fuerit pñs in p^rtractu. z q^u cum eo
fuerūt pñtes qñ nūero z ad qd ibi fuerūt.
Itē de loco p^rtractus in q^u domo an dom^o
sit terrea lignea vl^l lapidea. in q^u p^rte dom^o
Itē de tpe. s. de āno mēse die hora. Itē de
forma ipsius p^rctus. an fuit purus vl^l p^rdi
tionalis vel modalis. z p^r q^u p^rba celebrat^r
Et si p^rditional^r vl^l modal^r. q^rat^r an p^rditio
postea extiterit z fuerit purificata vel mo
dus fuatus. Itē an testis nonerit p^rsonas
p^rtrahentiū. Itē an p^rciū interuenerit z an
p^rciū solutū fuerit. in q^u moneta. p^r quē cui
q^u loco tpe die hora. quib^u p^rsentib^u z semp
de causa sciētie. de auditu fama certitudi
ne z credulitate z singulis circūstantijs
alijs q^u ad veritatē faciūt eliciendā z dete
gendā falsitatē. de testi. cū cām. Plenissi
me de testi. §. iā de interrogatorijs. in spe.
Et cautū est q^u hmōi interrogationes di
stincte forment^r ponēdo an quālibet. Itē
vel p^rsile. vt tradit doctrinā Buil. in spe.
de testi. §. nūc de interrogatorijs. Et fuit
interrogatoria circa p^rsonas testiū z circa
dicta. Sed d^r Buil. in spe. de testi. §. iam
de interrogatorijs. p. in sūma. q^u sunt duo
genera qñtionū seu interrogatoriay. Unū
genus fit ad destruēdū dicta testiū. Alio
ad fundandū exceptiōes. i. intētiōe eius
3ª quā testes pducant^r. q^u testis deponere
dz p^r vtraq^u p^rte. Dic^r tñ Jo. ā. ibi i addi. q^u
interrogatoriū nō dz p^rtinere nouū caplm
p^r aduersario. Exm. Titius pducit testes
cōtra Seyū ad pbandū mutuū. Seyus
dat interrogatoriū petendo interrogari te
stes sup^r solutiōe mutui. s. an soluerit h^u fa
ciendū nō est. q^u Seyus de hoc habet fa
cere caplm z Titius interrogatoria. Pri
mū genus interrogatoriay fit duplr. vicz
vel rōne p^rsonae testis. vt q^u est excōicatus
instructus. subordinat^r. iudeus. suspect^r
vel als minus idoneus ad testificādū. vel
rōne dicti. vt q^u deponit p^rtraria. vl^l vacil
lat. vel nō reddit aptam dicti sui causam
De diuersis aūt interrogatorijs z formis
interrogatoriay p^r Buil. in spe. de testi. §.
iam de interrogatis. De hoc etiā in. c. pñ
tium. de testi. h. vj. z ibi textus loquit^r de
iterrogatorijs. z in glo. ponit^r forma. z an
nō habuim^u textū de eis. De materia etiā

De testibus recipiendis

ista no. in. c. p. tuas. et i. c. cū cām. d. testibz
Et ibi no. q. si aliq. necessaria interrogatio
fuerit omīssa post publicationē attestatio
nū petit a iudice vt iterz interroget. vt qd
omīssuz est recuperet. Itē guil. in spe. §. nūc
vidēdū. in fi. Et ista interrogatoria vl' co
pia de ipīs nō debēt dari pti aduerse pdu
cētī testes ppter subordinatōis timorē. qz eis
habitis possz instruere testes vt cōcorditer
ad interrogata rēderēt ne possz falsitas de
phēdi. et sic p h tolleret efficacia interro
gatorioz q ad h sūt inuēta vt falsitas faci
lius dephēndat. s. danē iudici q dz illas
moderare. supflua et iutilia refecare. Si
aut nō facit. nec ps dat interrogatoria. tūc
iudex faciet ista q hnt i. c. cū cām. d. testi.
Et pfulnit Oltiē. q poti? fiant supflua qz
aliq. necessariū omittat ex duabz causis.
Prima qz si factū ē interrogatoriū et omit
tit negligent necessariū seu dolose supple
bit seu repetit nō obstante publicatiōe. vt
sup dictum est. Scda cā qz forte iudex ex
officio plura refecabit vel refecaret qz ex
pediret. Ita no. in. c. pñtium. de testibz. li.
vj. sup glo. interrogatoria.

De testibus recipiendis et examinādis

Factis rñsionibz ad positōes si p eas re
us pñtet positōes. releuat p talē pñssioz
actor a pbatiōe. et tūc nō restat aliud nisi
pñssioz p dēnare. qz nō sūt pñs iudicē ad
pñssioz nisi vt pñciet. de trāsac. pñtea.
Aduertat tñ diligēt actor an omēs suas
positōes sit re? pñssus. Si g aliq. positi
ones ē pñssus videat an p pñssatas ei? i
tētio fundata sit vl' pbata. et tūc sniam po
stulat ipse actor. Et pñpñores sē negatō
nes in iudicijs p qz optet ponentē onus
pbādi sūbire. Vñ si reus oēs vl' aliq. po
sitōes negauerit. tūc hz actor suā intentio
nē pbare. ff. de pba. l. ei q. vj. q. vlt. accu
sator. Actor g tūc petat sibi terminū dari
ad pbādū. et iudex statuet sibi terminū cō
petentē p pma dilatiōe. qz dare iubet tres
dilatiōes. de testi. vltra tertiā. no. de dila.
c. j. Vel fm alios statuatur terminū vnū p
oibz dilatiōibz. vñ p pma scda et tertia di
latiōe. pñmū tñ suat. De q in spe. de pba.
in pñ. Et no. in alle. c. j. de dila. plen? in.
c. in cāis. de testi. in glo. Fñita tñ pma di
latiōe iudex nō dabit scda et tertia dilatio
Vñ vt ibi dī. Jñ. Scda et tertia dilatio

dabit qñ petēs illā oñdit se ipeditū i pñia
Quātū aut ad tñs spaciū pñtinere debeāt
iste dilatiōes habet in. §. spaciū. iij. q. iij.
no. ple. p Jo. an. in. c. vltra tertiā. de testi.
in cōmento. Actor q vult pducere testes.
faciat eos p iudicē vocari qz testis sine vo
catiōe se ingerēs ex h qdāmodo se suspe
ctū reddit. vt. L. de testi. autē. roga. et faci
at citari aduersariū vt videat eos iurare.
alias receptio testū p absentē nō vocatū
facta nō valet. vt in. c. ij. de testi. Iudices
aut raro p se recipiūt testes. vl' eos exami
nāt. s. alijs cōmittūt. De h pñt Olti. vt
scribit Jo. an. in. c. pñtū. de testi. li. vj. sup
glo. interrogatoria. De q etiā in spe. de te
sti. §. nūc tractādū. §. licz aut dixerim. Nā
in pbatiōibz pendet totū ius cāc. Vñ de
berēt iudices poti? cōmittere alia qz testū
examinatōz facit. xliij. dis. qescamus. S.
qz ex q est onerosum eis. iō de facili p eos
cōmittit. qd tñ fieri nō deberet. Si tñ vt
qz cōmittere vellēt deberēt nō notarijs vl'
alijs simplicibz. s. idoneis discretis et hone
stis delegare. de testi. si q testū. de testi. co
gē. c. j. d. plan. et affi. c. j. Qz tñ qñq testes
sūt q nō pñt vel nō tenent ad inuicē veni
re p testione ferendo s. iudex ad eos ire
vel mittere dz pñt pñlegiū vl' impotentia
ipoz testū. vñ si testes sē egregie pñone
vel mlires. aut senes aut remoti. Vel q
pducit ē paup. et. de q in. c. si q testū. d. te
sti. et ibi de h danē pñsus. Vñ tūc est iusta
cā cōmittendi alijs receptiōz testū et exa
minatōz. vt ibi no. de testi. cū cām. Pñus
tñ qz scribat iudex seu cōmittat examina
tiōē testū. recipit cautionē ab eo p quez
pducūt testes. vel cōmittat vt vadat ifra
tminū pñtentē ad videndū iurare testes
vt dī. Guil. in spe. de testi. §. qñliter. §. sunt
aut testes. De h tñ est dicendū vt no. in. c.
pñtū. de fideiussio. in glo. an pñt. et sup
ea. et in. c. statutū. de rescp. in glo. pe. li. vj
Et fit cōmissio sub hac forma.

Forma cōmissionis recipiēdi testes

N. decanus et. Iudex cāc et pñm infra
scptaz a sede ap. delegatus vl' archidia
conus vl' official' et. tali notario publico
vl' alteri cui cōmittit Salutē in dño. Qz
talis actor in causa quā tali reo mouet in
iudicio corā nobis ad intētiōē eius fun
dandā nōnullos intendit pducere testes

Iuramentū testium

qz receptōi z examinātōi psonalr interesse nō valemus. Idcirco de vīa legalitate z discretiōe plimū. p̄sisi vobis cōmittimus z mādāmus q̄tās testes q̄s idem actor v̄l ei⁹ pcurator vob duxerit nōiandos ad vestrā p̄ntiā p̄uocetis. receptoqz fm formaz iuris z iudicij morē ab eis p̄mitus iuram̄to sup intētiōe z articul⁹ p̄ntibz inclusis v̄l vobis p pte actoris exhibēdis. z fm iter⁹ rogatoria prius alterius si vobis dabūt cogatis eisdem veritati testimonij p̄hibere attestatōes in publicā formā redactas sigillo v̄ro clausas. fideliter z secrete inclusas p nunciū fidelē z idoneū nobis in talē diem remittatis. Vel sic.

Talis iudex zc. Salutē in dño. Pone ritus q̄ in causa q̄ inter talē ex vna. z tales pte ex altera vertit in iudicio corā nob p̄tes hincinde nōnullos volētes pducere testes p fundanda sua intētiōe. q̄s corā nobis difficile foret pducere z p̄tibz onerosū Idcirco discretiōi v̄re cōmittimus. ac firmiter ac discrete p̄cipiēdo mādāmus q̄tās testes q̄s p̄ vtrāqz pducere curauerit corā vobis infra spaciū vnus mēsis. vel talem diē legalit̄ recipe ac eos sup articul⁹ a p̄tibz hincinde in cā h̄mōi datis. z fm interrogatoria p̄tū q̄ vobis v̄nacum p̄ntibz trāsmittimus fm datum a deo vobis pudentiam diligenter examinare curetis seruata forma debita z consueta.

Depositiōes ip̄oz testū cū articul⁹ z interrogatorijs p̄dictis ac toto p̄cessu quē sup h̄ corā vob h̄re p̄tingit sub sigillo v̄ro fideliter inclusis. nob q̄ntotius poterit remittere studeatis. Aliq̄n cōponit etia forma cōmissiōis decipiēdis testibz reprobatorijs clausa sub ista forma Qd si forte altera p̄tū testes alterius reprobare voluerit. testes sup reprobatiōe h̄mōi pducēdos infra. xv. dies p̄ dictū mēsem imediātē se q̄ntes fidelit̄ admittē z examinare solcite studeat. Aliq̄n et addit clausula. Testes q̄o si se ḡra odio v̄l amore p̄cio v̄l timore subtraxerint p censurā eccl̄asticā ad p̄hibēdū testionū p̄ritatē auctoritate n̄ra. imo veri⁹ aplica p̄pellat. Aliq̄n et addit clausula v̄icē sc̄cantes nobis q̄nta fides possit ip̄is testibz adhiberi. Ista clausula habet de fideius. p̄stituit. in fi. ibi de h̄. de q̄ etia no. in. c. qm̄ p̄. de pba. de ista cōmissiōe

seu remissiōe z ei⁹ forma vide in. c. p̄ntius de testi. li. vj. vbi p̄p facit remissionē ad ptes p testibz pducēdis z de receptoribz testū. an possit v̄lteri⁹ cōmittē habet de re iudi. cū bertoldus. z in cle. iudices. de of. dele. p̄ot etia iudex h̄ officiū cōmittē taz bellioi seu notario cāe. z sic exercebit v̄trū qz officiū. s. receptoris testū z scriptoris. et ita tenet In. in. c. qm̄ p̄. de pba. Et h̄ etia h̄ ḡnal⁹ p̄suetudo. Et d̄t ibi D̄st. q̄ sanū est p̄siliū q̄ de cōmissiōe iudicis tabellioi facta fides fiat nō p ip̄m tabellionē cui facta est cōmissiō. qz ei in h̄ nō credit. sed p instm̄ alterius tabellionis v̄l l̄ras autēti co sigillo sigillatas. Cū ḡ ps pduc testes suos corā iudice v̄l eo cui h̄ est cōmissum. debent testes iurare dicere p̄ritatē. qz sine iuramento dictis eoz nō cre d̄t q̄ntūcūqz sint religiosi. nisi iuramentū eis a p̄tibz remittat. vt in. c. nup. z in. c. de testibz. de q̄ etia in spe. de testi. s. sequit̄.

Forma iuramenti testium.

Forma aut iuramēti testū habet de testibz. fraternitat. in v̄l. glo. qz iurabūt qz dicāt totā veritatē iudici v̄l cui cōmiserit quā nouerint de ista cā seu re sup q̄ iurāt. Itē qz nullā interserāt falsitatē. Itē qz p v̄trāqz pte dicāt iudici veritatē quā sciūt. Itē qz dicāt oēm p̄ritatē siue sint it̄roga ti siue nō. Item qz nec p̄cio nec amore vel odio. seu p aliq̄ cōmodo testionū dicant Et d̄ facto addit sextū. s. qz secretū teneāt dictū suū vsqz ad publicatiōz. de q̄ etia in spe. de teste. s. sequit̄. Et debent iurare ta ctis euāgelij. vt i. iij. q. ix. hortamur. An q̄o si nō appareat testē tetigisse illud euāgelij p̄sumat tractat Jo. an. in addi. spe. in s. p̄rio alle. sup p̄. z no. Qñ aut p̄z p̄bati p̄sanguitas ad dirimendū m̄rimoniū est special⁹ forma iurandi vel iuramēti testū de q̄ in. c. licz ex q̄dā. de testi. Pars aut p̄ quā testes pducunt sit p̄ns in pductione testū. z videat psonas testū q̄les sint. an sint tales q̄ nō possint testificari z faciat p̄statiōz qz dicere velit in psonas testū al̄s post publicationē ac testationē nō p̄t nisi in duobz casibz. scz nisi iuret qz hoc ex malicia nō procedat. vel non offendat se post publicationē ea didicisse que obijcit in psonas. vt in. c. p̄ntius. de testibus. Et debet fieri ista p̄statio tēpe pductionis

Forma actuū in actibus signādoꝝ

testiū. vt in ti. ex pte. e. t. Tū ista prestatōe facta si testes aliqd dixerint p. prestante. eis de facili nō credet. vt in alle. c. pñtiuz. in fi. Quale tñ si intelligat ibi nō. Et ista oīa puta testiū receptionē eoz iuramenta et pñtis prestatōe tabellio scribat in actis. de pba. qm̄ ptra. Et erit ista forma.

Forma actuū in actibus signādoꝝ

Anno tali. die tali. talis actor vel talis ipi⁹ pcurator corā tali iudice vl' tli cōmissario apparuit. et A B C. testes ibidē apparētes pduxit. petēs eos p pñctū dñm iudicē seu cōmissariū recipi et admitti. Ex aduerso tal' reus vel tal' ipi⁹ pcurator ibidē apparens prestat expñse q in psonis testiū hmoi dicere vellet et obijcere seu post depositionis aperturā reprobare. Predictus g dñs iudex vel cōmissarius testes pñtia tos recepit. q oēs et singuli tacti euāgelij solitū pñtiterūt iuramētū et. Tandē iudex vel cōmissarius pcedendo ad examinādoz testiū vocabit ad se testes et singulos secre te et sigillatim examinabit. exēplo Dañ. q falsos sacerdotes p susannā inductos secrete examinavit. vt habet Dañ. xij. Et nō. de testi. c. ij. in glo. nō est ita. ibi de h. Et dicet ei. amice falsidicus testis tribus psonis est obnoxius. s. deo. cui⁹ pñtia cū sit vbiqz pñti. Itē iudici quē mētiendo fallit. Itē pñti innocenti quā falso testionio le dir. de crimie falsi. c. j. Et qm̄ testis q pñtatē occultat. et q mendaciū dicit est reus. qz pñtus pdesse nō vult. scōs nocere desiderat. xj. q. iij. q. s. q. s. Un cū iuraueris dicere pñtatē. p id iuramētū obsecro te vt aīaz tuā salues. et qd scis de tali negotio plene dicas. Deinde pponas sibi qñt int talem et talem et vertit sup tali re vel debito et. Deinde legat et exponat sibi pñm articlū et sup illo testē interroget an sciat eum esse verū. Et si testis dicit eū esse verū qrat ab eo de cā scie ex q cā sciat eū esse verū. et fm alia interrogatoria q data sunt circa istū articlū eū diligētē interroget et sigillatim. Deinde facta interrogatiōe de his q in pmo articulo pñtinent et de interrogatorijs circa eū datis. et factis depositionibz et rñsionibz p testē ad ea. tunc descendat examinātor ad scōm articlū. tandē ad tertiū. et sic de alijs. Adhibeat tñ cautelā si visum fuerit expedire q pmo qrat a teste in genere qd

sciat de tali causa que vertit inter tles et. anteqz aliquem articulum sibi perlegat. Vel qñqz pmo interroget de vltio vel de medijs articulis. Istā pposterationē suā do vt p hoc facilius apprehendere valeat an testis sit subordinatus seu instructus vl' nō. nec suadeat ei neqz ipm inducat vt aliqd certū dicat. sed qrat in genere. nec etiā inducat eū ad dicendū se scire qd credit. vel ecōuerso. de quo in spe. de teste. s. nūc tractandū. Hanc tñ cautelam et sequētia notarius scribat isto modo.

Forma depositionū in actibus signādoꝝ

Anno. mense. die. talibz talis testis iuratus sup pmo articulo q sic incipit. Itē ponit et. sibi lecto diligētē et exposito examinatus dixit se articlū ignorare. vel dixit vera esse que in ipso pñtinent. Interrogatus de causa scientie seu quō sciret. rñdit q interfuit. et ita fieri vidit et audiuit. Interrogatus de tpe et. fm q interrogatoria data fuerūt. rñdit q anno tali. die tali et. Itē sup scōdo articulo q sic incipit. Itē et. si bi lecto et clare exposito dixit. et sic de alijs articulis. Et qrat de causis et circūstantijs circa formā interrogatoriā et circa quēlibz articulis dator et rñsiones ipi⁹ testis qñles cūqz fuerint redigant in scptis vt in forma. sup sicut a teste pferunt. nihil mutādo vl' detrahendo. et diligētē vulgare interpretet in latinū. nec scribat testem dixisse credo vbi dixit scio. vel econtra. Nā taliter posset dictū testis redigere in scriptis q auferet ius hñti. et sic se sibi ad restitutionē seu satisfactiōz obligabit. Caneat etiā ne scribat talis testis dixit p oīa sicut tal' pñtus vel secūdus. sed cuiuslibet testis dictus p se in scptis in integrū redigat. vt nō. de p. sig. nihil obstat. de q ibi plene. Et aduertendū q vbi sup articulo pñcipali testis de posuit. examinātor seu tabellio nō dicit vti his pñtis. vitz talis testis requisitus vel interrogatus sup articulo tali rñdit et. S; dicat seu scribat. talis iuratus q sup articulo tali sic dixit. Sed vbi de cā scie vl' d circūstantijs extra articlū pñcipalē qñt tunc his verbis tabellio vtis scribendo. Talis interrogatus vl' requisitus quō sciret vel de tpe se loco et. Respōdit et. De quo in spec. de testi. s. nunc tractandū. p. et aduerte diligēter. Quomodo etiam in

Forma cōmissionis

testiū examinatiōe qdā p̄siderāda sūt circa
examinatōre testiū. vīcz q̄ sit prudens ex-
pertus. diligēs et attentus. fidelis et caut⁹
prudēt et discrete attēdend⁹ p̄ba q̄litate
et vultum ip̄ius testis. Quedā circa ip̄os
testes vīcz an sint inimici v̄l infames. Et
qdā circa dicta testiū. vīcz an depositiōis
causam reddant et. Ponit Guil. in spe. in
ti. de testi. §. nūc tractandū. in. §. vt aut̄ h
plenius. Debet ḡ examinator iudex vel cō-
missarius attēdere an testis vacillat v̄l ti-
tubat. seu cū trepidatiōe vel inconstantia
loquat. Et si vacillat debz h̄ scribi in acti-
bus p̄ tabellione. Sz an tabellio debeat
h̄ scribere ad p̄ceptū iudicis examinātis.
etiā si tabellio nihil de titubatione vel va-
cillatiōe ppendat. no. de pba. qm̄ p̄tra. et
in spe. de testi. §. nūc tractandū. §. p̄sidera-
re dz. et seq̄nti. Et dz ibi q̄ sic triplici rōne
Prima qz iudex h̄z autoritatē in recipien-
do et examinādo testes. sz tabellio solū in
scribendo. Scda qz iudex sup̄ior est v̄nō
sibi magis ē credendū. Tertia qz tabellio
intētus circa scripturā nō p̄t ita attēdere
circa variationē testiū. et titubationē pal-
lorē vel mutationē faciei ip̄i⁹ testis sicut
iudex q̄ sp̄ pōt oculos ad testes h̄re. iō sibi
magis est credēdū. Potest tñ tabellio sal-
uādo p̄sciam sic scribere h̄ casu. Et iudex
mibi tabellioni sic dixit vt scriberē q̄ tes-
tis vacillabat. sz scriptura esset efficacior
si adderet tabellio et sic mibi videbatur q̄
vacillaret dūmodo rei veritas sic se habe-
bat. Debet etiā q̄tū p̄nt cū veritate exp̄-
mere. f. vacillatiōis modū. f. clis testis va-
cillando sine tremendo vel trepidando v̄l
sudando p̄ nimio timore loq̄ba. v̄l palli-
dus efficieba. v̄l hmōi. et dz h̄ scribere te-
ste recedente vel ignorāte in cōtinēti. Tñ
ex q̄ testis audiuit. nisi iudex vellet p̄ficer
testē ex h̄ punire. de q̄ no. in alle. c. qm̄ p̄.
de pba. p̄ In. et Dist. et in spe. §. p̄ximo al-
le. sup̄. Postq̄ aut̄ testes recepti sūt et exa-
minati. si h̄ factū est p̄ aliū ex cōmissiōe iu-
dicis. ip̄se redactis attestatiōibz in sc̄ptis
ip̄as attestatiōes cū articulis et interro-
gatorijs ac alijs corā eo sup̄ hoc actis iu-
dici remittat sic scribendo.

Forma cōmissionis examinationis te-
stium.

Honorabili viro dño H. iudici vel offi-

ciali et. Salutē in dño. et mandatū v̄m
iniunctū prono suscipiēdo et exeq̄ndo affe-
ctu testes q̄s talis in cā tali corā me pdu-
cere voluit. vel testes mihi p̄ talē noiātos
citavi. et ab eis p̄ talē actorē vel ei⁹ pcura-
torē in p̄ntia tal̄ rei v̄l tal̄ ip̄i⁹ pcuratoris
vel in penā p̄tumacie rei p̄ me ad h̄ citati
et nō p̄gentis pductis. iuramētū iuxta mo-
rē qd̄ ip̄i oēs et singuli tactis sanctis enā-
gelis p̄stiterūt recepi. Ip̄osq̄ sup̄ articul⁹
actoris et fm̄ interrogatoriā ip̄i⁹ rei mihi
transmissa cū diligētia q̄ potui examinare
curavi. Quorū depositiōes p̄ talē notariū
publicū in sc̄ptis redactis sub sigilli mei
imp̄ssione inclusas. vnacum articulis in-
terrogatorijs. citationibz. p̄stationibus
testiū iuramētis. et alijs corā me in nego-
cio hmōi actis. factis. et pductis. p̄ lato-
rē p̄ntium quē ad h̄ de v̄triusq̄ p̄tis p̄sensu
tanq̄ idoneū et fidelē duxi assumendū vo-
bis remitto. Aliqñ additur ista clausula.
Et p̄tibo talē terminū in q̄ se coram vobis
rep̄ntare p̄ se v̄l pcuratorē teneāt assigna-
ui. Et in forma dic̄ de testiū iuramentis
ideo posui. quia iuramenta hmōi sunt in
actibz scribēda. vt tactū ē sup̄. Unde nō
sufficeret poni in attestatiōibz sic. talis te-
stis iuratus dixit et. quia assertio ista seu
narratio est de p̄terito. nec p̄ eā apparet d̄
p̄sentia iudicis v̄l p̄tis p̄tra quā nec dies
p̄stici iuramenti. de quibz om̄ibz p̄stare de-
bet. de testi. c. ij. de pba. qm̄ p̄tra. Ita dic̄
Jo. an. in addi. spe. de testi. §. sequit. Si
tñ scriptū inuenit in actis testium corā iu-
dice iurasse p̄tribz p̄sentibz. bene p̄sumit
iurasse vt debuit. f. cum tactura euangelii
or. vt etiā dixi supra. Et plene p̄ Jo. an.
in loco alle. Et debet testis recipi et veni-
re expensis pducētis. vt in. c. statutū. §.
pe. de resc̄p. li. vj. Nec ps alia p̄ eo q̄ dat
interrogatoriā teneat aliquid ad expensas
testiū ministrare anteq̄ iter arripiat p̄ eū
dor. Et quō nō habet rō illaz expensaz
quas testis domi facturū erat. et quō sol-
uet etiam expensas p̄ vectura equorū si cō-
ditio persone testis hoc requirat. etiam si
testis p̄p̄ius equū duceret. tractas Jo. an.
in addi. spe. de teste. in. §. qualiter. Utrū
aut̄ valeat depositio testis facta post ter-
minū datū ad p̄cedendū et ad recipiendū
testes seu pbandū no. in spe. §. p̄ximo alle.

De publicatione attestacionū

¶ Is quoque cui. Et ibi late p Jo. an. i ad
diti. cui finaliter placet distinctio Buil.
ibi posita in pmo 7 scdo mēbro. saluo eo
qd no. spe. de dila. §. 1. §. illud qz. in fine.

De publicatione attestacionū post dila-
tiones habitas.

Postq hic pducti 7 examinati sūt testes
si h factū est in pma dilatioe. 7 sufficiēs ē
facta pductio. pcedet ad publicatiōz atte-
stationū. Si nō est sufficiēs 7 pducēs pe-
tat scd am vel tertiā dilatiōez. Si iusta cā
subest. dabit cū cāe cognitiōe scda vel ter-
tia. vt s dictū est. Et no. de dila. c. ij. de te-
sti. in causis. cū filiis. Quarta dilatio nō
dabit nisi cū qdā solēnitare legali. De q 7
qlis sit illa solēnitās habet in. c. vltra ter-
tiā. de testi. 7 ibi ple. Testibz sic pductis 7
examinatis ptes renūciant testiū pductiōi
7 postulāt attestatiōes publicari. vel saltē
ps pducens id petit. Iudex q volēs atte-
statiōes publicare vocabit ptes. qz eis ab-
sentibz 7 nō vocatis nō dz apire. de re iu.
cū ita. 7 maxie vocare bz illū q quē sunt p-
ducti. vt si velit possit aliqd in apitione p-
testari ptribz sic vocatis 7 pntibz. Vel alte-
ra p pntiā absentē pcedit iudex ad pu-
blicationē isto mō. qz pcepit notario q le-
gat corā se 7 ptribz publice i iudicio dicta
testiū vel ipe met legat. 7 si sunt multe vl-
plix. sufficit legere vnā p omibz. Quo fa-
cto iudex dicit. Iste sunt attestatiōes in ta-
li cā habeatis eas p publicatis. vel ea p
publicato. de q in spe. de teste. §. satis vt
liter. in pn. Dicit aut ibi Jo. an. in addit.
de facto fuari q legif aliquid de vna atte-
statiōe in pn. 7 de vna in pgressu. 7 de vna
in fine. Satis tū est iudicē pnūciare istas
p publicatis hūi. 7 ita cōiter in istis ptribz
fuat. Et omia ista p tabellionē redigunt
in actis hoc modo.

Formā actū in actis signādoz.

Anno. die. mēse 7c. Talis actor vel ta-
lis ipsi pcurator ex vna. 7 tal re^o vel talis
ipsius pcurator pte ex altera ad publicā-
dū 7 publicari videndū 7 ad audiendū di-
cta testiū p pte dicti actoris pductoris ci-
tati cōpauerūt corā pdicto dño iudice se-
dente p tribunali 7 testibz pducēdis renū-
ciauerūt. ac dicta testiū pdictoz publica-
ri p senserūt 7 expresse postularūt ac ipaz
copiā sibi fieri 7 decerni attestatiōes hmoi

petierūt. Predictus aut reus terminū ad
dicendū ptra psonas 7 dicta testiū cōpe-
tentē sibi petijt assignari. Prefatus q dñs
iudex attestatiōes hmoi p pte talē ipaz at-
testatiōū publice corā se legere fec. Quo fa-
cto ipas attestatiōes voluit 7 fecit pnūcia-
ri. 7 p apertis 7 publicatis hūi. 7 copiā de
ipsis ptribz vel eaz pcuratoribz h petētibz
fieri 7 dari decreuit. Et tali reo vel ei^o p-
curatori talē diē ad dicendū 7 obijciendū
in psonas vel ad dicta testimia p termino
assignauit. Vel sic bruiiter.

Consimilis forma.

Recte 7 publicate sunt he attestatiōes
in pntia pnū vel eaz pcuratoz p sentien-
tiū 7 publicationē fieri petentiū. vel in p-
sentia talis actoris seu sui pcuratoris pu-
blicationē fieri postulātis in penā ptuma-
cie talis rei ad h citati 7 mīme cōparentis
Anno tali. die tali 7c. Excipiet ptra dicta
7 psonas testiū 7c. In renūciatione tū ba-
beat cautela. scz q fiat renūciatio solū p-
ductioni testiū nō pbationi in genere. qz
tunc nō possent pducī instrumēta q alias
pducī pntisqz ad pclusionē cause. de fide
instru. cū dilectus filius. Itē q vna pntiū
nō renūciat nisi 7 alia renūciat. de quo in
spe. de teste. §. vlt. §. Itē notandū. 7. §. fi.
p abbatem. de testi. in. c. de testi. qz als ps
que nō renunciasset posset pducere testes
ante publicationē. Et talis renūciatio ad
imit facultatem pducendi testes alteri p-
ti sup eodem articulo. de quo plene in. c.
cum venisset. de testi.

Quid agendū sit p reprobatiōe testiū
post publicationē attestacionū.

Attestacionibz publicatis solet sup eis
disputari. vt dz in. c. in causis. de testibz.
Testes etiam qñqz pfuerūt reprobati 7
an h liceat vl an post publicationē. habet
in. c. pntiū. de testi. li. vj. Impugnānt aut
vt etiam alias dixi pbationes facte p tes-
tes ratione psonarū. 7 etiam rōne dictoz
ipsoz testiū. Videamus de pma. rōne p-
sonarū repellūt testes seu reprobāt aliqñ
ppter crimen. aliqñ ppter publicatiōz qñqz ppter
defectū. Propter crimē. vt qz ē latro. fur.
raptor. piur^o. ifamis. vl als crimiosus. de
testi. testionū. 7. c. sic nob. cū si. Et si ppter
suspitiōē. vt qz est pater. p sanguineus.
vel socius. vel familiaris. affinis. piung.

Forma exceptionis

vasallus. libertus. venditor. fideiussor ei?
 q̄ eū pducit. De q̄. iij. q. iij. §. itē testiu. de
 testib. in sup. 7. c. cū nūcius. 7. c. in lris. et
 ple. in spe. de test. §. 1. Propter defectū pōt
 poni etī de ipubere. de q̄ in spe. de teste.
 §. 1. §. Itē excipit. q̄ est ipubes vel furio-
 sus vlt iudens. de testi. iudei. 7. c. licet. Et
 gñalr reqrūt in testib. septē. q̄ his p̄lib. cō-
 tinent. Condicio sexus. etas. discretio. fa-
 ma. Et fortuna fides. i. testib. ista reqres.
 Illos p̄sus ponit glo. i. c. ij. de testi. i. glo.
 ij. 7. ibi super glo. Ad singula ista danť cō-
 cordātie. Iudex ḡ facta publicatōe assig-
 nit t̄minū infra quē recipiāt copīa attesta-
 tionū. q̄ copīa facere tenet iudex. de pba.
 qm̄ §. Et originalia d̄z iudex vel tabellio
 apō se retinere. vt ibi no. Deinde habita
 copīa attestatōnū p ptes iudex dabit aliū
 t̄minū reo infra quē 7 testes si p̄t repellat.
 Et post istū t̄minū nō audiet. de pba. licz
 de q̄ etiā in spe. de testi. §. pe. Qñq; tñ añ
 publicatōez attestatōnū testes reprobat
 7 repellunt. de q̄ vicz an exceptio 7 testes
 pponi debeat 7 pbari añ publicatōez at-
 testatōnū. vel an post fieri possit maḡ est
 diuersitas int̄ doctores. 7 diuersē sūt opi-
 niones. Tenet tñ cōiter q̄ exceptio legitia
 q̄ opponit 7 testes sp̄ a p̄ncipio sit recipiē-
 da siue faciēda. Et iudex nō recipiendo
 grauat p̄tē. 7 sic locus essz apploni. Sz
 recipe statim p̄bationes sup tali exceptio-
 ne. vlt̄ differre post publicatōē ē in ar-
 bitrio iudicis. Ab isto excipiunt tres ca-
 sus. de q̄b. in. c. ex pte ade. de testi. in glo.
 hmōi. 7 sup ea. Et iudex in talib. arbitra-
 rijs d̄z aduertere ad p̄la. vicz an illud de
 q̄ excipit habeat eandē eq̄tatē cū p̄dictis
 casib. exceptis. vt sic ex eadē eq̄tate pba-
 tiōes p̄us recipiat. Itē an sit publicū qd̄
 excipit. Itē an habeat p̄batiōes. Itē an
 sit p̄suptio 7 excipietē q̄ faciat h̄ cā diffe-
 rendi 7 fm̄ hmōi 7 alias diuersas circū-
 stantias facti videbit iudex an expediat
 p̄us recipe testes reprobatozios vel non.
 In dubio tñ differat reprobatio. de q̄ ple.
 in. c. ex pte. sup alle. 7 ibi p̄ Jo. an. sup p̄-
 dicta glo. Et ita est in arbitrio rei oppone-
 re exceptionē 7 testes a p̄ncipio. vel illaz
 differre in t̄ps disputatōnū dūmodo d̄ h̄
 añ p̄testet iuxta dispositiōē. c. p̄ntiū. de
 testib. Sed in arbitrio iudicis regularit̄

est p̄batiōes sup hmōi exceptiōes statim
 recipe. 7 ipsas discuti aut in t̄ps p̄dictū
 differre dūmō attentis facti circūstantijs
 bene arbitrat̄ vt dictū est. Et d̄z regulari
 q̄ in trib. casib. p̄bationes statim admi-
 tunt. vt sup p̄t̄. Et si ad p̄batiōē testiu
 p̄batozior. inducant testes reprobatoz. 7
 isti testes p̄batoz. p̄nt p̄ alios testes repro-
 bari. sz vlt̄erius nō admittat̄ reprobatio.
 vt est casus in. c. licz. iij. d̄ testi. De h̄ danť
 p̄sus. In testē testis 7 in hūc sz nō dat̄ vlt̄-
 tro. Et in exceptiōē 7 testes qñ reprobant̄
 p̄textu criminis. d̄z fieri specificatio criminis
 7 p̄sonā cuiuslibet testis. vt in. c. p̄ntiū. d̄
 testi. li. vi. Exceptio tñ bñ recipit sine tali
 specificatione. 7 tunc d̄z fieri specificatio
 añ testiu receptionē. vt ibi no. sup glo. no
 tabili. De qua aut̄ specificatōe intelligat̄
 no. ibidem in glosa nō esse. 7 supra.

Forma vero exceptionis p̄tra testes 7
 personas testiu erit ista. excipiendo cōtra
 testes p̄ talem p̄ductos.

Corā vobis honorabili dño iudice 7c.
 In causa que inter eundē actorē ex vna 7
 talē reū pte ex altera sup tali re vlt̄ debito
 vertit. pcurator pcuratorio noīe predicti
 A. rei pponit. 7 dicit q̄ testes hmōi ad te-
 stimoniū 7 ipm̄ reū nō sunt admittēdi. sz
 a testificandi officio seu actu excludēdi 7
 repellēdi. vel d̄t q̄ testes tales A. B. C.
 intra ordinē vlt̄ nūcz testiu admittēdi nō
 sunt vel p̄putandi nec eis nec eoz dictis
 dari d̄z fides vel adhiberi. nec dicta eozū
 in aliq̄ sunt seq̄nda. sz tanq̄ morbosa 7 in-
 fecta reprobāda 7 relinq̄nda. ex eo 7 p̄ eo
 q̄ talis testis fuerit tpe depositiōis piur.
 Nā alias in causa tali corā tali iudice in-
 ductus in testē peierauit vel de piurio est
 p̄uictus. Itē q̄ talis testis erat tpe depo-
 sitiōis adulter. 7 de h̄ p̄fessus vel p̄dena-
 tus. vel adhuc pōt pbari. vt de testi. sup
 eo. §. Itē talis testis p̄cio corruptus falsū
 testimoniū dixit in hmōi causa. Nam cū
 deposuerit me tali die cōtraxisse Erford.
 ego fui eodē die Waguū. Item talis 7 ta-
 lis sunt leuis opinionis 7 suspecte vite. et
 tales q̄ eoz dictis dari vel fides adhibe-
 ri in iudicio vel extra nō p̄suevit. Quare
 petit hmōi exceptiōes admitti. 7 p̄batio-
 nes super eis recipi. ac ipsis p̄batiōes legi-
 time p̄ pte sua sniam absolutōriam ferri.

Forma exceptionis

Utrum aut sufficiat obijcere et pbare. q testes corrupti fuerint. vel an cū h exigat pbatio falsitatis dicti ipsi? testis. no. in. c. l3 de pba. §. post h. et in. c. sicut nob. de testi. Nā si excipit an sniam. sufficit pbare corruptionē cū p h phibent criminosi. Et idē post sniaz in cā a psonis. v. als in cā vbi snia nō h3 effectū rei iudicate. vt no. in dicto. c. sicut nob. §. si pō. S3 vbi snia trāsiuit in rē iudicatā tūc opt3 addi de falsitate. et etiā pbari. imo tunc etiā addi d3 q index in sniando fuit dicta testium corruptor. secutus p iura q alle. in dicto. c. licet dilect. de testi. in glo. ij. Et ibi ex tex. Ab. collegit sex exceptōes 3 testes. Prima de 3dictiōe. scda de singularitate. tertia de mala fama. q̄ta de leui opione. q̄nta de falsitate. sexta de corruptiōe. Iste tū exceptio nes nō oēs directe sūt 3 psonas testiu. s3 aliq̄ respiciūt dicta testiu. Utz aut testis puniat p̄t crimen. sic in modū exceptōis vta testionio repellat pbatū 3 cū. le. et no. de or. cog. c. ij. Et ita habemus quō pbatōes p testes reprobant rōne psonaz.

Qualr dicta testiu impugnent.

Uideam? q̄ nūc quō dicta testiu reprobanz et ipugnant. qz nisi excipiant attestatōes q̄ etiā als nō valerēt. possent p pson sum p̄tū etiā tacitū ratificari. de q̄ no. de testi. cū cām. sup glo. ij. Un aduertendū q̄ habita copia attestatiōnū aduocati p̄tū in aliq̄b locor p̄tū faciunt mēbra vt ipsi vlt index melius et facili? ad indaginē veritatis p̄t puenire. De istis rubricis q̄l sūt faciente tractat Guil. in spe. de testi. i §. publicat. in p̄n. Videbit em causidic? vtriusq̄ p̄tis depositōes testiu et aduertit an articuli sint plene pbati vlt nō. Un aduocat? isti q̄ pducit testes signet articlū p crucē lram vlt aliud signū. Et vbi p dca testiu alicui? pbat idē articlū. ibi ponat idē signū vlt lram eandē in margine circa eadē dicta. Et vbi aliq̄ testes cum eo p̄cor dant. faciat idē. ita vic3 q̄ fm plalitatē et diuersitatē articloz diuersificet etiā lras vel signa. vt p signoz vlt lraz diuersitatē appareant q̄ articuli p q̄ dicta sūt pbati. et vbi ac i q̄b testes p̄cordat. Posset em ponī circa p̄mū. A. circa scdm B. circa tertiu L. et sic de alijs. Et vbi p dicta alicui? testis pbatus ē p̄mus articulus. ibi etiā in

marginē ponat A. vbi pō pbatus ē scds ponat B. vbi tertio? L. et sic de alijs. Ecō tra aduocat? rei 3 quē testes pducti sūt studere h3 desiḡre p hmoi et p̄silia siḡ discor dantias et p̄rietates dictoz testiu q̄ habe at eas in p̄ato. Et vt facili? et clari? possit eas ac ipa dicta ipugnare. d q̄ plene i spe. de testi. in dicto. §. publicat. Iste tū rubice seu talia siḡ rubro raro sūt hic in p̄tibus

Forma exceptionū 3 dicta testiu.

P̄nt tū sic formari exceptiōes 3 dicta testiu. Procurator pcuratorio noie talis rei exceptiōes 3 dicta testiu p̄tensoz pductoz p pte talis actoris in cā quā mouet tali reo p̄dicto. f. Seyo vel Titio et.

Lorā vob honorabili viro dño iudice et. pponit et d̄t q̄ ipa testiu dicta seu testio nia p̄tenta sunt singularia. obscura. dubia incerta et testes ipsi varij sunt. et in dictis suis vacillāt et negatiuā astruere et pbare intendūt. nec cās dictoz suoz seu scie sue reddūt req̄siti. vel reddūt malas. insufficientes et ineptas. vel als non probant. ad qd pbandū sūt inducti. sibiq̄ in dictis suis euidentissime 3dicūt. Itē dicta ipoz nulla sunt et inualida. ex eo q̄ mime iurauerūt vel deposuerūt nō iurati. vel pte nō p̄te nec citati iurarūt. vel deposuerūt sup non iuratis. vlt qz deposuerūt de scia in tpe q̄ nondū citat? erat testis. Quare reiectis et mime attētis testiu hmoi dictis nullis et inualidis. petit pcurator p̄dictus in cā cōcludi. et se ab actoris iperitiōe absolui. ac ipm actorē in litis expensis p̄dēnari sibi. Istaz exceptionū aliq̄ puta tres hñt in. c. cū ecclia furrina. de cā poss. aliq̄. ex. c. l3 de pba. Itē ex. c. ij. et c. tuis. et c. nup. d̄ testi. Itē aliq̄ istaz nō indigēt pbatōe. sed p̄ritas vel falsitas eaz p̄t ex dictis. Sufficit q̄ in his sola allegatio et oñsio dictoz vt veniat pbatio facti. vt in exceptiōe de singularitate. variatiōe. nō redditiōe cāe p̄rietate et hmoi. In q̄b aut debent p̄cordare. no. de testi. c. ij. Et dan? de h p̄sus p Inno. Res p̄sona. gradus. locus. hec sūt p̄sona tps. In his variando impediūt fidem suā. Alique req̄rūt pbatōnem. puta cū opponit de nullitate. et aliq̄ incūbit pbatio pducēti testes ex cāis ḡndictis vt q̄ iurati deposuerūt. vlt q̄ ps fuit citata. Aliq̄ pō p̄t opponēti seu excipienti incūbit

Forma exceptionis

pbatio. vt si dicat testis corruptus vel falsus dixisse. de q̄ et p̄ Jo. an. in addi. spe. de testi. in. §. sepe. Aduertendū q̄ aliqui opponit d̄ falsitate cū corruptiōe. aliqui de sola corruptiōe. Itē de falsitate aliqui directe. aliqui indirecte. Falsitas directa raro pcedit post publicatōz. nisi ex culpa iudicis nō faciētis fieri debitā specificatōz. de q̄ p̄ Jo. an. in addi. spe. in loco p̄xi. alle. Falsitas indirecta pōt post apturā p̄ testes pbari. vt in. c. ex tenore. de testi. vbi de h̄. Sicut aut falsitas directa admittit post apturā p̄t omissionē debite specificatōis articulo rū. vt s̄ dictū ē. et sic indirecta pbatio falsitatis excludit post publicatōz p̄t specificatōz factā. vt ibi post Inno. sc̄psit Jo. ā. Nā si in articulo nō declarat locus et t̄ps. sed testes h̄ bñ exp̄serūt. admittit post publicationē pbatio falsitatis dictoz testiu indirecta. secus si in articulo t̄pus et locus fuissent declarata. qz tunc post apturā volēs ēt indirecte pbare p̄riū n̄ audiet. p̄ cle. q̄. d̄ test. Sup̄ ista ḡ pbatio indirecta falsitatis deoz testiu possz sic formari exceptio

Forma exceptiōis indirecte falsitatis pbationis.

Excipiendo pponit et dicit pcurator tal rei d̄ dicta testiu tal actoris q̄ testes h̄mōi falsum tulerūt testimoniu. vñ ad h̄mōi eoz dictū falsum ipe reus nō ē p̄denand⁹. Dixerūt em̄ ipm reū tli die in opido Erford cū actore talē p̄ctū celebrasse. et ipe re⁹ ea dē die fuit i ciuitate Bagū. Vñ ipm tūc Erford. psonalr vt testes exp̄munt p̄xisse nō est possibile q̄ p̄ testes idoneos ē pba re patus. Quare petit et c. Qd̄ autē sup̄ d̄ excipiendo de p̄rietate testiu obstat qñ dicta testiu q̄ vident p̄traria nō pñt reduci ad p̄cordiā. als si fieri pōt sp̄ dicta testiu sunt p̄cordanda p̄t odiū piurū. Et p̄quē modū h̄ fieri possz vl̄ debeat. habet et no. in. c. cū tu. et c. in n̄sa. de testi. et ibi in glo. Et q̄ excipit q̄ nō reddat aptā cām scie. Sciendū q̄ si testis interrogat⁹ est de scie cā et eā nō reddit. nō valet dictū eius. Et idē si reddit malā et ineptā. de testi. cū cāz Si nō est testis interrogatus de cā. tūc si data sunt p̄tē alia interrogatoria. idē q̄ sup̄. vt ibi no. et in. c. p̄ntiū. de testi. lib. vj. Si nō sunt dat interrogatoria. tūc dicūt aliq̄ q̄ bñ valet dictū testis. de q̄ in dicto

c. cū cām. de testib⁹. Dicūt tñ qdā q̄ iudex nō q̄rens de cā scientie tenet parti ad interesse. p. l. si qñ. l. de testi. i. si. qd̄ restrin gūt aliq̄ vbi est notabilis negligentia. Qd̄ putat Jo. an. vez in foro penitēiali. si cā exp̄ssa parti nō nocuisset. Sed in iudicia li petitio nō h̄z effectū nisi ipe reus p̄fite⁹ ref. de q̄ p̄ eū in addi. spec. de teste. §. j. Et intelligit de cā scie. s. quō sciat istud qd̄ d̄t nō de causa actus istius de q̄ deponit. qz de illa nō tenet dicere quuis de ea posset i terrogari. de renūc. c. sup̄ h̄. Et istas exceptiones p̄tra psonas et dicta testiu.

Tabellio scribat in actis h̄ mō.

Anno tali. die tali. p̄pentib⁹. coram tali iudice. tali actore. vel tali ei⁹ pcuratore ex vna. et tali reo vel ei⁹ pcuratore pte ex altera. p̄dictus reus vel pcurator eius et exceptiones p̄ psonas et dicta testiu actoris exhibuit infra sc̄ptas. Et aduerso ipe actor vl̄ eius pcurator copiā ipaz p̄ iudicē sibi decerni ac fieri. et terminū p̄petentē ad rñdendū seu publicandū p̄tra eas si sibi cōpetierit ei assignari postulauit. Prefatus igit iudex copiā petita actori dandam decreuit. et diē talē ad dicendū p̄tra exceptiones p̄dictas sibi p̄ terminū p̄fixit et c. Istis exceptionib⁹ p̄ talē exhibitis anno tali. die tali. in p̄ntia talis rei vl̄ sui pcuratoris dice⁹ seu replicabit p̄ eas tli die et c. Quō āt actor p̄ istas exceptiones rei factas p̄ p̄sōas vl̄ dicta testiu possit replicare. vicz dicere testē crimiosum fuisse de crimine emēda tū. ḡ in ciuili admittendū. de testi. testimoniu. infamē restitutiū fame. d̄ re iud. cū l. et A. Vel dico absentē citatū ad videndū iurare et p̄tumacē et c. Et replicationū forma p̄t ex sup̄iorib⁹. Et p̄les sunt modi pbandi seu species pbationū. de q̄b⁹ no. in. c. cū ad sedē. de testi. spo. in glo. et no. q̄ tu⁹ or. et sup̄ ea. in spe. de pba. §. videndū aut s. p̄ testes. p̄ instrumēta. p̄ euidētiā facti. p̄ p̄sumptionē. p̄ famā. p̄ delationē iuramētū. Si ḡ actor intentio nō est pbata p̄ testes. p̄t recurrere ad instrumēta si h̄z et ista pducere ante p̄clusionē cause etiā post publicationē. de fide instru. cū dilectus. nisi dat⁹ esset t̄minus et lapsus a iudice ad instrumēta. sic fiḡ dādo t̄minū ad pducendū oia post quē sup̄ pductione nō audiret in ista instātia. de q̄ ibi no. in spe. de dilat. §. b

Forma exceptionis

videndū. *¶* qd si dat^r. plen^o in cle. sepe. de *¶* sig. *¶* eo salvo. in glo. vbi *¶* g. Quid ac sit instrū. et qd sint spēs instrū. et in qbo instrūis adhibeat fides. et qd lter et q scriptu re pducte in iudicio impugnent. et d alijs circa *¶* plene in spe. de instru. edi. p totuz Et videat tps qd quā pducit instrū qd co pia eius petat. et terminū ad ipugnanduz illud. et in termino si potuerit id ipugnet. qd als eo ipso qd p publico instrumēto fuerit pductū. et aduersari^o qd nil opponēs ta cuit. Videat illud approbasse de offi. dele. gratū. No. Osti. in. c. qm *¶* falsaz. d. pba. Et ibi et plene no. quō instrū debeat re digi in actis. s. pncipiū et finis. Ponendo tū cautōz de tenore qd cesset equocatio et. ut ibi plene. Si *¶* actor pbauit intentiōz suā p testes vel instrū. reus si hz pemp. ex ceptōz opponat eā videat tū vt eā pbet. qd si fūdata actoris intentiōe re^o opponit p emptoriū. et si in ei^o deficit pbatione pde nabit actori in expēsis qd fecit postq^r re^o accepit inducias. Et si solūdo nō est ad arbitriū iudicis puniet. Ista est pūcio de cre. finē. de do. et pū. Si tū vult eā in in cōtinenti pbare hz deficiat sibi pbatio. nō est loc^o pene. ut ibi no. Debēt *¶* duo pcur rere ad *¶* qd excipies patiet hāc penā. s. qd fundata sit actoris intētio. et qd nō inconti nēti reus assumat onus pbādī. ut ibi no. Pōt *¶* reus opponere exceptionē rei iudi cate vel trāfactiōis. et formas istaz habu imus sup. Vel pōt excipe de pacto de nō petendo. vel de pscript. vel solutione debi ti facta et. sub hac forma.

Forma exceptiōis ad puniendā seu eli dendam intentionē actoris.

Corā vobis honorabili dño iudice et. pponit pcurator pcuratorio noīe talis rei excipiendo ad intētiōē talis actoris pime dā seu elidendā. et dōt qd ipse re^o domū talē quā actor ab eo vendicat possedit pacifi ce annis. xxx. et vltra pūne eā pscpsit bo na fide. Quare petit ipm reū ab actoris i petitiōe absolui p vīam sniam diffinitiuā. et eundē actorē in expēsis lit. pdenari.

Vel sic. In exceptiōe solutiōis ad elidē dā et efficiaciter pūmendā talis actoris in tētiōē pcurator talis rei pponit et dicit ex cipiēdo qd et si debitū ptenū p ipm actorē a pdicto reo petitiū esset legitime et sufficiē

ter pbatū. Ipse tū reus de eodē debito p tenso illud sibi numerando realr et in pa rata pecunia psolūdo satisfecit. Eū aut solutiōi ei^o qd debet oīs obligatio sit sub lata. Idcirco p dicit^r pcurator noīe qd sup petit et. vt in pcedēti forma. et sic de alijs exceptiōibz. Et reus exceptionē pemp. p eū oppositā pbare dōz. qd in excipiēdo re^o sit actor. et ita in eū trāstert onus pbandi. ff. de excep. l. j. et in. l. exceptio. saltē regu lariter. qd in casibz nō portabit excipiens. sed actor vt in exceptiōe nō nūerate pecu nie vel dotis. de qd etiā in spe. de excep. *¶* viso. Si tū eā nō pbat reus ex eo solo nō obtinebit actor nisi pbet intentionē suam de excep. cū venerabilis. de qd etiā in spec. de excep. *¶* viso. *¶* illud qd. Et diligenter aduertat aduocat^r rei qd p bis vtaf in cō cipiēda exceptiōe. de qd etiā spe. in. *¶* pri. alle. Et tabellio hmoi actū exceptiōis p empto. opposite scribit hoc modo.

Comparuit in iudicio corā tali iudice anno tali. die tali. tal^r reus vel talis su^o pcurator. et infrascriptā obtulit pempt. excep tiōē. Ex aduerso iudice adhuc p tribu nali sedente talis actor vel talis eius pcurator cōparens. eiusdē exceptiōis copiā si bi p ipm dñm iudicē decerni et fieri petijt ac ppetentē tminū ad dicendū *¶* eadē seu replicandū assignari. Cui p dicit^r dñs iudex copiā exceptiōis hmoi decreuit. et talē diē ei statuit ad dicendū ptra eā seu re plicandū si voluerit. Acta et. Vel sic. Ex hibitis his exceptiōibz p talē reū vel tales ei^o pcuratorē in pntia talis actoris vl sui pcuratoris. āno tali. die tli replicabit die tali et. Si aut in termino sic dato actori ad replicandū. actor nullā pponit replica tiōē. qd forte nō hz tūc admittit exceptiō rei ad pbandū. et dabit reus arti. de mate ria hmoi sue exceptiōis. et illas pbabit si poterit p testes vel instrumenta et.

De renūciatione et pclusionē

Postq^r vt pmissum est pcessuz est in cā vt qd lis est prestata. iuratiū est de calūnia date sunt positiones et articuli. et ad posi tiones et rñsiones facte sunt pbationes te stiū vl instrumentoz. inducē exceptiōes opposite replicatiōes. forte et duplicatiōes subsecute. cū ptes nō hnt qd vltari^o in cā pponant vltioriōibz pponendis renūciant.

Interlocutoria sententia

et postulāt in cā pcludi. et ista oīa sūt redi-
genda in sc̄ptis et in actis. de pba. qm̄. Et
si vna ptiū renūciat seu renūciare velit. et
alia dē q̄ adhuc habeat aliq̄ pponere. q̄re
dē q̄ nō vult renūciare. Tunc iudex assig-
nat ei terminū ppetentē infra quē pponat
qd̄ velit. de q̄ in spe. de renū. in pn̄. Et vi-
detur aliquibz q̄ idē sit renūciare et pcludere.
re. et h̄ tenet goff. vt no. de cā pos. pastoral'
cū textu ibi. Et in. c. qm̄. de pba. ponit
ista vt diuersa. et q̄ eoz q̄libz sit actus p se
et tenet guil. in spe. de renū. et pclone. in p̄.
et nota. Et sic p̄t dici q̄ p renūciatōz renū-
ciat pbatōibz et allegatōibz facti. Per cō-
clusionē inducit renūciatio allegationūz
iuris. Dicit tñ Jo. an. in addi. spe. in loco
s̄ alle. q̄ in renūciatōibz hm̄i sūt ponde-
rāda pba et status cāe et p̄suetudo fori. q̄
si sit renūciatio allegatōibz et oibz pbatio-
nibz. certū est q̄ ista renūciatio est pclusio
vt no. in. c. cū dilect' de fide instru. in glo.
ij. Et idē putat ip̄e si sit renūciatio allega-
tionū iuris et facti. et h̄ qm̄ status cāe patit
pcludi Itē si h̄ p̄suetudo fori p̄bū allega-
tōis p̄phēdere ius et factū. Et p̄ illud so-
lū pcludi. vt tñc renūciatis allegationibz
p̄ h̄ etiā intelligat pclusū. de q̄ etiā p mo-
deros in cle. sepe. de p̄. sig. Pōt ḡ sic re-
gistrari in actis renūciatio et p̄clo p tabel-
lionē. Anno tali. die tali. Constituit co-
rā tali iudice p̄bū p̄dictis. puta tali acto-
re et tali reo vel eoz pcuratoribz. ip̄e p̄es
in cā hm̄i allegatōibz vltioribz mutuo
renūciarūt. petentes pcludi cā in eadem.
In q̄ etiā q̄stū in eis erat pcluserūt. Unde
iudex p̄dict' hm̄i renūciationē admittē-
do in ip̄a cā cū eisdem p̄bū seu eoz pcur-
atoribz vt p̄fert pcludentibz et pcludi vo-
lentibz et petentibz pclusit. et h̄c voluit p
pcluso. Acta etc. Facta pclusiōe in cā am-
plius pbatōi nō est locus etiā p̄ instra. vt
in dicto. c. cū dilectus. de fide instru. Iu-
dex tñ ex officio interrogare p̄t post pclone
de facto si aliqd̄ dubitatōis occurrat. vt in
c. cū Jo. e. ti. S; h̄ iudex nō faciat ad pe-
titionē p̄s. vt ibi no. in. c. in p̄ntia. d. pba.
in si. glo. iij. et in. c. p tuas. d. testi. Quō at
fiāt allegatōes iuris tractat guil. in spe. d.
dispu. et alle. p totū. Et sic sumus expedi-
ti de sc̄da pte pncipali ordīs iudiciarij.

Interlocutorie sententie

Ed anteq̄ venia

f mus ad tertiā pte. s. de snia et illis
q̄ eā sequūt. qz aliqñ aliqua emer-
gūt in lite seu cā sup q̄b iudex h̄z interloq̄
flā h̄z sup incidenti nō sit necesse p̄nūcia-
re. tñ sup emergenti est p̄nūciandū. vt no.
de or. cog. c. j. Et qd̄ sit incidēs vel emer-
gens ibi no. et iō de interlocutorijs videat̄
mus. Et q̄ sit snia interlocutoria no. i cle.
vnica de seq̄st. pos. in glo. p̄. diffinitina. et
vide no. in. c. j. de ap. li. vj. Sup exceptio
ne ḡ dilatoria vicz an libellus sit offerēd'
vl nō. vel an sit ei r̄ndendū. vl an cā sit co-
rā ip̄o iudice tractanda vel nō. vel vtrum
excōicatōis exceptio p̄ actorē opposita sit
p̄bata vl nō. vel vtz dilatio petita sit p̄ce-
denda vel nō. et de filiibz exceptōibz iudex
p̄nūciat interloq̄ndo sub hac forma.

Forma sententie interlocutorie sup ex-
ceptione dilatoria.

fl. decanus etc. Cū in causa tali q̄ inē
talē actorē ex vna. et talē reū pte ex altera.
de et sup re vel debito tali in iudicio corāz
nobis vertit p pte dicti rei oblata fuit ex-
ceptio talis vel talis dilatio petita vl fuit
p̄positū excipiēdo libello sibi p actorē ob-
lato nō esse r̄ndendū vel actorem ab agen-
do repellendū. p eo q̄ maioris esset vincu-
lo excōicationis innodatus. vel nobis in
hac causa iurisdictionē nō competere. p
eo q̄ tpe impetrationis rescripti ip̄e actor
impetrans fuerit maioris excōicationis
snia ligatus etc. Nos visis et diligenter cō-
sideratis sup hoc p testes hincinde corāz
nobis pductis p̄positis et allegatis. Habi-
to etiā p̄silio cū peritis. p̄nūciamus decer-
nimus et declaramus p̄dictā exceptionē
admittendā nō esse seu ea nō obstante in
causa hm̄i ad vltiora pcedendū fore et
per nos ac coram nobis procedi debere.

Vel sic si est legitima exceptio. Decer-
nimus et p̄nūciamus ip̄az exceptionē esse
admittendā. et admittimus actorē p̄t ex-
cōicatōis vinculū ab agēdo repellendū
excludendū fore. et excludimus seu repelli-
mus seu nobis obstāte exceptōz p̄dicta iu-
risdictiōz et cognitōz in negotio hm̄i nō
p̄petisse. neq̄ p̄petere seu libello p̄dicto p
ip̄m reū r̄ndendū nō esse. sed eundē reum
ab instantia iudicij fore absolvendū et ab

De sententia diffinitiva

solum? et ipse actor sibi in expensis legitimis pdenamus. eaz taxatione nobis i posteru reservantes. Et tunc in fine interlocutorie tabellio subscribet isto modo.

Recta et lata est hec interlocutoria anno tali. die tali. in pntia ipaz pntu vel pcuratoribz pntibz talibz etc. Et de istis et de alijs interlocutoriaz formis no. in spe. de excep. s. viso. Et est interlocutoria q fertur in pncipiu cause et fine no sup pncipali. s. sup incidentibz qonibz vel emergentibz. de ap. significantibz. de testi. significaverunt. Et transit interlocutoria in re iudicata q ad ptem si ab ea infra decem dies no fuerit appellatū. vt in. c. cūq dilecta. in fi. de elec. s. no q ad iudicē qn possit eam reuocare etiā post decem dies. de q tñ dicendū est. vt ple. no. in. c. cum cessante. de ap. in glo. j. Ubi distinguūt tres spēs interlocutoriaz. Quidā interlocutorie pparant seu ordināt lre. Quedā emergentia seu incidentia in lite decidūt. Quedā aliqd restitui vel dari vl nō dari. fieri vel nō fieri. vel aliqd eqpollē iubēt. pcludēdo tñ ibi tenēt doc. q oīs interlocutoria mutari et reuocari pōt ex cā. sine cā nō. maxie p. x. dies. sine voluntate pns p q ē lata. Uñ si iudex sine cā iusta interlocutoria reuocet pōt appellari.

Formas aut diuersas reuocationis interlocutorie ponit guil. in spe. de excep. s. viso. Quia potest sic dicere iudex.

Nos talis iudex etc. qz in tali cā etc. pde sup tali exceptōe p talē reū opposita. pntu ciamus interloqndo eadē exceptiōz nō eē admittēdā. vel qz p talē sic pcessimus etc. Habito postmodū p filio peritoz inuenimus ipm gualle vel indebite p cū pcessisse. Idcirco vli p filio saniori interlocutoria ipam vel pcessum hmoi expsse reuocamus. Quidā tñ iudices erubescētes factū suū reuocare sic dicūt. Nos talis iudex etc. Si te talē in aliq gualimus. illud reuocamus etc. S. tal reuocatio dubia est pditional et incerta. et iō nō admittenda. Uñ appellās nō obstāte tali reuocatione nihilominus insistere p psecutiōi sue appellatōis. si pure nō fiat reuocatio. Quidā et iudices sic dicūt. Frater si te gualimus in aliq parati sumus illud reuocare de p filio sapientū. Et pngimus tibi talē tminū ad cōparendū infra quē volum?

pleni? deliberare. Et dōt guil. vbi s. q hec forma habet in. c. aplice. de iudi. li. vj. s. eratq par? Blo. i. c. cū cessante. de ap. dat aliā reuocatōz hmoi interlocutorie vl gualmis formā. vtz vt sic dicat iudex. Nō credo te gualle. s. si gualui te in aliq illud reuoco. S. ista forma q duo mēbra pntet q ad vtrūq nō ē sana. qz in pmo docz mētiri. Nā pōt esse q iudex pntū credit. Et tales cautelas vl doctrias vidēdū est qd no. Guil. in spe. de excep. s. pe. et in vlt. colū. Quo ad scdm mēbz ē pditional incerta. vt dixi s. vñ Osti. dat talē formā. vtz vt si dicat iudex ad eū p quē est lata interlocutoria. Tu dicis te gualū p talē interlocutoria qd nō pfitcor. ego tñ reuoco tue satisfaciēs voluntati. ne de me salte de fctō pqrri posses. Et silis forma tradit in. c. ni si spēalis. de vfu pallij. Et q dicit iudex i reuocatōe q nō pfitcor caute dōt qz p h nō sequit q neget se gualle. Et aliq iudices p sueuerūt statuere terminū appellanti ad docēdū de gualmie. s. ad h ipc appellans nō tenet. de q in. c. si a iudice. de ap. li. vj.

Sequitur tertia pars ordinis iudiciarij.

Nunc g videamus

de tertia pre ordīs iudiciarij. s. de snia et q illā sequūt. Et guil. i spe. de sen. pla. in pn. diffiniedo sic dōt. Snia est iudicialis diffinitio p trouersie finē imponēs. pdenationē vel absolutiōz pntēs. Dicit em snia iudicialis diffinitio cōtrouersie finē imponēs. vt in. l. j. ff. de re iud. Et debet pntere absolutiōnē vel pdenationē. de accu. illa ppositoz. et ibi de h in vlt. glo. Vel aliqd qd tantū valeat. de p. sig. in bis. Utrū aut snia diffinitiva sit de actis cause ita vt pnteat in acta. tractat Jo. an. in addi. spe. de sen. pla. in pn. Et ibi post ar. p et ptra videt tenere q sic maxime p. c. cū eterni. de re iudi. li. vj. vbi sententie ferēde et picipiēde ponūt in acti cāe et d. ferri snia diffinitiva pntibz pntibz. vel altera absente p pntuaciā. ita vt citef ad sniam audiendā. de testi. cū olim. in fine. als si ferat p absente nō citatū non tenet. vt no. de sen. et re iudi. tenor. in glo. penl. et sup ea. Et necesse est h casu q exprimat pempt. vbi vnica fit citatio. de h. xxiij. q. iij. de illicita. in fi. magne glo. et in spe. de

De sententia diffinitiva

citatiōibz. §. viso de tēpoz. Et p Jo. an. in c. cū bertold. de re iud. in §. remisissent. z d' accu. ad petitiōz. nisi i cāis i qbz sine strepitu z figura iudicij pcedet. vt in cle. sepe de §. sig. circa fi. ibi etiā de h in glo. ar. iij. Si aut in snia ptinget cū ptra quē lata est fuisse citatū an stet snie. ita q n sit necessaria alia pbatio citatiōis. tractat Guil. in spe. d' sen. pla. §. vt aut. §. z nota. S3 plenius p Jo. an. ibi in addi. qz de iuris subtilitate necesse ē pbare pēp. Et si qd vellet tenere q victor h nō habeat pbare. vict' tū pōt pbare se citatū nō fuisse pducendo acta. Et si int ista nō apparet hmōi citatio hēbit p nō citato. nisi pbeť pñiū. Utz aut psumat pdenatum fuisse pñte in snia si aliō nō dicat vel expmat in ea. no. guil. in spe. in loco pri. alle. Et snia diffinitiva d3 gñalr sex ptingere. Prīmū nomē iudicis z ei' q'litatē. puta an sit delegat' vl' ordinaris. Scdm noia litigatorz. Tertiū tenore petitiōis in iudicio porrecte. Quartū sbstātiā pcessus cāe. puta lit. pñ. iuramēti pstatōz. z silia. Quintū q fiet mēcio i snia ptes fuisse pñtes vl' ad pñciā abñtes. de q s' dicit. Sexto ptingat pdenatōz vl' absolutionē. vel aliqd equalēs. de q ē tacitū est s. z ista etiā enūerat guil. in spe. d' sen. pla. §. qualiter aut. iuxta finem zc.

In actione ergo reali potest sic dictari z formari sententia.

In noie dñi Amen. Official' vel iudex talis. orta inter A. actorē ex vna. z B. reū de z sup tali fundo area vel domo pte ex altera materia qōnis. Idem A. libellū de dit vel obtulit in hac forma. z ponat tot' tenor libelli in snia. Lite igit corā nob legitime pte. z pñtito a pñtibz vel eaz pcuratoribz hincinde calūnie iuramēto. factisqz z oblatis positiōibz z articl. ad ipas positiōes rñsionibz subsecut' testibz instris pductis z attestatōibz publicatis. oppositisqz d' dicta testiū nōnullis exceptiōibz et replicatiōibz factis. tādē renūciat' p pcuratores pñiū hincinde positiōibz cū ipis pcuratoribz pñiū pcludentibz z pcludi petētibz in ipa cā pclusimus z habuimus p cōcluso. Nos igit visis z auditis diligenter iuribz rōnibz pbatōibz z allegatōibz pñiū cognitisqz z inuestigatis ad plenū ipsius cause meritis deliberatōe phabita. dilige

ti z cōicato pñlio iurisperitorz pñi noie in uocato. pñtibz pñt' h in nra pñtia pñtut' et sniaz ferri postulatiōibz. vl' tli actore vel reo pñte z sniaz ferri petēte. z tli reo vl' actore ad h pēp. citato pñtut' se absentate. cui' absentia dei pñtia repleat p tribunali sedētes. z hñtes p oculis deū solū sniando. In his scēpñ pñciam' decernim' z declaramus fundū pdictū ad pñtū A. actores pñtuisse de iure z pñtere. pñtūqz A. reū fñdū hmōi occupasse z detinuisse ac occupare z illicite detinere. z ipm fñdū mēora to actori adiudicādū. ac A. reū añdictuz ad restituēdū z libere dimittēdū fñdū eū dē eidē actori pdenandū z repellēdū fore adiudicamusqz z pdenam' ipm reū sup dicto actori in fructibz a tpe morte litis. vl' a tpe occupatōis z detētōis valet in tot modo dñs seu maldris frumēti zc. rōne fructuū pceptoz ex fñdo hmōi p cū pceptis. Et in expēsis lit' nihilomin' pdenātes. qz expēsay taxationē nobis in postez refuamus.

Vel si debeat fieri snia p reo absoluto ria. forte qz actor nō phabit. vel reus phabit de iure suo. tunc ita formetur.

In noie dñi Amen zc. vl' qz ibi. pñciamus. decernim'. z declaram' pdictū A. reū a pñtū A. actoris ipetitiōe absoluen' dū ac eidē actori sup petitiōe sua z fñdo p dicto silentiū ppetuū iponēdū fore. ac absolui'm' z iponim'. ac nra snia diffinitiva mediāte pdenantes eidē actorē eidē reo in expēsis lit'. qz taxationē zc. In cuius rei testimoniū zc. Ista snia incipit. In noie dñi zc. vt. xxiij. dis. In nomie. de testi. In noie. Velius ad ppositū in. c. pñtatis. de do. z pñtū. Et non scribit' seu dirigat' alicui vicz pñtibz vl' alijs vl' vniuers'. Qz si iudex sic scriberet. vniuersis zc. nouerit' q in cā tali pñciamus zc. tales l're seu scripture nō facerēt fidē. qz eēnt potius testimoniales seu recitatorie pñtitorz qz assertorie pñtiū vt no. Guil. in spe. de sen. pla. §. iuxta. §. z no. q qdā iudices. Flo. etiā in. c. aplice de re iudi. li. vj. Itē in snia sit narratio pcessus ad quē effectū h fiat. no. in spec. de sen. pla. §. restat. §. in summa. Flo. z In. z Osti. in. c. cū in iure. de offi. dele. vbi etiam no. qd fieri debeat si p aliū tabellionē scribat' sententia. z acta per alium fuerint scripta. Itē in snia d3. nos visis z auditis

De sententia diffinitiva

diligent iuribus pbatidibus et allegationibus
peritiis et c. Quia iudex secundum allegata et probata
coram eo debet iudicare. non secundum conscientiam quam habet
vel privatus. sed secundum conscientiam ex actis probatio
nibus allegationibus informatam. ut. iij. q. vij.
Judicis. de qua de offi. dele. pastoralis. in
glo. ar. extra. et de offi. ordi. c. i. in glo. cano
nicum. et in spe. de dispu. et alle. §. ult. licet autem.
et ibi de h. p. Jo. an. in add. ubi ponit rationes
quodam theologorum qui tenent contrarium. et illas
soluit. Et quod remedium tunc habeat iudex
ibi nota. quod deponet si potest conscientiam. si non potest
deleget eam alicui. vel ad superiorem remittat
et c. ut plenius notatur. ut s. Item sequitur in sententia
cognitis et inuestigatis ad plenum causae meritis
et c. Nam ferri non debet sententia nisi liqueat
de meritis causae. de qua in. c. put. de do. et p. tu.
cui si. Sententia enim non est precipitanda. ut in. l.
ij. de sen. ex. peri. reci. hac lege. et in cle.
pastoral. de re iudi. imo cum peritis super ea
ferenda consilium habere debet. de do. et c. co
tu. cui olim. de p. sue. ad nostram. De qua et qui
liter iudex deliberare debeat et consilium iuris
peritorum requirere. et diligenter cum peritis super
negotio perferre. inspiciendo petitionem iuxta
quam sententia est formanda. de accu. quod liter. ij.
de symo. l. 3. hely. Propositiones et articulos pro
bationes et alia acta causae et c. ut tradit guil.
in spe. de requisitione consilij. Et ideo debet in sententia.
deliberatione probata et habito consilio cum
peritis. Item subditur in sententia peritiis propter
hoc in nostra presentia constitutus et sententiam ferri po
stulantibus et c. De isto ponit guil. in spe. ru
bricam specialem. scilicet de petitione sententiae
et eius cautela. ibi de hoc. Item quando altera per
tium est absens per contumaciam solet dici in
sententia. Cuius absentia dei presentia re
pleat. de quo in. c. de manifesta. ij. q. j. c.
veritatis. de dolo et p. tu. Item in forma sen
tentiae ponitur per tribunali seden. et habentes
per oculos solum deum. de hoc in. c. cum eter
ni. de re iudi. li. vj. Unde sedendo debet
iudex sententiam perferre non stando. alias
non valeret. ut in. c. vlti. de re iudi. li. vj.
Et qui sit ratio ibi non. nec debet per gratiam vel
forte iudicare contra iusticiam et contra conscientiam
alias sustinebit penas. de quibus in. c. cum eter
ni. all. Item illis verbis utatur iudex in
sententia vel paribus pronunciamus. decerni
mus. non tamen refert an sic dicat iudex. an di
cat precipio vel statuo vel ordino. ut i. c. i. his

de §. sig. Nam quis lex dicat non valere sen
tentiam quam condemnationem vel absolutionem non
continet. ut in. l. p. ses. l. de sen. et interlo. o. i.
iudi. et tunc est etiam super. Sufficit tamen si conti
neat condemnationem seu absolutionem vel equi
pollens. de quo etiam in spe. de sen. pla. §.
ut autem. §. et nota. Et non est vis nec refert
etiam an sententia feratur sub verbis prime
vel tertie persone. de quo in spe. co. ti. §. iux
ta. §. non valet. de quo etiam dicendum est ut
ibi. Item dicitur in sententia sententiando
et sententialiter in his scriptis et c. hoc ideo.
quod sententia diffinitiva debet ferri in scri
ptis. Debet etiam in scriptis recitari et per
ferri. et per ipsum iudicem non per alium legi. alias
est nulla. de quo in. c. vlti. de re iudi. li. vj.
Non tamen est necessarium exprimi in sententia
in his scriptis dummodo aliter in scriptis fe
rat. licet sit cautum. de quo in spe. §. iuxta.
in §. non valet. etiam superius allega. et in di
cto. c. vlti. de re iudi. li. vj. Et qui sequitur in
sententia scilicet fundum predictum ad prefatum A.
actorem pertinuisse et c. hoc per declaratum
circa petitionem in libello contentam secundum quam
ut dictum est sententia ferri debet. Item con
demnet iudex victum in expensis ipsi vic
tori quod fieri debet. ut in. l. cum quod temere.
ff. de iudi. et in. c. calumnia. de peni. nisi ipse
victus habuisset probabile causam litigandi.
qui eum excusaret. ut non. in dicto. c. calumnia
et in dicto. c. finem. de do. et p. tu. in glo. ma
gna. et super ea. Et tunc quando omittit iudex con
demnationem expensarum. debet causam exprimere
in sententia propter quam victum in expensis victori
ri non condemnat. ut ibi. non. et p. ba. in aut. de
iudi. §. oportet. coll. vj. Et iste est unus ca
sus qui in sententia debet exprimi scilicet causa
illa. vj. alij casus non. in. c. sicut nobis. de
sen. et re iudi. alias regulariter in sententiis
non debet exprimi causa. ut ibi. Imo fatuum esset ex
primere. quod faciliter posset mala causa expri
mi et bona subtrahi. et ita non valeret sententia.
De qua in. c. ex pte. de p. ces. p. ben. de resti. in
inte. cum ex lris. §. nos igitur. et h. etiam obtinet
in interlocutoriis. Si tamen iudex exprimit ali
quos causas tunc post specialia submittat clausu
lam generalem. videlicet ex his et alijs nos mouen
tibus et c. Et sic sub tali generalitate comprehendit
sententiam seu decisionem cause iustificantes. ut
non. de re iudi. abbate. li. vj.

Sententia in actione personalis potest sic

Forma appellationū

formari.

In noīe dñi Amē zc. vt in pcedenti forma vsqz ibi p̄tinuādo p̄nūciamus decernimus z declaramus p̄dictū A. reū mēo rato A. actori teneri z obligatū fore in decem libris zc. Et ipm eidē actori in debito hmoi esse p̄dēnandū. z ad ei⁹ solutiōz p̄pellendū ac in eisdē decē libris necnō in lit. expēsis legitimis eū dē reū p̄fato actori p̄dēnamus taxationē expensarū nobis in postez refuātes. An autē snia sit p̄cipiēda i psonā pcuratoris vel dñi. no. de elec. q̄relā. in glo. p̄. yconomi. z sup ea. S; licz in h multū insistent doctores z maxie legiste. tñ Jo. an. ibi nō placet legalis subtilitas in h casu. qz si pcurator fuit in cā noīe dñi sui q̄le p̄ctm est si dñs p̄dēnāf. Unde graue esset dicere sniam p̄t h in pcura. ferendā. qd tñ videt velle. l. j. l. de sen. int. lo. oi. indi. Osti. tñ in dicto. c. q̄relā mor⁹ ista subtilitate legali. ponit formā snie in cā m̄rimoniali p̄sulendo qz iudex p̄nūciat isto mō. Pronūciamus decernimus z declaramus titiū fore maritū seye. z pcura⁹ torē ipi⁹ noīe ad m̄rimoniu. de q̄ actū est p̄dēnamus p̄cipiētes vt dictus titius de iceps seye adhereat vt vxori. z tā in lecto q̄ extra lectū cā maritali affectiōe pertractet. Pro q̄ forma allegat. c. ex pte. z. c. venies. de spōsa. Alie sniaz forme de facili p̄nt h̄i. qz libellus bñ formatus in q̄cūqz actiōe dat formā snie p̄cipiēde. q̄ ex forma petitōis libelli p̄cedere dz. vt alle. est s. et vt s̄ p̄tz in snia absolutoria. reus absoluit ab impetitiōe actoris. z actori silentiū imponit. Quod vtrūqz illoz ponēdū sit snia z quare. habet in. c. cum ecclia sutrina. de cau. pos. z p̄prie. in fi. in. c. dudum. in fi. de puer. p̄iugl. cū similibz. z no. in spe. d̄ sen. pla. s. vt autē. s. q̄ autē vtrūqz.

Et lecta snia notarius subscribit snie annū z diē ac testes zc. h mō.

Lecta z lata ē hec snia diffinitiuā vt s̄ tali die in subsc̄ptiōe interlocutorie lata ē hec snia interlocutoria. Vel si redigat snia in formā publici instrumēti. scribit in hac forma. In quoz oim z singuloz testioniū p̄ntes lras seu p̄ns publicū instrūm p̄ talē notariū publicū in causa hmoi coram nobis scribam fieri z publicari mandamus nōstriqz fecimus sigilli appensiōe muniri

Datū z actū loco tali q̄ nos p̄sueuimus sedere ad reddendū iura p̄ tribunali. An no tali. inditione tali. pontificatus sc̄tissi mi in xpo p̄ris z dñi n̄ri dñi Pauli dīna puidētia pape sc̄dī. āno sexto. die iouis. ij mēsis decēbris. hora tertiāz. vel q̄si p̄ntibz bus discretis viris A. steinborn. z Stephano religiosis. z p̄libz alijs fidedignis testibus ad p̄missa sp̄ealr vocatis z rogatis zc.

De appellationibus.

Lata snia diffinitiuā. si ab ea nō appellat. pars p̄tra quā est lata infra decē dies transit in rē iudicatā. vt in. c. q̄ ad p̄sultationē. de re iudi. Et idē de interlocutorijs q̄ ad p̄tē. vt in. c. cū dilectus. in fi. de elec. z etiā tactū est s̄. Un̄ aduertēdū q̄ aliē appellat ab interlocutoria. z aliter a diffinitiuā. Qñ appellatio interponit ab interlocutoria vel alio guamine. oportet qz in scriptis fiet. z cū exp̄sione cāe iniuste seu iniq̄tatis interlocutorie vl̄ guamis. Ista duo substantifice requirunt eū si cā sit notoria. De q̄ p̄ Jo. an. in. c. cordi. de ap. li. vj. in nouella. nisi qñ in maioribz z in refuatis interponit appellatio. de q̄ in. c. vt debitus. in fi. eo. ti. Et. tiij. q̄ requirunt seu debēt recurrere in appellando ante sniaz ad ipaz appellationē validandā colligūt z enūerant in. c. dilecto. de app. ibi Osti. sup p̄bo firmato. Et p̄mū ē qz cā in appellatione exp̄ssa sit p̄a. Secūdū qz exceptio opponat. Tertiū qz corā iudice pponat. nisi si excuset iusta causa. Quartū qz appellet Quintū qz corā iudice. nisi ex cā. Sextū qz exceptio non admittat. s. qz expectet repulsa exceptiōe. Septimū qz p̄t iniustā repulsiōe appelletur. Octauū qz exceptiō opposita sit legitima. Nonū qz grauamen illatū sit vel cōminatū. Decimū qz in scriptis fiat appellatio. vt sup. Undecimū qz petant apostoli infra. xxx. dies. Duodecimū qz si petierit appellatus veniat appellans instruct⁹ iuxta casum. c. cordi. de ap. li. vj. Tredecimū qz appellatio interponat infra decem dies. de hoc etiaz in. c. cordi. de ap. li. vj. z in spe. parte. ij. eo. t. s. qualr s̄. in sum. no. z hoc in appellatiōe iudiciali. sed in extraiudiciali ista omia nō requirunt. qz ibi nō exigit veritas cause. s; sufficit ipsius veri similitudo. Item nō requirit ibi grauaminis illatio seu cōminatio

Forma appellationū

sed sufficit q̄ timeat inferri in futurū. De istis et alijs differētijs. s. in q̄b̄ differūt appellatio iudicial' et extraiudicial'. v̄l etiā in q̄b̄ p̄ueniūt. solet notari in. c. bone. de ap. vbi notant' duodecim differētie et tres cōueniētie. Qñ aut' appellat' a diffinitiuā tūc lata snia iste p̄ quē fert' si vult pōt' appellare p̄bo apud acta dūmō h̄ faciat incōtinēti iudice adhuc p̄ tribunali sedēte. añq̄ se diuertat ad alios actus. vt i. l. litigatoribz. L. eo. t. Canonisata. ij. q. vj. c. fi. p̄. litigatoribz. no. de ap. c. j. li. vj. in fi. S; si ex intervallo. vicz dū iudex diuertat se. s. post latā sniaz ad prandiū vel alios extraneos actus velit appellare. tūc necesse est etiā appellare in sc̄ptis. sic ab interlocutoria. vt in. l. ij. ff. eo. t. L. eo. t. l. eos. s. sin aut'. et ista est p̄a opinio seu exceptio. licz qdā ex ponit' illico. qd' ponit' in. l. p̄dicta. i. eadez die. vt no. in dicto. c. cordi. Itē a diffinitiuā appellat' sine exp̄ssioe cāe. vt ibi. et i iuribz pri. alle. Vñ sufficiat appellāti dicē appellō a tli snia diffinitiuā tāq̄z iniq̄ et in iusta. de q̄ et in spe. de ap. s. q̄l. in p̄n. Et tñ diffiniēdo appllonē dī q̄ appllo ē snie vel ḡuaminis relaxatio p̄ p̄clamationē a minori ad maiore iudicē facta p̄textu iniq̄ qui iudicis ḡuaminis vel iniuste snie Jo. ten. ponit' vnā diffinitionē. ij. q. vij. in sū. Dñi. plures ponit' in sum. e. ti. s. j.

• Potest ḡ sic formari appellatio a grauiamine vel interlocutoria snia iudicis.

Corā vob dño iudice tali puta ordinario v̄l delegato. et te notario publico ac testibz hic p̄ntibz. Ego talis p̄ncipal' vel tal' ei' p̄curator noie p̄curatorio talis actoris vel rei p̄pono aīo appellandi. Et dico q̄ licet in cā q̄ int' talē actorē ex vna. et p̄dictū fl. reū de et sup re vel debito tali p̄te ex altera verit' in iudicio p̄dicto exceptōz talē opposuerim. Et ponat' tenor v̄l saltē mēs et effectus ipsius exceptionis in appllone exp̄mat'. Et tūc subiūgat si velit eā p̄ vos admitti. v̄l fm p̄tenta et petita in ipa p̄nūciari postulauerim. Vos tamē dñe iudex hmōi exceptōe legitima sp̄reta et neglecta ipaz saltē tacite repellēdo in ipō cā ad talē exceptōz vel ad aliū actū exceptōi mee p̄trariū p̄cessistis. vel eandē exceptionē p̄ v̄iam quā tulistis interlocutoriā p̄nūciādo sic v̄l sic minus iuste repulistis. v̄l alīs

in cā hmōi p̄ talē v̄iam cōminationē siue actū seu p̄ceptū tale me indebite grauast' Vñ ad interlocutoriā hmōi iniq̄ et iniusta seu ex p̄dicta exceptiōe nō admissa v̄l saltē tacita repulsiōe. vel a tali v̄ia cōminationē seu p̄cepto tali tāq̄z iniq̄ grauamie in his sc̄ptis ad reuerendū in xpo patrem et dñm ep̄m talē. vel ad sanctā sedē aplicaz et sc̄tissimū in xpo p̄em et dñm n̄m dñm Paulū dīna puidētia papā sc̄dm p̄uoco et appello. et aplos p̄mo sc̄do tertio. et cuz debita instantia mihi dari peto. subijciēs p̄dictū fl. reū cū adherētibz suis p̄tectiōi dñi ep̄i vel dñi pape et sedis aplicē sp̄cali. Et p̄testor q̄ appllonē hmōi possim corrigere. emēdare. et inouare. ac eā intimare p̄bo et p̄seq̄ put mihi videbit' expedire.

Dicit' p̄mo in forma. Corā vobis et c. qz corā iudice et eius p̄ntia est appellandum vt. ij. q. vj. biduū. s. dies aut'. de ap. sugge stū. si eius p̄ntia pōt' h̄ri. vel nisi iust' me tus excuset. tūc debet p̄stari in p̄ntia bonoz viroz volens appellare iuxta formā c. vlt. eo. ti. Et si sunt plures iudices quoru p̄ntia simul haberi nō pōt'. tunc fiat fm q̄ habet' in cle. j. eo. t. qz tūc pōt' corā ip̄is vel corā maiori p̄te eoz appellari. et apostoli possunt p̄ci separatim vt ibi. Aliqui in appellationibz solent p̄mittere cum appellationis remedium ad releuationē op̄ p̄ressor a iure sit inuentū. de appel. c. cuz speciali. s. porro. et in. l. p̄fecti p̄tororio. ff. de mino. cū filiibz. Sed de hoc nō est curandū. qz ista sunt verba iuris. quoz non est necessaria p̄positio. sed verba facti sunt p̄ponēda. de q̄ in. c. si q̄s iusto. d. elec. li. vj. Itē dī ordinario vel delegato. qz debet ex p̄mi iudicis qualitas. que p̄sideranda est maxie qñ sup appel. man. aper. impetrat' de excep. dilecte. de appel. ex insinuatiōe. Postea fit mentio in appellatiōe de p̄ces su cause et de ḡuamine seu interlocutoria. et causa iniqtatis et grauamis seu interlocutorie exp̄mat'. qz hoc est necesse qñ ante sniam appellat'. vt dictū est sup. Nam nō sufficit dicere appello a tali interlocutoria tāq̄z iniqua et iniusta. qz tñ sufficeret a diffinitiuā. de q̄ no. in. c. pe. de no. ope. nūcia. Itē dī in forma appllonis q̄ iudex nō admisit exceptionē. s; ea sp̄reta p̄cessit. vel q̄ ipam interlocutoriā repulerit. Nam duobz

Forma appellationū

modis iudex repellit exceptōz, vīcz tacite
z exp̄sse. Tacite qñ exceptiōe neglecta iu-
dex p̄cedit ad ea q̄ se nō sp̄tiant cū ex-
ceptiōe p̄posita. de ap. ex p̄te. z no. e. ti. dile-
cto. z in spe. de excep. §. ij. §. z no. fm vber-
tū. A. no. etiā p̄ Jo. mo. in. c. j. de ap. li. vj
Et tunc poterit appellari s̄ exp̄sso in ap-
pellatiōe q̄ p̄cessit iudex exceptiōe nō ad-
missa. Exp̄sse repellit. puta qñ p̄ interlocu-
toriā p̄nūciat s̄ exceptiōe. Quid āt faci-
endū sit qñ iudex nō repellit exp̄sse nec ēt
tacite. puta p̄cedēdo vt dictū est. nec etiā
admittit s̄ sp̄ est in deliberādo forte vt ex-
cipiens fatigat? z vexatus laboribz z ex-
pensis ex diuersis t̄minis q̄s iudex ad au-
diendā deliberatōz assignat cedere liti. v̄l
ab exceptiōe recedere cogat. no. i dicto. c.
dilecti d̄ ap. q̄ vt recitat ibi Oñi. si iudex
tertio req̄situs humilr expectato r̄sso tpe
p̄gruo nō r̄sderit. Exp̄sso tali ḡuamie po-
terit appellari. de q̄ plenius ibi. Itē d̄r in
forma applonis q̄ a iū interlocutoria v̄l
tali ḡuamie zc. appello. P̄nt etiā p̄la ḡua-
mina exp̄mi in applone. s̄ caueat appel-
lans q̄ sint legitima z p̄a. Nā cancellaria
vnū solū respicit ḡuamen. vel vnā applo-
nis cām. de q̄ in. c. cū cām. de ap. sup̄ alle.
Vñ posset cancellarius eligere cām forte
falsam sup̄ q̄libet tñ ḡuamine dat vnum
singulare v̄l sp̄ale rescriptū ad eosdē iudi-
ces. vt ibi no. Et ex sola cā in applone ex-
p̄ssa z nō ex alia p̄cedēti vel sup̄uenienti
appellatio iustificari poterit v̄l ipugnari
vt in clem̄. appellanti. e. ti. Itē d̄r in ap-
pellatiōe ad talē ep̄m sup̄iore v̄l ad papā
appello zc. Et si simplr diceret appello.
nō exp̄sso an ad ep̄m vel ad archiep̄m seu
ad papā ad quē videat appellasse. Vel si
dicat appello ad maiore. no. in. c. vt debi-
tus. de ap. Et d̄r ibi q̄ itelligit ad primū
appellasse. de q̄ etiā in spe. e. ti. §. nunc tra-
ctem? §. s̄ qd si q̄s. z seq̄n. Vt āt valeat
applo alternatiua vīcz sub hac forma.
Appello ad archiep̄m v̄l papā qñ ab ep̄o
appellat. vel appello ad ep̄m v̄l archiep̄m
cū appellat ab inferiori iudice. no. de offi.
dele. si is cui. li. vj. in. glo. penl. z sup̄ ea. z
melius in q̄one posita sup̄ regula in alter-
natiuis. de regu. iu. li. vj. Et d̄r ibi p̄cludē-
do q̄ in p̄mo casu scz qñ appellat ab ep̄o
ad archiep̄m v̄l ad papā tenet appellatio

dūmō appellās eligat infra t̄ps q̄ debuit
appellare. vīcz infra decendiū. In sc̄do ca-
su etiā appellatio valet. s̄ qñ appellat ad
ep̄m vel archiep̄m. q̄ tunc inq̄tū exp̄mit
de archiep̄o est inutil. q̄ eo casu nō p̄t ad
archiep̄m appellare ep̄o medio omisso. de
ap. dilec. v̄l. Inq̄ntū autē interponit ad
ep̄m est v̄tilis. sed v̄tile p̄ inutile nō vicia-
tur. vt in regula v̄tile. de re. iur. li. vj. i ḡit
zc. Et quō gradatim siue seriatim ē appel-
landū si tñ omittit medius z nō opponit
exceptio an teneat appellatio. vel an in s̄
valet p̄suetudo zc. etiā no. in dicto. c. dile-
cti. Et si vnus litigantium appellat ad ar-
chiep̄m. alius ad papam. qd iuris sit ha-
bet in. c. si duobz. de appel. zc. Item subiū-
gitur in applone z apostolos p̄mo secun-
do z tertio. z cū debita instantia peto zc.
De hoc. ij. q. vj. post applonē. §. v̄l. ad fi-
nē. z in. l. iudicibz. L. e. ti. Sufficit tñ q̄
ista petitiō fiat vnico p̄ceptu. vt in clem̄.
q̄uis rigor. de ap. Et de istis aplis infra
patebit. z nō est de substantia appellatio-
nis q̄ in ipsa appellatiōe petant dūmodo
petant postea infra. xxx. dies. vt in. l. j. ff.
de appel. in. glo. De q̄ in spe. iij. p̄te. ti. de
ap. §. sequit. in. fi. z no. in. alle. cle. q̄uis. e.
ti. in. glo. lex. Dicit postea in forma. sequit
adherētibz. quō appellans se adherētēs q̄
suos submittit p̄tectioni ei? ad quē a p̄p̄-
lat. De istis adherētibz tangit in. c. vt cir-
ca. de elec. li. vj. diuersas applonū formas
iudicialiū ante sniam a ḡuamine v̄l inter-
locutoria ponit Bn̄l. in. iij. p̄te. §. j. vt s̄
tactū est Causa d̄r exp̄mi in applone ante
sniam interpositam. z illa debet esse rōna-
lis z vera. Unde appellans quilibet h̄z p̄-
bare duo. s̄ cām applonis. esse legitimā. s̄
ad hoc p̄bandū nō requirūt testes vel in-
strumenta. sed est in arbitrio boni viri scz
in iudicis. vīcz an causa sit talis q̄ p̄bata de-
beat legitima reputari. vt in. c. vt debitus
de ap. Itē p̄bare debet appellans causas
appellationis esse verā. z ad hoc req̄rit p̄-
batio. vt no. in. c. cū sp̄ali. e. ti. nisi appel-
lans obrulisset se p̄baturū veritatē cause
corā iudice a q̄ nō fuisset admissus. ac p̄
tanto appellat. de q̄ dicendū est. vt in. c.
interposita. e. ti. in. p̄n. Debet ḡ causa ap-
pellationis esse vera. als appellatio ē fru-
stratoria. vt in. c. vt debitus sup̄ alle.

Forma appellationū

Appellatio a diffinitiuā poterit sic formari qm̄ in scriptis ex interuallo appellat.

Corā vobis tali iudice zc. Ego tal' pncipalis vel talis pcurator. vt s̄ in pcedēti forma. Dico z ppono aio appellandi q de cē dieb' nōdū elapsis in causa tali q̄ inter me ex vna. z talem B. aduersariū meū p te ex altera. de z sup re vlt debito tali assero vertebat in iudicio. Corā vobis sniam ptra me z p aduersario meo tulistis diffinitiuā. Si nomen snie mereret hie me p eandē sniam ptenfam vestrā eidē meo aduersario in petitis p eū minus iuste pdem nādo vel eundē aduersariū meū a mea i petitione absoluēdo z mihi sup petitis ppetuū silentiū pperā imponēdo. Idcirco ab eadē snia ptenfa tāq̄ iniqua z iniusta ipsius nullitate sp̄ salua in his scriptis ad talē appello zc. vt s̄ in alia forma zc. Ut breuiter posset sic dictari ista appellatio.

A tali snia ptesa diffinitiuā p vos dnm iudicē in cā tali p me z p aduersario meo tali lata tāq̄ iniqua z iniusta in his scriptis appello ad sedē talē zc. An aut dies late snie sit inserēda in applone. vel psona aduersarij in ea expmenda. z qd si ples habeat q̄s aduersarios. z vnū expmit z aliū subicet. z de qbusdā alijs tractat guil. in spe. iij. pte. de ap. §. i. §. si vero appellat. Nec de istis est curandū multū. qz notarius q̄ de applone pficit instrm̄ talia d̄z declarare. Et de die snia late p̄stabit per instrumentū scie de die interposite appellationis p instrm̄ applonis p̄stabit. Qm̄ p̄o appellat illico a snia viua voce apud acta nō est necesse dari formā. qz p sniam q̄ immediate lata est z a qua in p̄tinenti appellat. satis p̄stare pōt q̄s p̄ quē. a qua snia. z a q̄ iudice vel ad quē iudicē appellatur lz ista in applone nō expmant. Dicat ḡ ille p̄ quē est lata snia. Ego talis a tali snia tāq̄ iniq̄ z iniusta ad talē supiorē appello Et aliquā snia p̄tinet plura capla. z in vno fert p vna pte. z in alio p alia parte. z sic vtrq̄ ps appellat ab eadē. de q̄ in. c. raynucius. z in. c. raynaldus. de testa.

Notarius aut appellationis sic pficiet instrumentū sup appellatione.

In noie dñi Amen. Anno a natiuitate eiusdē dñi. B. cccc. lxxix. inditiōe. xij. p̄o tificat' sanctissimi in xp̄o p̄is ac dñi dñi

nri Innocēti diuina puidētia pape sc̄di. anno pmo die sc̄da mēsis decembus. hora tertiā. vlt quasi in opido Erford. Magū. dyoc. in domo vlt loco corā tali iudice. in meiq̄ notarij publici subscripti z testiu infra scriptoz p̄ntia psonalr p̄stitutus discretus vir talis pncipalis vlt talis ipi' pcurator noie pcuratorio. hñs in manib' suis qndā papiri cedula. infra scriptā appellationē in se p̄tinentē. quā applonē ibi dē interposuit z legit alta itelligibili z sonora voce. put i ipa cedula p̄tinebat. seu fm eiusdē cedule applonis formā z tenorē appellauit. aplos petiuit. p̄testabat. et alia fecit sicut expmit in eedē. Cui' applonis tenor de p̄bo ad p̄bū fuit z est talis.

Corā zc. Qua applone sic interposita ac aplis petitis a iudice sup dicto. idēz iudex appellationē eandē plectrā z interpositā habuit copiā eiusdē appellationis ab appellāte petijt. z eā sibi p eandē appellatē vel ei' pcuratorē traditā recepit. ac talē diē vel tminū iuris ad dādū sibi aplos. z p̄inde ad recipiendū eosdē ei p̄tmino assignauit z ifra terminū iuris se aplos daturū eidem pmisit. Sup q̄bo oib' z singul' idē appellans vel ipius pcurator me notariū publicū vt sibi vnū vlt plā pficerem instrumēta req̄siuit. Acta sunt hec. anno. inditiōe. mēse. die hora. z loco q̄bo sup p̄ntib' zc. Et appellatio semp pōt iterponi. siue dies feriata sit siue nō. Et peti p̄nt apostoli etiā extra locū iudicij. In loco tñ p̄gruo z honesto. z hora p̄grua. nō quādo iudex est in balneo vel in mensa zc. vt no. in cle. q̄uis rigor de appel. Et sufficit appellationē corā iudice interponi z iudici scriptā offerri. licz ipius applonis tenor nō legat. vt in. c. appellatio. eo. ti. lib. vj. Et q̄ dicitur in instrumento q̄ iudex assignat certū diem ad dandum z recipiendū apostolos appellanti. vel dicit se daturus infra terminū iuris vlt in termino iuris q̄ est infra. xxx. dies q̄ currūt a tpe interpositae applonis nō a die sententiē vlt graua minis. vt tenet ibi Benzēl. z cum eo tenet rota ppter motiua z rōnes q̄s inducit licz Jo. an. in dicta clem. q̄uis teneat q̄ a die late snie z nisi appellans petat apostolos infra triginta dies. vel in termino sibi p iudicem ad hoc assignato appellationi

Forma appellationū

renūciat. vt in alle. cle. q̄uis. Et iudex te-
net illos dare appellanti z petenti. als ipi?
p̄cessus nō valebit. vt in. c. j. z in. c. ab eo
§. illud. e. ti. li. vj. si nō dedit eos exp̄sse vt
tacite. Et appellās nihilominus pōt p̄se-
qui applōnē suā. vt in cle. q̄uis. e. ti. in fi.
z ibi etiā nō. in glo. sepi⁹ alle. An grātī da-
ri debeāt apli vel exp̄sis ipi⁹ appellātis
Et sunt apli q̄dā l̄fay breuis forma vt p̄-
boz. qz sc̄ptura nō est de substātia. iudicē
ad quē appellat instrūctis. mortuū iudicis
a q̄ z totius applōnis circūstātiis breuit⁹
p̄phendēs. vt pbat. ij. q. vj. post applōnē
z. c. forma. Et dicūt apli ab epi. qd̄ ē sup̄.
z stolō missio. q̄ si l̄fa missa ad sup̄iorē. Et
debēt p̄tinere q̄s appellauit. a q̄. p̄tra quē
sup̄ q̄. z ex qua cā. Et an ille a q̄ appellat
deferat appellationi vel nō. z q̄re hoc fa-
ciat vel nō. vt in. l. vnica. ff. de libel. dimis-
so. z in. c. cordi. de appel. lib. vj. Et notat
in cle. q̄uis. de appel. e. ti. z in spe. e. ti. p̄-
te q̄rta. §. penl. Et sunt p̄les sp̄es ap̄loz.
Nam q̄dam sunt conuentionales vt q̄n ps
admittit applōnē snie i iudicio iudice cā
refutāte vel tacente. vt de appel. sepe. z. c.
oblate. siue extra iudiciū. vt ibi. Alij sunt
testimoniales. qz testificant de appellatione
facta corā iudice vel alijs honestis p̄so-
nis. Alij sunt dimissorij. p̄ q̄s apparet q̄
iudex appellatōi detulit. z q̄ appellante a
sua iurisdictione exemit. z cām ei ad quez
appellatū est remittit. Alij sunt reuerētia-
les. vt q̄n p̄pter sup̄ioris reuerentiā appel-
lationi deferit. vt in. l. eos. §. sup̄ his. l. d̄
appel. Alij sūt refutatorij p̄ q̄s apparet q̄
iudex nō defert appellationi. s. cū appella-
tio est frivola z frustratoria. Talibus em̄
appellantibus nō est deferendū a iudice.
ne ius defert. vt in. c. cū applōnibz. de ap-
pel. li. vj. Vñ vt sciat cui appellationi de-
ferendū sit an nō. Est aduertendū q̄ qua-
druplex ē appellation. Qz ē appellation ma-
nifeste frustratoria. vt q̄n appellat in cri-
mine notorio. Est z latēs frustratoria. vt
cū in appellatione exp̄mit rōnabilis cau-
sa. s. ista est falsa. Est etiā latens p̄babil.
vt q̄n exp̄mit in ea cā iusta. sed a iure non
exp̄ssa. Itē est aliq̄ manifeste p̄babilis. vt
cū appellat ex causa iniusta in iure exp̄ssa
manifeste notorio. vt l̄r. nō p̄test. c. ij. z sic
attendit qualitas appellationū. Attendi-

tur etiā qualitas iudicis. vitz an sit dele-
gatus cū clausula ap. re. vel sine tali clau-
sula. seu ordinari⁹. Prima appellatio res-
pellit a iure z a iudice quocūqz. Scda re-
pellit a iure sed admittit a iudice quosqz
p̄ster d̄ falsitate cāe. Tertia admittit a iu-
re z iudice. nisi dato cum clausula ap. re.
Iste nō tenet tali applōnē deferre. Quar-
ta admittit a iure z iudice. ita post p̄e. et
Ab. no. Jo. ā. in. c. pastoral. de ap. Et q̄n
qz iudex assignat appellanti t̄minū in da-
tiōe ap̄loz ad applōnis sue p̄secutionē. vt
in. c. cū sit romana. de ap. cū p̄cord.

Uiz istius termi assignati habeat vim
delatiōis. solet notari in. c. oblate. de ap.
pleni⁹ in. c. cū applōnibz. e. ti. li. vj. Et dicūt
ibi q̄ nō. qz ista ponūt ibi vt diuersa. Si
p̄o dicat notarius q̄ iudex benigne rece-
pit applōnē an intelligat delatū nō. i spe.
de ap. §. nūc dicamus in fi. Et d̄t Guil. ibi
q̄ nō videt iudex d̄tulisse. d̄t tū q̄ clemēti
placebat p̄riū. Si iudex simplr dat apo-
stolos nō exp̄mēdo an deferat vel nō. d̄c
Ab. q̄ deferre videt. ita nō. ipe in. c. dilec.
de ap. Itē d̄t q̄ si dat acta p̄ aplis. qz tūc
detulisse intelligit. ita est decisum in rota.
An at postqz iudex detulit applōni possit
delationē ipaz reuocare. nō. de ap. p̄stitu-
tus. ij. de accu. memimus. de ap. cū a p̄lo
nibz. li. vj. Et tenet doc. q̄ nō possit etiam
re integra. licz Jo. ā. tenuerit p̄riū p̄ duas
rōnes. Prima qz interlocutoriā p̄t iudex
reuocare q̄ z delationē zc. Itē qz appellās
pōt reuocare applōnē. pari rōne iudex de-
lationē. s. iste rōnes nō v̄gent. vt ibi nō.
Et q̄n iudex detulit applōni an post dela-
tionē possit statuere t̄minū appellāti. etiaz
nō. in. c. cū appellātibz. Et p̄ B̄r. in. c. ij. d̄
m̄rimonio. §. cō. interdic. eccl. in. iij. glo.
z tenet q̄ sic. Et pbat Jo. an. in. c. cū ap-
plōnibz. in nouella. p̄ p̄les rōnes. vt ibi p̄z

Et ē aduertendū q̄ aliq̄n iudex defert ap-
pellatōi. aliq̄n ps appellata. S. ob iudi-
cialē reuerentiā iudex d̄z applōnē recipere.
Pars p̄o d̄rillā approbare applōnē. vt nō.
de ap. interposita. In prāte q̄ est alteri⁹. s.
iudicis z appellātis approbare applōnē. vñ
appellatus etiā iudice inuito p̄t ei appo-
bare. z ecōtra. Iudex p̄t etiā admittē q̄uis
displiceat appellanti. Et sic in h̄ equipa-
rantur iudex z appellatus. Sed iudex et

Forma apostolorum

appellator etiam comparatur in vno. vici in termino assignando. vt in. c. psonas. z in. c. oblate de app. Sz in parte solius appellatoris est an appellet vñ nō. z sub q̄ forma. Laue at tñ ne erret. vt in. c. cordi. co. ti. li. vj. In parte autē z arbitrio soli⁹ appellatis ē anve lit pncipale negociū tractari vñ nō. vt i. c. cordi. iā alle. Et effect⁹ delatiōis ē q̄ p eā abdicat iurisdicō a iudice a q̄ z in supio rē ad quē trāsfundit. vt in. c. cū applonib⁹ sepius alle. Effectus vñ assignatiōis tñi⁹ ni est q̄ si in termino appellās nō psequit suā applonē inducit renūciatio z desertio applonis z act⁹ a q̄ emissa est applo manet ratus. vt in. c. cū sit. z in. c. reprehensibil. z i. c. sepe. de ap. z tñinus hmoi statuit vñ ad iter arripiendū. vel ad pñtandū se supiori ad quē appellatū est. de q̄ in. c. psonas. in glo. ij. z sup ea. Ipsius tñ termini diuersi surgūt z cānt effectus. fm q̄ in ipi⁹ assignatiōe aliq̄ pcurrit vñ nō. Nā aliqñ applo solū recipit a iudice ita q̄ cū assignatiōe termini pcurrit delatio iudicis. Aliqñ solū approbat a pte. Aliqñ cōcurrit vtrūq̄. qz recipit a iudice z a parte approbat. Aliqñ neutz sit. qz nec recipit nec approbat. Si q̄ appellatio recipit a iudice. vel etiā si approbat a pte. tunc terminus hmoi hz vim pemp. ita q̄ nō venientē pñtuit pñtacez. sic q̄ in articulo applonis pñt ut pñtacez pñt pcedi. Et tenet mittere pcuratorē sufficientē saltē ad articulū applonis expediendū. vt in. c. sepe. z. c. nicolao. de app. Idez z fortius vbi vtrūq̄ pcurrit. s. receptio iudicis. z approbatio pñs. Sz vbi neutz inuenit. qz nec recipit a iudice applo. nec approbat a pte. tūc sufficit mittere pcuratorē ad impediendū z pñtandū tñ. nec pcedere in articulo applonis pñt absentē. vt no. in dicto. c. nicolao. licz glosator ibi videat tenere pñtariū Si autē recipit z approbat appellatio. z cū pñt appellatus q̄ veniat appellās instruct⁹. tūc dñz mittere pcuratorē instructū sufficientē ne dñz ad articulū appellationis. sed etiā ad causas pncipalē. vt in. c. cordi. de appel. li. vj.

Forma apostolorum qui dimissorij dicuntur est.

Sanctissimo in xpo patri ac dño dño Paulo diuina puidencia sacrosancte ro mane ac vñuersalis ecclie sumo pontifici

Epūs tal⁹ zc. vñ talis officialis eius deuotus fidelis ac obediēs deuota pedū oscula beatorū. Rouerit sanctitas vñ q̄ cū in cā q̄ inter A. ex vna. z B. ex altera pte de z sup domo vel fundo tali seu debito tali corā me in iudicio vertebat suam pñdicto A. z pñtra Bern. pñtū tūli diffinitiuā vel interlocutoriā sic vñ sic pñticiādo sup exceproe tali. Et qz ab hmoi snia diffinitia vñ interlocutoria idē B. ad. e. v. s. ad sanctā se dem aplicaz appellauit. Idcirco ipm B appellatē a medio iudicio dimitto ad. v. s. examen. ex his lris meis dirigo sibi lras hmoi sigillo meo sigillatas pcedens. In testioniū pmissorū. Datū zc. Et h cū appellatū est ad papam. Si vñ ad inferiorem puta ad epm vel archiep̄m scribat sub eā dē forma. pñbis ppetent mutatis. scribēdo Reuerēdo vel reuerēdissimo zc. Aliq̄ nō dirigūt supiori sed scribunt. Vniuersis. Aliq̄ breuiter sic pcludēdo dicūt ad appellatē pñbo. vel in cedula nuda scribūt in h verba vel filia. Quia tu a me appellasti a tali snia mea diffinitiuā vñ interlocutoriā Ideo ab obseruatiōe mei iudicij his apostolis te dimitto z ad eius ad quē appellasti examen dirigo. Et si volūt ibi statuere tñinū. iūgit triū vñ q̄tuor mēsiū spaciū Vel diē talē statuo p termino ad iter accipiendū p applonis tue psecutiōe faciēda vñ ad pñtandū te pñtpectui sedis aplicē vñ alterius supioris ad quē appellasti zc.

Forma apostolorum reuerentialium potest esse talis.

Sanctissimo vel reuerendo zc. vt sup Talis actor vel talis reus in cā tali q̄ in ipm vel talē ex vna z talē pte ex altera de z sup tali re z ei⁹ occasione in iudicio corā me vertebat. a snia diffinitiuā vel interlocutoriā zc. ad sanctitatē vñam vel reuerētiā appellauit. Et q̄uis appellatio sua mibi friuola videat. tñ ob reuerentiā vestram eidē sue defero appellatōi. statuēdo sibi terminū zc. vbi sup.

Apostoli refutatorij possunt dari sub hac forma.

Sanctissimo vel reuerēdissimo zc. vt s. Rouerit sanctitas vel reuerētia vñ q̄ talis a me z interlocutoriā snia in tali cā que corā me inter ipm z talem sup re tali pñtebat. ad e. se. v. seu ad vos appellauit. z

Forma apostolorum

qz bmo appellatio friuola est z frustratoria ex illi ca. i. qz cu bmo apponibz friuolis nec ius deferat nec sit ei p iudice deferendū. eidē apponi nō duxi deferendū ne qz dfero z hos aplos refutatorios sibi tradidi atqz trado. In qz testioniū zc. vt s. Et ponit i ista forma d interlocutorijs qz qn a diffinitiuā appellat tūc necesse est de ferri. qz ius deferat. de iureiurā. venientes. de ap. nō solū. li. vi. nisi in casibz ibi no. i glo. vt qz. Iudices modernis tēpibz raro dirigūt tales lras ad supiorē. s. facile se d istis aplis expediētes dicūt pbo ad appellantē vel eius pcuratorē sub hac forma.

Appellationi tue ob reuerentiam sedis aplice vel talis supioris ad quē est appellatū deferimus seu defero. z talē ibi terminū pfigo ad apponē tuā psequēdā Vel qz applo tua videt nob friuola. iō ei nō deferimus. hāc rnsionē tibi p aplis refutatorijs pcedētes. Et h faciūt iudices p notariū scribi loco aploz. Et scribit notarius si vult apponē z aploz dationē in eadez carta seu i vno instrumēto ponēdo in fine instrumēti applonis formā. de q sup. Itēz anno inditiōe pontificatus quibz sup. die tali. mēse tali. Eorū iudice pdicto ac in mei notarij publici ac testiū infrascriptoz pntia psonalr pstitutus pdict. A. appellans. vel talis ipi pcurator aplos p pdictū dñm iudicē sup appone sua pdicta si bi dari cū instantia hūilr postulauit. Qui iudex ipse dādo aplos in hec verba rñdit vel scriptā cedulā tradidit. z in ea pntentā p aplis sibi dedit. cuius tenor talis est zc. Et scribit tenorē seu formā aploz z subiūgit postea. Sup qbz zc. vt s. in instrumēto applonis. Si aut iudex terminū datuz vel dandū ad recipiendū apostolos progat in aliū diē an tunc iterato appellans teneat comparere seu aplos petere. vel si respōdet iudex aplos se daturū nullo certo termino pfixo. qd iuris sit legit z no. in cle. qñis rigor. sup sepius alle. Et ita sūt ista expedita q sequūt sniam qñ ab ea appellat. qz tunc snia nō dz exequi. cū p appellationē sit suspensa. vt in dicto. c. veniētes. de iureiur. Imo qdqd post sniam etiā ante apponē p iudicēz vel aduersariū fit totū reuocabit p modū attemptati. De q plene in. c. nō solū. sup alle. z sic trāsīt nō

trē iudicatā. Si pbo a snia nō fuerit appellatum. z sic transiit in rē iudicatā. tunc ipa sententia debet exequi als parum pdesset sententias dari si executioni nō de mandarent. vt de re iudi. cū aliquibz.

Aduertendū tñ q sunt qdā snie q nūqz transeūt in rē iudicatā. vt sunt snia qz ob sniā induceret piculū aīe. de re iudi. tesnor. z. c. p sanguinei. de fri. z male. frater nitali. cū si. Quedā sunt q statim trāsēūt. vt est snia excoicationis. de ap. pastoral. de sen. excō. p tuas. q tñ prie nō est snia. Et h vez q nō statim trāsīt in rē iudicatā q ad puatam vtilitatē. S. q ad publicā vtilitatē tāgentē piculū aīaz nūqz transeūt ar. d excep. pia. li. vi. Flā sp audif pgreus de iniusta excoicationē. de of. dele. cū ptingat. Sunt etiā qdā casus in qbz diffinitiuā snia statim trāsīt in rē iudicatā. q no. de re iudi. sup rubrica. Quedā snie tenēt mediū. qz trāsēūt in rē iudicatā. sed nō tñ statim. s. post decē dies. Et istud reglarie obtinet in sentētijs. pdicta extrema sūt casualia. notat de re iudi. sup rubrica. z i. c. p sanguinei. z h qñ snia tenet licz sit iusta Secus si esse nlla. qz tūc nō trāsīt. d sen. et re iudi. c. j. Et modos nullitatis ponit guil. in spe. de sen. pla. s. iuxta pponis. Et dz snia nulla. qz lata est ptra ius pstonis expsse. Iniusta dz q est lata s ius litigatoris. Nulla tñ nō trāsīt. iniusta sic vt dictū est. Distinguit tñ. qz qñqz sententia ē nulla. nec suat vt si ptra ius pstitutionis ē lata expresse. Quādoqz est nulla. sed seruat donec de nullitate pster. vt si est lata p falsos testes seu falsa instrumenta. qz ista est nulla in veritate. sed est aliqua in opinioe. de q de excep. cum venerabilis. Qñqz nulla est z transiit in rē iudicatā post. xxx. dies. vt ibi no. de q p Osti. in. c. cum Bertoldus. de re iudi. Sententia q que trāsīuit in rē iudicatā in actiōe psonali demā dabit executioni post tps quadrimestre. qz istud tps pdenatis in psonali actione pcedit a iure. vt in. c. qrenti. de offi. dele. Pōt tñ bmo tps artari vl plonari p iudicē ex ca. sine ca h nō pōt. Alias si artauerit sine causa supplebit a lege. vt ibi notat. z in spe. de sen. excō. s. videndū in pn. Et fiet executio in bmo actione psonali isto mō seu ordine. qz pceptet reo q pecu

Forma apłoz

niā in q̄ dēnatus ē actori sibi soluat. Et an ip̄e dēnat⁹ ad ip̄i⁹ pecunie solutiōz p̄ cise cogi debeat victore instāte z petēte. recitat Jo. an. ibi in addi. spe. q̄ guil. in ista qōne tenuit dēnatū. si h̄z in pecūia ad illud teneri. Si p̄o nō h̄z victus in pecūia vñ satisfaciet executio fiet i rebo ei⁹. Et p̄mo mobilibus. vñz vt capiant mobilia si possidet. Si mobilia nō h̄z recurritur ad imobilia. Si nec imobilia possidet p̄uēit ad noīa siue iura. s. ad ip̄i⁹ dēnati debitorēs. sic tñ q̄ noīa debitorz debitiū p̄fitentiū z nō negantiū pignora capiant. de q̄ i spe. de sen. excō. s. seq̄t. videre. In actiōe reali statim fit executio postq̄ snia transiuit in rē iudicatā. s. si regularit post deces dies. Vñ si actū est ad fūdū vel domū zc. mittēdus ē actor in possessionē eiusdē rei s. fundi vel domus. dere iudi. cū Bertoldus. in fi. Nec sufficit dare pignora. s. rē q̄rit corpāl' possēsiōis traditio. vt in. c. cū aliq̄bo. de re iudi. Et quō iudex mādāt executori suo q̄ eandē rē actori adiudicat⁹ seu ei⁹ rei verā z corpālē possēsiōz det ip̄i actori. Guil. ponit formā in de sen. excō. i dicto. s. seq̄t. q̄ p̄ceptū h̄mōi scribi d̄z in actib⁹ p̄ notariū. Talis iudex talis curie exeq̄ndo sniam diffinitiuā in cā tali p̄ eū latā vel p̄ talē inferiorē iudicē vel ip̄i⁹ delegatū latā manu tal' notarij sc̄ptā vel subsc̄ptā. ac ip̄i⁹ iudicis sigillo vel p̄dicti notarij signo signatā z sigillatā. z p̄cepit z iniūxit tali executori seu cursori siue nūcio q̄ rē talē tali actori p̄ sniam p̄dictā ad iudicatā. ac ei⁹ nudā z possessionē corpālē det z assignet eidē victori p̄dcm̄. H. reū amouēdo ad eodē. Acta sunt hec zc. |

Vel fit. p̄ceptū iudicis p̄ l̄ras dirigen⁹ das executori. Et possunt tunc scribi sub hac forma.

Iudex tali actori zc. Salutem in dñō Pridem orta inter talem actorem ex vna pte. z reū de z sup tali fundo vel domo ex eius occasione parte ex altera. materia q̄ stionis z cā h̄mōi intentata z introducta in iudicio corā vobis. Nos in causa eodē iure z iudiciario ordine obseruat⁹ p̄cedētes. Sniam tulimus diffinitiuā p̄dicto actori domū petītā p̄ eundē adiudicando. ac p̄fatū reū ad traditionē seu restitutiōz domus h̄mōi. z in expensis litis dēnan

do put in ip̄a snia n̄ra plen⁹ stinet. Verū q̄ paz. p̄dest snias ferre nisi executiōi demādent. Idcirco p̄ pte mēorati actoris hūiliter requisiti ad p̄dicte snie executiōz duximus p̄cedendū. Vobis ḡ in virtute sancte obedientie firmiter z districte p̄cipiendo man. q̄tūs p̄fatū H. actorē in corā porālē z realē p̄dicte domus sibi vt p̄fert adiudicate possessionē inducat⁹. ac ip̄az domū ac ei⁹ possessionē tradet⁹ z assignet⁹ ei⁹ detētorē abinde remouēdo. Donē tes elidē H. reū quē nos p̄ntib⁹ p̄ptorie monemus vt infra sex diez spaciū a notificatiōe p̄ntiū sibi facta cōputandū. quoz duo p̄ p̄mo zc. ab eiusdē domus detentione z occupatione desistens. eā p̄fato actori vacuā z liberā tradat. z ad ip̄i⁹ corpālē z pacificā possessionē illū admittat. sicq̄ summā talē florenoz seu libraz denarioz taliū p̄ expensis p̄ eū in lite p̄dicta coram nobis fact⁹ restituat ac p̄soluat. z alias p̄dicte snie n̄re pareat hūilr z intēdat. Alio q̄n p̄ ip̄m p̄ censurā ecclīasticā z alia iur⁹ auxilia. put de iure poterimus p̄cedemus Die p̄o zc. vt s̄. in formis alioz mādatorz. Et si executio illi⁹ p̄texti iudicis fit p̄ cursorē seu nūciū hēbit referri iudici diē z formā executiōis. Et q̄cqd factū est p̄ eum z h̄mōi relatio scribat in actis. videlicet.

H. talis curie cursor seu executor siue nūcius retulit se de mādato talis iudicis in vim executionis snie talis. in tali cā lata de tali re dedisse z assignasse tali victori nudā z corpālē possessionē talis fundi eidē actori p̄ eandē sniaz adiudicati quā talis victus detinuit z occupauit.

Utrū autē delegatus ordinarius possit exeq̄ sniam suā no. in. c. si q̄s p̄. de foro cōpetenti. Vel an h̄ possint miores iudices notat in. c. cū ecclīaz. de offi. oz. cū remis. Et q̄ sunt opinionēs. pōt dici q̄ delegati ordinarij etiā alij minores iudices h̄ p̄nt p̄ censurā ecclīasticā q̄ est simplicis iurisdictionis. s. nō p̄ traditionē possessionis qd ex mixti iperij. Iudices tñ indifferent exequūt snias suas p̄ excōicatōz z p̄ missiōnē. Et delegat⁹ p̄ncipis exeq̄t sniaz suas infra annū. post annū expirat totalr ip̄i⁹ ptās. Ita etiā q̄ excōicatū p̄ eū infra annum anno elapso non absoluit. vt legitur z notatur de offi. dele. querenti. Iudices

Forma absolutionis

tñ exequē iudicialr snias suas z p excōi-
cationē z pmissionē. Et q̄by causis vel p
q̄s exceptōes impediri possit executio sen-
tentie. plene no. in. c. doctor. de re iud. Et
in spe. de sen. excō. §. vlt. Sed q̄ iure pe-
taf executio no. in spe. e. ti. §. breuit. Et dē
ibi Buil. q̄ victor hz duo auxilia p q̄ exeq̄-
tur sniam. s. officiū iudicis z actionē iudi-
cati. nō aut p actionē in factū. Et in h̄ dic-
errare multos aduocatos. z pcedit summa-
rie sine datōe libelli z lit. pte. de q̄ dicen-
dū est vt ibi. Vicer aut snia transiuit in rē
iudicatā. z sic facienda sit ipsius executio
vt dictū est. Victus tñ q̄q̄ releuat reme-
dio supplicatiōis. vt in. c. ex lris. de resti-
in inte. De q̄ in spe. de supplicatiōibz. p to-
tū. Vel bñficio restitutiōis in integrū. vt
e. ti. p totū. Et tūc ex quo sic impetrat pñ-
cipalr pcedet in cā restitutiōis in integrū
ordine iuris obseruato. vt de offi. iudi. c. ij.
Et ista cā tūc finiri debet z expediri in
fra quadriennū. vt in cle. vnica. de resti-
in inte. Et libellos in materia restitutiōis
ponit Buil. in spe. pte. iij. de resti. in inte.
Raro hic in pñbz practicas. igit omitto.
Et q̄ vt dictū est aliqñ reus nō parens
snie excōicaf. z aliqñ p ptumacia. q̄ cita-
tus nō cōparet. vt visum est sup in pñci-
pio pcessus. Et q̄ volens parere z abso-
lutionē petens d̄z absolui. vt in. c. cū pñ-
gat. de offi. dele. Jō vt habeant forme ab-
solutionū sciendū. q̄ si q̄s est excōicatus
p ptumacia. si vult cauere de parēdo iuri
est absoluedus de forma iuris. Si offert
cautionē de parendo iuri z soluēdo expē-
sas ratione sue ptumacie p aduersariū fa-
ctas. de appel. q̄ fronte. §. sane. de iudi. c.
j. Et si snia est iusta. q̄ si est iniusta d̄z
absolui sine difficultate. de sen. excō. cum
medicinalis. li. vj. §. si q̄s. cū pcorō. Et in-
telligendū est etiā qñ excōicatus est p cō-
tumacia vel offensa dubia. Nā si q̄s ē ex-
cōicatus p ptumacia vel offensa notoria
nō absoluit. nisi satisfactioe pmissa. vt i
c. ex pte. de §. sig. q̄ ad offensaz manifestā
De manifesta ptumacia pbat. vt in. c. ve-
nerabilibz. in. §. secus. de sen. excō. li. vj.

Sequitur forma absolutionis sub for-
ma iuris.

R. talis iudex zc. Rectori tali seu ple-
bano Salutē in dño. Quia talis excōica-

tus a nobis p ptumacia ad instantiā talis
patū se offert stare iuri corā nob. Vñ ipm
ab excōicationis snia absoluimus in dei
noie in his scriptis. Et idē talē in q̄ p̄dicto
actori satisfaciāt z iuri pareat corā nob si
bi p tñio p̄p. assignam. Quare vob mā-
damus q̄tis eundē R. sic absolutū publi-
ce nūcietis. Volētes aut p̄dictū terminū
actori memorato tempestiue intimare vel
nūciare. Datum zc. Vel breuius sic.

Officialis vel iudex tal' tali plebano sa-
lutē in dño. Quia talis excōicatus a nob
p ptumacia ad instantiā talis patus est die
seu feria tali stare iuri corā nobis vñ ipm
sub forma iuris absoluimus. Vadamus
vobis q̄tis eundē R. sic absolutū publi-
ce nūcietis z p̄dictū terminū volumus a-
ctori mature nūciari. Datū zc. Et ista for-
ma corā ordinario sic frequētaf. In aliq̄bz
locis absoluit excōicatus p iudicē a vin-
culo excōicationis z remittit ad sacerdo-
tem ad recōciliandū p peccato inobediē-
tie p q̄ fuit excōicatus. Et h̄mōi recōcilia-
tionis formā ponit Buil. in spe. de sen. p
la. in §. d̄z at fieri absolutio cū psalmo pe-
nitēciali. Possit etiā forma absolutiōis ex-
tendi z dilatarī narrādo pcessum habitū
z ptumacie qualitatē. z alia. sicut faciūt q̄-
dam delegati sub hac vel p simili forma.

R. ppositus vel decanus ecclie tal' iu-
dex delegatus zc. Vniuersis z singulis p-
positis. decanis. scolasticis. cantoribz. the-
saurariis. hebdomadariis. plebanis. vica-
riis. altariis. ceterisq̄ diuioz rectoribz z
vices eoz tenentibz seu gerentibz. clericis
z notariis publicis q̄buscūq̄ p talē ciuita-
tē vel dyocesim Dagū. ac als vbi libet cō-
stitutis q̄ pñtibz fuerint req̄siti. Salutem
in dño. z mandatis nris imo verius apli-
cis firmiter obedire. Cum in causa q̄ inē-
talē actorē ex vna parte. z talem reū parte
ex altera de z sup tali re vel debito vertit
coram nobis. z p̄dictus actor p̄fato reo li-
bellū in scriptis obtulisset. Nos eidē reo di-
em talē ad rñdendū eidē libello. vel exce-
ptiones dilatorias sibi forsitan cōpeten-
tes pponēdū p tñio pemptorio duxim
assignandū. Sz q̄ in tñio h̄mōi idē re-
us mime cōpgruit p se vel rñsalem z exce-
ptiones aliquas preponere aut p̄dicto
libello rñdere ptumaciter nō curauit. Id

Libellus bñficialis

circo idē H. re^o p^o p^ostūacia hñmōi monitōe pmissa p nos fuit z ē excōicatiōis vinclo inodat^o. Nūc autē re^o ipse se repñtans corā nob petijt hñl^r z deuote ab hñmōi excōicatiōis snia se absolui offerens se iudicio sisti seu de parēdo iuris cautōi etiā pñtās z dicēs se patū pñ aduerse satisfaccere cōgrue de expēsis. Un citato adhuc ipso ad uersario z pñte vel pñtaciē absentante. ac recepto ab ipso excōicato pñs iuramento fm formā iurⁱ de parēdo mādātⁱ ecclie. z pñgna faciēda satisfacciōe expēsarⁱ eū ab hñmōi excōicatiōis vinclo absoluim^o zc. vt s. Et cautelā de custodiēda z refuāda absolutiōe dat glosa i. c. pñs. de cle. ex cō. mñst. z Guil i spe. de sen. pla. s. nūc at. p. absolutiōz aut. Dñ pñ excōicat^o p debito vel p re iudicata vel p crimie vel offensa manifesta satisfecit. tunc simpliciter absoluerit sub hac forma.

Forma absolutionis super debito vel re iudicata.

Official^r zc. Qz tal^r excōicat^o p re iudicata vl^r p tali māifesta offensa ad instānā tal^r de hñmōi iudicato vl^r offensa satisfecit Idcirco eū absolutōz petētē absoluim^o in dei noie in his scñtⁱ. Mādātes zc. vt s. d. absolutiōe ad cautelā quō z qñr fiat. no. i. c. aplice. d. excep. z i. c. solet d. sen. ex. li. vj.

De pcessu qñ sit simplr z de plano.

Sum ē supra de p

v cessu ordiario qñ in cāis regulariter obfuar^t. Sz ē qñdā spēalis pcessus qñ obfuar^t qñ iudex simplr z de plano sine strepitu z figura iudicij pcedit. z qñ ordo tñc fuādu^s sit tradit in cle. sepe. de p. sig. qñ libell^o necessario nō offerit. Est tñ dāda petitio sūmāria in scñtis. vl^r faciēda pñbo z in actis redigēda. Itē pcedit sine litⁱcō test. ac sine pñclone. qñ tria in pcessu ordiario sunt de suba. vt ibi dictū est. Pñt etiā ferre sniaz diffinitiuā stādo qñ in alijs nō posset. vt etiā ibi nota. Et valet citatio ad sniam audiēdā. etiā nō pemp. qñ alⁱs sufficēs nō esset. Itē in isto pcessu fortius qñ in alio dñ iudex amputare materiā dilatiōnū. refrenare iurgias pñtū. z testiū multiū dinē. Et pcedere pñt tpe feriaz. z in fauore hoim introductor. z ita sñnt pla in h^o pcessu spēalia. s. xj. vel. xij. vt notat^r. in illa

cle. sepe. de p. sig. i glo. j. Et pcessus hñmōi aliqñ iudex tenet obfuare. aliqñ potest si vlt. qñ si pñceps mādāt sic pcedi vt faciat in pñuatorijs studioz tñc ita iudex tenet pcedere. valet tñ pcessus si ordo iudiciarius pñbo oino nō dñdicētibz fuerit obfuatus. vt sepe alle. Sz pñt iudex sic pcedere si vult. s. vt in cāis pñilegiatⁱ a iure sup tali pcessu. Et iste sñ qñtuor spēs cāe bñficialis. mñmoniales. decimarⁱ z vsuraz. In istis relinqñt pñtati iudicij si vult pcedere simplr z de plano. vel ordinē iudiciarius obfuare. vt in cle. dispēdiosa. de iudi. p. de h in glo. nō l3. Et qñ pñt iudex. vt dñm ē in istis cāis obfuare ordinē. z sic libellū exigere. Qual^r gñ in cā bñficiali formād^o sit libellus videamus. Et pñt sic pñcipi.

Forma libelli in causa bñficiali.

Corā vobis honorabili viro dñio auditoze vl^r iudice. pñt pñcurator noie pñcuratorio discreti viri A. canōici ecclie bñe marie pñgis Erford. Bagū. dyo. pñgrendo in iure aduersus B. clericū se asserētē dyo. eiusdē z quēlibet aliū. p eodē in iudicio legitime iternuenientē. Et dñt qñ licz pñfato A. vigore grē aplice eidē de canonicatu sub expectatōe pñbēde in ecclia scñte marie pñdicte in spēali facte canōicat^o z pñbenda per mortē qñdā L. eiusdē ecclie dñ vixit canōnici pñbendati tñc vacātⁱ p certū executorē ad h^o a sede aplica spēalr deputatum fuerint z sint collati. z sibi de eis dñ sit pñsum. ac ipse A. ad canonicatū ac pñbendā hñmōi p eūdē executorē inuestitus existat. sic qñ idē canōicatus z pñbenda cū iuribz z pñtētijs suis vñuersis pñtēat z pñtinere debeāt ad eūdē. Tñ pñfatus B. ad eosdē canōicatū z pñbendā se intrusit de facto z intrudi fecit z pñcurauit. ac intrusione de se factā rata hñdo pñdictos canonicatū z pñbendā detinuit z occupauit. detinet z occupat fruct^o reddit^o z pñtē. iura z obnentionē. pñueniē. ex eis dñ pñcepit z ibursauit. pñcipit z ibursat. Seqz pñfato A. opposuit z oppōit. ac eū ipedit z ipēdinit. fecitqñ z facit intrusiōnē. occupatōez z alia supñdicta qñ min^o ipse A. canōicat^o z pñbēde hñmōi ac iurū z pñtētiarⁱ earūdē possessionē seu qñsi alleqñ possit. z bñe aie sue piculū. z pñdci A pñiudiciū z dñmētū. qñre agit z petit pñcurator quo sup noie pñcuratorio quatenus

Libellus beneficialis

vos dñe auditor seu index reuerēde pco-
gnito q̄tū sufficit de pmissis pñūciatis
decernat̄ z declarat̄ canonicatū z p̄bendā
p̄dictos ad mēoratū A. p̄nuisse de iure
z p̄tinere. z eos eidē A. adiudicandū fore
ac adiudicari debere z adiudicet̄. Intru-
sionēq̄ detentōz occupatōz z alia p̄missa
temeraria illicita z iniusta fuisse z eē. z p̄-
dictū B. occupatōre ab occupatōe ipedi-
mētis z alijs p̄dictis p̄pescendū z p̄pescat̄
sibi de p̄fatis silentiū iponēdū z iponat̄
sup̄ eisdē z canonicatū z p̄bendā. z eorū de-
tentōe eū remouēdū z remoueat̄. Predi-
ctūq̄ A. in possessiōz seu q̄si eorūdē cano-
nicat̄ z p̄bende. iuriūq̄ z p̄tinetiāz ip̄az ī-
ducendū et īductū defendēdū atq̄ īduca-
tis z defendat̄. seu īduci et defendi p̄cipi-
atis. ip̄m B. p̄dicto A. ī fructibz p̄ceptis z
expēsis lit̄ legitimis nihilomin⁹ p̄denan-
do p̄ viam diffinitiuā sn̄iaz z ei⁹ executiōz
Hec petit p̄iūctim z diuisim ad necessariā
p̄batōz solū se astringēs. officiū v̄m in p̄-
missis oibz singul̄ q̄tū opus fuerit hūilr
īplorādo. saluo iure corrigēdi addēdi mi-
nuēdi zc. vt ē moris. Iste libellus p̄cedit
q̄n agēti bñficiū iā est collatū. ita q̄ ē suū
z h̄z ius in re. Si p̄o nōdū esset sibi colla-
tū vl̄ de eo vl̄ de ea p̄uissū. s̄z p̄ferēdū ita q̄
nō eēt suū s̄z sibi debitū esset ius ad rē. de
q̄ de resc̄p. auditor. in cle. ī glo. si p̄nūcia-
ret. Tūc fm̄ h̄ deberet mutari libellus. s̄.
narrādo quō bñficiū tale ē tali cā sibi eēt
ōbitū. Et petēdo id sibi debitū z p̄ferēdū
p̄nūciari. z tūc auditor q̄ p̄nūciat illud ei
debitū pōt sibi sine nouo mandato de illo
p̄uidere vt circuit⁹ euitet̄. vt in cle. alle. c.
auditor. de resc̄p. Vl̄ etiā d̄z fieri mutatō
libelli fm̄ q̄ntitatē facti. Et p̄les libelloz
formas ponit Buil. in spe. de p̄ben.

Si bñficiū est de iure patronatus tunc
beneficiarius sic format libellū suū.

Lorā vob zc. Et d̄t q̄ licz A. p̄dict⁹ ad
ecclesiam vl̄ vicariā talē p̄ mortē q̄ndā. L.
vl̄. rectoris eiusdē vacātis p̄ D. clericum
vel laicū ip̄i ecclesie vel vicarie v̄z patro-
nū z in iure patronatus ecclesie vel vicarie
eiusdē in possessiōe vel q̄si ex̄tē. ac p̄ tali
habitu cōi iure z deputatū vob dñō p̄posi-
to vl̄ archidya. vel offiē. infra t̄ps debitū
q̄drimestre p̄tatus existat. Ad īuestiēdū
tū p̄dictus B. p̄tatoī b̄mōi facit. z inue-

stiture faciēde se opposuit z oppōit temere
īpediuit z īpedit friuole. ac fecit z fac̄ mi-
nus iuste. Quo minus p̄ntatio p̄dicta per
vos admissa fuerit suū debitū sortita atq̄
sortiat̄ effectū. Agit igit̄ et petit p̄curator
p̄dict⁹ noīe q̄ s̄. q̄ p̄cognito q̄tū suffic̄ de
p̄missis p̄nūciari decerni z declarari p̄nta-
tionē de p̄fato A. vt p̄ferē fuisse factā esse
admittēdā z admitti. ip̄mq̄z A. ad ecclesiaz
vl̄ vicariā p̄dictā instituēdū z īuestiēdū
fore institui z īuestiri. ac in corpale ac rea-
lē ip̄i ecclesie seu vicarie. iuriūq̄ z p̄tinetiā
rū eiusdē possessiōis vl̄ q̄si īducēdū z īdu-
ci. p̄dictoq̄z B. aduersario sup̄ oppositiōe
z īpedimētis ad ecclesiaz seu vicariā talē p̄-
petuū silentiū iponēdū z iponi. et ab ip̄is
īpedimētis ab oppositiōe esse p̄pescēdū ac
p̄pesci viā sn̄ia diffinitiuā z cēsura ecclesia-
stica mediāte. Hec petit p̄iūctim z diuisim
vnacū expēsis lit̄ zc. Ista petitio colligit̄
ex no. p̄ In. in. c. cū bertol. de re iudi. Et q̄
dā addūt in libello. Peto p̄ntatiōz meas
admitti. z p̄ntatōz aduersarij p̄ nō p̄ionū
z eū q̄ nullū ius p̄ntandi h̄z factaz cassari
zc. De q̄ in alle. c. cū bertol. s̄z nō ē curādū
Et si aduersari⁹ p̄ntat⁹ a nō p̄iono iā esset
īstitut⁹ fm̄ h̄ alie formareť petitio isto mō
Peto talē a nō p̄iono nec iure p̄ionat⁹ pos-
sessore p̄ntatū z male īstitutū ab illo bñfi-
cio amoueri z meā p̄ntatōz a p̄o p̄iono fa-
ctā admitti ip̄m bñficiū mihi adiudicari
z me ad illud institui z īuestiri zc. vt in. c.
cū Bert. s̄ alle. Et si forte p̄ntator in p̄ira-
te nō ē p̄ionus s̄z solū possidet īusp̄ionat⁹
cū bona fide. tūc p̄ntat⁹ nō dicat in libello
ip̄m esse p̄ionū. s̄z ip̄m fuisse tpe p̄ntatōis
z eē in possessiōe vl̄ q̄si iurisp̄ionat⁹. z sus-
fecit. vt i. c. p̄sultatōibz de iure p̄ionat⁹ zc.
de q̄ et no. in. c. q̄. de resti. in. inte. cū si. Lū
aut̄ de iure p̄ionatus agit īnt̄ p̄ionos. q̄lr
tūc accipiat libellus ponit Buil. in spe. de
iure patronatus. Et pōt sic formari.

Libellus. q̄n agit de iure patronatus in
ter patronos.

Lorā vob zc. p̄ponit p̄q̄rendo in iure p̄-
curator noīe p̄curatorio discreti viri A. la-
ici aduersū B. laicū. Et d̄t q̄ l̄z iusp̄atro-
natus tal̄ ecclesie vl̄ vicarie ad p̄dictū A. p̄-
tineat z p̄tinere debeat de iure. Isp̄eq̄z A
fuerit tpe spoliatus īfrascripte ī possessiōe
vel q̄si iusp̄ionat⁹ ecclesie vl̄ vicarie eiusdē

Libellus bñficialis

Tñ p̄dicte B. die āno et mēse tñi q̄ndā D ad eccl̄as seu vicariā p̄dictā tñc certo mō vacante vob p̄nta uir. ip̄m a possēsiōe v̄l q̄si iurisp̄onatus p̄dicti spoliādo. Quare agit et petit pcurator p̄dicte q̄tū vos dñe iudex p̄cognit̄ q̄tū sufficit d̄ p̄missis p̄nūciat̄ decernat̄ et declarat̄. iurisp̄onatus eccl̄ie vel vicarie p̄dicte ad p̄fatū A. p̄tinuisse et p̄tinere. p̄ntationēq̄ et spolia tōz p̄dictas et temerarias et illicitas iniustas eē et fuisse. ac eūdē A. in p̄stinū statū possēsiōe seu q̄si eiusdē iurisp̄onatus restitutiōe et reducendū fore. restitui reponi et reduci debere. Restituat̄q̄ reponat̄ et reducat̄ p̄ v̄taz diffinitivā sniaz. et p̄ istū libellū incētat̄ possēsiōis et petitiōis. posset et aliter tñ intētari. v̄t dictū ē in alio p̄cessu circa formas libelloz. Et ista cā sup iurisp̄onatus nō ē bñficialis. cū de titulo bñficiali nō agat̄. Vñ in ea p̄cedendū ē ordie iudiciario obfūato. Et sup libello p̄nt sic formari positōes et articli. vt in p̄oribz formis. In p̄mis ponit et p̄bare intēdit q̄ i d̄yo. Dagū. in tra thuringioz fuit aū. x. xx. v̄l. xl. ānos citra v̄l v̄ltra. et a tpe d̄ q̄ vel de cui⁹ initio siue p̄rio mēoria hoīm nō existit. fuit et q̄ddā opidū vocatū cōit opidū Erford. hñs diuersas eccl̄as collegiātas et prochiales. ac al̄s palā et notorie Jtē q̄ in eodē opido Erford. int̄ alias eccl̄as ibidē fuit a p̄dicto tpe et p̄ idē tps et est etiā collegiata eccl̄a bñe Marie p̄gis ab Erford. cōiter appellata. hñs p̄positū. decanū. et caplm. certas ac distinctas p̄bēdas ac iura alia eccl̄ie collegiate publice ac manifeste. Jtē q̄ de p̄missis et signant̄ oibz fuit et est publica vox et fama. Jtē ponit et p̄bare intēdit q̄ scilicet in xp̄o p̄r et dñs n̄r Inno. dīna p̄uidētia p̄p̄ moder nus p̄dicto A. grām faciēdo spēalē die tali. mēse tali. canonicatū in eccl̄ia p̄dicta p̄dicto A. p̄tulit. et ip̄m p̄ decanū et caplm recipi mādauit in canonicū et frēm. stallū. q̄ in choro et locū in caplo cū iur̄ canonici plenitudie eidē assignari. Jtē q̄ p̄bēda si q̄ tñc vacaret v̄l quā in postez vacare p̄t geret eccl̄ia in eadē eā p̄dicte A. infra mēsis spaciū vni⁹ acceptaret. p̄dicte dñs n̄r p̄p̄ eidē A. cū oibz iuribz et p̄tinentijs suis vniuersis p̄ferre. et d̄ ea sibi p̄uideri ac ip̄m ad eandē in ipsiusq̄ ac iurū p̄tinentiarūq̄

possēsiōe eiusdē v̄l q̄si iuestiri et induci. iductū q̄z tueri et defendi voluit et mādauit. Jtē q̄ idē dñs p̄p̄ ad collatōz p̄uisionē et inuestiturā. et al̄s p̄dicte grē debitā et effectuale executiōz faciendā certū v̄l certos executores deputauit. Jtē q̄ mēorat̄ A. grāz p̄dictā sibi vt p̄mittit̄ factā ratāz hñs et gratā sup eū l̄ras i forma p̄suetā ex trahi. et p̄cessus p̄ executorē fieri pcurauit Jtē q̄ de p̄missis oibz et singul̄ fuit et ē publica vox et fama. Jtē ponit et p̄bare intēdit q̄ de āno dñi. D. cccc. lxxvij. die tali mēse tali. et aū. q̄ A. fuit canonicus et p̄dicte eccl̄ie bñe marie certos p̄bēdat̄ et certos canonicatū et p̄bēdā in eadē eccl̄ia habuit et possedit. Jtē q̄ idē A. canonic⁹ āno et mēse p̄dicti. die tali die suū extra romānā curiā clausit extremū. Qd̄q̄ p̄ ip̄i obiit canonicat⁹ et p̄bēda p̄dicti q̄s in p̄fata eccl̄ia obtinebat vacare icēperūt et vacauerūt. et vacare cōit reputabāt palā et manifeste. Jtē q̄ p̄dicte A. vel tal̄ ei⁹ pcurator p̄dictos canonicatū et p̄bēdā sic vacātes tāq̄ grē p̄dicte vigore sibi et nulli alteri d̄ iure debitos die tali. mēse tali. p̄dicti cū p̄testatōe p̄suetā acceptauit. Jtē q̄ p̄ tales p̄dicte grē executorē A. p̄dicte canonicatū et p̄bēdā sibi p̄ferri de eis dē p̄uideri. ac se i ip̄oz iurū et p̄tinentiarū i earū dē possēsiōz v̄l q̄si iuestiri obtinuit tali die. Jtē q̄ de p̄missis oibz et singul̄ fuit et ē publica vox et fama. Jtē ponit q̄ A. p̄dicte tēpe grē sibi facit ac collatōe p̄uisionis et inuestiture p̄dictaz fuit et est cleric⁹ v̄l sacerdos et c. i cōiōne fidelīū de legitimo m̄rimonio p̄creat⁹. et al̄s abil̄ et idoneus ad eccl̄iasticū bñficiū. maxie canonicatū et p̄bēdā sup̄dictos obtinēdū. Jtē q̄ B. aduersari⁹ aūdicte ad p̄dictos canonicatū et p̄bēdā post p̄dicti q̄ndā A. mortē se intrusit seu intrudi fecit et pcurauit. ipsosq̄ canonicatū et p̄bēdā detinuit et occupauit. detinet et occupat fruct⁹ redditus et p̄uēt⁹ ex eis dē p̄ueniētes p̄cipit et p̄cepit. ibursauit et ibursat ac p̄fatū ip̄edit et ip̄eduit. fecitq̄ et facit p̄ intrusionē. occupatōz et alia p̄dicta q̄ min⁹ grā collatio p̄uisionis et inuestitura. et alia p̄missa suū debitū sortiri poterint et sortiāt effectū. et p̄dictus A. possēsiōz seu q̄si possēsiōz canonicat⁹ et p̄bēde p̄dictoz alieq̄ posset libere et bñe. dat insup libellū p̄ pte sua oblatū. ac p̄du

Libellus matrimonialis

eta et pducenda in hac causa inq̄stū faciūt p p
te sua pponibz et articulis et c. Et ē denotatū
signis et sigill' saluo iure addēdi corrigēdi
supplēdi declarādi et c. ut moris est et stili.

Quā bñficiū ē de iurep̄onat' tūc ex libel
lo seu petitōe formāt positōes et articuli in
hūc modū. Positōes et articulos v̄s. in a
līs. In p̄mis ponit et p̄bare intēdit q̄ in
opido Erford. Dagū. dyo. a. x. xx. xxx. v̄l
pl. ānis citra v̄l v̄ltra. et a tpe et p tps de cu
ius p̄rio seu initio nō ē mēoria hoīm fuit
et est certa ecclesia p̄ochial' appellata cōiter
sc̄ti pauli Erford. Qd̄q̄ in eadē ecclesia fue
rūt et s̄ certe vicarie p̄petue a seclariis cle
ricis solite gubernari. Itē q̄ int' alias vica
rias p̄petuas in eadē ecclesia ex̄ntes fuit a
tpe et p tps. de q̄ s̄. et ē certa vicaria ad al
tare sc̄ti tal' palā et notorie. Itē q̄ vicaria
hmōi p̄petua p talē laicū instaurata ē et fū
data ac de bonis suis dotata. et p loci dyo
cesanū p̄firmata. Itē q̄ iurisp̄onat' vica
rie eiusdē eidē instauratori et suis heredibz
fuatū existit ac p̄tinuit et p̄tinet ad cosdes
Itē q̄ de p̄missis oibz et singul' fuit et est
publica vox et fama. Itē ponit q̄ sup̄dict'
A. fuit p̄fati q̄ndā instauratoris fili' legi
timus et natural'. eidēq̄ p̄i suo in bonis p
eū relicis et mat̄ie in iurep̄onatus p̄dicte
vicarie in solidū heres successit. ac heredi
tas p̄na cū iure p̄dicto fuit et ē ad eū tāq̄
verū heredē et p̄mū deuoluta. Itē q̄ idē
A. fili' et heres q̄ndā D. p̄dicte vicarie vi
cariū ad eandē vicariā tūc certo mō vacā
tē vob dño offiē. p̄ntauit. qd̄q̄ p̄ntatio p
vos admissa fuit et idē q̄ndā p̄ntat' ad p̄n
tatōz eadē ad p̄dictā vicariā institut' eaz
tenuit et pacifice possedit. Itē q̄ p̄dict' A.
fuit et ē in iurep̄onatus mēorate vicarie
possessioe v̄l q̄si. Itē p̄missis oibz et singu
lis. Itē q̄ de āno dñi tali die. tali mēse. ta
li bone mēorie D. p̄dictus vicarius v̄t p
mittit vicarie p̄dicte nouissimus fuit viā
vniuerse carnis igressus. Itē p eiusdē q̄n
dā D. nouissime sepe dicte vicarie rectoris
mortē ip̄a vacare incepit vicaria. vacauit
q̄ et vacare reputata fuit palam et notorie
Itē q̄ A. p̄dict' ip̄i vicarie p̄ionus et iur
isp̄onat' eiusdē possessor p̄fati A. ad eā
dē vicariā sic vacantē die t̄li. mēse tali. an
no sup̄dcō vob dño officiali p̄ certas l̄ras
suas ip̄i sigillo sigillatas p̄ntauit. Itēz

q̄ tpe p̄ntatōis hmōi idē A. p̄ntat' fuit p
ut est in etate legitima et in mioribz ordibz et
cōione fidelitū aliasq̄ abilis et idoneus ad
bñficiū hmōi obtinēdū. Itē q̄ B. aduer
sari' mēorat' p̄teritū eiusdē p̄ntatōis p nō
p̄ionū. nec iurisp̄onat' possessorē de ip̄so
p̄dicto A. et p̄ntatōe de eo v̄t p̄fert p verū
p̄ionū facte opposuit de facto et opponit. i
pedit et ipediuit. ac fecit et fac. q̄ min' p̄n
tatio p vos admissa fuit et ē p instōne et i
uestiturā. ac als suū debitū sortita atz sor
tiat' effectū. Itē q̄ de p̄missis et c. dat etiaz
libellū seu petitōz saluo iure corrigēdi et c.
Et si p̄ntat' ē a p̄iono s̄ nō ē in possessioe
p̄ntandi. v̄l si ē possessor iurisp̄onat' bōa
fide. s̄ in p̄itate nō sit p̄ion' fm s̄ forment
articuli. v̄t dcm ē circa libellū i hac mat̄ia.

In causa m̄rimoniali sic pōt p̄cipi libellus
Forā vob honorabili viro dño p̄posito
v̄l officiali. pponit pcurator noie pcurato
rio A. aduersus B. puellā et quēcūq̄ aliū
p ip̄sa B. legitime in iudicio iterneniēte Et
d̄t in iure p̄q̄redo q̄ h̄ int' A et B p̄dictos
m̄rimoniu legitime sit p̄ctū p mutū et s̄sta
neū v̄triusq̄ cōsensum p̄bis de p̄nti ad B
aptis v̄ltro citroq̄ itermiatū v̄troq̄ dicē
te. Ego recipio te in meā. et ego te in meū
nec te dimittā p meliori vel deteriori. sub
arratōe etiā mutua subsecuta. v̄l arris da
tis hincinde et receptis. Tū B p̄dicta m̄ri
moniu hmōi p corpale copulā p̄sumare p
dcō A tāq̄ marito suo adherere et eū vxo
rali affectōe p̄tractare recusat in piculum
aie sue. Quare agit et petit pcurator p̄di
ctus q̄ sup̄ noie p vos p̄nūciari decerni et
declarari snialr et diffinitive m̄rimoniu i
ter A et B. sup̄dictos fuisse et esse p̄ctum
dictā B. eidē A in vxore adiudicandā. et
ad m̄rimoniu de q̄ agit. et ip̄i' p̄sumatōz
faciendū ac v̄t sibi tāq̄ marito adhereat.
Et eū tā in lecto q̄ extra p̄iugali affectōe
p̄tractet p̄dēnandū et p̄pellendū fore ad
iudicareq̄ p̄dēnari cōpelli iusticia mediā
te. Hec petit vna cum expensis litis.

Itē pōt etiā m̄rimoniu p̄hi p alia p̄ba.
de q̄ etiā in. c. ex l̄ris. et in. c. si int. de spō.
Et sic formet libell' fm q̄ se hēbit factuz
Si p̄o m̄rimoniu iā nō est corpali copla
p̄sumatū. et aliq̄dū ip̄i p̄iuges cohītaue
rūt s̄ tandē alter eoz ab alio se diuertit. et
eū dimittit. tūc dimiss' p̄t ager petitio et c.

Libellus matrimonialis

possessorio. s; cautius ē agere possessorio. Oportet tñ restōne petētē pbare coniugii et copulā. q; ista possessio nō hēt sine iure. vt i c. ex trāmissa. d. resti. spo. et tūc formet sic

Corā vob honorabili viro ar. (libellus. chidia. vl. offiē. et. pponit pcurator noie pcuratorio A. viri p̄grendo in iure auersus B. mulierē. Et dicit q; l; dudū B. mlier sup dicta cū p̄fato A. p̄erit m̄rimonii. et tra ductiōe ac carnali copula subsecuta sibi i loco tali p p̄les ānos vl mēses cohabitauit tāq; vxor cū in oib; affectōe vxorali p̄tra crādo. Tñ de āno tali die tali mēse tli. ip̄a B. nescit q; spū deducta a p̄dicto A. se di uertit sine iudicio ecclē. et eūdē dimittit p pria temeritate cū possessiōe vl ip̄i et iur; coniugal in ea d̄stituēdo temere et spoliādo i aie sue detrimētū. Agit igit et petit p̄dict; pcurator noie pcuratorio q; s. q; tūc p̄co gnito q̄tū sufficit de p̄missis p̄nūciat. de cernat et declarēt diuisionē dimissionē et spoliatōz p̄dictas fuisse et esse temerarias illicitas et iniustas. temere illicite et iniuste de facto p̄suptas. Ip̄m q; A. ad possessiōz seu q̄si p̄dictę coniug; sue et iur; coniugal i ea restituēdū et reducēdū fore ac reductis et restituat. ac ip̄a B. vt ad eūdē A. quē in cōsulte dimisit. redeat et coniugalia obsequia sibi p̄stet sic p̄us p̄denādā et cogēdā eē. cō dēnet et cogat p vīam diffinitiuā sniam et cēsura ecclēsticā et alia remedia oportu na. Nec petit et. Si aut vxor opponeret marito restōne petēt. exceptōz p̄sanguita tis i gdu. phibito. an faciēda sit restitutio no. et hēt in. c. lras. de resti. spo. d. ma. etiā libelli. in. c. p̄q̄stioe. e. ti. vbi. de h. Aliqñ at agit int coniuges ad diuortiū. et h̄ dupl; q; qñq; p separatiōz q̄tū ad vīculū. qñq; q̄tū ad thōz tñ et mutuā fuiturē In prio tū agit ad separatiōz vīculi. saltē de facto p̄tracti. tunc p̄cipit sic libellus.

Corā vob et. pponit pcurator noie pcuratorio A. viri aduersus B. mlierē. Et dicit q; l; A. et B. p̄dicti sibi inuicē attineāt et sint in tertio vel q̄rto gradu p̄sanguitatis cō iuncti. et l; p̄dicti A. et B. affines existant in p̄mo affinitatis gñe. et in p̄mo vl scdo vl tertio gradu. ip̄i tñ de facto m̄rimonii sūt p̄traxerūt. illud etiā carnalr p̄sumādo Quare agit et petit p̄dict; pcurator noie pcuratorio q; sup. p vos p̄cognito q̄tū suf

ficit de p̄missis p̄nūciari decerni et decla rari int A. et B. p̄dictos p̄sanguitatis et af finitatis ipedimēto p̄dicto m̄rimonii non esse nec subsistere posse. Ip̄osq; sic de fa cto p̄erūt. de facto diuortiādos et sepan dos fore. et cohabitatiōe ac mutua fuitute ac vīculo facti absolūdos diuortiari se pari et absolui. Dariq; p̄dicto A. licentiā ad vota alia duolādi snialiter diffinitue Nec petit vīam ad h̄ officiū hūilr iploran do. Et idē de alijs ipedimētis q; hūit de iure dirūpere m̄rimonii. mutari mutandis.

In scdo vo casu cū agit ad separatiōz tho ri q; fit p̄ adulteriū sic p̄cipit libellus et.

Corā vob et. pponit pcurator noie pcuratorio A. mariti p̄grendo in iure p̄ B. mu lierē eiusdē A. vxorē. et eā accusando seu denūciādo. dicit q; p̄dicta B. vxor post p̄ctū int ip̄as et p̄dictū A. m̄rimonii de anno tali. die tali. mēse tali. cū L. viro in tali lo co et in camera tali in legē coniugii cōmittē do. et thōz violando adulteriū p̄petrauit seu eidē L. adhesit publice et adheret cū eadē adulterādo. Quare petit pcurator p̄ dictus q; sup noie. q; tūc p̄cognito q̄tū suf ficit de p̄missis p̄nūciatis decernat et de clarēt p̄dictos A. et B. coniuges ad instan tiā et petitiōz ip̄i A. mariti. p̄p̄ predictū adulteriū vxoris sepādos et diuortiādos fore q; ad thōz et mutuā fuitutē. atq; sepe tis p vestrā diffinitiuā sententiā.

Aliqñ addit. atq; dorē eidē A. adiudicā dū et adiudicet. vt l. c. plerūq; de do na. int vi. et vx. Isto mō agitur de crimie adulteriū ciuile. et d; in libello exp̄mi tps et loc. s; inscriptio nō ē necessaria. De q; et de materia h̄mōi libelli i. c. tue. de p̄cu. vi de. et l. c. j. vt lit. nō p̄t. cū remis. Et qñ sic agit de adulterio ad separatiōz thori nō ē cā m̄rimonial. q; nō agit d̄ federe m̄rimonii s; de crimie adulteriū. et iō in p̄cessu talis cāe d; ordo iudicari; obfuar. Ita hēt in c. j. vt lit. nō p̄t. sicut in fili dixi de cā bñfi ciali et causa sup iure patronatus.

Sup libello in causa matrimoniali qñ agitur de coniugio positiones et articuli sic formant.

Positiones et articulos vt i p̄cedētib; for mis articuloz. In p̄mis p̄oit et pbare intē ditq; de āno dñi B. cccc. lxx. i mēse septē bri A. et B. p̄dicti in domo vl i loco vl in

Libellus matrimonialis

domo tali conuenerunt ad inuicem ad matrimonium conbendū. et ibidem de conbendo per eos matrimonium siue factus habuerunt. Item quod tandem per tractatum huiusmodi ad concordiam ueniētes matrimonium per consensum mutuum et simultaneum ibi de ad inuicem sperunt. Item quod per consensum illi modo matrimoniale idem A. et B. sponso de pūti apertim vltro citroque intimauerunt expressisse vtroque dicente. Ego te recipio in meam. et ego te recipio in meum. vel per meliorem vel per peiorem te dimittere non intendo. Item quod in signum matrimonii inter eosdem A. et B. ut perfertur facti ipse A. eidem B. sponse sue anulum unum aureum tradidit. et ipsa B. eidem A. sponso suo circulum unum argenteum tradidit. quod hinc inde sic data arrenoie receperunt. Item quod tempe factus per articulo A. et B. predicti puberes et alii apertim et idonei fuerunt ad matrimonium conbendū palam et notorie. Item quod promissis omnibus et singulis fuit et est publica vox et fama. Possent positōes et articuli per alium modum sic formari. In primis ponit per pbare intēdit quod A. et B. predicti die tali currentis anni vna cum certis personis alijs fuerunt in tali loco congregati. Item quod predictus A. prefate puelle vel mulieris B. supplicauit ut cum eo matrimonium conbenderet seu ipsum ad maritum recipe vel ducere dignaretur. promittēs eā hāc in vxore. et nūquā dimitte per meliorem seu deteriori. Item quod predicta B. in ipsum A. consentiens statim dixit quod cum eo libenter vellet conbhere et ipsum ducere vel recipe seu hāc in maritum. Item quod idem A. et B. ibidem ad inuicem matrimonium sperunt. vnus alterum mutuo consensu et bis consuetis expressis recipiendo dicēte A. seipam B. recipe et de cetero hāc velle in vxore et eā nūquā per meliorem vel per peiorem dimitte. Ac sicut B. dicēte quod ipsum A. in suum recipet et hāc eū vellet in maritum.

Lū agit ad dissuadendum propter impedimentum positōes et articuli sup libello sic formant.

Positōes et articulos etc. Et ponemus quod vocentur seynus et titia de quibus matrimonio agit. In primis ponit per pbare intēdit quod in tali loco opido vel villa arāt olim et morabantur quidā martinus. et quidā bertica mulier palam et notorie. Item quod idem B. et B. fuerunt foror et frater. et se tales noiauerunt. gesserunt būerunt. ac tenuerunt. ac ab alijs cōitenti et noiatu hūti et reputati fuerunt. Item quod ex predicto quidā B. descendit Lothari. et fuit filius naturalis eiusdem quod ē palam et notorium.

Item quod idem Lothari. predictum seynum genuit. ipse quod Lothari. per fuit eiusdem seyni naturalis. Item quod ex alio latere de predicta bertica mulier reberga descendit ipsi. berthe carnalis filia. Item quod eadem reberga titia predicta filia suaz preceperunt. Item quod de promissis omnibus et singulis fuit et est publica vox et fama. Item quod seynus et titia pnoiatu sic exites consanguinei. et in consanguinitatis gradu titio coniuncti tali tempore inuicem de fecerunt et quātū in eis fuit matrimonium sperunt. et carnali copula subsecuta sibi tāquā cōiuges mutuo adheferunt et adherēt dō facto.

In actioe iniuriarum quā agit civiliter ad interesse percipit sic libellus.

Corā vobis ponit procurator nomine procuratorio discreti viri titij conuerendo in iure aduersus sempromiū seu quēcūque alium per ipso in iudicio legitime interuenientem Et dicit quod licet titius prefatus fuerit ab annis discretiois sue et sit homo pacificus et bone fame. status integri. laudabilis vite et conuersationis honeste. de legitimo genitus matrimonium. et ut talis ac per tali cōit habitus. tentus noiatu. et reputatus. Tū de anno curren te vic. B. cccc. lxx. die tali. mense tali. in tali domo vel vico predictus sempromi. nescit quod spiritu ductus meoratu titium aīo sibi iniuriandi sponso affecit iniuriolis dicendo expressisse et noīando ipsum titium filium meretricis vel hereticū. seu nequā pessimū. vel de eo malū cantauit canticū seu carmē famosū seu libellū famosū de ipso scripsit. vic. in tali forma etc. Quā iniuriā eidem titio per eū de sempromiū illatā. idem titius reuocauit et reuocat ad animū. ac eā per sua estimauit ac sua estimat interesse ad tot marcas flore noz seu librarum denarioz males de suo tūm perdere si hāc et comede quod illi fauore iniuriā sibi irrogatā tolerare. vīa tū iudiciali taxatione sp̄ salua. Agit igit et petit procurator predictus quod sup. quātū postquā constitit de promissis pnoientis et declaret predicta sponso per sempromiū predictū de predicto titio seu per eū ut perfert dicta et plata seu alio modo prefata fuisse et esse temeraria. illicita et iniuriola. temere illicite et iniuriose presumpta. et in predicti titij iniuriā attemptata. ipsumque sempromiū propterea eidem titio ad interesse teneri. ac eū sibi in predicta marcarum seu flore noz seu librarum sūma noie interesse. vīa ut per mittit taxatione salua iudiciali perdenādū. et

Defensiones beneficiales

ad satisfactionē compellendum fore. et cū condēnetis et compellatis per vestrā diffinitiuam sententiā.

Positiones et articuli in actione huiusmodi pōt sic formari.

Positiones et articulos ut in forma sup̄ In p̄mis ponit et p̄bare intendit quod titius p̄dictus ab annis discretionis sue fuit et ē hodie hō pacificus bone fame. opinionis illese. vite cōmendabilis. et p̄uersatiōis honeste. Et ut talis ac p̄ tali tēus cōiter noīatus et reputatus palam est et notoriū. Itē quod de anno recurrēte die tali mēsis septembris semp̄onius p̄dictus malo ut credit spū ductus. verbis turpibz et iniuriōsis titiū p̄dictū affecit. sibiqz p̄uiciū publice dicens eū meretricis filiū ut hereticū seu nequā pessimā noīando exp̄sse et appellādo turpissimū temere animo sibi iniuriandi. vel tale de eo cantauit canticū vel carnē tale famosū. vel talē p̄scripsit libz famosū. Itē quod titius p̄dictus iniuriā passus eandē iniuriā statim postqz eā sibi irrogatā intellexit. reuocauit put reuocat ad aī mū. et ip̄am estimauit et estimat p̄ suo int̄ esse ad tot marcas vel florenos vel libras denarioz talis monete p̄ q̄b nollit iniuriā tali mō sustinere. vestra salua iudiciali taratiōe. Itē quod p̄dicte semp̄onius tpe illate iniurie sup̄dicte fuit doli capax. sane mētis. et als talis q̄ pōt iniuriā irrogare. Itē quod de p̄missis oībz et singulis fuit et est publica vox et fama. Et ita habem⁹ libellos et articulos in causis bñficialibus m̄rimonialibus et iniuriarum etc.

De defensionibus in istis causis beneficiales matrimonialibus et iniuriarum.

Nūc de defensionibz reoz in huiusmodi causis videamus. Et p̄mo in causa bñficiali pōt reus p̄cipe in vim pemp. defensiones illo mō ut p̄tensa beneficiales causa q̄ inter A. et vna pte. et B. ex altera pte vertit corā vobis dño iudice. pcurator pcuratorio noīe B. p̄dicti pponit et dicit excipiendo quod bñficiū de q̄ est q̄stio inter ptes p̄dicto A. minime debet. nec ius aliqd hz in eo vel ad illud maxime ex eo quia gratia p̄tensa p̄ eū impetrata fuit et est surrepticia p̄ veritaciturnitatē. vel falsi exp̄ssione obtenta. Tacuit em̄ eā impetrando se bñficiū in tali ecclia obtinere. de q̄ nullā in huiusmodi gr̄e

ipetratiōe fecit mētionē. vel exp̄ssit fructus talis beneficii decē marcaz valorē annuū nō excedere. cum tñ valeat q̄ndecim marcas annuatim. Vel false exp̄ssit se clericū cū nō dū habuerit p̄mā tonsurā. vel beneficiū est post ipetratiōē gr̄e assecutus. qd cū beneficio de q̄ est p̄trouersia de iure tenere nō potest. p̄ quod gratie huiusmodi p̄tense renunciauit iuris dispositione. Vel similes potest opponere exceptiones.

Quādo bñficiū est de iure patronatus et agit inter p̄sentatos pōt sic excipi.

P̄curator noīe pcuratorio B. p̄sentati pponit in vim pemp. Et dicit excipiendo quod p̄sentatio p̄dicti B. p̄ vos dñm iudicē admittenda est de iure. Et idē B. p̄sentatus ad beneficiū. de q̄ agit institutus. qz et si nō p̄stat eū esse patronū et ip̄i beneficii ius patronatus h̄re a q̄ talis B. est p̄sentatus. Fuit tñ p̄sentationis tpe. et sic est idem p̄sentator in possessione seu q̄ si ipsius ius patronatus bona fide. Unde dato etiam quod ex aduerso esse p̄batū p̄nta torē alterius partis d̄cti beneficii fore patronū. Quia tñ ius patronatus nō ip̄e sed p̄sentator p̄dicti B. possedit et possidet. Unde ipsius possessoris p̄sentatio est p̄ferenda de iure et admittēda. Vel dicit excipiendo quod cū ip̄e B. p̄ patronos nūc plures p̄sentatus existat. et plures patronoz voces habeat p̄ferendus est tanqz in iure potior et inuestitūsus. cū ip̄e a tribz et alter a duobus tñ sit p̄sentatus.

In causa matrimoniali qñ agit de coniungendo potest reus dicere excipiendo ad libellum.

Ad elidendū intentionē actoris talis ī causa quā sup̄ p̄tento m̄rimonio p̄sequit̄ aduersus talem ream in iudicio corā vob pcurator noīe pcuratorio eiusdem ree p̄ponit excipiendo. et dicit quod ipsius actoris intentio quo ad vinculum matrimoniale nō est legitime probata seu in aliquo fundata. Et dato quod de p̄tractu p̄tento sufficenter p̄staret. Quia tñ ip̄e actor et rea sibi attinēt et sunt p̄sanguinei in tertio vel q̄rto gradu. vel sunt affines in p̄mo genere affinitatis in tertio vel quarto gradu. vel inest eis cognitio sp̄ualis. cū pater ipsius ree leuauit actorē de sacro baptismo. vñ huiusmodi affinitatē vel p̄sanguinitatē vel sp̄ualē

Libellus appellatorius

cognationis impedimento obstante inter eos mīmoniu esse nō pōt. Quare petit pcurator p̄dictus q̄ sup̄ noīe p vos p̄nūciari mīmoniu int̄ ip̄as p̄es legitime p̄bi. v̄l p̄tractū subsistere nō posse. dictāq; reā ab actoris ip̄etitione absoluendū fore. Et eidē actori silentiū est imponendū. ac ab soluat̄is et imponat̄is diffinitivē.

Quā agit ad mīmoniu dirimendū p̄t ali qd̄ legitimū ip̄edimentū pōt re? sic excipe Procurator noīe pcuratorio tal̄ ree p̄ ponit in modū exceptōis ad p̄imendū in t̄etione tal̄ mulier̄ seu vxoris mīmoniu minus iuste accusant̄. Et dicit dato q̄ cō sanguinitatis vel affinitatis vel sp̄ualis cognatiōis ip̄edimentū p̄ pte ip̄i actoris allegatū sufficient̄ et legitime sit p̄batum. Mīmoniu t̄n int̄ eos p̄ctū h̄mōi assignati v̄l p̄assignati ip̄edimentū occasione nō ē dirimendū. cū sup̄ tali ip̄edimento p̄tensio p̄ sedē aplicā dudū sit dispensatū. et ip̄m ip̄edimentū sublatū. vt videt̄. Et idē eo ne quāq; obstāte int̄ eos mīmoniu legitime pōt p̄bi. seu ip̄e actor et reus in mīmonio p̄cto licite remanere. Quare petit pcurator p̄dictus p̄fato noīe q̄t̄is p̄nūciat̄is de cernat̄is et declarent̄ p̄fate mulieri sup̄ accusatiōe sine denunciatiōe mīmonij occasione p̄asserit vel p̄assignati ip̄edimentū silentiū ip̄onendū fore. et ip̄onēt̄ diffinitivē.

Quā aut̄ agit ad sepatiōis thori p̄t adulteriū excipi p̄t illo mō.

Excipiendo p̄ vim pemp. p̄ponit pcurator noīe pcuratorio tal̄ mulieris p̄ talem maritū suū de p̄tensio adulterio accusato ad sepatiōem thori. Et dicit q̄ si adulteriū p̄tensum ip̄i mulier̄ esset sufficient̄ p̄batū. diuortiu t̄n p̄ pte mariti desideratū et petitū nō est int̄ ip̄os p̄iuges celebrādū ex eo q̄ ip̄e maritus eandē vxorē suā tradidit adulterādā. v̄l ip̄a mulier fuit violēter oppressa. v̄l ip̄e maritus post adulteriū ab ea cōmissum eā sibi recōciliauit. v̄l ip̄az de tali modo adulterij cōmissi mīme accusare iurauit. Quare petit et c.

In actione iniuriar̄ pōt reus sic se defendere excipiendo.

Pro pte viri discreti B. rei p̄ponit ip̄i pcurator pcuratorio noīe corā vobis dño iudice. Et d̄t excipiendo q̄ p̄tensa iniuria quā A. actor p̄ B. p̄dictū sibi asserit irro-

gatā p̄bata nō est legitime. nec ip̄i actor̄ int̄etio fundata ē p̄ testes vel instrumenta aut quis alio mō vel genere p̄batōis. sed dato. mīme t̄n p̄cesso q̄ d̄ iniuria h̄mōi p̄tēsa p̄staret. ip̄a t̄n asserta iniuria dissimulatiōe vel lapsu anni dudū ē sublatā et tacite v̄l exp̄sse remissa. Flā eo die q̄ iniuria ip̄a illata p̄tendit̄ et postq̄ B. ip̄i A. iniuriā vel p̄iiciū dixit idē A. et B. s̄il comedē rūt. Quare p̄dictus pcurator noīe q̄ sup̄ petit B. reū p̄fatu a m̄orati A. impetitione absolui. et idē A. super iniuria p̄tensa et ei? p̄secutiōe p̄petuū silentiū ip̄oni. ac euz p̄dicto B. in exp̄sis litis p̄demnari.

In causis app̄lonū libelli formant̄ fm formas ip̄az app̄lonū. Vñ qdā est appellatio iudicialis. et est etiā extraiudicialis. Itē iudicialis aliq̄n imponit̄ ante sniam aliq̄n ab ipsa snia diffinitiva. Si ḡ appellat̄ in iudicio ante sniam diffinitivā. pōt appellatoris libellus sic formari.

Libellus q̄n appellat̄ a grauamine.

Corā vobis honorabili viro dño iudice offic̄. in cā appellationū et p̄tū infrascriptaz a sede aplicā delegat̄. Vcl corā vobis dño offic̄. curie ep̄alis tal̄ et c. v̄l archi ep̄alis pcurator noīe pcuratorio discreti viri titij appellantis aduersus semproniu appellatū et quēcūq; aliū p̄ eo i iudicio legitie int̄uenientē. p̄ponit et dicit. q̄ licet in q̄ōne seu cā q̄ vertit̄ int̄ titiū et semproniu p̄dictos de et sup̄ re tali vel debito tali corā tali iudice ordinario vel delegato in iudicio vertebat̄ p̄ pte p̄dicti titij appositum fuerit. excipiendo q̄ libello p̄tensio p̄ p̄dictū semproniu sibi oblato nō erat r̄ndendū sibi ex tali causa rei. vel q̄ positioni tali q̄ imp̄tinēs erat nō esset r̄ndendū. vel t̄z p̄ pte ip̄i titij p̄ semproniu p̄dictū tunc actorē fuerit app̄posita exceptio excōicatōis et p̄bata. q̄ obstāte idē actor v̄lterius sup̄ p̄secutiōe cāe p̄tense nō erat audiēdus. s̄z ab agendo fuit repellēdus. Idē t̄n iudex exceptionē h̄mōi admittere denegauit. v̄l eā nō esse admittendā interloq̄ndo p̄nūciauit p̄perā et iniuste. vel eā tacite repellendo in cā eadē ad talē vel talē actū eidē exceptioni sue p̄trariū p̄cessit. Vnde p̄dictus titius se p̄ h̄ grauātū sentiens. a denegatiōe admissiōe h̄mōi vel a repulsiōne et nō admissiōe p̄dictę exceptionis sue

Libellus appellatorius

vel a p̄dicta sn̄ia interlocutoria iudicis tāq̄
iniq̄ z iniusta. ad sedē aplicā vel ad dñm
ep̄m v̄l archiep̄m p̄dictū z ei⁹ curiā i scri-
ptis appellavit infra decē dies. ac sup̄ appel-
latiōe h̄mōi ap̄los tpe p̄gruo petiuit z re-
cepit h̄mōi ap̄lonis cām p̄ scissimū i x̄po
p̄iem ac dñm n̄m dñm Paulū papā mo-
dernū vobis obtinuit delegare. z h̄ qñ est
delegatus. Quare pcurator p̄dictus quo
sup̄ noīe petijt p̄ vos p̄nūciari decerni et
declarari p̄dictū iudicē male p̄perā z iniu-
ste p̄cessisse. vel p̄ eū male z inique interlo-
cutū seu p̄nūciatū fuisse. Dictū q̄z titium
bene atq̄ legitime ab eo appellasse. seu p̄
dictū titiū ab eadē interlocutoria p̄tensa
bñ z legitime appellatū fore. Ip̄m q̄z p̄ces-
sum seu interlocutoriā p̄assertā iudicis po-
ris cassandā z reuocandā esse z reuocari
z cassari. Sn̄iasq̄ excoīcatōis post appel-
lationē p̄dictā p̄ eundē in dictū titiū de fa-
cto lat. Et q̄qd post ap̄lonē eandē p̄ eū
dē iudicē vel p̄tē aduersarij in h̄mōi nego-
cio in aliā p̄tē vel ip̄i⁹ appellantis p̄iudi-
ciū fuerit attemptatū p̄ modū inouati seu
attēptati reuocari ac cassari irritū z nullū
p̄nūciari. z p̄dictū semp̄roniū eidē titio in
exp̄sis lit̄ legitimis p̄dēnari. Nec petit p̄iū-
cti z diuisi saluo iure corrigēdi vt ē mor̄

Libellus in causa appellatiōis interpo-
site a diffinitiuā sic format.

Corā vobis zc. vt sup̄. p̄ponit pcurator
noīe pcuratorio titij appellantis aduersus
semp̄roniū appellatū. z aliū quēcūq̄ p̄ eo
in iudicio legitime iterueniente. Et dic̄ q̄
nuper in cā q̄ int̄ titiū z seyrū p̄dictos de z
sup̄ re tali vel debito tali vel ei⁹ occasione
p̄tebat in iudicio corā tali iudice. p̄posito
archidyacono vel officiali. Idē iudex p̄
dicto titio nō vocato de meritis cāe sufficiē-
ter nō cognito iure z iudiciario ordine p̄-
termisso z exobrupto. z p̄cipitant sn̄iaz si
sn̄ie nomē h̄re mereret. p̄ semp̄ronio p̄di-
cto z p̄ eundē titiū tulit diffinitiuā. Ip̄m
q̄z titiū eidē semp̄ronio ad petita z nibilo-
minus in lit̄. exp̄sis p̄dēnando. v̄l eundē
semp̄roniū ab ip̄i⁹ ip̄etiōe absoluēdo. Et
eidē titio sup̄ petitis p̄ eū ip̄onēdo silētiū
p̄perā z iniuste. Et q̄z p̄ p̄tē eiusdē Titij a
sn̄ia p̄tensa h̄mōi tanq̄z iniq̄ z iniusta fuit
in scriptis appellatū infra decē dies. vel in
p̄tinenti postq̄z ip̄a sn̄ia nūcupata lata fue-

rat. Priusq̄z iudex ip̄se p̄ferens ad alia se
diuenteret. viua voce apud acta ad sedem
aplicā vel ad p̄dictū dñm ep̄m seu archie-
p̄m z ei⁹ curiā appellatū. ac apli p̄gruo
mō petiti z recepti. Et h̄mōi cāe cognitio
z decisio p̄ sedē p̄dictā vobis demandata
si ē delegatus. Idcirco pcurator p̄dictus
noīe q̄ s̄ petit. q̄tis p̄nūciat̄ decernat̄ et
declaret̄ sn̄iaz p̄dictā fuisse z eē iniquā z
iniustā p̄perā inique z iniuste latā. Ip̄am
q̄z cassandā infirmandā irritandā z retra-
ctandā z reuocandā fore cassari infirmari
tractari z reuocari debere. atq̄z cassat̄ in-
firmetis retractetis reuocetis z irritetis zc.
p̄dictūq̄ semp̄roniū titio sup̄dicto ad pe-
tita p̄dēnandū. z ad traditionē restitutio-
nē siue spoliatiōnē siue solutionē ad p̄dē-
nandū z cōpellendū. ac cōpellat̄ z p̄dem-
netis p̄ v̄m diffinitiuā sn̄iam. z h̄ si appel-
lans fuit actor. Si fuisset re⁹ dicat. Ip̄m
titiū a p̄dicti semp̄ronij ip̄etiōe absoluē-
dū ac absoluatis. z eidē semp̄ronio silētiū
p̄petuū ip̄onendū z ip̄onat̄ p̄ v̄am diffi-
nitivā sn̄iaz. Aliq̄ petēdo sic p̄cludit. Pe-
to p̄nūciari decerni z declarari sn̄iam p̄di-
ctā cū oibz inde z ob eā securis nullā fore
cassam z irritā ip̄o iure. V̄l si p̄tē defectū
p̄bationū vel al̄s appellauit ip̄am tāq̄z in-
iustā cām cassandā annullandā irritandā
z infirmandā fore. Et tūc etiā in narratio-
ne libelli ponit quō sn̄ia ē lata z nulla ex
tali cā sic q̄ ab ea necesse appellare nō fu-
isset. tū ad cautelā tū. z ne ip̄e p̄ quē lata
fuit eā ratificare intēderet. s̄z vt sibi p̄uide-
ret saluo n̄litate bñficio. ip̄e ab ea appella-
uit. d̄ q̄ i. c. dilecto. d̄ ap. z ibi Dñi. tradit

Sup̄ p̄mo libello appellatoz (formā
rio positiōes z articuli p̄nt sic formari.

Positiōes z articulos infra scriptos z p̄tē
ta ac descripta in eis. oīaz singla narratiue
z dispositiue dat facit z exhibet pcurator
noīe pcuratorio titij appellantis in cā ap-
pellatiōis q̄ int̄ eundē titiū ex vna. z sem-
p̄roniū appellatū p̄tē ex altera vertit corā
vobis dñe iudice. Quibz oibz z singulis p̄
semp̄roniū p̄dictū petit rñderi sigillatim
sufficiēt z clare p̄ iuramētū offerēs se ne-
gata necessaria p̄batuz necessaria dumta-
rat p̄batiōe. In p̄mis ponit z p̄bare intē-
dit q̄ nup̄ int̄ titiū z semp̄roniū p̄dictos d̄ z
sup̄ fūdo agro seu domo t̄li v̄l tali debito

Libellus appellatorius

tot libras denarioz tal' monete. corā illi iudice suborta et suscitata fuit materia qōis

Vel sic. In p̄mis ponit et pbare intēdit q̄ semp̄oni? p̄dicte? prefatū titiū de et sup tali re vel debito tali z ei? occasiōe corā tali iudice in iudiciū traxit. z in cām petēdo in libello p̄tenso quē obtulit. eūde titiū sibi p̄dēnari z cōpelli ad restōnē rei p̄dicte v̄l debite solutōz sup̄dicti. Itē q̄ in causa hmōi corā p̄dicto dño iudice fuit p̄ pte titij antedicti p̄positū excipiēdo q̄ z libello p̄asserito ex cā tali p̄ pte ipsius titij nō erat r̄ndendū ac petitiū h̄ p̄ p̄dictū iudicē p̄nūciari. z ip̄m titiū a sui instantia iudicij ab solui. Vel q̄ positiōi tali ipsi? titij p̄ eo q̄ iptinēs erat. nō fuit r̄ndendū zc. v̄t i libello. Itē q̄ iudex p̄dicte? hmōi exceptōz ad mittē denegauit v̄l eā nō esse admittēdā p̄ suā interlocutoriā p̄tensāz quā tulit in sc̄p̄tis p̄nūciavit. v̄l eādē exceptōz tacite repellēdo in cā p̄dicta ad v̄teriora ad actū talē vel talē p̄fate exceptiōi p̄riū p̄cessit p̄perā z inique. Itē q̄ ipse titius p̄ h̄ se gūatū sentiens ab hmōi admissiōe denegatiōe seu repulsiōe. z nō admissiōe dicte exceptōis sue vel a p̄dicta p̄tense interlocutionis iudicis p̄dicti sn̄ia tāq̄ iniq̄ z iniusta ad sanctā sedem aplicā z sc̄issimū in xp̄o p̄rem ac dñm n̄rm dñm Paulū papā modernū. vel dñm ep̄m vel archiep̄m z ei? curiā in sc̄p̄tis infra .x. dies appellauit. Itē q̄ in ap̄llone hmōi idem titius appellans ap̄los a iudice p̄dicto instant z cōgruo tpe petijt z recepit. Itē q̄ sup̄ appellatiōe hmōi idē titius appellās mēorat? p̄dicte ap̄llonis sue p̄secutiōi insistentes hmōi appellatōis cām infra tps debitū p̄ dictū dñm n̄rm papā obtinuit vob̄ delegari. Vel sic si est ordinarius. dicat infra tps debitū corā vobis introduxit. z alīs circa p̄secutiōz hmōi instant put̄ instat corā vobis. Itē q̄ de p̄missis oibz z singulis fuit z est publica vox z fama. Et h̄ sic possent formari libelli z articuli in cāis ap̄llonū an̄ diffinitiuā. tñ aliq̄ iudices z p̄sertim in curia romana nō faciūt dare libellū z articulos in hmōi cāis. De q̄ an debeāt dari an nō. no. de testa. Raynal. in glo. z ita est sup̄ eā cū remis. S; in eis p̄cedūt isto mō q̄ prius mo ps absens citat ad p̄cedendū z p̄cedi videndū in cā hmōi put̄ de iure debeat p̄

cedi. Et si p̄tes hmōi t̄mō p̄pareāt p̄ducit appellās suā ap̄llonē z alia iura z mūi mēta fundātia iurisdicōz iudicis appellatiōnē. vicz faciēda ad deuolutōz cāe. Quibus p̄ductis citet ps. vel si est p̄ns dat sibi terminus ad dicēdū z excipiēdū p̄ ap̄llonē z alia p̄ducta. Deinde assignat t̄min? ip̄is p̄tribz. vicz appellati ad iustificandū ap̄llonē z impugnandū p̄cessum iudicis p̄oris Et ecōtra ip̄i appellato ad iustificandū p̄cessum z ap̄llonē ip̄ugnandū. In cā autē ap̄llonis a diffinitiuā sn̄ia suat ordo iur̄s sicut in p̄ncipali. q̄z ibi articulus ap̄llonis nō est sep̄atus a negotio p̄ncipali. Et tūc sic formant̄ positiōes z articuli. Positiōes z articulos zc. In p̄mis ponit z pbare intēdit q̄ p̄dē de anno tali corā tali iudice p̄posito vel decano v̄l offic. int̄ titiū actorē ex vna. z semp̄oniū sup̄dictos de z super domo vel fundo. vel sup̄ tali debito z ei? occasiōe pte ex altera q̄stio fuit z cā in iudicio verrebāt. Itē q̄ p̄dictus iudex in causa hmōi taliter q̄liter ex obrupto z iure z iudiciario ordine p̄termisso p̄cedens cā ad plenū nō examinata. nec ip̄so T. vocato sn̄iam diffinitiuā. si ita nūcupari meret. tulit p̄ p̄dicto semp̄onio z p̄ titiū antedictū. p̄ quā eundē titiū eidē semp̄onio ad petita p̄dēnauit. vel p̄ quā absoluit eū dē semp̄oniū ab impetitiōe titij sup̄dicti. Eidē etiā titio silentiū imponēdo p̄petuū sup̄ petitis p̄ eū imponēdo p̄perā z inique. Itē q̄ ab eādē sn̄ia tanq̄ iniqua z iniusta p̄perā. z inique lata fuit p̄ pte ipsius titij in sc̄p̄tis infra decē dies vel incōnitiōi p̄ usq̄ iudex ad actus alios se diuerteret et eo adhuc sedente pro tribunali v̄ina voce apud acta ad sedem apostolicam. vel ad dñm ep̄m vel archiep̄m zc. z ipsius curiā appellatū. apostoliz petiti tpe p̄gruo z recepti. Itē q̄ p̄dictus titius appellans zc. v̄t in forma p̄cedenti in alia positiōe. Itē q̄ de p̄missis zc. Et si post sententiā v̄l ap̄pellatiōnē interpositā p̄ iudicem vel aduersarium in negotio aliqd̄ est attēptatū in p̄iudiciū appellantis zc. De h̄ etiā in articulis. Et potest sic formari articulus.

Positiōes z articuli qñ aliqd̄ attēptat in p̄iudiciū appellantis. Itē ponit q̄ post sn̄iam latā vel ap̄llonem interpositam iudex mēoratus in negotio hmōi in ipsius

De presumptionibus

appellantis iudiciū pcessit ad talē vltā
lē actū vel in ipm appellante tulit sniam
excoicationis de facto. vel pdict⁹ aduersa
rins appellatus ipm appellante domo vlt
fūdo pdicto. et ipsi⁹ possessiōe spoliavit.
vt s. in alijs formis.

Exceptiones appellati ptra appellante
Appellans aut potest se sic defendere ex
cipiendo ptra appellationē. et ipsam im
pugnando hoc modo.

Procurator pcuratorio noie sempronij
appellati excipiendo ptra applonē pten
sam titij appellantis. Et eandē applonem
ipugnando pponit et dicit q ipsa ptesa
ipsius titij appellatio nulla est et cassa. p
eo q nō est interposita infra .x. dies. vlt
interposita ē p eū q mandatū nō habuit ap
pellandi. vel licz ab interlocutorio vlt gua
mine vel etiā ad diffinitiuā ex interuallo
sit appellatū. nō tamē in scptis s; pbo tñ

Uel q licz fuerit interposita appellatio.
apli tamē infra tps pgruū petiti nō fuerit
nec recepti. vlt ipa appellatio iusto cesan
te ipedimento infra terminū talē a iudice
statutū vel infra annū nō est p appellante
psecuta. Uel iurisdicōe et dispositiōe de
ferta est appellatio derelicta et dimissa. et
cā ipsa corā pōre iudice tractanda et fini
enda. vel snia diffinitiuā executioni debi
te demādāda. Uel licz sit appellatū. ipsa
tñ appellatio ex falsa et frustratoria cā est
omissa. et male ac iniuste interposita. Et
p pōre iudicē bene et iuste pcessum ex tali
vel tali cā. Quare petit pcurator predict⁹
noie q sup. qñs pnūctis decernat et o
claretis predictā applonem ptenfam ex
causis pmissis fuisse et esse irritā. nullā. et
inanē. vel desertā derelictā et dimissā vlt
p dictū titiū male et friuole appellatū. Et
p iudicem a quo bene et legitime pcessum
vel iuste pnūctatū et interlocutū. Ipsaq;
asserit appellationē nō obstante pdictum
iudicē pōre sua posse et debere iurisdicōe
vti et pcedere in pncipali. vel sententiam
predictam fuisse et esse executioni deman
dandā. et ipm appellante eidem appella
to in expensis legitimis cōdenandū atq;
pdenetis iusticia exigente. soluo iure cor
rigendi. mutandi. diminuendi. vt est mor
tis. Et tantum de appellatiōib; et plib;
alijs dicta sufficiant.

Incipit tractatus presumptionū.

Resumit ptra

ctus filatus sine aliq pba
tiōe his casib;. Primus int
piem et filius. ff. de pba. l. q
testamentū. Scōs int ma

ritū et vxore. ff. de dona. int vi. et vx. l. qñt⁹
mucius. et l. si sponsus. §. certa. et l. iij. §. f.
L. de pñe. emp. et vñ. Terti⁹ est de autoris
tate pstanda. l. vlt. §. sine dñō. Alij recol
ligunt in. l. p diuersas. L. manda. et l. ab
anastasio. q loquūt de cessiōe fraudulosa
Et qd dictū est in vxore. pōt etiā dici de
yconomo. et h ex lra quā hēmus. L. d epi.
et cle. aut. legitimā. Ibi dñ in glo. et in tex.
q ea q pstat epm acqsiuisse ante epatū. et
q in iure successionis vsq; ad qrtū gradū
habuit q de illis disponere pōt. d alijs ac
qsiis ipi⁹ epatus nō s; remanēt ecclesie.
Et dicit glo. ad qrtū gradū. q; vltra psum
mit q affectiōe eccie et nō affectiōe cogna
tionis vel agnitōis acqsiuisset. h idē est in
alijs clericis. Idē est in admistratore qd
in yconomo eadē rōne. q; qlib; pcurator
tutor aut alius negociator seu negocium
gerens alterius. si acquirit psumit de bo
nis q in manib; habuit acqsiuisse. nisi p
riū doceat. vide etiā in. c. inqrendū de pe
cu. cle. in tex. et glo. q etiā res emptas p
latū poterit vendicare sibi licz sue sunt. si
platus emit etiā eas etiā noie eccie. q; de
bonis et pecunijs eccie psumunt empre.
vide etiā glo. indefensiois facultas. L. de
iure fisci. l. i. x. q delegat⁹ etiā nō visis alle
gatiōib; delegati ad aliquā puinciā regē
dam deputati pnt tollere ea q delegatus
suplucatus est vltra debitū. vt ibidem.
Presumit ignorantia nisi pbeť scia. ff. de
pba. l. verus. L. de epis audiendis. l. si le
gib;. L. q milita. non possunt. l. sup his. et
ad terculia. l. ac si.

Presumit aliquā hñe bonā famā. L. q mi
li. nō possunt. l. sup fuū. L. de pscp. lō. tē.
x. vel. xxx. annoz. l. sup longi.

Presumit aliq; viuere nisi pbeť mortu⁹.
L. de do. int vi. et vx. l. si vn⁹. et aut. bodie
L. de cap. et postliminiū reuerf. l. nec nos

Presumit aliq; sane mentis fuisse. nisi p
beť pñū. L. de codicil. l. nec codicillos.

Presumit et oī tpe bon⁹ q sel⁹ fuit bonus.